Man Booker International 2018 Finalisti

Uluslararası Arap Kurgu Ödülü

FRANKENSTEIN BAĞDAT'TA

ROMAN

Ahmed Saadavi

Arapça Aslından Çeviren

Süleyman Şahin

TİMAŞ

Frankenstein Bağdat'ta Ahmed Saadavi

TİMAŞ

FRANKENSTEIN BAĞDAT'TA
Ahmed Saadavi

Dünya Roman - Öykü

TİMAŞ YAYINLARI | 4533
Dünya Edebiyatı Dizisi | 55

EDİTÖR
Ayşe Tuba Ayman

KAPAK TASARIMI
Barış Şehri

İÇ TASARIM
Nur Kayaalp

1. BASKI
Kasım 2018, İstanbul

978-605-08-2924-2

TİMAŞ YAYINLARI
Cağaloğlu, Alemdar Mahallesi,
Alayköşkü Caddesi, No: 5, Fatih/İstanbul
Telefon: (0212) 511 24 24

timas.com.tr
timas@timas.com.tr
timasyayingrubu

Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 12364

BASKI VE CİLT
Sistem Matbaacılık
Yılanlı Ayazma Sok. No: 8
Davutpaşa-Topkapı/İstanbul
Telefon: (0212) 482 11 01
Matbaa Sertifika No:16086

YAYIN HAKLARI
© *Frankenstein in Baghdad* (فرانكشتاين في بغداد) orijinal adıyla Andrew Nurnberg Associates International tarafından temsil edilen bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları AnatoliaLit Ajans ile anlaşmalı olarak Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir. İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

FRANKENSTEIN BAĞDAT'TA

Ahmed Saadavi

Arapça Aslından Çeviren
Süleyman Şahin

AHMED SAADAVİ

Ahmed Saadavi, Iraklı yazar, şair, senarist ve belgesel yönetmeni. 2010 yılında 39 yaş altındaki en iyi Arap yazarları bir araya getiren Beirut39 listesine seçildi. Daha sonra *Frankenstein Bağdat'ta* romanı ile Arap Kurgu Ödülü'nü kazanan ilk Iraklı oldu, ayrıca Fransa Büyük Fantastik Kurgu Ödülü'ne layık görüldü, Uluslararası Man Booker Ödülü'nün finalistleri arasına girdi. Halen 1973 yılında dünyaya geldiği Bağdat'ta yaşıyor.

Beni bağışlamanı istemiyorum. Beni dinle! Yapabiliyorsan kalk ve istiyorsan ellerinle yaptığını yok et!

Frankenstein – Mary Shelley

Kral, Aziz'in bedeni parçalara ayrılıp ölene dek zeytin sıkacağına konulması emrini verdi. Daha sonra onu şehrin dışına attılar. Fakat İsa Efendimiz parçaları tekrar bir araya getirip ona hayat verdi. Yürüyerek tekrar şehre geri döndü.

Büyük Şehit Aziz Gurgis'in Hikâyesi

Şu anda bu kaydı dinliyorsunuz. Yüce görevimde bana yardım edecek cesaretiniz yoksa en azından yolumda durmamaya çalışın.

İsmi Nedir

NİHAİ RAPOR
ÇOK GİZLİ

Irak'taki uluslararası koalisyon güçlerinin sivil yönetimiyle kısmen ilişkili İzleme ve Takip Dairesi'nin faaliyetlerine ilişkin olarak, Irak güvenlik güçleri ve istihbarat yetkilileriyle Amerikan askerî istihbarat gözlemcilerinin iştiraki ve benim başkanlığım altında kurulan özel soruşturma komisyonu aşağıdaki kararları almışlardır.

a) 25 Eylül 2005'de Irak tarafından gelen siyasi baskı altında, İzleme ve Takip Dairesi'nin faaliyetleri soruşturma amacıyla kısmen durdurulmuş ve komisyon Daire Müdürü Tuğgeneral Sürur Muhammed Mecid'i ve yardımcılarını ifade vermeye çağırmıştır. 2003 Nisanı'nda Geçici Koalisyon Yönetimi'nin kurulmasından soruşturma vaktine değin yapmış oldukları faaliyetlerin niteliği hakkında komisyona bilgi vermişlerdir. İzleme ve Takip Dairesi'nin uzmanlık alanı dışında operasyonlar yürüttüğü açık bir şekilde anlaşılmıştır. Daire'nin görev alanı; bilgileri arşivleme, dosyaları ve belgeleri koruma gibi bürokratik işlemlerle sınırlıdır. Tuğgeneral Mecid'in yönetimi altındaki dairede, yüksek maaşları ABD makamları tarafından değil, Irak hazinesince ödenen astrolog ve kâhin ekibi bulunmaktadır. Tuğgeneral Mecid'in ifadesine göre bu ekibin tek amacı Bağdat ve çevresinde meydana gelebilecek

ciddi güvenlik olayları hakkında tahminlerde bulunmaktır. Bu tahminlerin güvenlik için tehdit oluşturan olayları önlediği veya herhangi pratik bir fayda sağladığı komisyonca malum değildir.

b) Komisyon, dairede muhafaza edilen birtakım dosyaların içeriden sızdırıldığını saptamıştır. Daire çalışanları netice itibariyle sorgulama için gözaltına alınmıştır.

c) Dairede kullanılan bilgisayarların incelenmesi sonucu "Yazar" olarak anılan bir şahsa e-posta yoluyla belgeler gönderildiği tespit edilmiştir. Soruşturmanın derinleştirilmesi neticesinde bu şahıs Ebu Nüvas Caddesi'ndeki Fenar Oteli'nde bulunan adresinde tutuklanmıştır. Şahsın yanında İzleme ve Takip Dairesi'ne ilişkin bir belge bulunamamıştır. Ancak kaldığı adreste İzleme ve Takip Dairesi'ne ait belgelerde yer alan bilgileri içeren bir roman metni ele geçirilmiştir.

d) Roman iki yüz elli sayfa uzunluğundadır. On yedi bölüm halinde kaleme alınmıştır. Komisyon uzmanları metni incelemişler, herhangi bir yasa maddesini ihlal etmediği sonucuna varmışlardır. Fakat tedbir amacıyla romanın hiçbir koşul altında yayımlanmamasını ve romanın yeniden yazılmamasını tavsiye etmişlerdir.

Tavsiyeler

a) Komisyon, Tuğgeneral Sürur Muhammed Mecid ve yardımcılarının İzleme ve Takip Dairesi'nden alınmasını ve dairenin ana faaliyet alanı olan arşivleme ve belgeleme işine geri dönmesini tavsiye etmektedir. Astrolog ve kâhin ekibi ise tasfiye edilmelidir. Dairenin geçmiş yıllar boyunca yaptığı hataların soruşturması yeniden gözden geçirilmeli ve dairenin faaliyetlerine ilişkin belgeler muhafaza edilmelidir.

b) Komisyon, "Yazar"ın kimlik belgesindeki bilgilerin doğru olmadığını tespit etmiştir. Bundan dolayı "Yazar"ın tekrar tutuklanmasını ve gerçek kimliğinin tespiti için sorgulanmasını tavsiye etmektedir. Ayrıca İzleme ve Takip Dairesi'nin faaliyetlerine ilişkin diğer bilgilerin; keza ulusal güvenlik açısından ifade ettiği tehdit düzeyini değerlendirmek için daire içerisinde onunla işbirliği yapanların kimliğinin açığa çıkarılmasını önermektedir.

İmza
Komisyon Başkanı

I. BÖLÜM
DELİ KADIN

1.

Patlama, Danyal'in annesi yaşlı İlişva'nın bindiği Kia marka otobüs hareket ettikten iki dakika sonra gerçekleşti. Otobüsün içindeki herkes derhal bakışlarını o yöne çevirdi. Dehşet dolu gözlerle kalabalığın arkasındaki kocaman duman kütlesine tanık oldular. Bağdat'ın orta yerinde, Tayeran Meydanı'nın hemen yakınında bulunan otoparktan simsiyah dumanlar yükseliyordu. Gençlerin patlamanın gerçekleştiği yere doğru seyirttiği, arabaların refüje ve birbirlerine girdiği görüldü. Sürücüler şaşkınlık ve korkunun esiri olmuşlardı. Ortalık tam bir ana baba günüydü. Birbirine karışan insan sesleri, anlaşılmayan birtakım bağırtılar ve o kadar gürültü yetmiyormuş gibi bir de korna sesleri...

Yedinci Sokak'tan yaşlı İlişva'nın komşuları, onun pazar sabahları yapageldiği üzere Betaviyyin semtinden çıkıp Teknoloji Üniversitesi civarındaki Mar Udişu Kilisesi'ne ibadet etmeye gittiğini söyleyeceklerdi. Patlama da bu yüzden otobüsün hareketinden sonra olmuştu zaten. Çünkü bu yaşlı kadın, ahaliden pek çok kimsenin inandığı gibi varlığı ve bereketiyle kötü şeylerin olmasına engeldi. İşte o yüzden

bu sabah her ne gerçekleşmişse insanlara hiç de mantıksız görünmedi.

Yaşlı İlişva otobüsün içinde kendi kendine dalıp gitmişti. Sanki bir zehir içmişti de sıyrılıp gitmişti bu âlemden. Sadece iki yüz metre gerisinde meydana gelen o korkunç patlamayı işitmemiş gibiydi. Minnacık gövdesiyle pencerenin yanındaki koltuğa gömülüp kalmıştı. Hiçbir şeyi görmüyordu. Ağzında kekre bir tat, göğsünde günler önce çöken bir karanlık vardı. İlişva sadece düşünüyordu.

Ağzındaki kekre tat, Mar Udişu Kilisesi'nde Aşa-i Rabbani ayini sırasında tadacağı şaraplı ekmekle belki giderilebilirdi. Telefonda kızlarının ve torunlarının seslerini duymak da göğsündeki karanlığı çekip alabilir, bulutlu gözleri mutluluk ışıltıyla yeniden parıldayabilirdi. İlişva, âdet edindiği üzere Peder Yuşiya'nın cep telefonunun çalmasını ve kızı Matilda'nın onu aradığını haber vermesini beklerdi. Ya da başka bir vakit, görüşme saatini kaçırdığında bizzat Peder'den Matilda'yı aramasını rica ederdi. En azından iki seneden beri her pazar biteviye tekrarlanan bir hadiseydi bu. Daha öncesinde kızlarıyla görüşmesi pek düzensizdi ve ancak kilisenin sabit telefonundan gerçekleşebiliyordu.

Amerikalılar, Telekomünikasyon Binası'nı füzelerle vurup Bağdat'a gireli telefonla iletişim kurmak uzun aylar boyunca mümkün olamadı. Şehir, adeta ölüler şehrine dönmüştü. Yaşlı kadının iyi olduğundan emin olmak haftalık zorunlu bir işti ya, başlarda, zorlu birkaç ayın sonunda Mar Udişu Kilisesi'ne destek veren Japon hayır kurumunda çalışan Süreyya'nın ve Kilisenin genç Asuri pederi Yuşiya'nın telefonlarıyla vaziyet ancak rayına girmişti. Derken cep telefonu şebekesinin devreye girmesiyle Peder Yuşiya da bir cep telefonu edinmiş ve görüşmeler artık bu telefonla yapılır olmuştu.

Aşa-i Rabbani ayininden sonra kilise cemaati sıraya girer, yeryüzünün dört bir yanına dağılmış evlatlarının sesini duyup hasret gidermek için bekleşirdi. Kiliseye giren insanların çoğu Garac-ul Emane semtinin sakinleriydi. Kilise, semtin tam ortasında yer alırdı. Diğer mezheplerden Hıristiyanlar ve Müslümanlar da ülke dışındaki yakınlarıyla bedava hizmet veren bu telefon sayesinde görüşmek için oraya gelirdi. Bereket ki sonradan cep telefonları yayılmaya başlamış, Peder Yuşiya'nın yükü hafiflemişti. Pazar günleri görüşme ritüeliyle yetinmek durumunda kalan yaşlı İlişva hariç artık hemen herkesin elinde bir cep telefonu vardı artık.

İlişva, Nokia marka küçük telefonu damarları kupkuru olmuş eliyle alır, kulağına götürüp kızlarının aşinası olduğu seslerini duyar ve içindeki karanlık bir anda dağılıverirdi. Ruhundaki fırtına diner, sakinleşirdi. Öğleden sonra olan biteni görmek için havalimanına doğru yola koyulur, tıpkı sabah vaktinde olduğu gibi tamamen sakin bir tavra bürünürdü.

Patlama sonrası kaldırımlar nispeten temiz görünüyordu. Yanmış otomobiller meydanda yoktu, çekilmiş olmalıydı. Ölüler adli tıbba götürülmüş, yaralılar El Kindi Hastanesi'ne taşınmıştı. Yine de şuraya buraya saçılmış cam kırıkları hâlâ duruyordu. Bina kolonları dumandan nasibini almış, kir pas içindeydi. Cadde boyunca asfaltın üzerinde yer yer büyüklü küçüklü çukurlar oluşmuştu. Manzara pek derli toplu sayılmazdı. Gördüğü yaşlı gözlerinden kaynaklanan bir yanılsama mıydı, yoksa gerçekten mi öyleydi, pek bilemedi.

Aşa-i Rabbani ayini sona ermiş, kızı Matilda ile görüşme faslı gecikmişti. Kiliseye bitişik ortak salona gidip oturdu. Kadınlar yemek tabaklarını masalara dizdikten sonra o da kalktı ve vakit geçirme kabilinden sofraya oturup onlarla birlikte yemeye başladı. Bu esnada Peder Yuşiya umutsuz

şekilde son bir kez daha Matilda'ya ulaşmak için çabalıyordu ancak Matilda'nın cep telefonu hâlâ çekim alanı dışındaydı. Kim bilir, belki telefonunu kaybetmişti. Yaşadığı yerde, Avustralya'nın Melbourne şehrinde sokakta ya da alışveriş yaparken biri telefonunu çalmış olabilirdi. Aksi gibi Matilda'dan da ses seda yoktu. Belki Peder Yuşiya'nın telefon numarasını deftere kaydetmeme gibi bir hata işlemişti ya da başka bir durum söz konusuydu. Peder işin içinden çıkamadı. Yine de yaşlı Ümmü Danyal'i avutmak için gayret göstermekten geri kalmadı.

Bütün cemaat bir bir kiliseden çıkmaya başlayınca Peder Yuşiya diyakoz Nadir Şimuni'yi yanına çağırdı. Yaşlı kadını eski model Volga marka otomobiliyle eve bırakmasını tembihledi. Ancak Matilda ile görüşme yapılamadan geçen ikinci haftaya dair herhangi bir yorumda bulunmadı. İlişva'nın aşinası olduğu seslere hasretle yanıp tutuştuğunu ya hiç fark etmedi ya da artık sıradan bulduğu için oralı olmadı. Daha önemli diğer bir konuysa yaşlı kadının iki kızıyla oğlu Danyal hakkında konuşabilmesiydi. Kızları ve oğlu için çokça dua eden şehit Piskopos Aziz Gurgis dışında hiç kimse, İlişva'nın yirmi yıl önce yitirdiği evladı hakkında böylesine içten, yana yakıla konuştuğunu duymuş değildi.

Buna tüyleri dökülen, uykucu yaşlı kedisi Nabu'yu da eklemek mümkündü. Hatta kilisedeki kadınları da... Savaşta yitirdiği oğlundan ne zaman bahis açsa buz kesen o kadınları. Onlar açısından yaşlı kadının söylediği yeni bir şey yoktu, hep aynı sözleri tekrar edip duruyordu. Komşusu yaşlı kadınlar için de benzer durum geçerliydi. Bazıları Danyal'i tanıdıkları halde onun nasıl biri olduğunu artık çıkaramaz olmuşlardı. Neticede uzun yıllar boyu ölümlere doymuş belleklerinde sıradan bir ölüden başkası değildi. Yıllar geçtikçe İlişva,

Meşrık Kilisesi'nin mezarlığındaki tabutun boş olduğunu ve oğlunun hâlâ yaşadığını tasdikleyen insanların azaldığına şahit oluyor, hayal kırıklığına uğruyordu.

Artık oğlunun yaşadığına dair inancını kimselere anlatmaz olmuştu. Sadece kızları Matilda ve Hilda'nın telefondaki seslerini bekler hale gelmişti. Bu, onun için yeterliydi. Gerçi anlattıkları kızları için de garip kaçıyordu, ama onlar hiç olmazsa annelerinin söylediklerine tahammül gösteriyorlardı. İkisi de gayet farkındaydı ki ölmüş oğlunun anısını tazelemekti annelerini hayata bağlayan inanç. Mademki mesele buydu, yaşlı kadına durumun garipliğinden bahsetmenin bir gereği de yoktu. Bu durumla pekâlâ başa çıkılabilirdi.

Yaşlı kadını Volga marka otomobiliyle Betaviyyin semti Yedinci Sokak'ın girişine dek yaşlı diyakoz Nadir Şimuni taşıdı. Birkaç adım sonrası evinin kapısıydı. Ortalık sakindi. Ölüm töreni saatler önce sona ermişti, lakin izleri halen seçilebiliyordu. Muhtemelen bugüne dek bölgede yaşanan en büyük patlamaydı. Yaşlı diyakozun canı sıkkın görünüyordu. Otomobili elektrik direğinin yanına çekerken Ümmü Danyal ile tek kelime konuşmadı. Elektrik direğine bulaşmış kan lekelerine ve kafa derilerinden sıyrılıp yapışmış saç kalıntılarına gözü takıldı. Burnunun ve bembeyaz sık bıyıklarının sadece birkaç karış ötesinde parçalanmış ceset kalıntıları seçiliyordu, yaşlı diyakozun korkudan beti benzi atmıştı.

Ümmü Danyal otomobilden indi, sessizce el salladı. Sakin görünen sokağın içine doğru yürüdü. Yerdeki çakılları ve çöpleri çiğneyen ağır aksak adımları sessizliği bozuyordu. Kapıyı açarken ve kedisi Nabu kafasını ona doğru kaldırıp "Ne oldu?" der gibi baktığında kendi kendine söyleniyordu. Önemli olan bu değildi. Şefaatçisi Aziz Gurgis'e söyleniyordu. Dün gece

ona üç şeyden birini söz vermişti. Ya iç açıcı bir haber duyacak, ya ruhu sükûnet bulacak, ya da çektiği eziyet son bulacaktı.

2.

İlişva'nın komşusu Ümmü Selim, çoklarının aksine yaşlı kadının kutsanmış olduğuna inanıyordu. Her nerede dursa, her nereye adım atsa Allah yaşlı kadına yardım ediyordu. Bazen suizana kapılıp yaşlı kadını eleştirse de inancını güçlendiren pek çok olayın gerçekleştiğine tanık olmuştu. O zaman eleştiriden yüz çeviriyor, hemen yaşlı kadını övmeye, yüceltmeye başlıyordu. Yaşlı kadın için kumaş parçalarından bir yaygı hazırlıyor, sağına soluna pamuktan mamul iki yastık koyuyor, semtinin kadınlarıyla eski çardağın gölgesinde otururken kendi eliyle ona çay ikram ediyordu. Bazen de tamamen abartıyor, yaşlı kadının yanında açıktan, "Bu semt pek kısmetli. Eğer içlerinde Ümmü Danyal'in de bulunduğu mübarek kimseler olmasa Allah burayı çoktan yerin dibine geçirmişti," demekten kendini alamıyordu.

Bu derin inanç, Ümmü Selim'in gevezelik vakitlerinde nargilesinden çıkan dumanı andırıyordu. Çardağın boşluğunda hızlıca yükselip dağılmadan önce birbirine geçmiş kalın, beyaz bir tabaka halinde hayali şekiller çizen o dumanı. İşte burada yaşanıyor ve işte burada son nefesler veriliyordu. Ümmü Selim'in evinin içindeki bu küçücük boşlukta, sokağa açılan kapının eşiği terk edilmeden.

Dışarıdaki çoğu insan için İlişva unutkan, yaşlı bir bunaktan başka bir şey değildi. Bunun ispatı da yarım asırdır tanıdığı adamların isimlerini çoğu kez aklında tutamamasıydı. Bazen bu adamlara semte ilk defa ayak basmış birileri gibi şaşkın gözlerle bakıyordu. Gece yarılarına dek onunla kederini ve umutsuzluğunu paylaşan Ümmü Selim ve yufka yürekli

kimi kadınlar, bunamış halinde bir ilerleme gördüklerinde bunu aklın almayacağı garip ve tuhaf olaylara yoruyorlardı.

Diğerlerinin bu durum karşısında alaycı bir tutum takınmasıysa Ümmü Selim ve dostlarını üzüntüye boğuyordu. Hele içlerinden birinin bu alaycı kesime meyli halinde bütün grup suça iştirak etmişcesine matem havasına bürünüyordu.

3.

İlişva'nın haline pek üzülmeyen, onun mübarek bir kadın değil de sıradan bir deli olduğuna kanaat getiren iki kişi vardı. Betaviyyin'i ortadan ikiye bölen, ticaretin gözde mekânı olan caddeye nazır Peygamber Emlak Bürosu'nun sahibi Emlakçı Ferec ile yaşlı kadının hemen bitişiğindeki harap evde ikamet eden komşusu Eskici Hadi.

Ferec, yıllar boyunca eski evini satması için yaşlı İlişva'ya ikna turları düzenlemiş, ancak bu konuda hep başarısızlığa uğramıştı. Yaşlı kadın, emlakçıya ret cevabı vermekle yetiniyor, buna dair hiçbir gerekçeye başvurmuyordu. Yaşlı bir kadını yedi odalı büyük bir evde kedisiyle yalnız yaşamaya sevk eden ne olabilirdi? Niçin burayı daha küçük, daha aydınlık ve de klimalı bir eve, üstelik cebine ölene dek yetecek bir para da girecekken değişmiyordu? Ferec, bu soruları kendi kendine soruyor, ama ikna edici bir cevaba ulaşamıyordu.

Komşusu Eskici Hadi'ye gelince, ellili yaşlarda, pasaklı görünümlü, sevimsiz ve her zaman üstü başı fena halde şarap kokan bir adamdı. Yaşlı kadından evini dolduran eski eşyaları kendisine satmasını ister dururdu. Kocaman iki duvar saati, değişik boyutlarda tik ağacından mamul masalar, halılar, yataklar, evin dört bir yanına dağılmış yirmi civarında alçı ve fildişinden yapılma biblo, bir de Hadi'nin fırsat bulup göremediği bir dolu eşya.

Bir kısmı geçen yüzyıla ait, 40'lı yıllardan kalma bu antika eşyalara yaşlı kadının artık ne ihtiyacı olabilirdi? Hem niçin bunları bana satıp şu toz almaydı, temizlikti bir sürü gereksiz işten kurtulmuyordu? Komşusu Hadi, yaşlı kadının odalarına gözünü dikip bakarken bu sözleri mırıldanıp durmuştu. Oysa yaşlı kadının ağzından, kapıya eşlik edene dek ret cevabından başka bir söz duyulmadı. Yaşlı kadın onunla birlikte sokağa çıktı ve ardından kapıyı bir güzel kapattı. Hadi'nin evi içeriden görebildiği yegâne fırsat bu oldu. İlişva'nın evi antikalarla dolu tuhaf bir müze halinde zihnine kazındı.

İki adam da ısrarlı tekliflerini tekrar etmekten geri durmadı. Eskici Hadi, hiç de olumlu bir görüntü veremiyordu. Çabası komşulardan ve tanıdıklardan yeteri ilgi ve takdir göremiyordu. Emlakçı Ferec ise yaşlı İlişva'yı ikna çabasında komşu kadınların aracılığına başvuruyordu. Bunlardan biri, yaşlı kadının Ermeni komşusu Ümmü Andero lakabıyla bilinen Veronika Münib olmuştu. Veronika, bu satışı yaşlı kadını kendisi ve yaşlı eşiyle birlikte oturmaya ikna edeceği bir fırsat olarak gördüğü için Ümmü Selim'in öğle sonrası davetlerine eşlik etmiş, emlakçıdan aldığı rüşvetin hakkını vermeye çalışmıştı. Emlakçı, Ümmü Selim ve diğer kadınlara da konuyu açmış, umudunu asla yitirmemişti. Hadi ise yolda rastgeldiği kadıncağızı ısrarlı talepleriyle bunaltıyordu. Bu çabasından da netice çıkmayacağını anladığı zaman, geride sadece alev alev yanan gözleriyle düşmanca bakışlar kalmıştı.

Yaşlı İlişva teklifleri kabul etmediği gibi her iki adama duyduğu tiksintiyi apaçık belli etmiş, ikisi için de ebediyen cehennemin dibini dilemişti. Yüz ifadelerine sinmiş o açgözlü, yapış yapış kara bir leke gibi duran tavır İlişva'yı iğrendirmişti.

Berber Ebu Zeydun'u da bu iğrenç adamlar listesine eklemek mümkündü. Oğulcağızını dizinin dibinden koparıp

yâd ellere sürükleyen, mahvına sebep olan fanatik Baasçı o değil miydi? Ne var ki Ebu Zeydun epeydir ortalıkta yoktu. Artık onu ne görüyor, ne de bir yerde tesadüf ediyordu. Parti işlerini terk edip başındaki türlü hastalıkla uğraşalıberi İlişva'nın yanında kimse Ebu Zeydun'a dair tek kelime etmiyordu. Adam belli ki kendi derdine düşmüş, semtteki herkesle, her şeyle alakasını tümden kesmişti.

4.

Tayeran Meydanı'ndaki korkunç patlama gerçekleştiğinde Ferec evindeydi. Üç saat geçtikten sonra, yani sabah on sularında, emlak bürosunun kapısını açıp kalın ve geniş ön camının kırıldığını görünce sövdü. Oysa bu olağandı. Yolda gelirken patlama nedeniyle binaların pencereleri ve dükkân vitrinlerinin camlı bölmelerinden caddeye saçılan parçalar bilhassa dikkatini çekmişti. Caddenin diğer tarafında entarisiyle kaldırımın üzerinde öylece duran Araplık Oteli'nin sahibi Ebu Enmar'a gözü ilişti. Adamın sağı solu otelin pencerelerinden fırlayan cam parçalarıyla adeta kuşatılmıştı.

Ebu Enmar'ın yüzüne aldığı darbeyi umursamadı bile. Ona karşı muhabbet beslediği söylenemezdi. Doğru düzgün konuşmaz, hal hatır bile sormazlardı. Caddenin iki yakasındaki iki rakiptiler. Betaviyyin'deki diğer otel sahipleri gibi Ebu Enmar da ekmeğini işçilerden, öğrencilerden, hastanelere yolu düşenlerden, alışveriş maksadıyla gelen diğer bölgelerin insanlarından kazanıyordu. Son on yıldır, Mısırlı ve Sudanlı akını kesildikten sonra otelin işleri iyice azalmıştı. Oteli mesken tutmuş başlıca müşteriler, artık Doğu Kapısı ile Sa'dun Caddesi'ndeki lokantaların, ayakkabı atölyelerinin, bitpazarı ve bazı fabrikaların çalışanlarıydı. Ayrıca merkez otogara yolcu taşıyan şoförler, üniversite kampüsünde kalmayı tercih

etmeyen üniversiteliler de bu listeye ilave edilebilirdi. Fakat Nisan 2003 sonrası ortalıkta kimsecikler görünmez olmuş, otellerin çoğu neredeyse terk edilmiş yapılara dönüşmüştü. Kalan müşteri kırıntısını da ucuza yer temin etmek suretiyle Emlakçı Ferec silip süpürmüş, Ebu Enmar ve onun gibi küçük ve orta çaplı otel sahiplerine son darbeyi o vurmuştu.

Ebu Enmar, 70'li yıllarda Bağdat'a güneyden gelmişti. Kendisine başkentte yardımcı olacak bir akrabası yahut arkadaş çevresi yoktu. Rejimin adamıydı, buna güveniyordu. Emlakçı Ferec'inse yakını çok, çevresi hayli genişti. Ülkenin içinde bulunduğu kaos ortamını ve devletin yokluğunu ganimete çeviren bu adam, çevresini kullanmayı çok iyi biliyordu. Bu sayede insanlar üzerinde güç ve saygınlık elde etmişti. Elinde herhangi bir belge olmaksızın, sadece gücünü kullanarak terk edilmiş evlere el koymuştu. Bu evler kayıtlara bakıldığında onun mülkü değildi. Üstelik bir bedel karşılığı devletten kiralanmış da değildi. Fakat artık onundu. Yaşlı kadın İlişva'ya karşı bu gücün meyvesini toplamış, kadının evine iki defa girip görme fırsatı bulmuştu. Ferec, bu eve âşık olmuştu.

Ev, büyük ihtimalle Yahudiler tarafından inşa edilmişti; zira tasarım şekli Irak Yahudi mimarisini işaret ediyordu. Odalarla çevrili iki katlı iç bir avlusu ve sokağa bakan odanın altında bodrumu vardı. Üst kattaki koridorda tavana dek uzanan yivli ahşap sütunlar göze çarpıyordu. Sütunlar, ahşap işlemeli metal korkuluklarla birlikte eşsiz bir estetik uyum gösteriyordu. Evin çift kanatlı ahşap kapılarının metal mandal ve kilitleri vardı. Metal çerçevelerle takviye edilmiş pencereleri renkli vitraylarla bezeliydi. Avlunun zeminine ince tuğlalar döşenmiş, odalarsa küçük siyah beyaz fayanslarla büyücek bir satranç tahtasına benzemişti. Avlunun tepesinde yer alan dikdörtgen açıklık, normalde yaz gelince kaldırılan beyaz bir

bezle kaplı olurdu. Fakat bez artık yerinde yoktu. Ev eski halinden çok şey kaybetmiş gibi dursa da yine sağlamdı. Sokaktaki diğer evler gibi rutubete yenik düşmemişti. Evin bodrumu geçmiş yıllarda iptal edilmişti, ancak bu çok önemli görünmüyordu.

Ferec açısından bakılırsa evdeki en rahatsız edici kusur, üst kattaki odalardan birinin tamamen yıkılmış olmasıydı. Eskici Hadi'nin oturduğu tamamen harabe durumdaki bitişik duvarın arkasında yer alan tuğlaların çoğu düşmüştü. Üst kattaki banyo da aynı durumdaydı. Emlakçı Ferec'in tamirat ve bakım için para harcaması gerekecekti, ama buna değerdi.

Ferec, kimsesi olmayan yaşlı Hıristiyan kadını evinden kovmayı kimi zaman aklından geçirmiyor değildi. Çok yorulmadan, en fazla yarım saatte bitecek bir işti. Ancak içinden bir ses bunun doğru olmayacağını söylüyordu. Zaten yasal olmayan bir zeminde ilerliyor, pek çok insanın gözünde günah olan işler yapıyordu. En doğrusu aşırıya kaçıp dikkatleri üstüne çekmemek, ahalinin yaşlı kadın hakkındaki duygularını test etmeye kalkmamaktı. Kocakarıya kötülük yapmaya kalkıştığı vakit, kendisine karşı içten içe beslenen öfkeyi bir kıvılcımla tutuşturup yangına çevirme ihtimali mevcuttu. En iyisi, kocakarı ölünceye dek beklemek olacaktı. Kadın ölünce ondan başka kimse cesaret edip de o eve adımını atamayacaktı. Eve duyduğu ilgi herkesin malumuydu. Evin bir sonraki sahibi kendisiydi, bunu herkes biliyordu. İlişva ne kadar yaşarsa yaşasın, durum bundan ibaretti.

"Allah'a güven, tevekkül et!"

Ferec harfleri uzatarak, yüksek bir sesle Ebu Enmar'a seslendi. Avuç içlerini birbirine çarpıp duran Ebu Enmar ah vah edip duruyordu. Ferec'in sesine dikkat kesilen otelci, ellerini dua eder gibi yukarı kaldırdı, Ferec'e değil de ruhani bir sese

odaklanır gibiydi. Kim bilir, belki de gerçekten ellerini açıp kaderin kendisine tercih ettiği açgözlü emlakçıyı anıyor, "Allah canını alsın," diye beddua ediyordu.

5.

İlişva, kedisi Nabu'yu misafir odasındaki kanepeden kovdu. Kanepeye dökülmüş kıllarını silkeleyip attı. Aslında ortalıkta bir şey görünmüyordu, ama sırtını okşadığında düşen kıllara her yerde rastgeldiğini biliyordu. Başka bir mekân olsaydı o kadar umurunda olmazdı ya, burası kendisi için özel bir yerdi. Şehit Aziz Gurgis'in büyük tasvirine ve her iki yanında oyma ahşap çerçeveleriyle oğlu ve eşinin soluk gri renge bürünmüş küçük suretlerine bakan misafir odasının kanepesinde oturuyordu. Aynı küçük boyutlarda başka resimler de mevcuttu. Bunlarda İsa'nın son akşam yemeği ile çarmıhtan inişi tasvir edilmişti. Ortaçağa ait gerçek ikonalardan kalın bir mürekkeple kopya edilmiş, avuç içi boyutundaki üç soluk tasvirdeyse azizlerin resimleri yer alıyordu. Bazılarının isimlerini o da bilmiyordu. Çünkü uzun yıllar önce onları şimdiki yerlerine koyan kocasıydı. Tasvirler misafir salonuna, yatak odasına, oğlu Danyal'in odasına ve diğer kullanılmayan mekânlara dağılmış haldeydi.

İlişva neredeyse her akşam burada oturuyor, ruhani bir kıyafet içinde olmasa bile melek yüzlü Şehit Aziz Gurgis'in tasviriyle sessiz sohbetler tazeliyordu. Bu meleksi varlık, kalın, gümüş rengi bir zırha bürünmüştü. Kuş tüyüyle süslü miğferinin altından dalgalı kumral saçlar fışkırıyordu; elindeyse uzun, sivri uçlu bir mızrak tutuyordu. Bu savaşçı görüntüyü, resmin bir köşesinden fırlamış, her şeyi bir çırpıda yutacakmış izlenimi veren çirkin yüzlü ejderhadan sakınmak amacıyla şaha kalkmış, sağlam adaleli beyaz bir at tamamlıyordu.

İlişva, bu abartılı detayları umursamıyordu. Boynunda asılı duran kalın camlı gözlüklerini takıyor; üzerinde herhangi bir ifade bulunmayan, sakin, meleksi yüze kapılıp düşünüyordu. Bu yüzde ne öfke, ne umutsuzluk, ne hayalcilik, ne de mutluluk belirtisi mevcuttu. İlahi bir adanmışlıkla görevini yerine getiren bir adamın yüzüydü.

İlişva, soyut düşüncelere dalmakla huzur bulan biri değildi. Aziz Gurgis'e sanki bir yakınıymış gibi davranırdı; birbirinden kopmuş, dağılmış bu ailenin bir üyesiydi sanki o da. Kedisi Nabu haricinde yanında kalan tek kişi oydu. Bir de elbette, muhakkak eve dönecek olan oğlu Danyal'in manevi varlığı vardı. Herkes onu tek başına yaşayan bir kadın olarak görse de o, kendini yalnızlıktan yeterince kurtaran üç canlıyla, üç hayaletle yaşadığına itikat ediyordu.

Kızgındı, çünkü şefaatçisinin verdiği üç sözden hiçbiri gerçekleşmiş değildi. Bu sözler, sayısız geceler boyu yalvarma, yakarma ve ağlamadan sonra onu Aziz'den koparmaya başlamıştı. Kendini ölüme doğru ilerleyen biri olarak görüyordu. Fazla vakti kalmamıştı. Oğlunun durumuna ilişkin Rab'den bir işaret istiyordu. Yaşıyorsa evine dönsün, öldüyse nereye gömülü olduğunu artık bilsindi. En azından oğlunun kemiklerine sahip çıkabilmeyi arzuluyor, şefaatçisinin ona verdiği sözün yerine gelmesi için can atıyordu. Ortalık kararana dek bir olağanüstülük görünmüyor; Aziz Gurgis sessiz, cansız bir suret olarak karşısında öylece dikiliyordu. Fakat gece çökünce başka bir âlemin kapıları aralanıyor; Rab, hayatın günden güne yalnızlaştırdığı, neredeyse yokluk çukuruna düşüp inançtan tamamen uzaklaşacak bu zavallı kadınla konuşmak için Aziz Gurgis kılığında yeryüzüne iniyordu.

Gece olunca gaz lambasının ışığına bakıyor, donuk camın ardında eski bir resmin dalga dalga oynadığına tanık olur-

ken Aziz Gurgis'in gözlerini ve yumuşak hatlı güzel yüzünü görebiliyordu. Odadan çıkan Nabu'nun canı sıkkın miyavlamasını duydu. Olduğu yerde, elinde mızrağıyla duran Aziz'i iki gözünü kendisine dikmiş halde buldu. Aziz, şu an gözlerini dikmiş, ona bakıyordu.

"Sen acelecisin İlişva! Rab sana ruh dinginliği verecek, çektiğin azap son bulacak dedim. Seni sevindirecek bir haber alacaksın dedim. Fakat kimse hangi vaktin bunun için uygun olacağını Rabbe şart koşamaz."

İlişva, yarım saat boyunca Aziz'le çekişti. Aziz'in güzel yüzü gitgide donuklaştı, yerini bu kısır çekişmeden yorgun düşmüş bir yüz aldı. İlişva kalktı. Yatak odasındaki büyük ahşap haçın önünde alışılmış dualarını okudu. Odaya gitmeden önce bir köşede küçük kaplan benekli halının üzerinde kıvrılmış Nabu'yu kontrol etti ve uyuduğundan emin oldu.

Ertesi gün, kahvaltı yaptıktan ve bulaşıkları yıkadıktan sonra, başının üzerinde uçan Amerikan helikopterlerinin rahatsız edici gürültüsünü duyarak şaşırdı. Oğlu Danyal'i gördü ya da gördüğünü sandı. Küçüklüğünde onu çağırdığı gibi Danyalcık işte oradaydı. Nihayet Aziz'in kehaneti gerçekleşmişti. "Oğlum gel, Danyalcığım gel!" Oğlu yanındaydı.

II. BÖLÜM
YALANCI

1.

Anlattığı hikâyeleri daha cazip hale getirmek isteyen Eskici Hadi gerçekçi ayrıntılarla zenginleştirmeyi ihmal etmiyordu. Bütün ayrıntıları hatırlayarak başından geçenleri her defasında tek tek anlatıyordu. Mısırlı Aziz'in kahvehanesinde, ön camın köşesindeki iskemlede oturan, bıyıklarını ve seyrek sakallarını sıvazlayan şu adam işte oydu. Elindeki çay kaşığını küçük çay bardağının dibinde kuvvetlice gezdirip hikâyesini tekrar anlatmaya başlamadan önce iki yudum çekti. Bu kez birkaç yeni misafirin şerefine anlatacaktı. Kahveci Aziz, yeni misafirleri Hadi'nin anlattığı yalan dolana kulak versinler diye ayartmıştı. Misafirlere gelince, biri sarışın, çıtkırıldım, küçük burnu üzerinde kalın camlı gözlüğüyle ince dudaklı bir Alman kadın gazeteciydi. Iraklı genç bir tercüman ve Filistinli bir kameraman ona eşlik ediyordu. Ekibe Güney Irak'taki Amara kasabasından gelen ve Ebu Enmar'ın Araplık Oteli'nde ikamet eden Mahmud Sevadi adlı genç bir gazeteci de dahildi.

Alman gazeteci Bağdat'ta görev yapan basın mensupları hakkında bir belgesel hazırlıyordu ve bu nedenle Mahmud Sevadi'ye normal bir iş gününde eşlik ediyordu. Iraklı gazeteci

sokağa çıkıp kendi malzemesini toplarken Alman gazeteci de olanı biteni kayda alıyor, bu sırada yaşanan hadiseleri ve zorlukları yorumluyordu. Fakat doğrusunu söylemek gerekirse patlak gözlü, pis elbisesi sigara yanıklarıyla delik deşik, alkol kokusundan yanında durulamayan bir eskicinin uzun ve karmaşık hikâyelerini dinlemek o günkü planında yoktu. Bakışları üzerine çeken görünümüyle Bağdat sokaklarını arşınlaması zaten bir risk sayılırdı. Kamerayı açmadı, çayını yudumlayana dek sadece dinlemekle yetindi. Ne anlatıyor diye sık sık tercümana müracaat ediyor, o da Alman gazeteciye Hadi'nin anlattıklarını uzun uzun tercüme ediyordu.

Gazeteci kadın, hikâyenin sonunu bekleyemedi. Sıcak bir bahar günüydü, günün geri kalanını ciğerlerine temiz hava doldurarak geçirmek istiyordu. Daha sonra Sheraton Oteli'ndeki basın merkezine dönüp gün boyu Mahmud Sevadi'yle birlikte kaydettiği kasetleri yazıya dökecekti.

Kahvehane çıkışında Mahmud'a döndü ve "Bu adam bir filmi anlatıyor, anlattıkları Robert De Niro'nun meşhur bir filminden alıntı," dedi. Mahmud'un cevabı, "Evet, çok film izlediği belli. Bu bölgede pek meşhurdur kendisi," şeklinde oldu. Kadın tercümana ait beyaz renkli Proton'a binerken güldü, "O zaman Hollywood'a bir uğramalıydı."

2.

Hadi, misafirlerin gidişinden hiç rahatsız olmadı. Filmin yarısında salondan çıkan insanlar yok muydu? Durum gayet normaldi.

"Nerede kalmıştık?"

Hadi'nin sesiydi bu. Karşısındaki iskemleye oturmak için hamle yapan Kahveci Aziz'i görmüştü. Elinde boş çay bar-

dakları bulunan Aziz, bu söz üzerine duraksadı, genişçe gülümseyerek Hadi'nin hikâyesine devam etmesi için gerekli sinyali verdi:

"Patlamada kalmıştık."

"İlk patlama mıydı, yoksa ikincisi mi?"

"İlki, Tayeran Meydanı'ndaki."

Soru Hadi'den gelmişti, ama cevabı veren Kahveci Aziz değildi. Genç gazeteci Mahmud, Hadi'nin kendisiyle çelişmesini görmek için sabırsızlanarak cevabı yapıştırmıştı. Hadi'nin açığını yakalamak için hikâyeyi ikinci, hatta üçüncü kez dinlemeye çoktan razıydı.

Patlama korkunçtu. Hadi anlatırken bir yandan onay versin diye Aziz'e baktı. Patlamayı duyan Hadi hızla seyirterek kahvehaneden dışarı fırlamıştı. O sırada, her sabah yaptığı gibi kahvaltısını yapıyor, yan dükkânda Ali Seyyid'in elleriyle yaptığı baklayı atıştırıyordu. Dükkândan çıkarken patlamadan kaçan insanlarla çarpışmış, uzaktan gelen bir koku burun deliklerinden hücum ederek genzini yakmıştı. Patlamadan yayılan duman, yanan plastik ve araba koltukları, kızarmış cesetler... Hayatın boyunca tatmadığın, tadamayacağın; yaşadığın sürece aklından çıkmayacak bir koku...

Hava yüklü yağışları haber veren bulutlarla kaplıydı. İşçiler, üzerinde kocaman haçlar bulunan, konik biçimli çokgen kulelere sahip, büyük beyaz Ermeni kilisesinin tam karşısında sıraya dizilmişlerdi. Sükûnetin hâkim olduğu kiliseye bakıyor, sigara içiyor, aralarında çene çalıyorlardı. Geniş kaldırıma yayılmış sokak satıcılarından aldıkları çayla keke talim ediyor ya da civardaki arabalarda satılan şalgam ve baklaya yöneliyorlardı. Yevmiyelik amele yahut inşaat ustası talebiyle duracak araçları dört gözle bekliyorlardı. Aynı kaldırım

boyunca Kerrade ile Teknoloji Üniversitesi arasında çalışan minibüslerden müşteri çekmeye çalışan sesler duyuluyordu. Karşı kaldırımda da benzer bir manzara mevcuttu. Sigaradan tatlılara, donlara kadar pek çok çeşit ürün tezgâhlarda arzıendam ediyordu.

Gri renkli dört çeker araç durdu. Kaldırımda oturan işçilerin çoğu ayağa kalktı. Bazı işçiler araca doğru hareketlenip yaklaşmaya başlamışken bir patlamayla birlikte araç ateş topuna dönüştü. Orada bulunan hiç kimse için anlaşılır ya da anlatılır bir an değildi. Saniyeler içinde olan olmuştu. Olay mahallinden uzakta bulunanlar, başka insanların bedenleri kendilerine siper olanlar, park etmiş arabaların arkasında kalanlar ve de yan yollardan henüz ana caddeye ulaşmamış kimseler şanslıydı. Diğerleri için aynı şeyi söylemek mümkün değildi. Ermeni kilisesinin bitişiğinde bulunan bürolarda çalışanlarla uzak mesafedeki taksi sürücüleri patlamanın civardaki araçları ve insanları nasıl yuttuğuna tanık oldular. Elektrik tellerinin birçoğu koptu, kuşlar can verip yerlere düştü. Pencereler tuzla buz olurken kapılar içeri göçtü. Yakınlardaki evlerin duvarları çatladı. Bazı eski çatılar çöktü. İlk etapta göze çarpan bunlardı. Binaların göze görünmeyen iç bölümlerinde de hasar olmalıydı. Her şey bir anda oluvermişti.

Hadi, kargaşa yatışıp büyük duman bulutu dağıldıktan sonra olanları izlemeye koyuldu. Arabalardan siyah dumanlar yükselmeye devam ediyor, alevler asfalta savrulmuş kor halindeki küçük nesneleri durmaksızın yalayıp geçiyordu. Polis çabucak geldi ve olay yerini kordonla çevirdi. Yaralılar inliyordu. Akan kan ve vücutlarındaki yanıklar dolayısıyla kızıl ile siyahın tonlarına bulanmış bedenler asfaltın üzerinde istiflenmiş halde uzanıyordu. Hadi, olay yerine varınca

bir nalbur dükkânının köşesinde öylece durdu ve sakince manzarayı izlemeye koyuldu.

Hadi, hikâyesini anlatırken bir sigara yaktı ve dumanını içine çekti. Sanki patlamanın kokusunu bastırmaya çalışıyordu. Olan bitene ilgisiz, duygusuz kötü adam imajı vermek hoşuna gidiyordu. Anlattıklarına kulak kesilenlerin bu durumdan nasıl etkilendiklerini görmek için bekledi.

Ambulanslar ölü ve yaralıları topladı. Sonra itfaiyeciler gelip yanan araçlara su sıktılar. Peşindense çekiciler bu araçları bilinmeyen bir istikamete götürdüler. Su hortumları kan ve külleri yıkayıp süpürdü. Hadi, kartal gözleriyle etrafı tarıyor, sanki bu ölüm ve yıkım cümbüşünde özel bir şeyler arıyordu. Tam olarak gördüğüne emin olduktan sonra ağzındaki sigarayı yere fırlattı ve yerdeki şeyi kapmak için hamle yaptı. Güçlü bir su akıntısı gelip aradığını asfaltın ortasındaki drenaja savurmadan önce koşup onu yerden aldı. Aldığını hemen bez çuvalın içine koydu, sonra katlayıp koltuğunun altına sıkıştırdı ve gözden kayboldu.

3.

Hadi sağanak başlamadan eve ulaştı. Gevşek kaldırım taşlarıyla döşeli avluyu geçip odasına gitti. Katlanmış bez çuvalı yatağının üzerine bıraktı. Nefes nefeseydi. Burnundan tıslama, göğsünden hırıltılar geliyordu. Eli katlanmış çuvala doğru uzandı, sonra fikir değiştirip beklemeye karar verdi. İnceden başlayıp sonra kararlı bir şekilde hızlanan yağmur damlalarının sesini dinlemeyi tercih etti. Çabucak bardaktan boşanırcasına kıvamına dönüşen yağmur avluyu, sokakları, Tayeran Meydanı'nı ve gün boyu başkenti acıya boğan tüm olayların izlerini silip süpürdü.

Hadi'nin barındığı yere ev demek abartılı olurdu. Tanıdıkları burayı iyi bilirdi, hele ki Kahveci Aziz! Evlenip de hovarda hayatını geride bırakmadan önce Hadi'yle beraber sofraya kurulur, geç saatlere kadar birlikte içerlerdi. Kimi zaman Hadi'yi Beşinci Sokak'ın yosmalarından biri veya ikisiyle beraberken bulur, gün doğuncaya dek cümbüşe eşlik ederdi. Hadi, konu zevkleri olunca paraya kıymaktan çekinmezdi.

Hadi'nin evi aslında ona ait değildi. Ev demeye de bin şahit isterdi. Nereye baksan viran bir sahne. Ayakta kalan tek oda vardı, onun da çatısında delikler açılmıştı. Hadi ve iş arkadaşı Nahim Abdeki, üç yıl önce burayı kendilerine mesken seçmişlerdi.

Hadi ile Nahim bölgede yıllardır bilinirlerdi. Civarda bir at arabasıyla dolaşır, kullanılmış eşyalar, tencereler tavalar ve çalışmayan ev aletleri toplamak suretiyle geçinirlerdi. Sabahları Mısırlı Aziz'in kahvehanesine uğrayıp kahvaltı yaparak çaylarını içtikten sonra Betaviyyin'le Sa'dun Caddesi'nin diğer yakasına düşen komşu Ebu Nuvas semtinde geniş bir tur atarlardı. Daha sonra da Nahim'in arabasıyla güneye, Kerrade'ye dek iner ve şehrin diğer muhitlerine doğru yol alarak gözden kaybolurlardı.

Amerikan işgalinden sonra herkes o kargaşa içinde Hadi ve Nahim'in "Yahudi harabesi" adını verdikleri bu yeri yeniden imar ettiklerine tanık oldu. Gerçi ortada Yahudilik alameti sayılacak herhangi bir şey yoktu. Ne şamdanlar, ne Davut yıldızı, ne de İbranice bir yazıt. Hadi, harabenin dış duvarını civarda kolay bulunan aynı malzemelerle yeniden inşa etti. Tuğla yığınıyla balçığın arasına gömülü kocaman bir ahşap kapı dikmeyi de ihmal etmedi. İki ahbap el ele verip avludaki taş yığınını temizledikten sonra sıra mevcut tek odaya geldi. Odayı bir güzel elden geçirdiler. Diğer odaların

yarım duvarlarına ve çöken tavanlarına el sürmeyip öylece bıraktılar. Hadi'nin bir üstündeki odadan geriye üzerinde penceresi duran bir duvar kalmıştı. Duvar çökme riski taşıyor, avludaki birinin üzerine düşüp canlı canlı toprağa gömebilir gibi görünüyordu; fakat böyle bir şey olmadı. Semt ahalisi nihayetinde Hadi'yle ahbabını kendilerinden birileri olarak kabullendi. Sahipleri tarafından terk edilmiş evleri mülk edinmesiyle tanınan Emlakçı Ferec bile eskicilerin bu sahiplenme iddiasına tepki vermedi. Ferec için orası daima Yahudi harabesi olarak kaldı.

Peki, bu iki adam nereden gelmişti? Bu soruya kimse fazla kafa yormadı. Bölge yıllardır birbiri üstüne yığılan yabancılara kucak açıyordu. Kimse kendini bölgenin yerel sakini olarak niteleyemezdi. Bir iki yıl sonra Nahim evlendi. Hadi'nin evinden ayrılarak Betaviyyin'de kiraya çıktı. At arabasıyla yapılan iş ortaklığıysa devam etti.

Otuzlu yaşların ortasını biraz geçkince olan Nahim, Hadi'ye nispetle daha gençti. Birbirlerine pek benzemiyorlardı, fakat baba-oğul gibi duruyorlardı. Nahim, küçük kafasına nispetle büyücek kulaklara sahipti. Dolgun telli saçları sık, uzun ve düzdü. Kalın kaşları neredeyse bitişikti. Hadi, yüz yirmi yaşına gelse bile saçları olduğu gibi duracak diye Nahim'e takılmadan duramazdı. İnanması güçtü, ancak Hadi ellisini geçmiş bir adamdı. Pejmürde bir hali vardı; berber tarağı değmemiş dağınık bir sakala, ip gibi ince fakat sert ve enerjik bir vücuda sahipti. Avurtları çökmüştü, yüzü kemikliydi.

Hadi, ortağı Nahim'e "Miskin" adını takmıştı, ona hep böyle seslenirdi. Nahim, Hadi gibi sigara tüttürmez, ağzına içki sürmezdi. Dinî konularda gayet titiz davranan, zifaf gecesine değin eli kadın eline değmemiş bir adamdı. Dinî kaygıları nedeniyle taşındıkları vakit evin salonuna koca-

man bir Ayet-el Kürsi levhası asmıştı. Levhayı duvara öyle tutturmuştu ki yırtmadan çekip almak mümkün değildi. Hadi'ninse dine karşı pek saygısı yoktu, fakat düşmanca bir tavır içinde görünmek de istemiyordu. Bu nedenle her gün gözünü açtığında ilk gördüğü şeyin Ayet-el Kürsi olmasına ses çıkarmadı.

Nahim, Hadi'nin saçları hakkındaki öngörüsünü görecek kadar yaşamadı. Oysa Hadi, Aziz'in kahvehanesinde oturmuş, Mahmud Sevadi'yle birkaç yaşlı adama onun hikâyesini anlatıyordu.

Nahim birkaç ay önce bombalı bir saldırıda can vermişti. Kerrade'de bir parti bürosu önünde patlayan bomba yüklü araç, birçoklarının yanı sıra Nahim ve atını da parçalamıştı. Nahim'in etlerini atının etlerinden ayırmak neredeyse imkânsızdı. Nahim'in ölümünden duyduğu şok Hadi'yi değiştirmiş, onu saldırgan biri yapmıştı. Şehirde devriye gezen Amerikan Hummer ciplerinin, polis araçlarının ve Ulusal Muhafızların ardından sövüyor, lanetler okuyor ve taş yağdırıyordu. Nahim'in adını anan, başına neler geldiğini anlatmaya kalkan herkese sataşıyordu. Sonra bir müddet durgunlaştı, her şeyden uzaklaşarak kabuğuna çekildi. Peşinden yavaş yavaş kendini toparladı; eskisi gibi gülerek ilginç hikâyeler anlatan adam nihayet geri dönmüştü. Fakat artık maske takan biriydi; kalabalıklar içinde neşeli ve umarsız, bir başına kaldığındaysa hiç olmadığı kadar hüzünlü ve umutsuz bir adam. Artık gündüzleri de içer olmuştu. Cebinden bir küçük rakı veya viskiyi eksik etmiyor, nefesi her daim alkol kokuyordu. Zaten pasaklı bir adamdı, daha da pasaklı bir adama dönüşmüştü. Sakalı daha da uzamış, elbiseleri daha az su görür olmuştu.

Hadi'nin yakası açılmadık sövgülerinden, kestirilemeyen ani tepkilerinden yılan ahalinin içinde bir daha Nahim Abdeki'nin adını ağzına alan olmadı. Bu yüzden vakti gelene, Mısırlı Aziz'den işitene dek Mahmud Sevadi'nin Nahim'in hikâyesinden haberi olmadı.

4.

"Nerede kalmıştık?"

"Bez çuvalın içindeki büyük burundan bahsediyordun."

"Evet, burun."

Kahvehanenin bitişiğindeki tuvalette ihtiyacını giderip rahatladıktan sonra geri dönen Hadi, bir yandan Mahmud Sevadi'yle konuşurken diğer yandan pantolonun fermuarını çekmeye çabalıyordu. Hikâyesine kaldığı yerden devam etmek için iskemleye oturdu. Mahmud'u hayal kırıklığına uğratarak en küçük detayı bile atlamadan hikâyesine kaldığı yerden devam etti. Yağmur kesilmiş, elinde bez çuvalıyla odadan avluya çıkmış, gökyüzüne bakmış, bulutların bir anda bütün sularını boşaltıp pamuk parçaları gibi birbirlerinden kopup ayrıldığını görmüştü. Kullanılmış eşyalardan bazıları yağmur sularının ortasında öylece yüzüp duruyordu. Ancak Hadi'nin umurunda bile değildi. Mobilya artıkları, demir çubuklar ve yarım bir duvara yaslanmış gardırop parçasından imal ettiği çardağın içine girip bir köşeye büzüldü. Alanın çoğunu kocaman bir ceset kaplamıştı. Çıplak cesedin yaralı kısımlarında pek fazla kan kalmamıştı, açık renkte yapışkan bir sıvı sızıyordu. Dirsekleri ve baldırlarında benek benek kurumuş kan lekeleri vardı. Omuzlarında ve boynundaysa morarmış halde sıyrıklar ve çürükler göze çarpıyordu. Cilt rengini söyleyebilmek kolay değildi, zira tek renge sahip değildi artık.

Hadi cesedin etrafındaki dar alanda ilerledi, baş hizasına gelince durdu. Cesedin burnu yerinde yoktu. Sanki bir hayvan cesedin burnunu ısırıp tamamen koparmıştı. Hadi bez çuvalı açtı ve içinden bir şey çıkardı. Son günlerde epey bir vakti bunu aramakla geçirmişti. Evet, şimdi elinde tutuyordu, ancak içindeki huzursuzluk hâlâ dinmiş değildi. Elinde tuttuğu şey, üzerine pıhtı pıhtı kan yapışmış kopuk bir burundan ibaretti. Burnu aldı, cesedin yüzünde kapkara bir delik halinde duran olması gereken yerine koydu. Burun, az önce yerinden kopmuş gibi yüz cuk oturdu, cesedin olağan bir parçasıymışçasına hiç sırıtmadı.

Elini çekti, parmaklarını elbisesine sildi. Cesedin yüzüne baktı, bir hoşnutsuzluk hissetti. Neticede görev yerine getirilmişti, yine de iş henüz bitmemişti. Burnun yerine dikilmesi gerekiyordu. Cesedin eksiksiz olması buna bağlıydı. İşe koyulan Hadi, bitirmek üzereydi. İtiraf etmek lazım, korkunç bir işti. Yardım almaksızın tek başına yapmak zorunda kaldığı, ne kadar izaha yeltense o kadar anlamsız bir iş.

"Onu Adli Tıp'a teslim etmek istiyordum. Tastamam bir cesetti ve insanlar ona bir çöp muamelesi yapıp sokağın ortasında öylece bırakıp gitmişlerdi. O bir insan evladıydı ey ahali! Bir insan evladı!"

"Hayır, o tastamam bir ceset değildi. Onu tastamam hale getiren sensin."

"Peki, ben niye öyle yaptım? Bir çöpe dönüşmesin diye. Diğer ölüler gibi saygı görsün, onlar gibi toprağa defnedilsin diye ey ahali!"

"Ya sonra ne oldu?"

"Bana mı ne oldu, *İsmi Nedir*'e mi?"

"Her ikinize de!"

Hadi'nin dinleyicileri kendilerini hikâyeye tamamen kaptırmış olurlardı. Yeni dinleyiciler hikâyenin en başından itiraz etmeye başlayacak olurlarsa en heyecanlı yerlerinden mahrum kalma riskiyle karşı karşıya kalırlardı. Mantıklı bir itiraz söz konusu olacaksa bunun hikâyenin sonuna saklanması teamül gereğiydi. Hadi'nin üslubuna veya hikâyenin seyrine müdahale etmek kimsenin haddine değildi.

Hadi'nin Kerrade'de bir adamla randevusu vardı. Birkaç gündür işten güçten ayağını kesmişti, parası neredeyse bitmek üzereydi. Adamdan para çıkarabilmeyi umuyordu, bir süredir peşindeydi. O da İlişva gibi yalnız yaşayan bir yaşlıydı. Bir farkla, adamın Rusya'da yaşayan bir sevgilisi vardı. Adamı, evini ve mobilyalarını satıp emeklilik günlerini orada birlikte yaşamaya ikna etmişti.

Bu durumun bir sakıncası yoktu. İsteyen, istediği gibi mutlu yaşasındı. Fakat Hadi ne vakit adamla anlaşma noktasına gelse adama bir haller oluyor, eşyalarını hele de avizelerini, okuma lambasını ve eski moda lambalı radyosunu yitirme korkusuyla paniğe kapılıyor, bu eşyalar olmazsa kendini boğulacakmış gibi hissediyordu. Hadi, adama anlayış gösterip baskı yapmıyor, oradan uzaklaşıp satış için sonraki sefer ikna etmeyi umuyordu.

Hadi ceset işini hallettikten sonra ellerini yıkadı, temiz elbiselerini giydi ve gönülsüz yaşlı adamla buluşmaya gitti. Endişeliydi, adam değerli eşyalarını satmaya başka biri tarafından ikna edilmiş olabilirdi. Birileri dayalı döşeli evi kiralayabilir, yaşlı ev sahibi ölünce üstüne konma umutları besleyebilirdi.

Ev uzak sayılmazdı. Hadi bir otobüse binip beş dakika içinde oraya ulaşabilirdi. Trafik yoğun olduğunda büyük bir çuvala boş soda ve bira kutuları toplayarak oraya yürüyebilirdi. Daha sonra da bu kutuları çevredeki alıcılara satabilir ya da

bir pikap kiralayıp Raşid Caddesi civarındaki Hafız Kadı semtindeki geri dönüşüm tesisine götürebilirdi.

"Allah aşkına, söylesene, cesede ne oldu?"

"Biraz bekle."

Hadi adamın evine vardı ve kapıyı çaldı. Fakat kimse kapıyı açmaya gelmedi. Adam belki içeride uyuyordu, belki dışarı çıkmıştı. Belki de Rus sevgilisinin ince, kırışık ellerine bir daha dokunma fırsatı bulamadan vakti dolmuş, ölüp gitmişti. Hadi, komşuların dikkatini çekene dek kapıya vurmaya devam etti. Sonra Sa'dun Caddesi'ne gerisin geri döndü ve Rahmet Hastanesi'nin yanındaki lokantaya girdi. Bir kebap sandviç yedi, eve götürmek için de iki kebap şiş sipariş etti.

Bulutlar tamamen temizlenmişti; fakat değişik yönlerden esen, beklenmedik, kuvvetli bir fırtına patladı bir anda. Sigara satıcısının tentesi devrildi, bereket versin büyük bir teneke içindeki beton bloğa sabitlenmişti, yoksa uçup gidecekti. Fırtınanın sarstığı yayalar, yürümekte hayli zorlanıyordu. Kimi gizli bir elin tokadıyla savruluyor, kimi de arkasından çeken biri varmış gibi güç bela adım atıyordu. Kahvehanelerin dışına iskemle atıp oturan insanlar hemen içeri kaçıştı. Hava alsın diye aralanan araç camları derhal sıkı sıkıya kapatıldı. Gazete ve dergi satıcıları bir yerlere gizlenip gözden kayboldular. Kırmızı ışıkta duranlara sigara ve şekerleme satanlar poşetlerdeki sermayelerini rüzgârda uçup gitmesin diye boyunlarına astı. Şapka takanlarsa elleriyle başlarına bastırıp hem kelleri aniden açığa çıkmasın, hem de uçup giden şapkalarının ardından koştururken araçların ve dükkânların camlarından komedi seyrine çıkmış meraklı bakışlara malzeme vermeyelim telaşına düştü.

Endülüs Meydanı'na bakan Sedir Novotel'deki hurma ağaçlarının geniş yaprakları fırtınada eğiliyor, yerlere kadar sarkıyordu. Otelin önündeki genç güvenlik görevlisi üniformasını daha bir pekiştirdi. Açık havada durmak gibi bir görevi yoktu, ama büyük dış kapının hemen yanındaki ahşap güvenlik kabini onu ne sıcaktan, ne de soğuktan koruyordu. Bağdat sokaklarına dağılmış sıradan asker ya da polis memurlarından biri olsaydı ısınmak için boş bir benzin bidonu içine odun doldurup yakar ve elbiseleri kurumla kaplanıncaya dek ateşin başından ayrılmazdı. Fakat otel yönetimi bu gibi şeyleri yasaklamıştı.

"Şu anda güvenlik görevlisi hakkında mı konuşuyor?"

"Sabırlı ol, senin de sıran gelir."

Hadi kebabını bitirdi, bir kutu kolayı içti ve elleriyle kutuyu ezip yanındaki çuvalın içine attı. Bu havada yola çıkmak istemiyordu. Lokantanın çöplerini karıştırmakla oyalandı ve bütün meşrubat kutularını çuvalına boşalttı. Fırtına dinince dışarı çıktı. Güneş ortadan kaybolmuş, gökyüzü kül rengine kesilmişti. Karanlık gittikçe koyulaşıyordu. Kafası karmakarışıktı. Derken hatırına evde bıraktığı ceset geldi, başı döndü, bayılacak gibi oldu.

Düşünmeden Endülüs Meydanı'ndaki kavşağa doğru yürüdü. Sıradışı bir gündü. Lokantanın televizyonundan gün boyunca Kazımiye, Sadr, Mansur'da ve Doğu Kapısı'nda patlamalar olduğunu işitmişti. Ekranda El Kindi Hastanesi'ndeki yaralıları ve Tayeran Meydanı'nda hortumla olay yerini temizleyen itfaiyecileri görmüştü. İşlediği cürmün hemen ardından kendini nalburun köşesinde sakin sakin sigara içerken ekranda görmeyi bekledi. Sonra gazetecilerin sorularına gülümseyerek cevap veren bir hükümet sözcüsü ekranda belirdi. Hükümetin teröristlerin planlarını önle-

diğine dair güvence verdi. İstihbaratın bildirdiğine göre El Kaide ve eski rejimin uzantıları yüz bombalı araç saldırısı düzenlemeyi planlamış, ancak koalisyon güçleri ve emniyet teşkilatı bunların hepsini boşa çıkarmıştı. Sadece on beş patlama gerçekleşmişti.

Hükümet sözcüsünü dinlerken şişman lokanta sahibi uzunca bir 'peh, peh' çekti, başka da yorum yapmadı. İşin gerçeği, patlama sayısı on beş değil, artık on altıydı. Sonuncusu gerçekleştiğinde sözcü çoktan mikrofonların önünden kaybolmuş, belki de çoktan evine varmıştı.

Hadi, omzuna astığı meşrubat kutusu çuvalıyla yürümeye devam ediyordu. Sedir Novotel'e vardığı zaman genelde güvenlik görevlileri ses çıkarmasın diye yolun öbür tarafına geçerdi. Fakat bu defa aklı cesette kaldığı için dalgındı, böyle yapmayı unuttu. Sahi, ne yapacaktı? Üstlendiği görevi başarıyla yerine getirmişti. Cesedi Adli Tıp'a götürmek için araba mı kiralamalıydı? Yoksa polis bulup da gereğini yapsın diye cesedi bir gece dışarı çıkarıp bir meydana yahut bir sokağa mı terk etmeliydi?

Otel garajının büyük metal kapısının önünden geçerken bir ikilem içinde olduğunu fark etti. En iyi çözüm eve gitmek, cesedi parçalara ayırıp eskiden olduğu gibi birbirinden bağımsız vücut parçalarına dönüştürmek ve her bir parçayı daha önce bulduğu sokaklara geri bırakmak olacaktı.

Bu arada soğuktan titreyen güvenlik görevlisi bacaklarını hareket ettirmek istediğinden olacak, ahşap nöbetçi kulübesinden dışarı çıktı, kapıya yöneldi. Kapının soğuk demirlerine yapıştı ve elinde şüpheli bir torbayla ana kapıdan giren karaltıyı izledi. Onu uyarmayı nedense gereksiz buldu. Hem, çoktan oradan uzaklaşmıştı.

"Bütün bu olaylara bizzat tanık oldun mu?"

"Evet, çöp arabası otelin kapısına doğru giderken bazı arkadaşlarla karşı kaldırımda duruyorduk."

"Gördün mü? Bunu kendim uydurmadım. Şahit işte bu!"

Hadi, ana kapıyı yirmi metre geçince ortalığı toza dumana katan bir çöp kamyonu gördü, neredeyse ona çarpacaktı. Kamyon otelin ana kapısına yönelmişti. Henüz birkaç saniye geçmişti ki kamyon havaya uçtu. Hadi'nin, torbası ve akşam yemeğiyle birlikte ayakları yerden kesildi. Havada takla attıktan sonra patlamanın olduğu yerden uzakta bir bölgeye sertçe düştü, asfalta yapıştı.

Ne olduğunu anlayana dek belki bir dakika geçti. Bazı gençlerin kendisine doğru koştuğunu gördü. Gazeteci Mahmud Sevadi de aralarındaydı. Hadi'nin ayağa kalkmasına o da yardımcı oldu. Her yer toz duman vaziyetteydi. Hadi dehşet içindeydi, uzaklaşmaya başladı. Kalkmasına yardım edenler arkasından bağırdılar. Belki de yaralıdır, ancak henüz farkına varmamıştır diye düşünüyorlardı. Fakat Hadi koşmaya başladı. Kesinlikle şoktaydı.

Karanlık çökmüştü. Hadi, uzaktan gelen polis arabalarının, ambulansların ve itfaiye araçlarının seslerini duyabiliyordu. Toz ve duman bulutu, araçların farlarıyla aydınlanan ince bir sise dönüşmüştü. Mahmud ve diğer tanıklar patlamadan etrafa saçılan küçük cam ve metal parçacıklarını ayaklarının altında eziyorlar, korkmuş ve kafaları karışık halde caddeden aşağı iniyorlardı.

5.

Hadi, büyük bir çaba gösterip yürüdü. Kollarında ve kalçasında ızdırap veren bir ağrı, alnında ve elmacık kemiğinde

asfalta düşünce oluşan sıyrıklar vardı. Adımlarını binbir güçlükle atıyor, aksayarak ilerliyordu. Düşünecek durumda olsaydı Doğu Kapısı'na gitmek için bir taksi tutabileceği pekâlâ aklına gelirdi. Oysa hiçbir şeyi düşünecek halde değildi. Sanki biri bir düğmeye basmış ve o da yürümeye başlamıştı, enerjisi tükendiği an belki de olduğu yere yığılacaktı. "Ölemem, ölemem," deyip durdu. Daha önce de defalarca patlamalardan sağ kurtulmuştu. Bütün derdi, vücuduna bir şarapnel parçasının isabet etmemesiydi. Düşüp yere kapaklanma nedeniyle oluşan şu yaralar mesele edilecek cinsten değildi.

Eve geldiğinde yanında ne çuvalı ne de akşam yemeği vardı. Patlama sırasında onları elinden düşürmüş, kaybetmişti. Ağır ahşap kapıyı iterek açtı, ama sonra kapatmayı unuttu. Olduğu yerden odasına doğru baktığında mesafe gözünde büyüdü, eskisinden çok daha uzak görünüyordu. Avlunun kırık taşlı zeminini geçerken düşüp bayılmaktan, belki de ölmekten korktu. Bir an önce yatağına ulaşmak istiyordu. Odasına vardığında kendini yatağın üzerine bıraktı ve çabucak derin bir uykuya geçti. Bu, belki de çoktan gecikmiş bir komaydı.

Ertesi gün Hadi radyoda haberleri okuyan spikerin sesine uyandı. Spikerin sesi arkadaki komşudan geliyor olabilirdi. Belki de karşı komşu Ümmü Selim kapısının eşiğine oturmuş, kimi zaman yapageldiği gibi, radyoya sarılmış halde yoldan gelen geçeni izliyordu.

Hadi kafasını kaldırdığında yastığının salya ve kurumuş kan lekeleriyle kaplı olduğunu gördü. İlk başta çok sarhoş olabileceği geldi aklına, derken patlamayı hatırladı. Sonra da barakada yatan cesedi. Bugün daha da çürümüş olacaktı.

Evin civarından geçen insanlar belki kokuyu almaya başlamışlardı bile!

Hadi kalktı ve içeriye yansıyan gün ışığından zamanın öğleye yakın olduğunu tahmin etti. Lavaboya yürüdü. Yüzünü lavaboda yıkarken uzuvlarını oynattıkça, yüzündeki yaralarda ve vücudunun bütün kemiklerinde yoğun bir acı hissetti. Arkasına döndüğü vakit, yokluğunda fırtınanın avluya neler yaptığını gördü. Bütün eşyalar darmadağındı. Gardırop yan yatmıştı. Ahşap çatının parçaları salona saçılmıştı. Tavan kaybolmuş, uçup gitmişti. Yakından bakıldığı zaman, geri kalan birçok şeyin ortadan kaybolduğu fark ediliyordu.

Ceset de görünmüyordu ortalıkta. Farklı parçalardan oluşan ve daha yeni tamamladığı ceset kayıptı. Etrafı altüst etti, sonra odasına bakmaya gitti. Kalbi gittikçe daha hızlı çarpıyordu. Kemiklerine dek işleyen sancıya bile aldırmaz hale gelmişti. Korkmaya başlamıştı. Acaba ceset nereye gitmiş olabilirdi?

Avlunun ortasında korku ve kararsızlıkla dikildi. Kafasını kaldırıp masmavi gökyüzüne baktı, sonra komşu evlerin yüksek duvarlarına, daha sonra da İlişva'nın yıkılmış evindeki odadan geriye kalan alçak tavana. Gözlerini ona dikmiş yaşlı bir kedi acı acı miyavladı. Sonra yavaşça dönüp yıkılan duvarın arkasında kayboldu.

"Ya sonra?"

"Hepsi bu. Bitti."

"Bitti derken ne demek istiyorsun? Peki, ceset nereye gitti Hadi?"

"Bilmiyorum."

"Bu güzel bir hikâye değil Hadi. Bize başka bir tane anlat."

"İnanmadıysan bu senin seçimin. Şimdi çıkıyorum. Çaylar sizin hesaba."

III. BÖLÜM
YİTİK BİR RUH

1.

Hasib Muhammed Cafer yirmi bir yaşında, koyu tenli, dal gibi bir adamdı ve Dua Cabbar'la evliydi. Eşi Dua ve henüz küçük olan kızları Zehra ile Bağdat'ın Sadr semtindeki 44. Kısım'da geniş ailesine ait evin bir odasında yaşardı. Yedi aydır Sedir Novotel'de güvenlik görevlisi olarak çalışan Hasib, Bağdat Belediyesi'nden çalındıktan sonra bomba yüklenip Sudanlı bir intihar bombacısı tarafından patlatılan çöp kamyonunun kurbanlarından biri olmuştu. Bombacının planı, otelin dış kapısını geçerek aracı otelin lobisine sokmak ve bombaları orada patlatıp bütün oteli yerle bir etmekti. Bunu başaramadı, zira otelin güvenlik görevlisi cesurca silahına davranıp birkaç el ateş ederek şoförü korkuttu. Panikleyen Sudanlı, bombayı erken patlatmak zorunda kaldı.

Güvenlik görevlisi Hasib'in şahsi eşyaları ailesine teslim edildi. Bunlar sivil elbiseleri, bir çift yeni çorap, bir şişe kolonya ve Seyyib'in şiirlerinden yapılmış derlemenin birinci cildiydi. Ailesi tabutuna patlamada yanmış ayakkabılarını, kana bulanmış lime lime üniformasını ve tamamen kömürleşmiş haldeki vücudundan geriye kalan küçük parçayı koydu. Zaten Hasib'den geriye fazla bir şey de kalmamıştı. Necef mezarlığına götürülen tabut, daha çok simgesel bir nesneydi.

Hasib'in genç karısı tabuta sarılmış, kederle gözyaşı döküyordu. Uzun süre matem içinde inleyip durdu. Hasib'in annesi, kız ve erkek kardeşleri, komşuları da aynısını yaptı. Şaşkın haldeki küçük kızı elden ele dolaşıp durdu. Onu her kucağına alan daha bir kedere gömüldü.

Ağlamaktan yorgun düşüp uyuyakalan aile fertleri, omzunda torbasıyla Hasib'in eve geri dönmesini düşlüyorlardı. Hepsi de rüyalarında Hasib'e ilişkin bir şeyler gördü. Her birinin düşü diğerinin eksiğini tamamlıyordu. Küçük bir rüya, büyük bir rüyada var olan boşluğu dolduruyordu. Rüya iplikleri, yeniden Hasib'in ruhuyla beraber gezinecek bir hayal beden oluşturmak için ilmek ilmek birbirine geçiyordu. Hasib'in ruhu, hâlâ başlarının üzerinde gezinip duruyor, bedeninin bulunamayan kısımlarını arıyordu. Berzah âleminin olağan bir sakini olması için tekrar geri dönmesi gereken bedeni neredeydi?

Kiminin rüyası kâbusa dönüşmüştü. İpleri birbirine girmiş, kördüğüm olmuş hayali bir iplik yumağı taşıyor ve eliyle onu uzaklaştırmaya çabalıyordu. Ailenin, dostların, yakınların ve komşuların akıllarına bir daha gelmeyecek kadar uzağa...

2.

Hasib çöp kamyonunu gördüğünde aklına bir anda pek çok ihtimal üşüştü. Neyse ki sadece bir çöp kamyonuydu. Derken şoför bir hata yaptı ve direksiyonu otelin giriş kapısına kırdı. Bu bir trafik kazası olmalıydı. Şoför gaza yüklenip direksiyonun kontrolünü kaybedince istemeden kapıya yönelmişti. Hayır, bu bir intihar bombacısıydı. Dur! Dur! Bir kurşun, sonra bir daha... Hasib, şoförü öldürmek istememişti. Zaten normalde, kimseyi öldürme cesaretini kendinde bulacak biri değildi. Ne var ki bu onun göreviydi. Otelin güvenlik

konusundaki sıkı kurallarından haberi vardı. İçeride güvenlik şirketleri, önemli insanlar, belki de Amerikalılar vardı. Denildiği gibi öldürme yetkisine sahipti. Parmağı tetiğin üzerinde gezinirken saniyeler içinde kafasına bir sürü düşünce akın etmişti. Belki de yapılması gerekeni yapmadan çok daha önce... Kamyon havaya uçarken Hasib'in bilinci henüz yerindeydi, patlamayı izliyordu. Fakat ahşap nöbetçi kulübesiyle otelin dış kapısı arasındaki o durduğu yerde değildi. Alevlere, dumana, havada uçuşan metal parçalarına bakakalmıştı. Tuhaf bir sakinliğe kapıldı.

Beyaz çuvalı olan bir adam gördü. Adam havaya fırladı, sonra patlamanın epey uzağında yere kapaklandı. Otelin önündeki avluya pencerelerden ve lobiden saçılan cam parçacıklarını seyretti. Peşinden ortalığa bir duman bulutu çöktü. Ambulanslar ve itfaiye araçları gelene dek yarım saat geçiverdi.

Her şey tükenirken şehre karanlığın inişini izledi. Binaların, evlerin ve araçların uzak ışıklarını gördü. Yakındaki bazı köprüleri, açık stadyum ışıklarını ve parlak ışıklarla kaplı uzaktaki minareleri...

Ve sonra nehri... Karanlıkta koyu ve derin. Eliyle nehrin sularına dokunmak istedi, şimdiye dek hiç dokunmamıştı. Hayatı boyunca nehirden uzak yaşamıştı. Üstünden arabayla geçip gitmiş, uzak mesafelerden seyredip durmuş, televizyonda izlemişti. Ne suyun soğukluğunu hissetmiş, ne tadına bakmıştı. Suyun içinde beyaz atlet ve şort giymiş bir adam görmüştü, yüzü göğe dönük öylece uyuyordu. Acaba mutlu muydu? Kesinlikle böyle bir gecede yıldızları izliyor olmalıydı. Suyun hareketiyle ağır ağır sürükleniyordu. Hasib ona yaklaştı ve yüzüne baktı:

"Niçin bana öyle bakıyorsun çocuğum? Git, vücuduna ne olduğunu öğren. Burada bekleme."

Suda yüzüstü yüzen başka bir ceset daha gördü. Bir şey demedi, yavaş yavaş yüzerken tamamen sessizdi.

3.

Hasib otelin dış kapısına geri döndü ve intihar bombacısının patlayıcı yüklü kamyonla açtığı büyük çukura dikkatle baktı. Bütün olay yerini gözden geçirdi. Yanmış botlarını tanıdı fakat vücudunu bulamadı. Firdevs Meydanı'na dek bütün caddeleri arşınladı. Sonra Özgürlük Meydanı'na gitti. Özgürlük Anıtı'nın bronz figürleri üzerine tünemiş kuşlar gördü. Sonra aklına ne geldiyse mezarlığın yolunu tuttu.

Orada, Necef'teki Barış Vadisi'nde bulunan tüm mezarları tek tek inceledi. Merakını giderecek herhangi bir veriye ulaşamadı. Nihayetinde yorgun görünümlü, kırmızı tişörtlü, gümüş bileklikler takınmış, boynunda siyah ipten kolyesi bulunan bir genç gördü. Yüksekçe bir mezarın başına oturmuş, bacak bacak üstüne atmıştı.

"Niçin buradasın? Cesedinin yanında olman gerekmez mi?"

"Ortada yok ki."

"Ne demek ortada yok? Cesedini bulman gerek ya da başka bir ceset. Yoksa bu işin sonu fena bitecek."

"Nasıl fena bitecek?"

"Bilmem, fakat her zaman öyle olur."

"Niçin buradasın?"

"Burası benim mezarım. Altında benim bedenim yatıyor. Birkaç gün sonra böyle dışarı çıkma imkânım olmayacak. Bedenim eriyip gidiyor. Sonsuza dek burada hapsolacağım."

Hasib gencin yanına oturdu. Büyük bir şaşkınlık içindeydi. Şu anda ne yapıyordu? Daha önce kimse kendisine bun-

lardan bahsetmemişti. Acaba onu daha ne gibi bir felaket bekliyordu?

Genç, Hasib'e döndü:

"Belki sen gerçekte ölmedin. Belki bir rüyadasın."

"Ne dedin?"

"Evet, bir rüya. Belki ruhun bir gezintiye çıktı, sonra bedenine geri dönecek."

"Ne diyorsun? Ben böyle şeylere alışık değilim. Daha gencim, bir kızım var ve..."

"Genç mi? Benden daha mı genç?"

Gümüş bileklikli gençle konuşmaya devam ederken zaman akıp gitti. Genç, ısrarla cesedine geri dönmesi gerektiğini söyledi. Belki de Allah onun için yeni bir hayat sunacaktı.

"Bazen ruh cesetten çıkar, ölüm gerçekleşir. Sonra Azrail fikir değiştirir ya da yanlış yaptığını fark eder ve ruhu tekrar cesede iade eder. Sonra Yaratan cesede kalkmasını emreder. Anlayacağın ruh, arabadaki benzin gibidir. Ancak arabanın çalışması için bu benzinin bir kıvılcımla ateş alması gerekir."

Bir müddet sustular. Sonra Hasib uzaktan ağlama sesleri duydu. Siyah renkli köpekler aralarında kavga ediyorlardı. Bileklikli genç endişeyle Hasib'e baktı ve emredercesine konuştu:

"Cesedin her neredeyse, başına ne geldiyse onu bulmalısın. Yoksa bu işin sonu fena bitecek."

4.

Hasib otele döndü ve çevredeki tüm caddeleri bir daha altüst etti. Orada uzun saatler geçirdikten sonra evine gitti, herkesi uyuyorken buldu. Eşi, henüz süt emen kızı ve tüm aile fert-

leri derin bir uykunun kollarındaydı. Sonra gün ağarmadan kendi ölümüne tanık olduğu yere tekrar geri döndü. Fasit bir dairenin içinde dönüp durduğu, bir darboğazın içinde debelendiği düşüncesine kapıldı. Betaviyyin semtindeki bir evin ortasında çırılçıplak uyuyakalmış bir adam gördü. Adama yaklaştı, öldüğünden emin oldu. Tanıdık biri değildi. Tuhaf ve ürkütücü görüntüsünü anlamaya çalıştı. Başını gökyüzüne kaldırdı. Sabah vakti yaklaşırken göğün rengi değişmeye başlamıştı. Güneşin doğmasının kendisi için yeni bir felaketin başlangıcı anlamına geldiğine kanaat etti. Sokakları ve meydanları yeniden arşınlayacak ya da olayın meydana geldiği otele geri dönecek ne enerjisi ne de isteği kalmıştı. Saydam eliyle bu solgun, bu çıplak bedene dokundu. Eli bedenin içine gömüldü. Sonra bütün kolu, sonra kafası ve sonra bütün vücudu... Cesedi boydan boya saran o ağır ve dingin havayı içinde hissetti. O an iyice anladı ki bu bedenin bir ruhu yoktu. Tıpkı kendisinin sadece bir ruhtan ibaret olup bedeninin olmadığı gibi.

5.

Hiçbir şey boşuna ve anlamsız değildi o zaman. İki varlık birbiri için yaratılmıştı. Şimdi bu cesedin sahiplerinin atacağı bir sonraki adımı beklemeliydi. Onu bir mezarlığa götüreceklerdi, üzerini toprakla örteceklerdi, onu defnedeceklerdi. Mezar taşına hangi ismi yazacakları asla umurunda olmayacaktı.

IV. BÖLÜM
GAZETECİ

1.

Mahmud Sevadi sabah yedi buçukta Tayeran Meydanı'ndaki patlamayla gözlerini açtı, fakat yataktan kalkamadı. Korkunç bir baş ağrısı çekiyordu ve hâlâ uykusunu alamamıştı. Saat on buçukta cep telefonu çalana kadar kendine gelemedi. Arayan çalıştığı *Hakikat* dergisinin genel yayın yönetmeniydi.

"Niçin bu saate kadar uyuyakaldın?"

"Ben, şey..."

"Mahmud, derhal kalkıp El Kindi Hastanesi'ne gidiyor; oradaki yaralılarla, doktorlarla ve emniyetten birileriyle görüşüyorsun. Anlaşıldı mı?"

"Tamam. Hemen oraya gidiyorum."

"Şimdi! Şimdi! Feyruz'un şarkısında dediği gibi 'Yarın değil'. Okey mi Mahmud?"

Mahmud Araplık Oteli'ndeki odasını hemen terk etti ve otel sahibi Ebu Enmar'ı cam kırıklarıyla çevrelenmiş bir halde caddenin tam ortasında ellerini hızla ovuştururken buldu. Aceleyle Mısırlı Aziz'in kahvehanesine geçerek bir bardak çay içti ve zaman kaybetmeden yola koyuldu. Kamerası, küçük dijital ses kayıt cihazı, not defteri ve kalemleri, bütün

teçhizatı yanındaydı. Hepsi omuzuna asılı, yürüdükçe hafifçe sırtına çarpan küçük, siyah deri çantasındaydı.

Tayeran Meydanı'na ulaşan Mahmud, patlamanın sebep olduğu manzarayı gördü. Meydanda iki metre çapında, fazla derin olmayan küçük bir krater oluşmuştu. Etraf bomboştu. Tezgâhlar ve arabalar kömürleşmiş, simsiyah kesilmişti. Patlamanın ne denli büyük olduğunu, geride ne kadar kurban ve yıkım bıraktığını anlamaya çalıştı.

Refüje gelince durdu, derin bir nefes aldı, dijital ses kayıt cihazını çıkarıp dudaklarına yaklaştırdı ve cihazın kayıt düğmesine bastı.

"Lanet olsun sana ey Hazım Abbud! Allah kahretsin seni, şimdi ve her zaman!.."

Hazım serbest çalışan bir foto muhabirdi. Araplık Oteli'nin ikinci katındaki Mahmud'un odasını paylaşıyordu, ancak pek sık ortalıkta görünmüyordu. Orayı bir tür dinlenme yeri, bir tür acil durum sığınağı gibi kullanıyordu. Zaten otelin sahibi Ebu Enmar'ın eski bir dostuydu, hiçbir zaman müşteri muamelesi görmezdi. Ebu Enmar, ayrıca Mahmud'u getirdiği için Hazım'a müteşekkir sayılırdı. İyi zamanlarında yetmişten aşağı düşmeyen müşteri sayısı Mahmud'un gelmesiyle ancak üçe, dörde yükselmişti.

Geçen gün Hazım, öyle yapmasını gerektirecek bir durum olmadığı halde kutlama yapmak istemiş ve Mahmud'u adeta yakasından sürükleyerek Betaviyyin'in meşhur 5. Sokak'ına getirmişti. Mahmud ne kadar kaygılı görünse de karşı koyamamıştı. Birkaç kutu buzlu bira içmişler, dışarıdaki soğuğa rağmen hafif yazlık kıyafetler giyinmiş iki beyaz genç kız da onlara katılmıştı. İki saat boyunca birlikte otumuşlardı. Yanında oturan kız, bira kupasını kaldırırken yahut çerez

tabağından bir şeyler alırken Mahmut'a temas ediyordu. Daha önce bu tür ortamlara alışık olmayan, bir kızla hiç bu mesafede yakınlaşmamış Mahmud'un o esnada içi bir hoş oluyor, kalbi adeta yerinden fırlıyordu. Hazım onu daha fazla içmeye teşvik ediyor, "Hoşuna gitmediyse hemen çıkabiliriz," diyerek adeta tahrik ediyordu. Hayır, Mahmud çıkmak istemiyordu. Sonra kızlar kalktı, içtiği biranın tesiriyle uyuşmuş haldeki Mahmud'un elinden tutarak onu ikinci kattaki odaya sürüklediler. Yarım saat sonra kızlardan biri dışarı çıktığında gülüyordu. Masaya oturdu yarım kalan birasını içmeye devam etti. Bir saat dolduğunda diğer kız da çıktı. Kızlar temiz hava almak için dışarı çıkarken Mahmud sordu:

"Sen niye kızlarla birlikte içeri girmedin?"

"Ben mi? Ben daha sonra onlarla birlikte olurum. Önemli olan senin şimdi kendini iyi hissetmen."

"Evet. Sen iyi bir arkadaşsın."

Mahmud bunu söylerken yarım yamalak gülümsüyordu. Çakırkeyif haldeydi, başı hafiften dönüyordu. Vücudunun her yanı uyuşmuştu. Tuhaf, karmakarışık duygular içindeydi. Araplık Oteli'nin kapısına vardılar. Hazım durdu, bir sigara yaktı ve burun deliklerinden dumanını koyverdi. Sonra genç dostuna baktı ve sigara tutan eliyle ona işaret ederek konuştu:

"Önemli olan... Bir daha karşımda Nevval Vezir karısından konuşmayacaksın. Oldu mu? Nevval Vezir'in soyu kurusun."

"Aynen. Soyu kurusun."

2.

Nevval Vezir bir film yönetmeniydi, ya da öyle olduğu iddiasındaydı. Yaşı kırka dayanmıştı. Beyaz bir teni ve simsiyah saçları vardı. Etine dolgun bir kadındı. Her zaman hafif bir

makyajla kaplı yüzüne oryantal bir güzellik katan minik bir çenesi vardı. Dudaklarına koyu kırmızı ruj sürmeyi sever, gözlerine kalın sürme çeker, iki siyah kaşını yay şeklinde alırdı. Başına ince ve gayet gevşek bir eşarp takar, altlı üstlü aynı renkten oluşan takımlar giyinir, sürekli değiştirdiği renkli plastik aksesuarlar takınırdı. Birisi şayet Mahmud'a bu ayrıntılar hakkında soru yöneltecek olsa ancak takıntılı birinden duyulabilecek nitelikte uzun ve bıktırıcı bir listeyi duyması işten değildi. Mahmud'un görmezden geldiği can sıkıcı bir ayrıntı daha vardı. Nevval, genel yayın yönetmeni Ali Bahir'in yakın dostuydu. Ali Bahir, eski rejimin düşmanı ünlü bir gazeteci ve yazardı. Bu da onu şu günlerde ekranda sık görülen politikacıların yakın çevresine eklemeye yetmişti.

Nevval, derginin Kerrade'deki merkezine bazen öğleden sonraları uğrar, yarım saat veya biraz daha fazla kalırdı. Ne zaman genel yayın yönetmeninin odasına gelse Mahmud onu görmek için can atardı. Kimi zaman bazı konuları tartışmak için odaya çağrıldığında hiç tartışmaya girmez, genel yayın yönetmeni ne derse onaylardı. Kafası, Nevval'in odadaki varlığıyla yeterince karışık olurdu.

Bir defasında dergiden arkadaşı Ferid Şevvaf, "Nevval patronun yatak arkadaşı," demişti de birbirlerine girmişlerdi. Ortada delili olmayan bir suçlama olduğuna inanıyordu. Zamanla o da bunu kabullenmişti. Zaten bu kadınla Ali Bahir'i yataktan başka ne bir araya getirebilirdi ki?

Ali Bahir başka bir yere gittiğinde veya geç geldiğinde odasında Nevval'le baş başa kaldıkları da oluyordu. Konuştuklarından anladığı kadarıyla Nevval, Saddam rejiminin işlediği suçlar hakkında bir drama çekmek için hazırlık yapıyordu. Belki de dönemi yansıtan en önemli Irak yapımı film onunki olacaktı. Ali Bahir, Nevval'e bazı işlerinde şahsen yardım

ederek kolaylık sağlarken bir yandan da siyasilerle, bakanlıklar ve bazı kuruluşlarla kurduğu ilişkiler vasıtasıyla gereken onayların alınmasında önayak oluyordu. Bunu duymak Mahmud'u rahatlatmış, Ferid Şevvaf'ın aklına soktuğu kötü düşünceleri kafasından uzaklaştırmıştı.

Sakinleşmişti. Yine eskisi gibi gözlerini Nevval'e dikerek çaktırmadan onu gözetliyor, onu yakından incelemeye ve görünüşündeki günlük değişimleri not almaya devam ediyordu. En yakın dostu Hazım Abbud'un yanında Nevval'le alakalı gevezelikler yapmayı da bırakmış değildi. İşlerin kötüye gitmesi, Mahmud'un Ali Bahir'in gözde editörü olmasıyla başladı. Ali Bahir'in hiçbir sözüne itiraz etmemeye Nevval sayesinde alışmış, yakayı bir kere fena kaptırmıştı. "Şuraya git! Şu röportajı yap! Şu konferansa katıl! Şu konuyu benim için bir araştır!" Dergideki diğer tüm editörlerin yaptığına denk işi, tek başına yapar hale gelmişti.

3.

Ali Bahir kendisine dergide çalışmayı teklif etmeden önce Mahmud *Hedef* isimli küçük bir gazetede çalışıyordu. Mesleğe 2003 yılında, doğduğu kent olan İmare'deki haftalık *Bataklığın Sesi* gazetesinde başlamıştı. Henüz başkalarına malum olmayan gizli nedenlerden dolayı aniden başkent Bağdat'a taşınma kararı almıştı. O Bağdat'a taşınırken insanlar şehri terk ediyordu. Dostu Hazım ona, "Başkentte ortalık sakinleşene dek olduğun yerde kal," diye öneride bulunmuştu.

Fakat ortalık hiç de sakinleşmedi, aksine çok daha kötüleşti. Mahmud, Hazım'ın önerisini dinlememişti. Maalesef Bağdat'a taşınmak, daha doğrusu İmare'den kaçmak zorunda kalmıştı. Hazım, bunun nedenini çok sonra keşfedecekti.

Ali Bahir, dergide çalışan dostu Ferid Şevvaf vasıtasıyla temasa geçene dek Mahmud *Hedef* gazetesinde birkaç ay çalıştı. Ali Bahir'le ilk görüşmesinde kendisinden en az yirmi yaş daha büyük olan bu adamdan etkilenmişti. Üstelik dış görünümünden gerçek yaşını anlamak hiç de kolay değildi. Gayet zarif ve şıktı, tam bir zarafet abidesiydi. Aradan geçen aylar boyunca adamın görünümünde yaşlanmaya dair herhangi bir ipucu yakalamayı başaramadı. Gayet dinç ve enerjikti, hiç yorulmazdı. Kendine özgü bir şekilde sürekli gülümserdi. Ne kadar büyük olursa olsun, krizleri üzerinden kolayca zıplanıp geçilecek küçük sorunlara dönüştürme yeteneğine sahipti. Bunun da ötesine geçerdi; bulunduğu ortama, etrafındaki herkese enerji ve zindelik aşılayan bir karakterdi.

Mahmud, belki de bu yüzden iş konusunda verdiği emirleri sorgulama gücünü kendinde bulamıyordu. Son iki yıl boyunca Mahmud hiçbir işte bu kadar çalıştığını hatırlamıyordu. İş yerinde yorgun ve bitik düşüyor, ama bu adama inanıyordu. İçinden, bu adamın kendisini doğru yöne ittiğini düşünüyordu.

4.

"Allah kahretsin seni Hazım, şimdi ve her zaman!"

Mahmud bu sözleri dijital ses kayıt cihazına kaydetti. Bu kez sesi, Hüseyniyelerde Kerbela için mersiyeler okuyanlar gibi çıkmıştı. Kindi Hastanesi'ne vardığında baş ağrısı çekiyordu. Belki sebebi açlıktı, henüz bir şeyler yememişti. Belki dün akşam alkolü fazla kaçırdığı içindi. Genelevden çıktıktan sonra içinde bulunduğu gerilimi azaltmak için yapmıştı bunu. İşte hastanenin danışmasına varmıştı, fakat hâlâ kafası karmakarışık haldeydi. Memurlardan tut temizlikçi kadınlara kadar bütün dişilerin arkasından bakakaldı. Kadınların tü-

münü birden arzuluyor, baktığı her kadın hakkında edepsiz şeyler hayal ediyordu. Yorgunluktan yüzünü ovuşturdu ve uzamış sakallarıyla oynamaya başladı. Ali Bahir onu böyle görse kesin eleştirecek ve şöyle diyecekti:

"Sana bakan insanlar üzerinde negatif bir etki uyandırmamalısın. Daima pozitif ol, olumlu bir enerji yay. Sakalını kes, gömleğini değiştir, saçlarını iyice tara. Aynaya bakmak için her fırsatı değerlendir. Hangi ayna olduğunun bir önemi yok. Park halindeki bir aracın aynası da olabilir bu. Bakımlı olmak konusunda kadınlarla yarışın ve bu konuda fazla Doğulu olmayın."

"Fazla Doğulu olmak da ne demek?"

"Doğulu insanı en iyi özetleyen sözler, şair Antere bin Şeddad'ın şu beyitidir:

Şaşırdın mı ey güzel, ben ki iki seneden beri
Ne yıkanmış adamım ne de yağ sürünmüşüm"

Doğrusu bu teori Mahmud Sevadi açısından oldukça yeniydi. İlk defa böyle bir şey duyuyordu. Fakat etkisi büyük olmuştu. Antere'nin beytini ezberledi, hatta kimi zaman kendi kendine mırıldanır oldu. O gün, o sabah anladı ki o da artık Antere'nin gerçek bir öğrencisi olmuştu.

Mahmud o sabah Tayeran Meydanı'nda gerçekleşen patlamada yaralananlara ulaşmakta zorlandı. Diğer gazetecileri ve uydu kanallarının kameramanlarıyla muhabirlerini gördü. Peşlerinde dolaşmaya, onlar nereye gitse o da takip etmeye başladı. Diğerlerinin derdi kısa, günlük hikâyeleri tamamlamaktan ibaretti. Oysa Mahmud, haftalık bir yayın organının ihtiyaç duyduğu röportajları yapmak, görüş ve beyanları toplamak zorundaydı. Eh, bir de olaya özel fotoğraflar çekilecekti.

Yaptığıyla pek ikna olmasa da oradaki işini bitirip çıktığında kendini çok daha bitkin hissediyordu. Tek kullanımlık bir tıraş bıçağı satın aldıktan sonra Sa'dun Caddesi'nde bir lokantaya girdi. Öğle yemeğini yedi, lavaboda elini ve ağzını yıkadı. Derken lokanta çalışanlarıyla müşterilerin boş bakışları arasında tıraş bıçağını çıkarıp çabucak sakal tıraşı oldu. Nemli parmaklarıyla saçlarını bir güzel geriye taradıktan sonra caddeye çıktı. Birkaç adım attıktan sonra çantasından dijital kayıt cihazını çıkartarak kayda başladı.

"Evet ey Riyad Sevadi, babam, Allah sana rahmet etsin. Senden ötürü ben buradayım. Senin için buraya kadar geldim. Fakat yoruldum. Mafsallarım bana acı veriyor. Doyasıya uyumuş değilim. Yirmi üçüncü doğum günüme varmadan bunların hepsi bitmek zorunda."

İşin aslı, pek yakında bir son mevcuttu. Buna buluşma anı da diyebiliriz. Dergi binasına girerken topladığı bilgileri nasıl yazıya dökeceğini düşünen Mahmud kendini bilgisayarın başında çektiği görüntüleri aktarırken buldu. Sonra da Ferid Şevvaf başta olmak üzere iş arkadaşlarıyla çene çalmaya başladı. Sonra yaşlı odacı geldi ve genel yayın yönetmeninin onu çağırdığını haber verdi.

Mahmud, Ali Bahir'in odasına girince onu tek başına elinde kumanda, kocaman masasının tam karşısındaki dev ekranda kanallar arasında gezinirken buldu. Havada duran diğer elindeyse bir kalemi kavrar gibi kalın bir puro tutuyordu. Ali Bahir, gün boyunca neler yaptığını sordu. Daha sonra hazırlanması üzerine geçmiş günlerde uzlaştıkları hikâyelerin ne durumda olduğunu öğrenmek istedi. Masasında kocaman bir dosya göze çarpıyordu. Dosyaya uzandı, ters çevirdi ve şöyle bir göz attıktan sonra şöyle dedi:

"Geçen ay iş arkadaşlarının yazdığı hikâyeler işte bunlar. Hiçbiri yayınlanmaya uygun değil."

Ali Bahir purosunu yaktı ve kalın bir duman halkası çıkana dek derin bir nefes çekti. Çektiği nefesi zevkle havaya savurduktan sonra oldukça endişeli görünen Mahmud'la konuşmaya döndü. Önemli bir açıklama yapacak adam pozuna büründü.

"Zeyd Mürşid, Adnan Enver ve şu sıska kız Meysa'dan kurtulacağım. Arkadaşın Ferid'e de söyle artık tembelliği bıraksın. Aslında iyi bir yazar, fakat burada çalışmak ona pek bir şey ifade etmiyor galiba."

"Peki, ben ne yapayım? Onunla aranızın iyi olduğunu düşünmüştüm."

"Tartışma çıksın istemiyorum. Tam bir münakaşa ustası. Keşke bu enerjisini yazmaya verebilseydi, o zaman çok daha iyi bir pozisyonda olabilirdi. Ona durumu hissettir. Sen onun dostusun. Dolaylı bir şekilde vaziyeti anlamasını sağla."

Mahmud dostuna mesajı dolaylı bir şekilde nasıl vereceğini düşündü, ancak işin içinden bir türlü çıkamadı. Sessizlik içinde bir an patronuna baktı, sonra televizyon izlemeye koyuldu.

"Bu arada başka bir şey daha var dostum. Çok fazla çalışıyorsun."

Mahmut şaşırmıştı. Bu açıklama onu fazlasıyla rahatlatmıştı. Puro bitmiş, patronu onu kocaman seramik kül tablasının kenarına yerleştirmişti. Saatine bakmaya devam etti. Nevval Vezir'in gelme saatleriydi. Patronunun cümlesini henüz bitirmediğine dikkat etmemişti. Ali Bahir, özenle seçilmiş cümlelerini dramatik duraksamalarla tane tane vurgulamayı

severdi. Bir an Mahmud'a baktıktan sonra konuşmasına kaldığı yerden devam etti:

"Sen işine asılan bir adamsın. İşte bu nedenle yarından itibaren *Hakikat* dergisinin yazı işleri müdürü sensin."

5.

Üç iş arkadaşı Mahmud'un önündeydi. Kırmızı örtü serili, üzerine kalın bir naylon tabaka geçirilmiş ahşap bir masaya oturmuşlardı. Her birinin önünde birer kutu Heineken birası, cam bir kupa ve haşlanmış bakla kâsesi duruyordu. Mahmud bir şişe soda sipariş etti. Üçü birden onu bira içmeye ikna etmeye çalışmış, ancak başarılı olamamışlardı. Önceki gün yaşanan maceradan dolayı midesi hâlâ rahatsızdı. Arkadaşları gülerken Mahmud onların yüzüne bakıyordu. Zeyd Mürşid, Adnan Enver ve Ferid Şevvaf. Mahmud'u dergideki en önemli ikinci pozisyona getiren patronu, ilk ikisinin işten çıkarılması gerektiğine inanıyordu. Üçüncüsü ise riskli bir durumdaydı. Bütün bunları masayı başına geçirmelerine fırsat vermeden arkadaşlarına nasıl anlatacaktı? Sarhoş olmadan önce, şimdi mi söylemeliydi yoksa hepsi iyice kafayı bulup refleksleri körelince, daha şok kaldırır duruma gelince mi? Acaba o da içse, bunun bir yararı olur muydu? Kendini büyük bir azap içinde hissetti ve bu işi yarına erteleme kararı aldı.

Arkadaşları hâlâ gülüyorlardı. Ferid Şevvaf yazmaya çalıştığı "Yüz İlginç Irak Hikâyesi" isimli kitap hakkında hararetli bir şekilde konuşuyordu. Mahmud, arkadaşını dinlerken içinden, "Niçin elindeki işi bitirmeye çalışmıyorsun dostum? Bırak şimdi bunları!" diyordu. Bir yandan da bu hikâyelerin unutulmaması gerektiğini düşünüyordu.

"Niçin bu hikâyeleri gerçek hikâyeler şeklinde dergiye yazmıyorsun. Bizim böyle işlere ihtiyacımız var."

Ferid yüzünde alaylı bir gülümsemeyle konuştu.

"Dergi için mi? Fakat bu sadece gazetecilik. Bugün yayınlarsın, ertesi gün unutulur gider. Sadece karın doyurma işi bu. Ben sana kitaptan bahsediyorum."

"Tamam işte. Önce dergiye yazarsın sonra da kitap haline getirirsin."

"Hayır. En baştan kitap olarak düşünmen gerekir."

"O zaman en baştan kitap olarak yaz. Dergide hikâye serisi olarak yayınla."

Zeyd Mürşid ve Adnan Enver gülünce Ferid ikisine baktı ve yüksek sesle bağırdı:

"Bu adam dergi için kendini öldürür yahu! Boşver dergiyi gitsin!"

Mahmud bu tepki üzerine konuyu uzatmayı gereksiz buldu. Oturdukları mekân hayli karanlıktı, üstelik kalabalıktı. Yeniyetmelerle bıyıklı, kel kafalı orta yaşlı adamlar mekânı hınca hınç doldurmuştu. Mahmud'un farkına vardığı üzere bu insanların birçoğu taşradan başkente gelmişti. Uzaklardan, ücra kasabalardan Bağdat'a akın etmişlerdi. Endülüs Meydanı'na yakın bir yerde, gözlerden ırak, herkesin giremeyeceği, göstermelik küçük bir lokantanın içinden geçilerek ulaşılan meyhane, bütün salaşlığına rağmen Ferid Şevvaf ve arkadaşlarının favorisiydi.

Dörtlü grup tamamen sarhoş olmadan mekândan çıktı. Mahmud'un sadece bir sodayla yetinmesinden pek hoşnut değillerdi. Tembel adımlarla meydana yöneldiler. Vardıklarında Ferid Şevvaf, Kerrade'deki kiralık dairesine gitmek

üzere vasıta bulabilir; Zeyd Mürşid ile Adnan Enver de Doğu Kapısı'na yönelebilirdi.

Gökyüzü kül rengindeydi ve giderek daha da kararıyordu. Endülüs Meydanı'nda, Sedir Novotel'in tam karşısında durdular. Toplu taşıma araçlarının geçtiği sol tarafı gözetlemeye başladılar. Önde giden Ferid karşıya geçmedi, çıkarmayı düşündüğü kitap hakkında gevezelik etmeye devam etti. O an caddenin karşısına geçseydi kesinlikle can vermiş olacaktı. Onlarca kilo dinamitle yüklü turuncu çöp kamyonu tam oradan direksiyon kırıp otelin demir kapısına çarptı, peşinden dört gazetecinin daha önce benzerini görmediği bir patlama yaşandı.

Ferid'in aklına hemen o muhtemel senaryo geldi. Arkadaşlarını beklemeyip çabucak yolun karşısına geçseydi, her zaman evine gitmek için araç beklediği yere ulaşmış olacaktı. Ve burası, patlamanın yaşandığı otelin demir kapısına sadece on, on beş metre mesafedeydi.

Gazeteci dörtlü, patlamanın gerçekleşmesiyle birlikte geriye savruldu. Baştan aşağı toz toprağa bulanmışlardı. İlkin yaralandıklarını sandılar. Neyse ki az zaman içinde öyle olmadığı anlaşıldı. Amaçsızca caddenin diğer tarafına seyirttiler. Orta refüjün ötesindeki asfaltta sessizce yatan birini gördüler. Ona doğru yöneldiler. Mahmud eliyle dokununca ölü gibi yatan beden ani bir tepki verdi. Adamı ayağa kaldırdılar. Mahmud adamı o an tanıdı, bu eskici Hadi'ydi, Aziz'in kahvehanesinin müdavimlerinin tabiriyle Yalancı Hadi. Hadi gazetecilerin yüzlerine korkuyla baktı. Ellerinden kurtulur kurtulmaz koşturmaya başladı. Gazeteciler yaralanmış olabileceğini düşünüp arkasından seslendiler. Fakat bunun bir yararı olmadı.

Başka da kimseyi görmüş değillerdi. Patlamanın başka kurbanı olduğuna dair ortalıkta herhangi bir işaret yoktu. Çöp

kamyonunu kullanan intihar bombacısı muhtemelen çoktan buhar olmuştu. Otel çalışanlarının dışarı çıktığını gördükleri, polis araçlarının siren seslerini duydukları vakit kendi kendilerine bunları konuşup duruyorlardı. Doğu Kapısı yönünde yürüyerek oradan uzaklaşmayı tercih ettiler.

Nasr Meydanı'na vardıklarında Zeyd Mürşid ve Adnan Enver Doğu Kapısı'na giden bir otobüse bindiler. Ferid'se taksi tutmayı tercih etti. Kafası yine karmakarışıktı, fakat gizli meyhaneden çıktığında devam eden sersemlikten ayılmış durumdaydı.

"Şu an bir ölü olabilirdin. Gevezeliğe tutkunsun ya, seni kurtaran da şu tuhaf hikâyelerin oldu zaten."

Mahmud, Ferid'e bunu söylerken tıpkı patronu gibi cümle aralarında dramatik duraklama ve vurgular yapmıştı. Ferid gözlerini şaşkınlıkla açtı. Olayın şokunu belki henüz atlatmış değildi. Mahmud durumu olduğu gibi özetlemişti.

Ferid ayrıldı. Mahmud, Araplık Oteli'ne dek yürüyecek enerjisi olduğunu hissetti. Bir sigara çıkarıp dudaklarına koydu, fakat yakmadı. Hemen önünde gerçekleşen felakete rağmen üzerinde tuhaf bir rahatlık vardı, ama bu çelişkiyi kendi içinde sorgulama ihtiyacı duymadı. Aklına tek cümle geliyor, onu tekrar edip duruyordu. Şevke geldi, ses kayıt cihazını çıkardı ve kayıt düğmesine bastı.

"Pozitif ol! Pozitif bir enerji sahibi ol ve kurtul! Pozitif ol! Pozitif bir enerji sahibi ol ve kurtul!"

Ses kayıt cihazının pilinin bittiğini fark edene dek takıntılı biri gibi defalarca aynı sözleri tekrar edip durdu.

V. BÖLÜM
CESET

1.

"Kalk Danyal! Danyalciğim kalk! Gel çocuğum!"

İlişva'nın seslendiğini duyan genç derhal doğruldu. Geçen gece Necef Kabristanı'nda gümüş bileklikli ölü gencin bahsettiği emir bu olsa gerekti. Yaşlı kadın bu seslenişiyle farklı insanların kalıntılarından bir araya gelmiş cesedin ve cesedini kaybetmiş otel güvenlik görevlisinin ruhundan oluşan tuhaf bileşimi ayağa kaldırmış, "Danyal" demesiyle birlikte bilinmezlik âleminden çıkarmıştı.

Danyal, üst kattaki viran odada dikilen kadını gördü. Minik başının üzerinde gevşekçe bağlı siyah eşarbın altından dışarı fırlamış beyaz saç lüleleri sarkıyordu. Koyu renk, yünlü bir tuniğe bürünmüştü sımsıkı. Ayakları dibinde boz rengi tüyleri yer yer yolunmuş kedi, korkudan büyümüş gözlerle ona bakıyor, kendi kendine konuşur gibi kısık bir sesle kesik kesik miyavlıyordu. Saat daha sabahın altısıydı ve buz gibi bir hava vardı. Gündüz vaktinin gürültülü telaşesinden henüz eser yoktu, dışarıdan belli belirsiz sesler duyuluyordu. Yalanıyla ünlü eskici komşu kendi odasında uyuyor, bedeninin her noktasından fışkıran acıyla inleyip duruyordu. Öğlene kadar uyanacak gibi de görünmüyordu.

Ceset, tuğla yığınını bir merdiven gibi kullanıp viran odanın zeminine ayak bastı. Sonra yaşlı kadın ve kedisinin peşinden aşağı inip eve girdi. İlişva ısıtıcıyı yanına yaklaştırdı, bir ara gözden kaybolup geri döndüğünde elinde ütüsüz beyaz bir gömlek, eski bir yeşil kazak ve bir blucin tutuyordu. Elbiselerden keskin bir naftalin kokusu yükseliyordu. Onları oğlu Danyal'in uzun seneler boyu gözü gibi baktığı sandığından çıkarmıştı. Elbiseleri oğluna uzatıp giyinmesini söyledi. Ona son bir kez daha baktı, sonra onu odada tek başına bırakıp çıktı. Ağzını açıp bir şey sormamıştı, zira Aziz Gurgis'e sözü vardı, fazla soru sormayacaktı. Bu zaman zarfında boynunda öylece sallanan kalın gözlüğünü hiç takmamıştı. Yine de pekâlâ farkındaydı, bu adam oğlu Danyal'e pek benzemiyordu. Bu önemli değildi. Zaten pek çok insan gittiği gibi geri gelmiyordu. Bu farklılıkları, bu değişimleri haklı çıkarmaya yetecek fazlasıyla hikâye biliyordu. Zamanın ve bir daha geri gelmeyecek kayıpların yıprattığı perişan kadınların dilinden koca bir hikâyeler yığını. Şu anda gerçekleşen şeyin bir mucize olduğuna inanıyordu. Değişmek de dönüşmek de bu mucizenin bir parçasıydı. Aziz Gurgis'in büyük resmini duvardan indirmek, evin başka bir köşesine kaldırmak için hazırlık yapıyordu. Onu üst kattaki tozlu odalardan birine koymalı, unutmalı, evin içindeki varlığını görmezden gelmeliydi. Bundan sonra beyaz atına binmiş halde, o güzel gözleriyle caddeye bakan pencerelerdeki kırık ve çatlaklardan içeri dolan toz zerrelerini gözetlesin dursundu. İlişva'yı yıllar yılı umursamamak neymiş, hele bir görsün, pişman olsundu. İlişva bir işaret bekliyordu. Rabbin ve mukaddes tasvirlerinin, yolunu yitirmiş koyunun meleyişine cevap vermesi için umutsuzluk son haddine varmalı, mutlak bir yitirmişlik duygusu soyut âlemle bağ bırakmamalıydı.

İlişva, duvarlara ve evdeki eşyalara bakakalan tuhaf ve de çıplak adamın yanından ayrıldı. Adam resimlere bakmaya koyuldu. Resimlerden birinde elli yaşlarında, siyah ince bıyıklı, Batılı tarzda giyinmiş bir adam vardı. Bir diğerinde temiz tıraşlı, gür saçlı, uzun favorili bir genç, uykulu gözlerindeki anlamsız bakışlarla kameradan çok uzaklara dalmıştı. Başka bir fotoğrafa yaklaştı. En azından yirmi yıllık olsa gerekti. Resim çerçevesinin camından yansıyan kendi yüzünü fark etti. Şaşırdı, ilk kez kendi yüzünü görüyordu. Yüzündeki ve boynundaki dikiş izlerini eliyle yokladı. Çok çirkin görünüyordu. Yaşlı kadın nasıl olmuştu da bu çirkin surat karşısında şaşkına dönmemişti. Bakışlarını diğer bir resme kaydırdı. Beyaz bir atın üzerindeki savaşçı bir aziz, mızrağını efsanevi bir ejderhanın boğazına saplamıştı. Resmi dikkatle inceledi. Azizin yüz hatları yumuşak, ince ve oldukça güzeldi. Tıpkı bütün tasvirlerdeki kutsal adamlar gibi. Yaşlı kadın içeride kahvaltılık bir şeyler hazırlıyordu. O işini yaparken çıkan tıkırtıları duyabiliyordu. Sessizce üç parça kıyafeti giyindi. Üstüne mükemmel oturmuşlardı. Danyal Teydaros Moşe'nin fotoğrafı üzerinde kendi yansımasını görebilmek için geri çekildi. Gerçi fotoğraf siyah beyazdı, ama gördüklerinin girdikleriyle aynı elbiseler olduğu belliydi. V yaka bir kazak ve altında hafif yukarı kalkık geniş yakalı beyaz bir gömlek. Yüzü ve boynundaki beceriksiz dikiş izleri hariç tutulursa evet, resimdeki genci andırıyor gibiydi. Yaşlı kadın bunu tavırlarıyla ima etmişti. Gözleri zayıftı, iyi seçemiyordu. Salona ikinci kez girdiği vakit sadece görmek istediğini görecekti.

Bakışlarını şehit azize çevirdi. Pencereden içeri giren gün ışığı yardımıyla resmi gözden geçirdi. Savaşçı azizin arkasında dalgalanan parlak kırmızı pelerinin kıvrımlarıyla çizmedeki ustalık dikkatini çekti. Narin dudaklara sahip yakışıklı bir

azizin muhteşem bir tablosuydu bu. Ve o narin dudaklar şimdi kımıldıyordu.

"Dikkatli olmalısın."

Azizin dudakları gerçekten hareket ediyordu.

"O talihsiz bir yaşlı kadın. Ona zarar verirsen veya onu üzersen yemin ederim bu mızrağı boğazına saplarım."

2.

Danyal ya da biz ona yeni versiyonu diyelim, salondaki kanepede uyudu. İlişva onu kalın bir battaniye ile örttü ve gündelik işlerine dönmek için yanından ayrıldı. Zaten temiz olan şeyleri bir daha temizlemek, mobilyaların, tasvirlerin ve resimlerin tozunu almak, avluyu süpürmek; bütün bunlar onun yarım gününü alıyordu.

Kedi bir kez daha çatıya kaçtı ve başını kaldırıp yeniden Hadi'nin virane evinin avlusuna baktı. Hadi, şaşkınlıkla başını kaşıdı ve kendi eliyle bir araya getirdiği cesedi bulmak için bakmadık yer bırakmadı. Cesedi bir duvardan aşağı sarkıyor veya sabah sabah masmavi gökyüzünde geziniyorken bulmayı hayal etti.

Başında ve eklemlerinde hissettiği ağrıya rağmen dışarı çıktı. Sokağı, geleni gideni gözetlemeye başladı. Tuhaf bir şeyin meydana gelişini haber verecek bir işaret bekliyor gibiydi. Komşulardan birinin, "Afedersiniz, sokakta gezinen çıplak bir ceset gördünüz mü?" sorusuna cevap vermesini beklemiyordu. Adı yalancıya çıkmıştı bir kere, herkes onu böyle biliyordu. Kahvaltıda sahanda yumurta yediğini söylese, ahali buna inanmak için bunu bizzat gören şahitlerin varlığını talep ediyordu. Bombalı eylemlerde can verenlerin organlarından derlenen çıplak bir cesedin hikâyesine kim inanırdı ki?

Hadi, gözlerini komşusu İlişva'nın ve diğer komşuların çatılarında gezdirdi. Ortalıkta kimsecikler görünmüyordu, ama birileri cesedi sürükleyerek çatılardan birine götürmüş olabilirdi. Evinin avlusundaki tüm dolapları birer birer açtı, bir daha kontrol etti. Sokaklarda bir aşağı bir yukarı dolanmaya başladı. Berber dükkânının önüne attığı beyaz bahçe iskemlesine yığılmış gibi çöken yaşlı berber Ebu Zeydun'a tesadüf edince durdu. Burnunun dibindekini bile görebileceğinden şüphe eder hale gelmişti artık. Diğer semt ahalisiyle gevezelik etmeye koyuldu. Kardeşler Çamaşırhanesi'nin sahibinden polisin sabahtan beri Irak dışına kadın kaçıran silahlı bir çetenin peşinde olduğunu ve evlere baskınlar yaptıklarını işitti. Fırıncıda çalışan birinden de taşra vilayetlerinden gelen teröristlerin bölgedeki otellerden birinde kaldığını, Irak polisi ve Amerikan işgal gücünün otelleri tek tek kontrol ettiğini haber aldı. Daha önce birlikte olduğu iki genç hayat kadınının Şam'ın eğlence mahallelerinde çalışmak için Suriye'nin yolunu tuttuğunu da öğrendi. Görüldüğü üzere buralarda çalışmak artık eskisi gibi cazip değildi. Başka pek çok haber daha duydu, günün yarısı benzer havadislerle geçti. Fakat sırlara karışan cesetten hâlâ bir haber yoktu.

3.

Ümmü Selim, İlişva'yı kasapta görünce bunu hayra yordu. İki yüz elli gram sığır eti ve iki kilo iyi temizlenmiş koyun işkembesi satın alan İlişva, daha sonra hemen yandaki manava girdi. Siyah renkli dul eşarbını çıkarmış, genç bir kadın gibi üzerinde beyaz çiçekler olan kırmızı bir eşarp takınmıştı. Ümmü Selim meraklanmıştı. Yaşlı kadına ne olmuştu acaba?

Alışverişlerini birlikte yapan iki kadın daha sonra yavaş adımlarla sokağa doğru ilerlemeye başladılar. Ümmü Selim

geçen sabahki olayı anlatıyor, korkunç patlamanın bazı evlerin duvarlarında çatlaklara yol açtığınından bahsediyordu. İlişva ise o sıralar kilisede olduğunu söyledi. Evet, patlamayı duymuştu, ancak geri döndüğünde hiçbir şey görmemişti. Ümmü Selim açısından patlamanın sebebini izah için bu kadarı yeterliydi. İlişva'nın mübarek bir kadın olduğu düşüncesi zihninde daha bir pekişmişti.

Ümmü Selim son derece hoş kırmızı eşarbı sordu. İlişva sokağa baktı:

"Üzüntüm artık bitti. Rab sonunda çağrımı duydu."

"İnşallah hayırlısı olur."

İlişva nihayet bombayı patlatmış, oğlunun döndüğünden bahsetmişti. Ümmü Selim sessiz ve dalgın bir şekilde can kulağıyla dinlerken bir yandan da düşünüyordu.

"Acaba bu yaşlı kadın tam olarak neyden bahsediyor?"

Nihayet İlişva'nın kapısına geldiler. Ümmü Selim birkaç adım ötedeki evine doğru yollanmadan önce sordu: "Şu anda oğlun evde mi?"

"Evet, çok yorulmuştu, şimdi uyuyor."

Ümmü Selim pek inanmamış gibi dudak büktü, fakat İlişva'yla birlikte eve girip kendi gözüyle görmeye de kalkışmadı. Bu, sonradan pişman olacağı büyük bir hata olacaktı. Bütün gün sessizce üst katın sokağa bakan balkonunda oturup kâh eski gazetelere kâh bazı kitaplara göz gezdiren kocasına öğle yemeği hazırlamak zorundaydı ve zihni şu anda bununla meşguldü. İlişva'nın, durumun bir anda kolay kolay hazmedilecek gibi olmadığına vurgu yapan kısa açıklamasını bile ciddiye almadı. Nasıl olsa öğleden sonra ona uğrar, mesele neymiş daha iyi anlardı.

Fakat hiç de öyle olmadı. Öğleden sonra fazlasıyla meşguldü. Ortanca oğlu sürpriz bir şekilde evlenmeyi düşündüğü kızın adını söyledi. Bu arada, yirmi küsür yıl sonra savaştan dönmüş yaşlı kadının oğlunu göremeyeceğini, buna asla izin vermeyeceğini ısrarla belirtti. Artık o da İlişva'nın bunak bir deli olduğuna inananlar grubunun bir üyesi olacaktı. Yaşlı kadın, kendisine inanan son kişiyi de kaybetmişti.

4.

Hadi evine geri dönmüştü. Avlunun zeminini eliyle yoklamaya başladı. Bir kan lekesi veya bir küçük beden parçasına denk gelmeyi umdu. İşte burasıydı. Farklı cesetlerden topladığı parçaları kendi elleriyle kesip biçtiği, sonra da birbirine dikerek yepyeni bir cesede dönüştürdüğü yer bu avluydu. Etrafı yeniden yokladı ama bir şey bulamadı. Koca koca damlaların bardaktan boşanırcasına indiği dünkü sağanak her yeri yıkamış, bütün kalıntıları silip süpürmüştü. Öğle vaktini rutubetin kemirdiği tavana gözlerini dikerek yatakta geçirdi. Sonra rahmetli dostu Nahim Abdeki'nin Ayetel Kürsi levhasını astığı duvara gözü takıldı. Ayetin yazılı olduğu levhanın bir ucu rutubetten sarkmış, aşağı doğru kıvrılmıştı. Biri oradan tutup çekmiş olsa levha tamamıyla sökülüp ele gelecekti. Biraz düşününce aslında bu sonucun onun istediği gibi olduğuna hükmetti. Zaten cesetten kurtulmak istemiyor muydu? Onu şimdiye dek niçin yanında tutmuştu? Henüz tamam değildi de ondan. Daha kesilip biçilecek, dikilecek yerleri vardı o zaman. Artan ceset parçalarının da komşuların çöp kutularına atılması gerekiyordu.

Öğleden sonra Hadi, Aziz'in kahvehanesine gitti ama ortam bir hayli kalabalıktı. Mısırlı dostu onunla çene çalacak durumda değildi. O da eski eşyalarını satmaya bir kez daha

ikna etme umuduyla yaşlı Amirli'nin evine yollandı. Ona her zamanki pazarlığa tutuştuğu yer olan ilk durakta rast geldi. Adamdan belki onuncu kez eski gramofonun nerede imal edildiğini ve nereden satın alındığının hikâyesini dinledi. Sadece gramofonla kalsa iyi, diğer eşyaların da...

Şu iyi giyimli, temiz tıraşlı yaşlı adam, hemen yanı başındaki şahsın ceset parçalarıyla iştigal ettiğini bilse acaba nasıl bir tepki verirdi? Şüphesiz derhal dış kapının yolunu gösterir ve kendisini bir daha görmemek üzere kapıyı suratına çarpardı.

Hadi de başından geçen bu olayı tüm ayrıntılarıyla defalarca anlatırdı herhalde. Ayrıntılar Hadi'nin hoşuna giderdi. Anlattığı hikâyeleri dinleyici nezdinde gerçekçi kılan ve anlatımı daha canlı hale getiren ayrıntılardı. Bizzat yaşadığı zorlu bir güne sığan maceraları anlatsa dinleyiciler buna yine aynı tepkiyi verecek, Yalancı Hadi'den harika masallar olarak kulak kesilecekti.

Kahvehaneye gelip oturur, yarım bıraktığı bir hikâyeye en baştan başlamaktan yorulmazdı. Hikâyeler okyanusuna açıldıkça açılır, belki dinleyenlerin hoşuna gittiğini görüp belki de anlattıklarının hiç gerçekleşmediğine, tamamen kendi hayalinin mahsulü olduğuna ikna olup coşar, kendinden geçerdi.

5.

İlişva keşkek hazırlamakla meşguldü. Kabukları soyulmuş buğdayı kaynamış bulgurla bir araya koymuş, küp küp kesilmiş et parçalarıyla humus ve mütebbel takviyesi yapmıştı. Geleneksel yemekler konusunda becerikliydi. Fakat normalde buna pek fırsatı olmazdı. Yalnız kedisi için böyle hazırlık yapmaya gerek yoktu. Ancak bugün başkaydı.

Eve bir konuk teşrif etmiş, bir adak yerine gelmişti. Yaşlı kadın tencereyi karıştırırken bir yandan da kendi kendine konuşuyordu.

"Biz onu sevmezden önce bizi seven babamız ve efendimiz İsa Mesih'ten bir nimet, bir selam."

Oturduğu semtin pek çok âdetinden etkilenmişti. Ondan olsa gerek, adağının şimdi yerine geldiği inancındaydı. Oysa Peder Yuşiya, her zaman onun bu inancını düzeltmeye çabalar ve derdi ki:

"Biz diğerleri gibi Rabbe şart koşamayız. Sen bunu yaparsan, ben de böyle yapacağım diyemeyiz."

İlişva, Peder'in ne demek istediğini anlar ve onaylardı. Fakat Ümmü Selim ve diğer Müslüman komşularının yaptığı gibi Rabbe şart koşmakta bir sakınca görmezdi. Onun Rabbi, Peder Yuşiya'nın Rabbine pek benzemezdi. En yücelerde, otoriter ve dediğim dedik biri değildi. Onun Rabbi, terk edilmesi kolay olmayan eski bir ahbaptı.

İlişva'nın seçkin konuğu, önüne konan hiçbir yemeğe dokunmadı. Yaşlı kadın yemekten kendisine biraz ayırmıştı. Kedisi Nabu ise kalan et parçalarını yiyip bitirmiş, önündeki çanağı yalamaktaydı. Oğlunun ya da hayaletinin hiç yemeyişine canı sıkılmadı. Belki Kur'an'da hikâyeleri geçen İbrahim Peygamber'in misafirleri gibiydi, belki de iştahı yoktu. Kaçıp gitmesin diye sorularla misafirini bunaltmadı.

İlişva geç vakitlere dek tüm gününü arada bir sessiz misafiriyle konuşarak geçirdi. Sanki kendi kendine veya kedisiyle konuşuyor ya da misafir odasının duvarına asılı Aziz Gurgis'in tasviriyle eskisi gibi sohbet ediyordu. Bu vakte dek önemli bir şey olmadı. Tüpgaz satıcısı kapıya geldi, dolu tüpü boşuyla değiştirdi. Tüpçü, yaşlı kadına yardımcı olmak için

tüpü koridorun sonuna dek taşıdı. Alçaktan uçan Amerikan helikopterlerinin çıkardığı yüksek ses evi sarsmaya başladı. Arkadaki evde oturan Abdürrezzak isimli çocuğun kuşları panikle havalandı, bir anda ortalığı kuş tüyleri sardı. Ne Ümmü Selim, ne de diğer komşu kadınlardan herhangi biri eve uğradı. Yan sokakta oturan güzel Ermeni kızı Diana bile gelmedi. Oysa annesi Veronika Münib, nam-ı diğer Ümmü Andero, yaşlı kadının bir ihtiyacı olup olmadığını sormak için arada bir kızını yollar, halini hatırını sorardı.

Yaşlı kadın, oğlu sandığı sonradan beşer kılığına girmiş yaratıkla sohbete devam etti. Konuştukça ruhunun derinliklerinde kilitli duran sandıklar birer birer açılmaya, içlerinde ne varsa ortaya dökülmeye başladı. Tuhaf, sessiz misafirinin tam karşısındaki kanepede uyukladı. Uyandığında onu sokağa bakan pencereden gelen solgun ışığı izlerken buldu.

İlişva oğlu sandığı yaratığa kocası Teydaros ile yaptığı kavgalardan bahsetti. Oğulları Danyal'i boş bir tabutla defnetmeye razı gelen kocası olmuştu. Toplu ulaşım idaresinde küçük rütbeli bir memur olan kocası, bazı akrabalar, dostlar ve tanıdıklarıyla Bağdat'ın doğu yakasına düşen Doğu Kilisesi mezarlığına gitmiş ve içinde sadece oğlunun bazı giysileriyle kırık gitarından bir parça bulunan tabutu defnetmişti. Danyal için dua etmişler ve üzerinde hem Arapça hem Süryanice "Burada Danyal yatıyor" yazılı mezar taşını diktikten sonra geri dönmüşlerdi.

İlişva onlarla gitmeyi kabul etmemişti, çünkü oğlunun ölmediğine yürekten inanıyordu. Oğlu kesinlikle bu şekilde ölmüş olamazdı. Ne ölümünü kabullendi, ne de boş mezarını. Eşi Teydaros ölüp de oğlunun yanına gömülünceye değin mezara bakmadı bile. Kireçtaşından mezar taşı üzerinde

oğlunun ismini okuyunca içi daralmıştı, aradan geçen onca yıla rağmen oğlunun ölümünü hâlâ kabullenmiş değildi.

Tam da bu sıralar ikinci kattaki odalardan birine Ninos Melko'nun ailesi taşındı. Aynı semtteki kiralık evlerini terk etmişlerdi. İlişva'nın ikinci kızı Matilda'nın Ninos'un küçük kardeşiyle evlenmesine bu taşınma sebep oldu. Ninos Melko ve eşiyle yaşlı kadın arasında dostluk bağları güçlendi. Bir anlamda yaşlı kadının peş peşe yaşadığı kayıpların telafisi oldular. Danyal ve babasından sonra işte kızları da onu terk ediyordu. Yeni akrabalar açısından Danyal'in bir gün yeniden döneceğine inanmak zor olmamıştı. Ülkede kayıp insan sayısı çok fazlaydı ve bunlardan bazısı muhakkak evine dönerdi. Bu onların da başına gelmiş, Ninos'un savaşta esir düşmüş kardeşlerinden biri, uzun esaret yıllarından sonra bir gün İran'dan çıkagelmişti. Zamanında epey dile düşen asıl şoksa adamın İran'da kendi inancını bırakıp On İki İmam Şiiliği'ne geçmiş olmasıydı. Yeniden kendi inancına dönmesi yıllar almıştı. Belki de neden olduğu karmaşaya bir son vermek için ailesine tekrar dönüş yaptığını hissettirmişti.

İkinci Körfez savaşından sonra da pek çok esir geri döndü. 90'ların ortasında Irak'a uygulanan sert ekonomik ambargolar nedeniyle kızları Hilda ve Matilda'nın kocaları yurt dışına yerleşme kararı aldı. Kızlar, anneleri olmadan bir yere gitmeye razı gelmediler. Fakat yurt dışı konusu açıldığında anne bildiğin inatçı bir keçiye dönüşüyordu. Anlaşmazlık koca bir yılı devirdi. Sorunlar her geçen gün daha da içinden çıkılmaz hale geliyor, ancak yaşlı kadın bir türlü geri adım atmıyordu. Baktı ki olmuyor, gittikleri yerde bir düzen kurar kurmaz yanlarına geleceğini söyleyerek kızlarını ikna etti. Hem o vakte dek oğlu Danyal'in geri dönüşünden umudunu da kesmiş olurdu belki. Sahi, bu doğru muydu? Oğlun-

dan umudunu bir gün kesecek miydi? Elbette hayır. Ninos Melko ailesinin varlığı kızlarının yokluğunda teselli yerine geçmişti. Fakat son savaşın ilanı arifesinde Ninos'un karısı yaşlı kadını iki küçük oğluna bir tür kara büyü yapmakla suçladı. Altı yaşına geldiği halde konuşamayan oğlunu bu hale getiren İlişva'ydı. Kadın basbayağı korkmaya başlamıştı yaşlı kadından. Ne zaman yanına girse ya resimlerle konuşuyor ya da evde gezinen kedilerle sohbet ediyordu. Kimsenin onlara zararı dokunsun istemiyordu. Ninos'un karısı dayanamadı, bir gün eşine kedilerden birinin İlişva'nın söylediklerine karşılık verdiğini ve onunla sohbete koyulduğunu gammazladı. Hatta bir keresinde bu kedilerin aslında birer insan olduğunu ve yaşlı kadının şeytani büyüleriyle bu hale geldiklerini bile söyledi.

Ninos böyle saçma batıl inançlara pek oralı değildi, ama karısının evden sürekli şikâyetçi olmasından yılmıştı. Diğer bazı sorunların da eklenmesiyle Amerikan işgalinden hemen sonra küçük ailesini alıp Erbil'in Hıristiyan semti Ayınkava'ya yerleşti. Alınan bu karardan ne Hilda ne de Matilda'nın haberi oldu. İlişva'nın da bir itirazı olmadı; sesi çıkmadı, kendisini ilgilendirmeyen bir karar gibi karşıladı. Şeytanların zindanlardan boşanıp yeryüzüne akın ettiği bir şehirde, annelerinin koca evde yalnız başına kaldığını öğrenen kızlar tam anlamıyla şoka girdiler. Korktukları buydu ve işte başlarına gelmişti.

O vakitler her pazar günü Mar Udişu Kilisesi'ndeki Süreyya'nın telefonunu çaldırırlardı; anneleri bir nedenden ötürü gelememişse telefona Peder Yuşiya çıkar ve endişelerini gidermeye çalışırdı. Görüşmeleri bir dakikayı geçmezdi. Peder, uzaktaki yakınlarıyla görüşmek için sıraya girmiş kalabalığa haksızlık yapmaktan sakınırdı. Gerçekten sıra-

da çok fazla kişi olurdu. Bazen İlişva'yla kızlarından biri görüşmenin yarısında bir tartışmaya tutuşur, tartışmanın en hararetli anında süre biter ve görüşme kesilir ya da Peder telefonu İlişva'nın elinden çeker alırdı. Kızların ikisi de Bağdat'a gelip annelerini zorla götürmek istiyorlardı. Ancak bu hep sözde kalıyor, kimsenin harekete geçmiyordu. Yarım kalan tartışmayı İlişva ya kendi kendine söylenerek devam ettiriyor ya da kilisenin içinde denk geldiği kadınlara evinden çıkmayacağı, bilmediği bir yere asla gitmeyeceği üzerine ateşli bir vaaz vermek suretiyle tamamlıyordu.

Peder Yuşiya da kalmasını teşvik ediyordu, zira bunu dinî bir gereklilik olarak görüyordu. Herkesin ülkeyi terk etmesi iyi bir şey değildi. Asurilerin de başına neler gelmişti, ama işte hâlâ buradaydılar, var olmaya devam ediyorlardı. Kimse sadece kendini düşünmemeliydi. Vaazlarında ara sıra bunu hatırlatıyordu.

Kızlar hâlâ annelerini gelmekle, evi satıp onu da beraberlerinde götürmekle tehdit ediyorlardı. Fakat bunu hiçbir zaman yapmadılar. O yılın başında Peder Yuşiya, Bağdat'ın güneyindeki Devre semtinden inanç katliamı nedeniyle kaçan Senhiro ailesini konuk etmesini İlişva'dan rica etti. Aile, bir zamanlar Ninos Melko ailesinin yaşadığı yere yerleşti. Fakat sadece birkaç hafta sonra Avrupa'ya göç etme düşüncesiyle Suriye'nin yolunu tuttular. Az zaman sonra İlişva'nın üç kedisi gözden kayboldu. Yaşlı kadın dördüncü kediyi çatıda buldu. Cesedi şişmişti. Ya bir şarapnel parçası denk gelmişti ya da zehirli bir et yemişti.

İlişva yarım saat boyunca kedileri hakkında, Nabu'nun nasıl tek başına kaldığı hakkında konuştu. Sonra aniden oğlunu savaşa gönderen Baasçı Ebu Zeydun aklına geldi. Ebu Zeydun askere gitmeyenleri takip ederdi. Danyal askere gitmekte

biraz ayak sürümüştü. Askerî eğitim kampına katılmaktansa müzik eğitimini tamamlamayı tercih ediyordu. Henüz pek beceremese de gitar çalmaya bayılırdı. Elbise dolabında muhafaza ettiği bir gitarı vardı.

Ebu Zeydun, Danyal'i yakasından tuttuğu gibi askerî eğitim kampına götürmüş, Danyal oradan cepheye gönderilmişti. Bir daha da geri dönmedi. Bazı elbiseleri ve özel eşyalarıyla birlikte Danyal'in adına boş bir tabut getirdiklerinde babası Teydaros üzüntüsünden oğlunun gitarını parçalamıştı. Aslında böyle bir şeyi o da istememişti. Gitar, oğlundan kalan bir hatıraydı. Fakat üzüntüden aklını yitirmişti, ne yaptığını bilmez haldeydi. Gitarın bazı parçaları, Teydaros'un satın aldığı kırmızı tik ağacından büyücek tabutun içine konuldu ve mezara öylece indirildi. Boş tabutta parçalanmış bir gitar... Tek oğlunu yitirmiş görünen bir aile... Sokakta ve semtte volta atan, karşısına kimse çıkmaksızın herkese güç gösterisi yapan bir düşman... Sadece İlişva buna cesaret etti. Ebu Zeydun'a beddualar ediyor, ne zaman sokakta görse lanetler yağdırıyordu. Uzun zaman böyle devam etti. Adam artık 7. Sokak'tan geçmeye korkar oldu. Yaşlı kadın onu sokakta görse yine kapıya çıkacak ve ürkütücü lanetlerini art arda sıralamaya başlayacaktı. Kadınlardan bazıları, bu kötü adamın ölümüne koç kurban etmeyi adadı. İlişva'nın da böyle bir adağı vardı ama Peder Yuşiya'nın kendisini kınayıp ayıplamasından çekindiği için ona bir şey söylemedi. Bunu söylediği ilk kişi, sessiz konuğu olmuştu.

Gün bitince gece yarısına dek bir konudan söz açıp diğerine geçen yaşlı kadın, oğlu sandığı tuhaf misafirine defalarca bir gün döneceğini bildiğini söyledi. Daha önce ona ne akrabaları Antuvanet ile Marta, ne de erkek kardeşinin eşi Yuvareş inanmıştı. Hepsi şimdi ya ölüydü ya da yurt dışına

gitmişlerdi. Eski resimlerin bulunduğu albümü lambanın ışığında göstermek için çıkardı. Kilise korosunda, koro giysileri içinde Danyal'in çocukluğuna ait bir resim. Arkadaşlarıyla okulda, barda, lokantada çektirdiği fotoğraflar. Tıpkı ünlü futbolcu Ali Kazım'ın verdiği poz gibi formalı şortlu, ayağının altında top bulunan başka bir resim. Böyle poz vermek isteyen her genç sağ ayağını topun üzerine koyar, sol eliyle belini kavrar ve gülümserdi. Bu hareketleri gereği gibi yapmadıkça fotoğraf iyi çıkmazdı. Futbol takımıyla birlikte başka bir resmi daha vardı. Resimde bütün oyuncular kol kola poz vermişti. Resim soluktu ve üzerinde rutubet izleri vardı. Misafir bütün fotoğraflara dikkatle baktı ve albümün tamamını inceledikten sonra ayağa kalkıp diğer odalarda gezinmeye başladı. Tedirgin olmuştu. İlişva ise olduğu yerde oturuyor, lambanın ışığında öylece kaskatı duran Aziz Gurgis tasvirine bakıyordu. Anlaşılan o ki bu gece hareket etmeyecek ve kendisiyle bir şeyler konuşmayacaktı.

Mutfaktan gürültüler geldi, kap kacak yere düşmüş olmalıydı. Karanlıkta bir şey mutfakta gezinmişti. Sonra tıkırtılar çatının yolunu tuttu. Bu, İlişva'nın oğlu sandığı misafir olmalıydı. Birkaç dakika sonra geri geldi. Elinde bir şey taşıyordu. Bunu telaşla pantolonun cebine sakladı. Sonra ilk defa ağzını açtı, konuşmaya çabalıyordu. Yaşlı kadın sonunda bir ses duydu. Doğduğu günden beri ilk kez konuşuyormuş gibi boğuk bir ses. Kelimeleri zorla telaffuz ederek yaşlı kadına dışarı çıkması gerektiğini söyledi.

"Niçin gidiyorsun? Zaten yeni geldin. Niçin beni terk diyorsun? Bu kapıdan ne zaman biri çıkıp gitse bir daha geri dönmüyor. Kapım sanki boşluğa açılıyor..."

İlişva ona bağırmak istedi, ama yapamadı. Sessizce yeşil kazağın kollarına yapıştı. Kolları kurumuş bir ağaç dalı gibiydi.

Yüzüne baktı, ama karanlıktan ötürü bir şey seçemedi. Adam gözünü uzaklara dikti. Kedi ikisinin arasından geçerken adamın pantolonuna sürtündü ve hafifçe mırladı. Adamdan kupkuru bir ses duyuldu.

"Geri döneceğim, tasalanma!"

İlişva'nın ellerinden kurtuldu ve kapıya doğru yürüdü. İlişva, avluyu geçtikten sonra kapıya çıkan ve koridoru arşınlayan ayak seslerine kulak verdi. Kapı açıldı, sonra sessizce kapandı. Kocaman, ıssız eve yeniden sessizlik hâkim oldu. Daha önce yaşamadığı bir bitkinlik ve susuzluk hissine kapılmıştı İlişva. Aziz Gurgis tasviri önündeki kanepeye oturdu. Umutsuzluk içini yakıyordu. Aziz Gurgis'e soru sormak, onunla sohbet etmek istiyor, ama bunu yapacak gücü kendinde bulamıyordu. Resme tekrar baktı, metal kalkanın yeni bir parıltıyla ışıldadığını fark etti. Sanki resmin içinde bir el vardı da resmi arada bir parlatıyordu. Parlaklık söndüğünde söylenecek söz de kalmamıştı. İçindekini olduğu gibi boşaltmıştı. Sonraki birkaç gün hiç konuşmadı. Lambadan yansıyan ve azizin eski resmi üzerinde titreyen sarı ışığa bakarak öylece durdu. Kendisi gibi yaşlı kedisi de bacakları arasına kıvrılmış, sıcaklık arayışındaydı.

VI. BÖLÜM
GARİP OLAYLAR

1.

Bağdat emniyetine ait iki tanker gelerek 1. Sokak'ın girişini kapattı. Yanlarında bir Amerikan askerî polisi bulunan beş Irak polisi silahlarıyla birlikte araçtan indi. Toplaşan kalabalığı tankerlerin arkasına doğru uzaklaştırdılar. Sokak sabahtan beri boştu. Ahalinin çoğu sessiz ve korku dolu bakışlarla evlerinin sokağa bakan cumbalı pencerelerinden seyretmekle yetindiler. Her an düşecek gibi görünüyorlardı. Bir polis elinde fotoğraf makinesiyle görüntü alırken ortalığa tam bir sessizlik hâkimdi.

Birkaç dakika sonra Emlakçı Ferec, soluk soluğa göründü. Gür sakalı attığı her adımda sallanıyordu. Koltuğunun altında devlet dairelerine yaptığı müracaatlarda kullandığı belge ve resmî evrakı içeren küçük bir meşin çanta taşıyordu.

Amerikan askerî polisi ev ve içinde oturan kimse hakkında Ferec'i sorgulamak amacıyla öne atıldı. Olan biten hakkında ne biliyordu? Polis kıyafeti giymiş tercüman, Amerikalı'nın sorularını Arapçaya çevirirken gördükleri karşısında şaşkına dönen Ferec'e suçlayan gözlerle bakıyordu. Ferec bölgede lafını dinletir bir kimse olsa da Amerikalılardan korkuyordu. Onların geniş yetkilerini, kimsenin hesap soramadığı başına

buyruk tavırlarını biliyordu. Ortamın azıcık değişmesiyle herhangi birini çıkılmaz gayya kuyularına attıklarının pekâlâ farkındaydı. Ferec kurumuş dudaklarını açıp evin kendisine ait olduğunu, on beş yıllığına devletten kiralamış bulunduğunu ve kirasını düzenli olarak Dondurulmuş Mallar Dairesi avukatına ödediğini söyledi. Bunu söylerken çantasından evrak çıkarıyor ve titreyen elleriyle polise uzatıyordu.

Amerikalı konuşarak yanından çıkarken bakışlarını da ondan ayırmıştı. Dört dilencinin cesedi önünde durdu. Sokağın içinde oturur vaziyette öylece donup kalmışlardı. Sonra dilencileri tanıyıp tanımadığını sormak için Ferec'e döndü yeniden. Ferec başıyla onaylarken damarlarındaki bütün kanın çekildiğini hissetti. Güne ne büyük bir korkuyla başlamıştı böyle! Şu zavallı dilencileri kim öldürmüş olabilirdi? Şöyle oturuyorken Allah'ın takdiriyle ölmüş olamazlar mıydı?

Kare şeklinde oturmuşlar, her biri diğerinin boğazına sarılmıştı. Manzara bir tabloyu, bir tiyatro sahnesini andırıyordu. Kir pas içindeki elbiseleri çok kullanılmaktan yıpranmış, yer yer yırtılmıştı. Başları öne düşmüştü. Fotoğrafçı Hazım Abbud manzarayı görseydi uluslararası ödüllerden birini almak için hemen makinesine davranırdı.

Sokağın sonunda çok fazla izleyici toplanmıştı. Ahşap cumbaların arkasında meraklı gözler görünüyordu. Amerikalı bu durumdan pek hoşnut değildi. Bir el hareketiyle Iraklı polislere işleri hızlandırmalarını söyledi. Onlar da Ferec'in telefon numarasını aldılar ve olay hakkında herhangi bir malumat edinirse veya bir tanığa rast gelirse Sa'dun polis karakoluna gelmesini talep ettiler. Ferec rahat bir nefes aldı, gür sakalıyla oynamaya başladı. Cebinden tespihini çıkardı, dilencilerin cesetlerine daha da yanaşmak için cesaretini topladı. Küçümseyen bakışlarla cesetlere göz gezdirdi.

Bazı polisler beyaz plastik eldiven giyerek birbirinin boğazına sarılan elleri ayırmaya başladılar. Cesetler araçlara çabucak taşındı. Sonra da olay yerinden uzaklaştılar. Polisler gidince kalabalık anında sokağa doluştu. Ferec'in etrafında kümelenerek olay hakkında sorular sormaya başladı. Eliyle onları tersleyen Ferec, bazı çocuklara elindeki uzun siyah tespihiyle vurdu ve hızlı adımlarda gözden kayboldu.

Ölen dilencilerin karşı komşusu, yaşlı bir başka dilenci, harap vaziyetteki eski evin cesetleri doğrudan gören ahşap penceresinden sokaktakilere çaktırmadan olan biteni izliyordu. Suç dün gece işte burada işlenmişti. Karanlık sokaktaki kavgayı işittiğinde yarım şişe Asriye rakısını içmişti çokan. Başlangıçta sesleri duymazdan geldi. Zira dilenciler hep birlikte Sükkari rakısı içer, gecenin sonuna doğru sefil odalarına geri dönerlerdi. Muhtemelen sarhoş dilenciler yine birbirlerine sövmeye başladılar, aniden içinde bulundukları berbat durumu hatırlayıp bütün suçu muhtemelen kendileri gibi dilenci olan önlerindeki adamda buldular.

Kavga devam ederken lanetler bağrışmalara dönüştü, hırıltılar, iniltiler ve çığlıklar birbirini izledi. Sarhoş dilenci, başını pencereden dışarı çıkardı, ama bir şey göremedi. Uzaktan sokağı dönen bir aracın farları yansıyınca el ele tutuşup birbirinin etrafında dönen beş karartı gördü. Aynı günün akşamında dört dilencinin cesedi bulundu ve yaşlı sarhoş dilenci Ferec'in bürosuna getirildi. Adam susmak bilmiyor, durmadan gevezelik yapıyordu. Söz sırası nihayet şu durumu kendi otoritesi lehine bir fırsat olarak gören Ferec'e geçti. Sarhoş adam henüz içkinin tesirinden ayılmamıştı, kendine gelecek gibi de görünmüyordu. Söylediklerine harfiyen güvenmek mantıklı olmayacaktı. Olsun, yine de yararı dokunurdu.

Ferec sövmeye başladı. Sövdü, sövdü... Bütün sarhoşlara, bütün ayyaşlara bir bir saydırdı. Allah'tan ülkesini bu pisliklerden ve onların iğrençliklerinden temizlemesini diledi. Amerikalılardan korktuğu için, şeriat hükümlerini uygulamayıp insanları şu beladan bir türlü kurtarmadığı için hükümeti kınadı. Ferec bu korkunç sözleri tekrar edip dururken sarhoş adam sinmiş bir farenin çaresiz bakışlarıyla onu izliyordu.

Ferec dilenciye ne gördüğünü sordu; o da semte yaydığı şekilde, polis devriyesinden bir saat sonra beş kişi gördüğünü, içlerinde büyük ağızlı, ürkütücü bir adamın bulunduğunu söyledi.

"Onlar dört kişiydi."

"Hayır, beş! Dört kişiden her biri beşinci adamın boynunu kavramak için hamle yapıyor, fakat elleri ancak yanındakinin boğazına sarılıyordu."

"Bırak şu saçmalığı!"

Ferec yaşlı sarhoşu küçümseyen bakışlarla süzerken çayından sessizce bir yudum aldı. Aynı anda bir başkası daha sakin sakin çayını içiyordu: İzleme ve Takip Dairesi Genel Müdürü Tuğgeneral Sürur Muhammed Mecid. Asistanlarından biri bürosuna girdi ve elindeki "Dört Dilenci" dosyasını masasının üzerine bıraktı. Tuğgeneral, çay içtiği geniş kupayı tabağın üzerine koydu. Dosyayı aldı, konunun kendi dairesinin görev alanına girip girmediğini kontrol maksadıyla şöyle bir çevirdi. Dosya, dört dilencinin birbirini boğarak öldürdüğünü gösterir cinayet raporunun bir özetiydi.

2.

Mahmud, Ali Bahir'in siyah Mercedes'ine binerek onunla birlikte bürodan ayrıldı. Bazen böyle oluyordu ve bu konuda

Ali Bahir ona pek tercih imkânı sunmuyordu. Patronu ona seslenir, az sonra da siyah deri çantasıyla odasının önünde hazır olurdu. Mahmud'a sadece eşlik etmek düşerdi.

"Küçük bir işi halletmemiz lazım. Benimle gelmeni istiyorum."

Ali Bahir genelde böyle söyler, Mahmud da bu kapalı ifadenin ne anlama geldiğini çözmeye çalışırdı. Ali Bahir bu tür ifadeler kullanmaya bayılırdı. Hemen bir cümlede anlaşılmayan, matruşka gibi içinde birbirine bağımlı birçok anlamlar barındıran ifadelerdi bunlar. Örneğin bir anda kendini meşhur yeşil bölgede, hassas bir araştırma yapıyorken bulurdu. Ya da ülkenin ileri gelen görevlileriyle birlikte bir asansöründe. Bir keresinde Planlama Bakanı'nı Ali Bahir'le aynı asansörde görmüş, bakanın onunla nasıl birlikte kahkaha attığına tanık olmuştu. Vay be! Demek ki arkadaştılar. Pek çok kadın Ali Bahir'le el sıkışırdı. Mütercimler, işçiler, memurlar, gazeteciler ve parlamentoda çalışan diğerleri. Aynalara göz attığında gördüğü kendisi değildi, her şey Ali Bahir ve onun ilişkiler ağından ibaretti.

"Nereye gidiyoruz?"

Ali Bahir'in otomobiline binerken Mahmud'un dudaklarından dökülen sözlerdi bunlar. Gün batıyor, gökyüzü yavaş yavaş kararıyordu. Dostu Hazım Abbud'la olan randevusunu iptal etmek zorunda kalmıştı. Hazım onu sabahleyin Veziriye semti civarındaki bir galerideki sergiye davet etmişti. Bir fotoğraf sergisiydi bu, Hazım'ın haber ajanslarında çalışan fotoğrafçı dostlarının eserleri sergileniyordu. Belki yarın bir uğrardı.

"Eski bir dostla buluşacağız. Ondan belki de bazı önemli bilgiler elde edeceğiz."

"Ne tür bilgiler?"

"Onunla bir süredir çalışırım. Gözümüzün önünde olup biten ancak ne olduğunu anlayamadığımız olaylar var. Şu güvenlik karmaşası ne anlama geliyor? Amerikalıların ve hükümetin canını sıkacak bilgiler edinmemiz lazım."

Ali Bahir'in ne demek istediğini pek anlamadı. Onun gerek Amerikalılar gerekse hükümetle arasının iyi olduğunu sanıyordu. Madem onların dostuydu, niçin onların canını sıkmaktan bahsediyordu? Bunu doğrudan soracak cesareti kendinde bulamadı. Nasıl olsa "eski dostu"yla gittikleri yerde birçok şeyi öğrenmiş olacaktı. Ali Bahir, öyle söylüyor, ona "eski dostum" diye hitap ediyordu. Araçla Kerrade'ye girdiler. Ağır ağır devriye gezen Amerikan Hummer ciplerinin yarattığı trafiğe saplandılar. Ciplerin üzerindeki askerler, silahlarını yirmi metre kadar mesafeden kendilerini takip eden araçlara doğrultuyor, adeta gövde gösterisi yapıyorlardı.

Ali Bahir, aracındaki müzik setini açarak Whitney Houston dinlemeye koyuldu. Önündeki sahneden rahatsız olmuşa benzemiyordu. Zaten genel olarak sıkıntısını belli etmeyen bir yapıya sahipti. Ferid Şevvaf'ın belirttiği gibi Ali Bahir geleceğe inanan bir insandı. Gerçi Ferid bunu alay etmek maksadıyla söylüyordu ya! Ferid'e göre Ali Bahir işini bilen adamdı, gelecekte daha iyi yerlere gelecekti. Bu durumun ülkeyle, ülkede yaşananlarla bir alakası yoktu. Mahmud'a kalırsa bunlar gereksiz, kafa karıştıran sözlerdi. Ne Ali Bahir'le olan yakınlığı, ne de Ali Bahir'in toplumla ilişkisi üzerine kafa yormak istiyordu. Bunu yapmaya kalkışmak için çaba sarf etmek, odaklanmak ve zihni tamamen boşaltmak lazımdı; onunsa şu an bunları yapacak enerjisi yoktu. Belki de bu şekilde kendini kandırmaya çalışıyordu. Ferid zaten pislik herifin tekiydi. Hiçbir iyilikten memnun kalmayan, sürekli

kusur arayan, hatta Mahmud'un dergide kalması için gösterdiği çabayı bile takdir etmeyen bir adam. İstese diğerleri gibi ondan da kurtulabilirdi. Kovulma kararını duyan sıska kız Meysa, bir anda gözyaşlarına boğulmuştu.

Araç, Mahmud'un daha önce Bağdat sokaklarında benzerini görmediği beton duvarlarla çevrili görkemli bir demir kapıya yanaştı. Karanlık iyice çökmüştü. Ali Bahir trafikten kurtulmak için Cadiriye'deki sokaklardan kıvrıla kıvrıla gelmişti. Öyle ki Mahmud şu anda nerede olduklarını bilmiyordu. Görkemli kapı açıldı, iki taraflı okaliptüs ağaçlarıyla kaplı uzun ve ıssız bir caddede ilerlemeye başladılar. İlerledikçe sessizlik artıyor, araç sesleri ve polis sirenleri daha da duyulmaz hale geliyordu.

Caddenin bitiminde yan sokağa sapınca Mahmud orada yan yana park edilmiş polis arabalarıyla Amerikan Hummer ciplerini gördü, birkaç tane de sivil araç gözüne çarptı. Park alanına girerken üniformalı bir adam onlara el salladı.

Arabadan indiler. Sivil giyimli bir adamın peşine düşerek iki katlı binanın içinde ilerlemeye başladılar.

"Bugün bir yere sözün yok değil mi? Öğle yemeğini birlikte yiyeceğiz."

Ali Bahir her zamanki tebessümüyle bunu söyledikten az sonra büyük bir büroya girdiler. İçeri girer girmez Mahmud'un genzi ortama sinmiş elma aromalı parfüm kokusuyla doldu. Kısa boylu, kel kafalı ve sivil giyimli bir adam oturduğu masadan kalktı, ağzında bir şeyler çiğnerken Ali Bahir'le kucaklaştı. Birlikte gülmeye başladılar. Adam sonra Mahmud'la el sıkıştı. Herkes masanın önündeki rahat koltuklara oturdu. Mahmud, adamın Tuğgeneral Sürur Mahmud Mecid olduğunu, İzleme ve Takip Merkezi'nin genel müdürlüğünü yap-

tığını öğrendi. İyi de izleme ve takip ne demekti? Mahmud, kafasındaki sorulara az sonra cevaplar geleceğini varsaydı.

Ali Bahir'in "kısa bir ziyaret" dediği şey iki saati aştı. Konudan konuya geçildi, gülmekten gözlerden yaş geldi. Mahmud da bu duruma eşlik etti. Ne de olsa ortada can sıkan bir durum söz konusu değildi. Ziyaret bitecek, Betaviyyin'deki o köhne otele geri dönecekti. Ah, bir de sigara içebilse! Şık giyimli ev sahibi, bürosunu elma kokusuna boğduğuna bakılırsa sigaradan hazzeder gibi durmuyordu. Ali Bahir de henüz tek dal sigara yakmış değildi.

Bu ziyaretten Mahmud'un anladığı şey, General Sürur'un Ali Bahir'in eski bir ahbabı olduğuydu. Birlikte aynı ortaokula gitmişler, ama sonra yolları ayrılmıştı. Şimdi yeniden bir araya gelmişlerdi; belki de aynı görevi birlikte yerine getirmek için: Yeni Irak'a hizmet etmek için.

General Sürur, Saddam döneminde Irak ordusunda görevli, albay rütbesinde bir istihbarat subayıydı. Baas rejiminde görev yapanlar tasfiye edilirken o gizli tutulan, kritik bir göreve getirilmiş, üstelik general rütbesine yükselmişti. Bu, dikkate değer bir istisna olmuştu.

Surur, Amerikalıların kurduğu ve denetlediği özel bilgiler biriminden sorumluydu. Görevi, işlenen tüm tuhaf suçların peşine düşmekti. Görev tanımına gerçek olaya ulaşma işlevi görecek söylentiler ve batıl inançlarla ilgilenmek de giriyordu. Daha önemlisi, intihar bombaları ve önemli şahıslara suikastlar gibi gelecekte işlenmesi muhtemel suçlar hakkında bilgiler toplayıp risk analizleri yapıyordu. Geçen iki yıl içinde bu konuda hayli mesafe alınmıştı. Bu işlerin tümü kamuoyundan gizli yürütülüyordu. Elde edilen bilgiler doğrudan değil, dolaylı olarak değerlendirmeye alınıyor; bu bilgiler için İzleme ve Takip Dairesi'ne atıfta bulunulmu-

yordu. Amaç, kurumun gizliliğini korumak ve kurum için çalışanların güvenliğini tehlikeye atmamaktı.

Ali Bahir niçin bütün bu detayları öğrenmesi için elinden geleni yapıyordu, Mahmud bunu bir türlü anlayamıyordu. Niçin böyle son derece gizli bir toplantıya onu da götürmüş, ona neden bu kadar güvenmişti? Bu ilk defa olmuyordu, son olacak gibi de görünmüyordu. İki aydır Ali Bahir'in siyah Mercedes'iyle bir yerden diğerine gidip geliyordu. Onun kadar Ali Bahir de biliyordu ki son suikastlar sadece ünlü şahsiyetleri hedef almamıştı, Ali Bahir gibi şık takım elbiseler giyen ve son model pahalı araçlara binenler de namlunun ucundaydı. Günün birinde ona da suikast düzenlemeye kalkışacaklardı. O zaman yanında kim varsa, o da bu suikastın kurbanlarından biri olacaktı. Mahmud Sevadi'nin hikâyesi ve kariyer hayalleri de bir anda suya düşecek, her şey sona erecekti.

Ali Bahir belki bir aptal, belki de kahramandı. Etrafında olan bitenden habersiz biri de olabilirdi, cesur bir macera adamı da... Mahmud'a gelince, kendini tam bir aptal olarak görüyordu. Başkalarının yanında olmasa da azından kendi kendine kaldığında bunu itiraf ediyordu. Nedeni planlama veya zekâ sorunu değildi. Hayatındaki dönemeçlerde yaşadıkları onu bu duruma zorlamıştı. Bağdat'a ayak basması bile doğup büyüdüğü İmare'de yaptığı büyük bir aptallığın sonucuydu.

Kaslı bir vücuda sahip genç, geniş çay kupaları dolu tepsiyi yanlarındaki masaya bıraktı. Mahmud dalgınlığından ayıldı, kendine geldi. General Surur, Ali Bahir'e yayınlanmaya değer herhangi bir bilgiye sahip olmadığını söyleyerek özür diliyordu.

"Parapskiloji uzmanlarımız var, astroloji uzmanlarımız var, ruh çağıranlar, cinlerle diyalog kuranlar, kâhinler, hepsi bizde mevcut."

"Gerçekten bu tip şeylere inanıyor musun?"

"Bu bir iş. Bize ne tuhaf hikâyenin ulaştığını bilmiyorsun. Amacımız, olaylara daha fazla egemen olmak. Şiddetin kaynakları ve nefrete teşvik eden unsurlar hakkında daha fazla bilgiye ulaşmak ve ülkede bir iç savaşın çıkmasına engel olmak."

"İç savaş mı?"

"Şu anda enformasyon savaşının ortasındayız. Enformasyon iç savaşında."

"Ekibimden bazı kâhinler, önümüzdeki altı, yedi ay içinde gerçek bir savaşın kopacağından söz ediyor."

Bu sözü duyunca Mahmud'un kalbi çarpmaya başladı. Başı dönüyordu. Bu tuhaf sözleri sindirmeye çalıştı ama başaramadı. Suskun ve donuk bir şekilde çay kupasının kulpunu tutuyor ama içmiyordu. Kendini bir çift büyük kulaktan ibaret bir yaratığa dönüşmüş gibi hissetti.

"Sana bahsettiğim matbaayı satın alayım mı? İşi büyüteyim mi?"

Ali Bahir bunu dedikten sonra çalmaya başlayan cep telefonlarını kapatmak için yerinden kalkan General Sürur, gözlüklerinin üstünden Ali Bahir'e baktı.

"Sanmıyorum. Şimdilik boş ver bunu."

Ali Bahir konudan uzaklaştı ve tekrar kendine göre bir malumatın olup olmadığına odaklandı. General masanın üzerinden ona doğru bir dosya uzatıp eliyle salladı.

"Bu dosya, birkaç gün önce Betaviyyin'de boğularak ölen dört dilenciye ait. Birbirlerinin boğazını sıkarak öldürmüşler. Burada bir mesaj var. Birileri bir şeyler söylemek istiyor. Konu hakkında henüz fazla bilgiye sahip değiliz. Sa'dun Polis Karakolu'yla irtibata geçerek konuyu takip edebilirsin."

Ali Bahir gözünü Mahmud'a çevirdi. "Bu işi sen üstleniyorsun" anlamında şöyle bir baktı. Sonra tekrar General'e odaklandı. General, masasının yanında ayakta duruyordu, oturan misafirlerine henüz eşlik etmemişti. Ali Bahir'in benzer bir hikâye olup olmadığını sorması üzerine daha fazla konuşamayacağını belirtti. Kısa bir suskunluktan sonra büronun ortasına kadar yürüdü.

"Bazı suçlulardan bahsediliyor, üzerlerine ateş ediliyormuş ancak ölmüyorlarmış. Bağdat'ın çeşitli bölgelerinden elimize ulaşan değişik ihbarlar var. Kurşun suçlunun başını veya bedenini delip geçiyormuş, ama sanki hiç bir şey olmamış gibi kaçmaya devam ediyormuş. Üstelik bir damla kan bile akmıyormuş. Abartma veya uydurma deyip kestirip atılacak cinsten değil."

Masasının kenarına dek yürüdü ve bir zile bastı. Kaslı genç generalin emrini yerine getirmek için içeri girmezden önce General Sürur eski dostuna bakarak gülümsedi. İnanılması zor şeyler söylediğinin farkındaydı.

"Sen buraya geldin, gazeteci olarak doğru olanı yazmak istiyorsun. İyi de buna kim inanır?.."

"Ben buraya seni görmeye geldim dostum. Suçlular falan filan... Bıktım bu sözlerden."

Gülmeye başladılar. Mahmud, kendini onlarla birlikte gülerken buldu.

3.

Akşam Araplık Oteli'ndeki yatağına uzanan Mahmud, ses kayıt cihazını açtı. Ve günün yorumunu yapmaya başladı:

"Tuhaf işler!.. Ali Bahir dostunun uğraştığı garipliklerle alay ediyor, cinlerle, kâhinlerle dalgasını geçiyordu. Yine de açacağı matbaa uğruna önerisini kabul etti. Bu tür şeylerin bir kâhinden çıktığına şüphe yok. General'in sözlerine itirazı bile olmadı, sıradan şeylermiş gibi kabullendi. Eminim ona bu tür istihbaratlar her zaman ulaşıyordur. Bağdat caddelerinde böyle rahat gezmesinin, cesaret veya macera merakıyla ilgisi olmadığı da ortaya çıktı. Çünkü ölmeyeceğini biliyor.

İç savaştan bahsederken sanki sinemada izlemeyi bekledikleri bir filmden söz ediyorlardı. Üstelik bir de gülüyorlardı. Demek ki işler hiç de kötüye gitmeyecek. Ali Bahir'in yakınlarında olmam, en azından işlerin kötüye gitmeyeceğini benim için garanti ediyor.

Ali Bahir bir İslamcıydı, dostu ise Baasçı. Fakat Ali Bahir artık eski bir İslamcı, yurt dışında yaşarken fikirleri çok değişime uğramış. General dostu da artık eski bir Baasçı. Dostuna hayli güveniyor, ne de olsa tanışıklıkları eski günlere dayanıyor. Birbirlerine oldukça yakın görünüyorlardı. O zaman niçin dostunun bürosundan dönerken onunla alay ediyordu? Duvardaki oda spreyinden dakikada bir küçük dozlarda püskürtülen elma kokusuyla dalga geçiyor; Baasçıların elma kokusunu sevdiğini, elma kokusunun Halepçe'ye atılan kimyasal bombaların en bariz özelliği olduğunu söylüyordu gülerek.

Hey Allahım! Nasıl bir kara belaya çattım ben! Niçin beni böyle işlere bulaştırdın? Otelin sahibi Ebu Enmar'a dört dilenci olayından bahsettim, doğruladı. Burada oturan herkes

olayı biliyor. Ahali korku, teyakkuz ve endişe içinde. Yaşarken kimsenin umursamadığı, ölünce meşhur olan dilencileri öldüren her kimse, önce onları boğmuş, sonra tuhaf bir şekilde ellerini birbirlerinin boğazına geçirmiş."

Patronu arıyordu.

"Çinlilerin akupunktur iğneleri var ya, onları omuz, bel ve omurgadaki belli noktalara koyarsan sinirler gerilir, tüm beden sertleşir ve kaskatı kesilir. Belki de dört dilencinin başına böyle bir şey geldi."

"Dilenciler mi?"

"Evet, dilenciler. Ne yani, trafik lambaları da onları fark etmeyecek, caddenin o yoğun trafiğindeki taksiciler de... Öyle mi?"

Ali Bahir bunları söylerken 7. Sokak'ın önünde, Mahmud'un her zaman indiği yerde aracını durdurdu. Mahmud, patronuna konunun takipçisi olup olmayacağını sordu.

"Daha önemli işlerimiz var. Bu sefil işi unut."

Mahmud otelden çıktı, yürümeye başladı. Yorgundu ve bağırsaklarında bir ağırlık hissediyordu. Önünde cereyan eden ilgi çekici konuşmaları, bilhassa öğle yemeğinde tanık olduklarını merak ediyordu. General öğle yemeğinde iki misafiri için mükellef bir sofra hazırlamıştı. Alkol hariç sofrada ne isterse mevcuttu. Mahmud, General Sürur'un şu anki iktidar partileri gözünde şaibeli bir duruma düşmekten sakındığını fark etti, hassas bir konumdaydı. Kendisi nasıl ki sokaktaki vatandaşı gözetliyor, onlar hakkında istihbarat bilgileri derliyorsa elbette birileri de onu gözetliyor, onun hakkında iktidar partilerine bilgi veriyordu. Eski rejimin adamı olduğu için zaten mimliydi, dikkatler hep üzerindeydi. Onu kabullenmek zorunda kalmışlardı, zira gerçekten

işinin ehliydi. Ayrıca Amerikalılar onu destekliyor, kendi insanlarının kapris ve taşkınlıklarından onu koruyorlardı.

İki dost yemekte ülkenin tüm sorunlarını ele aldılar. Çözümler noktasında iktidardakilerden daha iyi oldukları söylenebilirdi. Yeni yönetim, aptal ve dar görüşlü adamlardan oluşuyordu. Cevaplar ortadaydı, her şey yarım saat içinde çözüme kavuşabilirdi. Hadi hepsi olmasın, en azından en temel konular, çözüm isteyen samimi bir irade mevcut olsa rahatlıkla hallolurdu.

Fakat şu anda iki cephe mevcuttu. Mahmud tam da burada kendi kendine düşünmüştü. Cephenin birinde Amerika ve hükümet vardı, diğer taraftaysa teröristler ve birbiriyle çatışan milis gruplar. Hükümete ve onu destekleyen Amerika'ya karşı duranın adı zaten konmuştu.

Mahmud ses kayıt cihazını yeniden açtı.

"Bu adamların ikisi de bir şekilde Amerikalılar ile iş tutmuyor mu? Niçin benim yanımda vatansever pozu takınıyorlar? Bu kaos nedir? Of! Ali Bahir'in başımı döndüren kısa ziyaretlerine artık hayır cevabını verebilmem lazım. Dergideki işim öğleden sonra üç, dört gibi sona eriyor. Ali Bahir'le ilişkimin de o saat itibariyle bitmesi gerekiyor. Ben adamın dergisinde çalışıyorum, özel hayatında değil."

Mahmud sabah kalktığında kalan son temiz giysilerini giyip kirlileri otelin yakınlarındaki Kardeşler Çamaşırhanesi'ne vermek için büyük bir torbaya koydu ve aşağı indi. Otelin lobisinde Hazım Abbud'u, Ebu Enmar'ı ve Irak'taki tek Cezayirli olan Lokman'ı gördü. Lokman, uzun süredir otelde kalıyordu ve Irak lehçesini o kadar güzel konuşuyordu ki onu ülkenin yerlisinden ayırt etmenin imkânı yoktu. Herkes masanın etrafında halka olmuş, kahvaltı yapıyordu.

Kahvaltı tastamam Irak usulüydü. Kaymer Arabi denilen kaymak, Kahi denilen bir tür hamur tatlısı ve elbette çay. Onlar bir yandan kahvaltı, bir yandan gevezelik yaparken şişman Veronika ile bitap oğlu paspas-kova kombinasyonuyla odaların temizliğine girişmişti. Otelin haftalık temizlik günüydü. Ana oğul haftada bir genel temizlik için gelir, çoğu kez geç kalırlardı.

Hazım acaba otelde gecelemiş miydi? Hazım'a selam verdi, sofraya oturmak için izin istedi. Oturur oturmaz hemen sıcacık bir çay kaptı. Geçen geceki dilenciler vakasını gündeme getirip çayından kocaman bir yudum çekti. Etrafındaki rahatsız ruhları kovmak istiyor gibiydi.

Hazım'a nerede gecelediğini, otele ne zaman geldiğini, dünkü fotoğraf sergisinde neler yaşandığını sordu. Fakat söze Ebu Enmar karıştı:

"Üstad Mahmud, dikkatli olun! Her yer polis kaynıyor. Bu sabah bir adam öldürüldü."

4.

Ölen adam bir deri bir kemik kalmış, yaşlı berber Ebu Zeydun'dan başkası değildi. Yıllar önce ayakta duracak mecali kalmadığı için küçük oğluna devrettiği berber dükkânının önünde, oturduğu beyaz plastik iskemlenin üzerinde öylece yatarken bulundu. Uzaktan bakıldığında uyuyor gibi görünüyordu. Fakat boynunun altında paslanmaz çelikten mamul bir makas başı parlıyordu. Bu makas, arkadaki dükkânda oğlunun kullandığı aletlerden biriydi. Oğlu sokağın ana caddeyle birleştiği köşebaşındaki çaycıya kadar gidince biri dükkâna dalıp makası almış ve çoktan bunayıp kendi âleminde kaybolmuş yaşlı adamın köprücük kemiğine derince saplamıştı.

Çok zamandır bu akıbeti bekleyenler vardı. Ebu Zeydun sakin bir şekilde yatağında can vermeyecekti. İlahi adalete aykırıydı. Artık o hale gelmişti ki çocukları onu plastik iskemleye oturmuş halde evinden berber dükkânının önüne dek taşıyorlardı. Onu oraya bırakıp giderken ağızlardan ne bir veda, ne de bir çift sevgi sözü duyulmuyordu. Artık iskemleye mıhlı Ebu Zeydun, kasvetli gözleriyle eskiden olduğu gibi sokağı taramayı ihmal etmiyor, bakışlarıyla gelen gidenin çetelesini tutuyordu. Tanıdıklarından selam alıyor, bazen de selamlaşma babında önünden geçip giden hayaletlere elini kaldırıyordu. Babasının selam aldığını işiten oğlu bazen kim olduğunu anlamak için berber dükkânından kafasını çıkarıp dışarı bakıyor, ama ortalıkta kimseleri göremiyordu.

Adli tıp raporu açıklandı ve Ebu Zeydun'un kalp krizinden öldüğü söylendi. Bu günahkâr adamın ölümüne, belki çoktan ölmüş biri sebep olmuştu. Çocukları bu açıklamayla ikna olacaklardı. Zira düşmanı o kadar çoktu ki kimin intikam peşinde koştuğunu bulmanın imkânı yoktu.

"Zavallı! Yüce Dost'a[1] kavuşmak için küçücük bir hamle yetti."

Ebu Zeydun'un ölümüne Emlakçı Ferec'in yorumu böyle olmuştu. Dost kelimesini alaycı bir şekilde uzatmış ve zehir gibi tebessüm etmişti.

Diğerleri adamın ömrü boyunca neler yaptığını, nice genci ne şekilde savaş cephelerine gönderdiğini anlattı. Baas partisi teşkilatında aktif görev almış birisiydi. Askerlik görevinden kaçanları, askerî eğitim kamplarına katılmak istemeyenleri bir avcı köpeği gibi izini koklaya koklaya sabırla takip ederdi. Bu

1 Arapçası Er Refik ül A'la. Yüce Dost, Hz. Muhammed'in vefatına yakın dilinden düşürmediği sözdü ve kastı Allahu Teâla idi. (ç.n.)

yolda kimi ev baskınlarına katılmış olması pek muhtemeldi. Düşmanı, diş bileyeni bu yüzden eksik olmazdı. Ancak Ebu Zeydun'u kimin öldürdüğü ortaya çıkmadı. Bunun sıradan bir vaka olmadığı açıktı. Taziye verilirken Ebu Zeydun'un iyi yönlerinden dem vurmaya kalkışanlar oldu. Diğer insanlara nasıl yardım ettiğinden, muhtaçların hizmetine koştuğundan filan bahis geçti. Özellikle İran-Irak savaşının ilk yıllarında yaptıklarıyla hatırlanan, sert ve fazlasıyla kuralcı tipik bir Baasçı. Herkes onu bu şekilde hatırlıyordu. Ölüm, hep söylendiği gibi öleni saygınlığıyla bürüyor ve ne yaparsa yapsın bir şekilde rahmetle anılmasını sağlıyordu.

Ebu Zeydun'u mazur göremeyecek en azından bir kişi mevcuttu. Hayatı boyunca yaptıklarına bedavadan bir rahmet bağışlamayacaktı. Sonradan gelecek adaletin faydası yoktu. Adalet önce burada sağlanmalıydı. Öte tarafta adil olan Rab, onu sonsuz bir azapla cezalandıracak, bu yaptıklarına karşılık korkunç bir intikam olacaktı. Adalet konusuna gelince, o burada, dünyada görülmeliydi, şahitlerin huzurunda. Komşusu Ümmü Selim yaşlı zalimin nasıl öldürüldüğünü anlatırken İlişva işte bunları düşünüyordu.

Ümmü Selim'in de adağı vardı. Allah eğer şu zalim Ebu Zeydun'dan intikam alırsa evinin kapısı önünde bir koç devirecekti. Şu an bunu hatırlamıyordu, her şeyi unutmuştu. Oğlu Selim'in savaşta ölümünün üzerinden yirmi yıldan fazla zaman geçmişti. Fakat Ümmü Danyal unutmamıştı. Ümmü Selim'in geride daha üç çocuğu, hayat dolu, cıvıl cıvıl bir evi vardı. Oysa İlişva'nın evinde sadece tüyleri dökülmüş bir kedi, resimler ve eski eşyalar kalmıştı. Ebu Zeydun'un öldüğünü duyunca Rabbe şükretti ve adaklarından birini hatırladı. Komşu Ermeni Kilisesi'ndeki Meryem Ana sunağında yirmi pembe mum yakacak ve mumların hepsi tek tek

sönmeden kiliseyi terk etmeyecekti. Ebu Zeydun, oğlunu yirmi yaşındayken ondan koparıp almıştı. Yirmi mumla birlikte kalbindeki yangın da eriyip gidecekti. Rabbin adaletini görecek ve buna teşekkür edecekti.

Peder Yuşiya'nın dediği olmayacak, Ebu Zeydun'a asla merhamet etmeyecek, onu asla affetmeyecekti. Hikâyesini asla Peder Yuşiya'ya anlatmayacaktı. Sadece Rabbe, Şehit Aziz Gurgis'e, kedisi Nabu'ya ve oğlunun geri dönen hayaletine anlatacaktı. Adalet bunu gerektiriyordu. Kalbinin intikamla soğuması onun hakkıydı. Bu inancını da güçlendirecek, yaşamaya devam etmesi için gereken enerjiyi ona sağlayacaktı.

5.

Mısırlı Aziz'in kahvehanesinde her zamanki yerinde oturan Eskici Hadi'nin önünde iki genç oturuyordu. Şişmandılar, ikisi de bıyıklıydı. İkisi de pembe gömlek ve siyah keten pantolon giymişti. Bir takımın, bir kulübün üyesi gibi görünüyorlardı. Kısa saçlı, favorileri kulak hizasından kesilmiş, çok gülen, fıkralar anlatan tiplerdi. Sabah gelip Hadi'nin karşısına oturalı beri dört bardak çay içtiler. Birisi küçük ses kayıt cihazını çıkarıp ahşap masanın üzerine koydu. Birlikte birden Hadi'ye bakıp aynı anda konuştular:

"Bize ceset hikâyesini anlat."

Hadi, onları "İsmi Nedir'in hikâyesi," diyerek düzeltti. Kendi elleriyle yaptığı yaratığa verdiği isim buydu: İsmi Nedir. Zira o sadece bir ceset değildi. Ceset, bir kişiye gönderme yapar, belli bir varlığa işaret ederdi. Bu yüzden ona ceset denemezdi. Hadi, her zaman yaptığı gibi hikâyesine devam edebilirdi, ancak dijital kayıt cihazını görmek onu endişelendirmişti. Şu sıralar semtte ortam epeyi karışıktı ve şaşırtıcı gelişmeler yaşanıyordu. Mısırlı Aziz tekrar bir bardak çayla

geldi, Hadi'nin önüne çayı koyarken gözüyle işaret etti, Hadi hemen meseleyi kavradı. Mısırlı Aziz bu iki gençten pek memnun kalmamıştı. Sivil ya da askerî istihbarattan gelmiş olabilirlerdi. Belki de başka bir güvenlik biriminden. Kesin olan bir şey varsa, bu ikisiyle karşılaşmak Hadi'ye pek yaramayacağıydı. Belki de soluğu kodeste alacaktı.

"İsmi Nedir size ömür, kendisi rahmetli oldu."

"Nasıl ölür? Hayır... Bize baştan anlat. Cesedi nasıl imal ettin?"

"Ceset değil dedim, onun adı İsmi Nedir."

"Tamam, İsmi Nedir olsun. Sen bize onu anlat, çayların bizden."

"Size öldü dedim ya!"

Baktı ki baş edemeyecek, Hadi yerinden kalktı ve içilmemiş yeni çayları yeniden demliğe geri dökmesini dostu Aziz'e yüksek sesle söyledi. Sonra yürüdü, iki genci şaşkınlık içinde bırakarak kahvehaneden çıktı. Gençler bu defa Aziz'e yöneldiler, ama Aziz oralı bile olmadı. Onlar da bir yarım saat kadar kısık sesle kendi aralarında lafladılar. Gülümseyen çehrelerinde tebessümden eser kalmamıştı. Sonra kalktılar, Aziz'e çayın bedelini fazlasıyla aşan beş bin dinar civarında bir para bırakıp mekânı terk ettiler.

Öğle vakti Hadi yeniden kahvehaneye döndü. Her zamanki yerine oturdu. Yandaki Ali Seyyid'in lokantasından bir tepsi içinde pilav ve fasulye getirildi. Hadi yemeğini yerken semaverin önünde bardak ve tabakları yıkamayı bitiren Aziz gelip yanına oturdu. Ciddi bir yüz ifadesi takındı.

"Mesele nedir? O yalan hikâyeleri unut gitsin."

"Ne oldu ki?"

"Ne demek ne oldu?"

"Onların derdi dört dilenciyi, Ebu Zeydun'u, Ümmü Ra'd'ın evindeki yosmaların odasında boğulan subayı kimin öldürdüğünü bulmak."

"Bunun benimle ne alakası var?"

"Anlattığın hikâyeler başını belaya sokacak. Amerikalıların eline düştün mü, seni hangi deliğe tıkacaklarını bilemezsin. Seni neyle suçlayacaklarını bir Allah bilir."

Hadi'nin kalbi hızla çarpmaya başladı. Yine de öğle yemeğini bitirebildi. Bugünden sonra ceset hikâyesinden bir daha asla bahsetmemek üzere dostu Aziz'e haber vermeden kendi kendine karar verdi. Hikâyeyi ona yaşlı dilencinin ağzından Aziz anlatmıştı. Dört dilenciyi katleden suçlu çirkin bir adamdı, ağzı suratının ortasında bir yara gibi duruyordu. Ümmü Ragad ve kızlarından duyduklarını Hadi'ye anlatan da Aziz'di. Karanlıkta biri içeri dalmış ve kızlardan biriyle birlikte olan subayı boğarak öldürmüştü. Adamın vücudu yapış yapıştı. Sanki kan ya da domates suyuna batıp çıkmıştı. Adam çatıya fırlayınca içerideki gürültüye uyanan genç adamlar silahlarıyla ona ateş açmışlardı. Irak bugünlerde pek tekin sayılmazdı, silahsız gezen pek kimse yoktu. Açılan ateş hiçbir şekilde adamı etkilemiyordu. Kurşunlar adamın bedenine saplanıyor, ancak o hâlâ koşmaya devam ediyor, bir çatıdan diğerine zıplayıp duruyordu. Derken adam gözden kayboldu. Hikâye Ümmü Selim'in söylediği gibi bitebilir veya bitmeyebilirdi. Kimse sonraki günlerde neler olacağını bilemiyordu. Ümmü Selim kapısının önünde otururken solgun üniformalı, başında sımsıkı büründüğü kefiyesiyle uzaktan kesinlikle tanınamaz haldeki tuhaf kılıklı birini görmüştü. Ebu Zeydun'un berber dükkânı istikametinden gelen adamın gözleri yere mıhlıydı. Biraz ilerleyince yüzünü

kısmen görmek mümkün olmuştu. Ümmü Selim'e göre bu, ömrü boyunca gördüğü en korkunç sıfattı. Allah'ın böyle bir yüz yarattığına inanmak kolay değildi. Bu sıfat insana tasa, korku ve ürperti veriyordu. Etrafındaki herkese bu adamdan bahsediyor, Ebu Zeydun'u öldürenin bu adam olduğunu söylüyordu. Hatta aynı günün akşamı söylentileri duyan Ebu Zeydun'un çocukları eve gelmiş, kocası ve çocuklarının yanında Ümmü Selim'e tehditler savurup babalarının kalp krizinden öldüğünü ifade etmişlerdi.

"Anlattıkların korkutucu olmaya başladı. Sen iyisi mi artık bırak bunları!"

Mısırlı Aziz, dükkâna giren yaşlı müşterilerin çağrılarına cevap vermeden önce Hadi'ye böyle dedi. Hadi yerinde oturmuş dükkânın camından caddedeki araçlara ve geçip gidenlere bakıyordu. Cebinden bir dal sigara çıkarıp yaktı ve derin bir nefes çekti. Yarım saat boyunca peş peşe sigara içmeye devam etti. Şimdiye dek ağzını açmadan kaldığı en uzun süre buydu. Genelde öğleden sonraları yaptığı kısa iş gezilerine de çıkmadı. Korku tohumu ruhunda tastamam boy vermeye başladı. Yalanlar gerçeğe dönüşebiliyordu. Çok uzaklarda kalmış bir rüyayı hatırladı. Rüyayı zihninde tarttı, Aziz'in söylediklerini tekrar tekrar düşündü. Sonunda onun bir şeyler bildiğine hükmetti. Kan ve domates suyu hariç tutulursa bilinmeyen suçlular hakkında anlatılan şeyler bildiği, tanık olduğu o eşkale pek uyuyordu. Çenenin iki yanına bir yara gibi açılmış geniş bir ağız, çirkin bir görünüm, alın boyunca dikiş izleri ve yanakların hemen ortasında kocaman bir burun.

Hadi, dostu Aziz'e veda ederek kahvehaneden çıktı. Aziz, onun en içten dostuydu. Diğer insanların nazarında Hadi, beş para etmezin tekiydi. Gözden ırak kalırsa kimsenin onu arayıp soracağı filan yoktu. Bu zamanlarda pek çok insan

makul bir sebep ortada yokken gözden kayboluyordu. O bunu değil, hayatına eskisi gibi devam etmeyi istiyordu. Eski eşyaları satın almaya devam etsin, onları onarsın ve yeniden satsın. Aklına ne servet sahibi olmak, ne de işini geliştirme kaygısı gelsin. Kaygı, hastalığa benzerdi. Cebinde para olsun, yeterdi. Fazlasına ihtiyacı da yoktu. Kadınlarla yatabilsin, istediği karanlığa girip batabilsin, içkisini içebilsin, canının çektiğini sofrasında bulabilsin, başına buyruk, sorumsuzca yatıp kalkabilsin.

Doğu Kapısı'ndaki bitpazarına gitti. Satıcının birinin tezgâhına radyoları ve National marka teypleri koydu. Satıcı hepsini toptan satın almayı kabul etmedi. Satıldıkça ödeme yapılması üzerine anlaştılar. Satılanların parası ödenecek, satılmayanlarsa dilenirse iade edilecekti.

Gün batımından önce Hadi bölgeye geri döndü ve Amerikan askerlerini ortalığa yayılmış görünce telaşa kapıldı. Üniformaları, miğferleri ve ekipmanlarıyla sokaklarda geziniyor, tüfeklerini çapraz tutarak herkese şüpheyle bakıyorlardı. Emlakçı Ferec gri renkli entarisi, uzun siyah tespihiyle ayakta durmuş, mütercimlerden biriyle konuşuyordu. Amerikalılar sıradan bir teftiş yaparken dün gece art arda silah sesleri duyulduğu ihbarı üzerine bahsi geçen silahların peşine düşmüşlerdi. Hiçbir askerle göz göze gelmemeye dikkat ederek yavaş adımlarla kendi evine yürüdü. İçeri girdi ve ağır ahşap kapıyı iyice kapanması için güç bela itti. Teftiş için kapısını çalacaklar veya televizyonda gördüğü gibi botlarıyla tekmeleyip açacaklar korkusuyla sokaktan gelen seslere kulak kesilip beklemeye başladı. Askerlerin sokağı terk ettiklerinden emin olana dek dakikalarca korku dolu bir bekleyiş içinde öylece kaldı. Küçük masanın tamiriyle oyalandı, birkaç çivi çaktıktan sonra vernik sürdü ve açık havada kurusun diye

avluya bıraktı. Gün batımıyla evden çıktı. İçki satıcısı Eduard Bovlus'un evine gitti. Millet Bahçesi'ne bakan küçük dükkânına bir sabah el bombası atılmış, içinde ne varsa heba olmuştu. Eduard işini artık evine taşımıştı. Hadi, yarım şişe uzo aldıktan sonra eve dönmeden komşu dükkândan beyaz peynir, zeytinle birkaç parça bir şey satın aldı.

Gece boyunca yavaş ve sessizce içmeye devam etti. Yatağında oturuyor, hemen yanındaki yüksek demir masanın üzerinde rakı şişesiyle bir bardak ve meze tabağı göze çarpıyordu. Karanlığın ortasında isli bir lambadan zayıf bir ışık yansıyor, radyodan belli belirsiz gürültüler yükseliyordu. Son kadehi her zaman yaptığı gibi havaya kaldırdı. Sanki gürültülü bir meyhanedeydi de etrafında oturan hayaletleri selamlıyordu. Çoktan ölüp gitmişlerin ve hayatında hiç görmediği insanların hayaletleri. Karanlığın ve sıçan sesleriyle dolu dağınık odasındaki tüm varlıkların şerefine kadeh kaldırdı.

Kalanını da içtikten sonra kapı yönünden gelen bir tıkırtı işitti. Kapıya bakınca onu gördü. Kapı ardına kadar açılmış ve peşinden uzun bir adam silüeti belirmişti. Adam kendisine yaklaştıkça damarlarındaki kan adeta donmuş, buz kesmişti. Lambanın sarı ışığı tuhaf adamın yüzüne vurunca bütün görünümü ortaya serilmişti. Dikiş izleriyle dolu bir yüz, büyük bir burun ve bir yara gibi açılmış ağız.

VII. BÖLÜM
RAKI VE BLOODY MARY

1.

Sabahın erken saatlerinde Ferec'in asistanlarından biri geldi ve birtakım adamların civarda gezindiğini, onun sahip olduğu evleri mavi sprey boyayla işaretlediklerini söyledi. İşin aslı, gelenler Bağdat'ın tarihî evlerini korumak üzerine çalışan bir sivil toplum kuruluşunun üyeleriydi. Yanlarında başkent belediyesi ve kent meclisinden görevliler de bulunuyordu. Ferec huzursuz olmuştu. Küçük deri çantasını alıp onları bulmaya gitti. Civarda yaşayan ve işlerine yardımcı olan birkaç genç de ona eşlik ediyordu.

Adamları İlişva'nın kapısı önünde buldu. Kapıyı çalıyorlardı, fakat kimse cevap vermiyordu. Nihayetinde Ümmü Selim evinden çıkıp geldi ve İlişva'nın kiliseye gittiğini söyledi. Genç bir görevli elindeki sprey boyayı çalkaladı, sonra da duvara mavi renkte bir X çiziverdi. Hadi'nin evine yönelip ona da bir X çizdi, fakat bu kez mavi değil siyah renk kullanmıştı. Bu, evin restorasyona uygun olmadığı, yıkılabileceği anlamına geliyordu. Ferec, bu adamların ne söylediğini anlamıyordu. Fakat bu adamların ona ait evleri, daha doğrusu yasal ve nizami olarak devletten kiraladığı evleri ele geçirmek istediğinin farkındaydı. Ferec'e tarihî evleri, özellikle de

ahşap cumbalı olanları tespit etmek üzere saha çalışması yaptıklarını söylemekle yetindiler.

Bu muhitte bahsettikleri türden dört beş eve sahip olan Ferec iyice işkillenmiş, evlerinin elinden gideceği korkusuyla tartışmak için gençlere doğru yönelmişti. İçlerinden biri ona itiraz edip devlet görevlilerini resmî vazifelerini yapmaktan alıkoyamayacağını hatırlattı. Bazı komşular olaya müdahele ederek Ferec'i oradan uzaklaştırdılar. Görevliler de rahatsız olmuştu. Sivil toplum yetkilileriyle birlikte onlar da bölgeden ayrıldılar.

Ferec daha sonra öğrendi ki bu adamlardan bazıları bölgeye tek başlarına gelip evini devlete satması için İlişva'yı ikna etmeye çabalıyormuş. Üstelik ölene dek kira vermeden oturmasını da teklif etmişler. İlişva öldüğünde ya da evi boşalttığında devlet otomatikman evin sahibi olacakmış.

Peki, ya İlişva teklifi kabul ederse? Bu Ferec için tam bir felaket olurdu. Ancak görüldüğü kadarıyla teklifi kabul etmemiş, oğlunun yokluğunda ev hakkında herhangi bir karar veremeyeceğini söylemişti. Adamlar, İlişva'yla ne kadar oturup konuşurlarsa kafaları o kadar çok karışıyor, belirsizlik daha da büyüyordu. Bağdat'ın merkezindeki başka semtlerde bulunan benzer evlerle de ilgilendikleri için İlişva'yla fazla zaman geçirmeleri söz konusu değildi. Kayıtlarında eve ve sahibine ilişkin birkaç not almışlardı. Yaşlı kadının söylediklerini kontrol etmek için belki de kendilerince bir gün tayin etmişlerdi. Fakat Ferec onlar gibi değildi. İlişva oğlundan bahsettiği zaman neyi kastettiğini çok daha iyi biliyordu. Ancak o da henüz yaşlı kadının oğlunu görmüş değildi. İlişva, fırının ve peynir dükkânının önünde rast geldiklerine oğlu için hazırladığı yemeklerden söz açıyordu. Ümmü Selim'in avlusunda sıcak çaylarını yudumlarken bir yandan

ellerindeki çekiçlerle ceviz kırıp yiyen kadınlar karşısında da aynı manzara tekrarlanıyordu. Yaşlı kadınlar İlişva'yı kırmızı eşarpla gördükleri vakit aklını kaçırdığına hükmederek epey üzülmüşlerdi. Fakat daha sonra kimi komşular gece geç vakitlerde İlişva'nın ön kapısından genç bir adamın çıkıp karanlıkta kaybolduğuna tanık oldular.

Haber yayılınca bazı gençler İlişva'nın oğlunu görebilmek için sokağın bir köşesinde pusuya yattılar, ama kimsecikler görünmedi. Aradan bir hafta geçince herkes mevzuyu unutmuştu, ancak şans eseri bir adamın İlişva'nın evinden çıktığını gördüler. Hemen peşinden koştular, fakat adam daha hızlıydı ve gözden kayboldu.

Ümmü Selim, komşularına kocasının gerçek hikâyeyi bildiğini söyledi. Vaktinin çoğunu üst balkonda oturarak geçiren adam ya eski gazeteleri okur ya da sokağa girip çıkanları gözetlerdi. Bu onun tek eğlencesiydi. Sessiz yaşlı adam kendisinden emin bir şekilde İlişva'yı kendi oğlu olduğuna inandırmış bu şahsın bir hırsız veya başka türlü bir kanun kaçağı olduğunu, evi saklanmak için kullandığını ifade etti. Ümmü Selim'in avlusuna arada bir gelen genç bir kadın bu iddiayı işitince işin arkasında Emlakçı Ferec'in bulunduğunu ilan etti. Ümmü Selim'in ağzı öylece açık kaldı. Zira biliyordu ki kirasını artırmaya yanaşmayan bu kadını oğullarıyla birlikte sokağa atan Ferec'in ta kendisiydi. Genç kadın kin dolu bir sesle bölgede gerçekleşen bütün kötü olayların arkasında Ferec'in olduğunu iddia etti. Niçin olmasındı ki? Gecenin bir yarısında ona ve dört küçük oğluna acımayıp sokağa atan da Ferec değil miydi? Ümmü Selim'in avlusundaki diğer oturumlarda hikâye daha da gelişti ve tutarlık kazandı.

Ferec'den nefret eden komşu kadın, önceki söylediklerinin unutulduğunu varsayıp yeni bir hikâye anlatıyordu. Genç

bir adam Hadi'nin evinin alçak duvarına tırmanmış, oradan İlişva'nın evinin üst katındaki iki harap odanın bulunduğu açıklığa zıplamıştı. Aşağı inip yaşlı kadını yatağında boğmaya niyetlenmişti. Böyle yaşlı bir kadının ölümü kimsede şüphe uyandırmayacaktı. Herkes, uykusunda Allah canını almış diyecek ve her şey unutulup gidecekti. Genç suçlu merdivenlerden aşağı indiğinde İlişva'yı caddeye bakan büyük odada gaz lambasının altında oturmuş dua edip Aziz Gurgis'le konuşurken buldu. Konuştuğu dili anlamıyordu, ama söyledikleri yüreğine işlemişti. Yaşlı kadın duvarda asılı büyük tasviri muhatap alarak Süryanice konuşuyordu ve sanki biri ona cevap veriyordu. Kapıya yaklaştı ve daha dikkatli dinlemeye başladı. İki insan arasındaki bir sohbeti andırıyordu. Odaya göz gezdirdi. Donuk ışıkta bütün görebildiği, yaşlı kadının tespihindeki metal bir haçı kavradığı ve dudaklarına götürdüğü oldu. Kadın ona döndü, onu önünde dikilirken buldu. Bir deri bir kemik kalmış bir kedi ayaklarına süründükten sonra yürüdü, İlişva'nın ayakları dibine çöktü. Genç suçlu hareketsiz kalakalmıştı. Yaşlı kadın, müşfik bir annenin bakışlarıyla sanki onu olduğu yere çivilemişti. "Gel çocuğum," dedi ona. Ana kuzusu bir çocuk gibi bu söze baş eğdi ve yürüdü. Sonra ağlayarak yaşlı kadının kollarına atıldı.

Elbette Ümmü Selim ve diğer yaşlı kadınlar bu hikâyeye inanmadılar. Fakat peşpeşe "Allahumme Salli Ala Muhammedin ve Ali Muhammed" diyerek salavat getirdiler. Hikâye, hepsini ürpertmeye yetmişti. Ferec'e diş bileyen kadın, anlattıkları uydurma olsa bile hikâyesiyle kadınların kalbini kazanmayı başarmıştı. Bu kadınlar gündüzün bir vaktini, kendi günlük rutinlerinden kaçmak ve başka dünyalara açılmak için Ümmü Selim'in avlusunda toplanarak geçiriyordu.

İşte bu kadın da üzerine düşeni yapmış, onlara bakacakları yeni bir pencere aralamıştı. Bu yüzden teşekkürü hak etmişti.

"Allah seni bu akşam lanetlesin Emlakçı Ferec! Allah senin canını alsın!"

Ümmü Selim böyle deyince diğer kadınlar da Ferec'e lanet okumaya başladılar. Lanetler, çeşitli sövgüler peş peşe yağdı. Hikâyeyi anlatan kadın, bu durumdan büyük bir keyif aldı, kendi içinde bir rahatlama yaşadı. Aniden fark etti ki artık Ferec'den eskisi kadar nefret etmiyordu.

2.

Hava sıcaktı, İlişva giydiği koyu renkli bluzu çıkarıp yerine mavi renkte yazlık bir elbise giydi. Siyah çiçekli kırmızı eşarbınıysa başından çıkarmadı. Bu eşarp onun geçirdiği dönüşümün sembolü olmuştu artık. Geçen pazar kendi kilisesine gitmemiş, bazı adaklarını yerine getirmek için Şeyh Ömer bölgesi civarındaki Karadağ Kilisesi'ni tercih etmişti. Doğu Kapısı'nda yer alan Aziz Gurgis Anglikan Kilisesi'nin büyük ahşap kapısının metal tokmağı üzerine bir avuç dolusu kına hamuru koydu. Süryani Ortodoks Kilisesi'nin küçük gül bahçesini suladı. Bu işler bütün bir haftasını aldı. Terk edilmiş Yahudi sinagogunun duvarına bir avuç kına hamuru koydu. Bètaviyyin'deki tek cami olan, Sa'dun Caddesi'nin başındaki Urfalı Camii'nin kapısına da üçüncü kına hamurunu bıraktı.

Mar Udişu Kilisesi'ndeki Bakire Meryem sunağında Peder Yuşiya gelmeden Hint tütsü çubuklarını yaktı. Artık bütün adakları yerine gelmişti. Geçen hafta Peder Yuşiya, İlişva'nın küçük kızı tarafından iki kez aranmıştı. İlişva bu pazar günü de kiliseye gelmeseydi, Peder yaşlı diyakozu Nadir Şimuni'yi İlişva'nın evine göndermeyi planlıyordu.

Peder Yuşiya geldi, ibadete başlamadan önce gülümseyerek İlişva'nın yanına gitti ve kızlarının onu sorduğunu iletti. Kızı Matilda gün ortasında onu arayacaktı. İlişva'nın yüzü memnuniyetle aydınlandı ve Peder'e teşekkür etti. Sonra Aşai Rabbani ayinine katıldı. Ses çıkarmadan dudaklarıyla tekrar ediyordu.

"Yücelik Rabb'indir; insanlar için yeryüzünde barış ve mutluluk."

Dili bunları söylüyordu, ama zihni üç hafta geciken telefon konuşmasıyla meşguldü.

Aşai Rabbani bittikten sonra cemaat kadınlarının evlerinden getirdiği yiyeceklerin ortak salondaki geniş masalara konmasına yardım etti. Onlarla birlikte yemek yedikten sonra herkesle birlikte kalktı, Peder Yuşiya'ya, genç diyakozlara, temizlikçiye ve kiliseyi korumak için araçlarını kapının önüne park etmiş polislere veda etti. Cemaatin çoğu gitti, İlişva kızlarından gelecek telefonu beklemek için orada kaldı. Ortalık sakinleşince İlişva'nın içine bir umutsuzluk çöktü. Bu arada Peder Yuşiya'nın telefonu birkaç kez çaldı. Evinden, diğer rahiplerden ve dostlarından gelen telefonlardı bunlar. Nihayet İlişva'nın beklediği telefon da geldi. Peder, diğer taraftaki sesi duyunca gülümsedi ve telefonu İlişva'ya uzattı. Ses, Matilda'nındı.

"Hilda hastaydı. Sana söylemek istemedik. Psikolojik sorunları var. Hastanede yatıyor, fakat şu an durumu iyi."

"Danyal döndü, Matilda. Çocuğum geri geldi."

"Hilda sana kızgın anne! Bugünden sonra artık seninle artık konuşmayacakmış. Seninle konuştuğumu bilmiyor şu an. Bilse zaten çok kızar."

"O, şimdi benimle. Evden dışarı çıkmak, insanlara görünmek istemiyor. Geceleri, evin çatısından çıkıp gidiyor. Günlerce gözden kaybolduğu oluyor, ama sonra yine dönüyor."

"Sağlığın iyi mi anne? Günde yüz kere seni aradım ama sana ulaşamadım. Delirecektim. Bazen telefona tuhaf adamlar çıktı. Sorun neydi, anlayamadım."

"Ben iyiyim. Hilda ve oğulları nasıl? Büyüdüler mi? Telefona ver de konuşayım."

"Hilda hastanede ve şu an iyi. Büyük oğlu tıpatıp Danyal'e benziyor. Bu yıl tıp okumak istiyor."

"Danyal gözümün nuru. Sevgili oğlum, canım..."

"Sana beş yüz dolar gönderdik. Peder Yuşiya'nın adına, Kerrade'deki Dövizci Eyad Hadidi'nin bürosuna. Peder parayı çekip sana verecek. Bir ihtiyacın var mı?"

"İhtiyacım dönmeniz, tekrar eve, yanıma gelmeniz."

"Biz dönemeyiz. Senin buraya gelmen gerek. Burada daha rahat edeceksin." Matilda, annesinin dinî duygularına hitap etmenin akıllıca olacağını düşündü. "Burada, Melbourne'de Aziz Gurgis isminde bir Asuri kilisesi var. Bu sana bir şey ifade etmiyor mu? Oranın sorumlusu Rahip Anton Mihail'e senden bahsettim, gelmenden memnun olacağını söyledi."

"Gitmeyeceğim. Burada oğlum Danyal'le kalacağım."

"Danyal'e söyle, kızlarının da sana ihtiyacı var. Durumu anlayacaktır."

"Bana mı söylüyorsun bunları, Matilda!"

"Etrafını kuşatan ülke yanıyor. Hey Tanrım! Bugünden sonra üzülmemek ve ağlamamak için kendimi eğiteceğim. Bizi öldürüyorsun anne! Bize eziyet etmek senin hoşuna gidiyor."

"Kendine eziyet etme ve sakın üzülme! Kendini iyi hissedene dek beni arama!"

"Nasıl seni aramayayım?"

İlişva telefonu Peder Yuşiya'ya geri verdi. Fazla dikili kaldığı için ayaklarında bir ağırlık hissetti. Telefon görüşmelerini hep ayakta yapardı. Öfkesi hâlâ geçmiş değildi. Oturdu, Peder Yuşiya'nın söylediklerini dinlemeye başladı. Peder, Matilda ile para havalesi ve yaşlı kadının maddi ihtiyaçları konusunda konuşuyordu. İlişva'nın üç ayda bir aldığı emeklilik maaşından, kilisede muhtaç kimseler için oluşturulan yardım sandığından bahis geçti. Matilda, kendi maddi durumlarının da pek iyi olmadığını, fakat her şey daha kötüye gitmeden annelerini almak için Irak'a gelmeyi düşündüklerini söylüyordu.

"İşin olması için gerekirse onu zorlayacağız. Bu süre zarfında bize böyle eziyet etmeye hakkı yok."

Peder, Matilda'yı sakinleştirmeye çalışsa da aynı düşünceyi paylaşmıyordu. Bir din adamı olarak cemaatini yurt dışına gitmeye teşvik edemezdi. Fakat gideni engelleyecek bir güce de sahip değildi. Üstelik göç edenlerin gittikleri yerdeki Süryani kiliselerine kolay uyum sağlamaları için evlilik ve doğum gibi konularla ilgili dinî evraklarını onaylardı.

Görüşme bitti. İlişva durumdan hoşnut görünmüyordu. Peder kilisenin kapısına kadar ona eşlik etti ve diyakozlardan birinin onu araçla eve bırakmasını teklif etti. Fakat İlişva bunu kabul etmedi. Teknoloji Üniversitesi'nin önündeki caddenin başından tek vasıtayla Doğu Kapısı yönüne gidecekti. Ayrılmadan önce Peder Yuşiya'ya baktı, büyük gözlüklerini çıkartıp kat'i surette bir daha telefon görüşmesi istemediğini belirtti. Artık kızlarının telefonlarına cevap ver-

meyecek, onlarla konuşmayacaktı. Peder güldü, onun sıska omuzuna dokunmak istedi. Fakat İlişva itiraz etti. Şayet bu konuda aynı fikirde değilse gelecek haftadan itibaren Şeyh Ömer'deki Mar Karadağ Kilisesi'ne gidecek ve bu kiliseye bir daha ayak basmayacaktı.

3.

Hava aniden ısınmıştı. Mahmud, Araplık Oteli'ndeki odasında yatağın içinde dört dönüyordu. Karanlıktı, elektrikler saatler önce kesilmişti. Yaklaşan yazın hayli sıcak geçeceğinden yana şüphe yoktu. Fakat Ebu Enmar'ın odalara klima taktıracağı henüz netlik kazanmamıştı.

Betaviyyin, Sa'dun Caddesi ve Kerrade'de bulunan bazı otellerin özellikle düzenli müşterileri için ağır yaz sıcağına karşı hazırlıklara giriştiğini biliyordu. Bazı özel atölyelerde imal edilmiş dizel jeneratörler satın almaya çalışıyorlardı. Çıkma araç motorlarından dönüştürme bu jeneratörler benzerlerinden, ithal olanlardan çok daha ucuza geliyordu. Ebu Enmar bu otel sahiplerini sevmezdi. Ne böyle bir jeneratör satın alacak, ne de içini yakıtla dolduracak parası vardı. Otelinde sadece dört misafiri vardı. Kişi başı verdikleri günlük ücretse on dolara karşılık geliyordu.

Mahmud, bir türlü insanı uyutmayan, gün boyu uyuşturan ve bitkin düşüren kavurucu yaz geceleri konusunda geçmiş yıllardan tecrübeliydi. Şimdi bu tür sıkıntıları gündeme getirmenin vakti değildi. Özellikle dergideki pozisyonunu ilerletmeye ve genel yayın yönetmeninin güvenini kazanmaya çalışırken.

Yazı işleri ve tasarımcıyla birlikte sayfa mizanpajı yetmiyormuş gibi bir de Ali Bahir iş görüşmelerine peşinden sürüklüyordu onu. Ali Bahir'in yokluğunda bürosunda oturup

matbaa veya reklamlar için gelen telefonlara da o cevap veriyordu. Ali Bahir cep telefonlarından birini bürosunda şarj olması için bırakır, çaldığında Mahmud'dan başkası açmaya cesaret edemezdi. Bu da kimi kez Mahmud'u epey güç durumlara sokardı. Bir keresinde parlamentoda en fazla sandalyeye sahip siyasi oluşumun bir yetkilisi aramış, uydurma bir haberden dolayı dergiyi kınamıştı. Bu şahıs, emrinde silahlı grup bulunduran, bazı hasımlarını ortadan kaldırttığı bilinen biriydi. Her şey şu anda iki dudağı arasındaydı. Dehşete düşen Mahmud, genel yayın yönetmeninin şu anda bürosunda olmadığını ve derginin ilgili haberi Fransız haber ajansı Agence France-Presse'ten aldığını söyledi.

"Bizim tarafta değil misiniz? Niçin böyle işler yapıp bize telefon açtırıyorsunuz?"

Mahmud özür üstüne özür dilerken bir yandan da kendisini bu sıkıntılı duruma sokana içinden saydırıyordu. Telefon açıp konuyu Ali Bahir'e bildirdi. Ali Bahir durumu serinkanlı bir şekilde karşılayıp fazla dert edinmemesini istedi.

Bir keresinde de bilinmeyen numaradan gelen bir telefonu açmıştı. Telefonun ekranında 666 rakamı belirmişti. Bir Amerikan filminde izlediği kadarıyla bu numara Kitab-ı Mukaddes'te Danyal Peygamber'in rüyasında yer alan Deccal veya Şeytan'ı simgeliyordu.

Deccal ne istiyordu? Dergi, bu kez de Deccal taraftarlarını kızdıracak bir şeyler mi yayınlamıştı?

Beklediği gibi çıkmadı. Telefondaki ses, Nevval Vezir'e aitti. Fakat telefonun diğer ucundakinin Ali Bahir olmadığını henüz bilmiyordu. Nevval doğrudan konuya girmiş, oldukça öfkeli bir tonda konuşuyordu. Kelimeler birbiri ardınca sıralanıyor, Mahmud'un başına birer yıldırım gibi

iniyordu. Kızgın Nevval, görüşme süresince çok fena şeyler söyledi, fakat Mahmud kimliği açığa çıkmasın diye sustu, tek kelime etmedi.

"Niçin cevap vermiyorsun? Niye susuyorsun?"

Mahmud'un suskunluğu Nevval'i deliye çevirmişti. Ses ve üslubun dozunu giderek artırınca Mahmud çareyi telefonu kapatmakta buldu. Ali Bahir durumu öğrenirse neler olacaktı kim bilir? Niçin telefonu büroda bırakmıştı ki? Niçin sadece dergi için bir telefonu yoktu bu adamın? Nevval'a gelince, suratına telefonu kapatanın Ali Bahir olduğunu sanıyordu. Demek ki gerçekten aralarında bir şeyler varmış. Demek ki Ferid haklıymış.

Mahmud işini öğlen vakti bitirdi. Ferid ve diğer editörler dergiden çıktı. Odacı ona bitişikteki lokantadan öğle yemeği getirdi. Mahmud kendini bitkin ve uyuşuk hissediyordu. Klimadan gelen serin hava yüzüne vuruyor, uykusunu getiriyordu. Canı ne kahvehaneye, ne de Araplık Oteli'ne gitmek istiyordu. Ali Bahir'in bürosuna girdi, kırmızı deri kanepeye uzandı. Gözlerini kapatıp uyumaya çalıştı. Nevval Vezir'in dergiye geldiğini, üzerindekileri fırlatarak kanepeye uzandığını, yumuşak ve dolgun kollarıyla belini sardığını hayal etti.

4.

Ali Bahir günbatımında Mahmud'u uyandırdı. Cep telefonunu defalarca çaldırmıştı. Dergiye yakın ikamet eden bir yaşlının işini halletmişti. Gün içinde birkaç kez büroya uğrar, herkesin dışarı çıktığından, dergiye mahsus jeneratörün devreden çıkarıldığından ve tüm kapıların kapandığından emin olurdu.

Ali Bahir, kendinden geçmiş haldeydi. Bu nedenle telefona niçin bakmadığını Mahmud'a sormadı. Patronu büroda dolanırken Mahmud da onu izliyordu. Geniş masasındaki bazı çekmeceleri açtı, bazı kâğıtları alıp çantasına koydu. Mahmud'a o gün mükemmel bir anlaşma yaptığını söyledi.

"General Sürur'un söylediği doğruydu."

Ali Bahir, General'in hangi sözünden bahsettiğine dair bir açıklama yapmadı. Sonra tuvalete girince Mahmud bunu kendine gelmek, yenilenmek için bir fırsat olarak gördü. Bedeni kırgın, bütün kasları ağrılar içindeydi. Lavaboda yüzünü yıkadı, saçını ve elbisesini düzeltti. Patronu tuvaletten çıktığında birlikte iş görüşmesine gideceklerini, sonra da kutlama yapacaklarını söyledi.

Patronun lüks aracıyla yola koyuldular. Odacı da dergiyi kapatıp çıktı. Önce Kerrade'deki bir emlakçıya gittiler. Ali Bahir, Dicle'ye bakan bir arazi için emlakçıyla görüştü, o araziyi istiyordu.

Emlakçıda fazla kaldılar ve dört bardak çay içtiler. Ali Bahir'in uzattıkça uzattığı arazi görüşmesi sırasında Mahmud televizyon izlemeye koyuldu. Nihayet gün batımında oradan çıkabildiler. Mahmut acıkmıştı ve patronunun gece ne tür kutlama planları yaptığından haberi yoktu.

Siyah Mercedes karanlığa daldı. Arasat bölgesindeki bir mekâna doğru yola çıktılar. Ebu Nuvas Caddesi'ne girdiler. Nehir, zaman zaman duvarların aralığından görünüyor, dans eden ışıkların yansıması diğer yakaya düşüyordu. Mahmud, özel bir mekâna doğru yol aldıkları düşüncesindeydi. Kapısında ve uzun koridorun sonunda güvenlik görevlilerinin bulunduğu yüksek bir binaya girdiler. Girişte silah taramasından geçtiler. Uzaktan Irak halk ezgileri kulaklarına çalınıyor;

alkol, nargile ve sigara kokuları onlara dek ulaşıyordu. Ali Bahir, ana salondaki dans pistine yakın bir masa ayırtmıştı. Genellikle bu işi telefonla hallederdi. Para saçmayı bilirdi. Mahmud gürültülü salonda masaya otururken paranın her şeyin anahtarı, bu hayattaki sihirli lamba olduğunu düşünüyordu. Ses düzeyi inanılmazdı. Ali Bahir bu durumdan rahatsız görünmüyor, konuşmak için genç adama doğru eğiliyordu. Mahmud hiçbir şey duyamıyor, ancak başını onay makamında sallamakla yetiniyordu. Ali Bahir müzik yapan gruba bakarak gülümsedi. Bu adamı gülümsemekten alıkoyan başka bir şey yoktu. Mahmut, Ali Bahir'i kıskanmaktan kendini alamadı.

Telefonda başından geçen Nevval macerasını Ali Bahir'e anlatmak istedi. Derginin gidişatına dair de üç beş kelam etmek iyi olacaktı. Fakat Ali Bahir'in şu gürültüde onun söylediklerini duyacağından pek emin değildi. Ayrıca patronun keyfini kaçırmak da cabası olacaktı. Bir garson ikisine kan rengi, gizemli bir içecek getirdi. Ali Bahir içeceği aldı, bir yudum çekti ve Mahmud'a doğru eğilerek "Bloody Mary!" diye bağırdı.

Evet, Bloody Mary leziz, güzel ve harika bir keyif vericiydi. Niçin daha önce keşfetmemişti sanki? Şu anda keyfine diyecek yoktu. Nevval Vezir şeytanın ta kendisi oluvermişti. Ali Bahir onu başka kadınlarla çoktan değiştirmiş olmalıydı. Zaten Ali Bahir gibiler kadınlar olmadan yapamazdı. Kesinlikle, muhteşem, güzel kadınlar lazımdı ona.

Garson büyük, koyu renkli bir viski şişesi, yeni bardaklar ve metal bir buz kovasıyla geri geldi. Ali Bahir'e kulak kesilmişken arkasında meze dağıtmakla meşgul başka bir garsona başıyla selam verdi. Garson minnetle gülümsedi ve geri çekildi. Birlikte içtiler. Müzik yapan grup sustu. Mahmud

çınlayan bardakları ve yan masalarda gevezelik eden insanları duymaya başladı. Gürültüye rağmen birbirlerini daha rahat duyabiliyorlardı. Gerçekten bu mekân Bağdat'ta mıydı?

Ferid, Ali Bahir'e gereğinden fazla saygı göstermemesi konusunda Mahmud'u uyarmıştı. Ferid böyle dememiş olsa da "Onun kuyruğu olma!" ifadesi Mahmud'un aklına kazınmıştı. Rahatsız edici bir ifadeydi bu. Ferid ne zaman ağzını açacak olsa sanki böyle şeyler söyleyecekmiş gibi tedirgin oluyordu. Kendisi ne Ali Bahir'in ne de bir başkasının kuyruğuydu. Bir kere Ali Bahir'e yanaşan da kendisi değildi. Tam aksine Ali Bahir onu peşinden sürüklüyordu, ona ihtiyacı olan Ali Bahir'di. İyi de acaba neden?

Ali Bahir şimdiye dek hükümetin adamlarından yarısını onunla tanıştırmıştı. Tanıdıklar listesinde yabancı diplomat ve subaylar da epey bir yekûn tutuyordu. General Sürur gibi hayatı boyunca adını duymadığı karanlık tiplere de bu sayede aşina olmuştu. Korkunç sırları bilmesini sağlayan patronu bununla neyi hedefliyordu? İşin sonunda bütün bunlardan kazancı ne olacaktı? Mahmut'un soruları, bunları sormak içinse biraz özgüvene ihtiyacı vardı. Nihayet cesaretini toplayıp, "General Sürur'un hangi sözü doğru çıktı?" diye sorabildi. Patronu, Mahmud'un sorusuyla meşgulmüş gibi görünüyordu. Derken sakince gülümsedi:

"Matbaa hakkında söyledikleri. Bu bir felaket olabilir. Alman işi yeni nesil matbaa makineleri var. Matbaa işindekiler güvenlik durumunu göz önünde bulundurmak durumunda. Başlarına en kötüsü gelebilir. Unutma! Bu yıl ilk kez seçimler yapılacak. Seçim posterleri, broşürler hasılı yapılacak epey iş var."

"Başka matbaa satın alacak mısın? Yoksa konu kapandı mı?"

"Bugün Endülüs Meydanı civarında bir ev satın aldım. Amirli ailesinden yaşlı bir adama ait dayalı döşeli bir ev."

Mahmud patronunun sorularına cevap verdiğini görünce daha fazlasını sormakta tereddüt etmedi. Belki de bu viskiyle Bloody Mary'nin karışımından gelen rahatlamanın bir sonucuydu. Daha cüretkâr davranıp kişisel sorulara yönelmeyi, örneğin Nevval hakkında soru sormayı düşündü. Ancak tam da o vakit müzik grubu yeniden çalmaya başladı. Hüseyin Nimet'e ait bir şarkı, ama yüksek bir tempoda. Mahmud bardağını ağzına dayadı ve kocaman bir yudum çekti. Meze tabağından atıştırırken arada bir bakışları Ali Bahir'e kayıyordu. Gerçekten bu adamdan hoşlanıyor, onun gibi olmak istiyordu.

"Anlamalısın Ferid Şevvaf! Ben bu adam gibi olmak istiyorum. Onun astı, emir eri olmak değil."

Eski dostu Ferid'i ilk gördüğünde ona işte böyle diyecekti. Onun kafa karıştıran tavsiyelerine ihtiyacı yoktu.

Mahmud aralıksız içmeye devam etti. Sonra Ali Bahir'in kendisine tuhaf bir şekilde baktığını fark etti. Bir yandan gülümseyerek içmeye devam ediyor, diğer yandan bir şey söylemek ister gibi Mahmud'a bakıyordu. Sonunda ağzından baklayı çıkardı.

"Keşke senin yerinde olabilseydim! Keşke yerlerimizi değiştirecek bir güç mevcut olsa! Fakat bunun için çok geç!"

Mahmud, ağzı açık öylece kalakaldı. Bu sözler sanki imkânsız düşleri olduran sihirli bir değnek gibiydi. Ali Bahir'in yerine geçmeyi çok istiyor, hayat başka türlü kendisine anlamsız geliyordu. Keşke cesaretini toplayabilse, bunu ne kadar çok istediğini Ali Bahir'e anlatabilseydi.

"Ben de sana dönüşmek, seninle yer değiştirmek istiyorum. Senin gibi olamadıktan sonra hayatın bir anlamı yok. Şu an bu mümkün olmasa bile ileride ben de başka bir Ali Bahir olmayı çok isterim."

5.

Yaşlı Abdülvedud Amirli, evini eşyalarıyla birlikte sattığını söyleyince Eskici Hadi büyük bir hayal kırıklığına uğradı. Amirli gençlik yıllarında Rusya'da kimya okurken tanışıp sevdiği kız arkadaşıyla evlenmek için iki hafta içinde Moskova'ya gideceğini söylüyordu.

Bu olmamalıydı. Adamı artık hurdaya çıkmış eski mobilyalarını satmaya ikna etmek için uzun zaman harcamış, ancak her seferinde ahşap malzemeye hatıralar yükleyen duygusal bir karaktere toslamıştı. Oysa aynı adam, şimdi anılarını, mobilyalarını, Bağdat'ta geçen bütün bir hayatını geride bırakıp gitmekten bahsediyordu. Her şey, Moskova'da geçirilecek bir balayına feda edilmişti.

Böyle olması gerekmiyordu. Temel ihtiyaçlarını karşılayacak miktarda para bulması lazımdı. Korkunç misafirin onu ziyaret ettiği geceden beri uzun süre sarhoş gezmişti. O gece yaşadıklarının gerçek olmadığını, hayal gücünün kendisine oynadığı oyunlar olduğunu düşünerek avunmaya çalıştı.

Endülüs Meydanı'nı kat eden Hadi, yavaş bir tempoda Sedir Novotel'i geçmek üzereyken patlamanın kendisini havaya fırlattığı o geceyi hatırladı. "Keşke o zaman ölseydim!" diye geçirdi içinden.

Kaldırıma oturup uzun uzun sigara içti. Bomba yüklü bir araç ya da başka bir patlayıcı her an patlayabilirdi. Ölmek için güzel bir yerde bulunuyordu. Karanlık çökene dek orada

öylece oturdu. Düzinelerce bombanın patlama veya etkisiz hale getirilme ihtimalini düşünüp durdu. Şehirde en azından bir bombalı araç vukuatı olmadan geçen gün yoktu. Haberlerde insanların ölümünü izliyorken kendisi niçin hâlâ yaşıyordu ki? Haberlerin kendisinden bahsedeceği gün de gelecekti. Biliyordu, bu onun kaderiydi.

Betaviyyin'e dönünce Kahveci Aziz, Ebu Enmar'ın onu aradığını söyledi. Hadi onu görmeye gitti. Entarisinden taşan göbeği ve beyaz kefiyesiyle onu otelin lobisinde kalın bir kitap okurken buldu. Ebu Enmar gözlüklerini çıkarıp kitabı kapattı ve Hadi'yle tokalaştı. Hadi, Ebu Enmar'ı civarda görüyorsa da pek muhabbetleri yoktu; belki bir veya iki kez karşılıklı konuşmuşlardı. Ebu Enmar hakkında bazı şeyler duymuşluğu vardı. Ona göre en önemlisi, otele her hafta temizliğe gelen Ermeni kadın Veronika ile yaşadığı uzun süreli ilişkiydi. Kimilerine göre Veronika'nın oğlu Andero, Ebu Enmar'ın oğluydu.

Ebu Enmar, Hadi'ye oteli yenilemeye hazırlandığını, bu yüzden bazı odalardaki mobilyaları satmayı düşündüğünü söyledi. İşin aslı, her şeyi yenilemek istiyor; yatakları, gardıropları ve diğer mobilyaları alacak birini bulmayı umuyordu. Bunu duyar duymaz Hadi'nin keyfi yerine geldi ve hemen neler yapılması gerektiğini düşünmeye başladı. Ebu Enmar'a kendisinin alıcı olduğunu söyledi. Bunun üzerine birlikte ne var ne yok görmek için odaları şöyle bir dolaşmaya çıktılar. Sonuç Hadi açısından hayal kırıklığı oldu. Mahmud, Cezayirli Lokman ve diğer iki müşterinin kaldığı dört oda, otelin en iyileriydi. Bu odalardaki mobilyalar görece daha iyi durumdaydı, iş görürdü. Ancak diğer odalardaki mobilyalar için aynısını söylemek mümkün değildi. Kimisi termitler tarafından yenmiş, kimisi rutubet yüzünden hasar görmüş-

tü. Yine de Ebu Enmar'a bunu yansıtmadı ve her şeyi satın alacak birini bulacağını söyledi.

Hadi, Ebu Enmar'la lobide oturdu. İlk kez büyük resepsiyon masasının arkasındaki küçük ahşap masayı fark etti. Masanın ortasında bir şişe dolusu rakı, bir bardak ve salatalık tabağı bulunuyordu. Hadi havasında değildi, bedeni alkole yeterince doymuştu ve hâlâ rakı kokuyordu. Öğleden sonra Amirli'yi görmek için yataktan güçlükle kalkabilmiş, caddede zor bela yoluna devam etmişti. Alkolün etkisinden henüz yeni kurtuluyordu. Ancak ne yapabilirdi? Karşısında muhteşem bir şişe duruyor, o da yoğun bir susuzluk hissiyle kıvranıyordu.

Ebu Enmar otelin mobilyalarını yenileme planından konuşurken Hadi'ye masaya oturup kendisiyle içmeyi teklif etmedi. Okumak için gözlüğe ihtiyaç duysa da kör değildi elbette, Hadi'nin durumunu görebiliyordu. Onun bir hırsız ve katil olduğunu söyleseler bu hiç de sürpriz sayılmazdı. Hadi'yi zaten iş için çağırmıştı sadece.

Ebu Enmar konuşulması gereken her şeyi söylemişti, fakat Hadi oradan ayrılacak gibi görünmüyordu. Mahmud Sevadi gelmeseydi tuhaf bir durum ortaya çıkabilirdi. Mahmud da sarhoştu, fakat belli etmemeye çalışıyordu. Lobideki pervaneden yüzüne esinti çarpınca gün boyu başına gelen olayları bir daha hatırladı. Ali Bahir'e eşlik ederken haddinden fazla içmişti. Doğrudan uyumaya niyetlenmişti, ancak kafasını bir türlü toparlayamıyordu. Ne klima ne de pervane bulunan odasında sucuk gibi terleyeceğini bile unutmuş görünüyordu.

Selam vermek üzere elini kaldırdı. Büyük hikâyeci Hadi'yi otelde görmek onun için sürpriz olmuş, yüzüne kocaman bir gülümseme yayılmıştı. Oturdu, Hadi'nin bacağına hafifçe vurdu ve neler yaptığını sordu.

Mahmud, Ebu Enmar'ın ne kadar ciddi olduğunu fark etmemişti. Belli ki Hadi'nin uzun süredir orada bulunmasından memnun değildi. İçmeye geri dönmek, pek hoşlandığı astroloji kitabına gömülmek istiyordu. Diğer iki müşterisine aldırış etmeden çilingir sofrasını kurmuş, içmeye başlamıştı. Normalde Mahmud ile Hazim'i de sofrasına davet eder, onlarla vakit geçirmekten hoşlanırdı, ancak bu gece onun için farklıydı.

Mahmud, midesinde bir ağırlık hissetmişti. Karanlık sokakta otele doğru yürürken bir an önce odasına girip banyoya kusmayı içinden geçirmişti. Şimdiyse iki çift kelam ederek midesindeki sorunu unutmayı umuyordu. Hadi'ye sıradışı hikâyesini, kendi elleriyle diktiği cesedi sordu. Ebu Enmar okuduğu kitaptan başını kaldırıp meraklı ve şaşkın bir ifadeyle gözlüğünün üzerinden Mahmud'a baktı.

O geceye dek Hadi, kahvehanede Aziz'le konuşurken kendi kendine verdiği sözü tutmuştu. Hikâyeyi unutmuş ve kimseye tek kelime etmemişti. Hikâyenin gerçek olduğunu keşfettiğindeyse insanları eğlendirmek için anlatılacak bir hikâye olmaktan çıkmıştı artık.

Hiç kimse, hatta Aziz bile Hadi'nin deyimiyle İsmi Nedir'in Hadi'yi ziyaretinden haberdar değildi. Ciddi olaylar meydana geliyordu ve bunun müsebbibi Hadi'ydi. Bir peygamber, bir kurtarıcı ya da zalim bir liderin doğmasına neden olan sıradan bir anne baba gibi Hadi de sadece bir vesileden ibaretti. Hiçbir anne baba kendilerinden sonra ortalığı birbirine katacak tufandan sorumlu tutulamazdı. Kendilerinden daha güçlü, daha anlamlı bir işe sadece aracı olmuşlardı.

Sarhoşluktan başı öne düşen, bunu örtmek için alnını yumruğuna dayayan ve dengesini kaybettiğinde oturuşunu değiştiren şu genç gazeteciye şimdi ne söylenirdi ki?

İşler Mahmud'un tarafında iyi gitmiyordu. Eskici Hadi, işi Mahmud'un düşündüğünün çok ötesine taşımıştı. Önceden alışageldiği üzere teatral bir gevezelik beklentisi içindeydi. Eğlencelik bir çene çalma. Sonra odasına gidecek, sabaha dek ölü gibi uyuyacaktı. Hadi, Mahmud'un o güne dek görmediği bir şekle bürünmüştü.

"Hikâyeyi sana tamamıyla anlatacağım. Sadece senin için. Ama iki şartım var."

Hadi'nin gözlerinde delilik alameti parıltılar vardı. En başından beri Mahmud'un Hadi hakkındaki düşüncesi bu yöndeydi. Bu durum, Mahmud'u daha kışkırtmış, Hadi'yi izlemek için daha meraklı bir hale getirmişti. Ebu Enmar elindeki kitabı bırakmış, tamamen ikili arasındaki tuhaf diyaloğa kulak kesilmişti.

"Nedir o ikisi?"

Mahmud'un sorusuna eliyle bıyığını ve sık sakalını sıvazladıktan sonra cevap geldi.

"Sırrımı istiyorsan sen de bana bir sır vereceksin. Ve ikincisi... Bana akşam yemeği ve bir şişe uzo ısmarlayacaksın."

VIII. BÖLÜM
SIRLAR

1.

General Sürur'un bürosundaki astroloji ekibinin dün akşamdan bu yana hazırladığı ön rapor, Kazımiye ile Azamiye semtlerini birbirine bağlayan Dicle Nehri üzerindeki İmamlar Köprüsü'nde toplanan hayaletlerden bahsediyordu. General'in rapor hakkında şüpheleri vardı. Astrologların ve kâhinlerin hayalet diye bahsettiği şey, geçmiş iki gün boyunca Bağdat'ın çeşitli kısımlarından Kazımiye'ye doğru yola koyulan insanlar olabilirdi. İmam Musa Kazım'ın ölüm yıldönümü için anma törenleri yapılacaktı.

Astroloji ekibinin nihai raporu öğleye doğru pembe bir zarfın içinde geldiğinde hayaletler için yaklaşık bir sayı bile verilmişti: Bin civarı. General raporu okurken kocaman bürosundaki geniş TV ekranında son dakika haberi geçiyor, düzinelerce insanın İmamlar Köprüsü'nde öldüğünü bildiriyordu. Törene gidenlerin arasında bir intihar bombacısının olduğu söylentisi kalabalığı tedirgin ederek paniğe neden olmuş, pek çok insan ezilerek can verirken bazıları da kendilerini nehrin sularına atmış ve boğularak hayatını kaybetmişti.

Felaketi önlemek için hiçbir şey yapamamış olmak General'i hayal kırıklığına uğratmıştı. Derken kendisini daha da altüst

eden bir gerçeğin farkına vardı. Sürekli olarak değerli bilgiler sağlamasına rağmen yetkililer bu bilgilerden istifade yoluna pek gitmiyordu. Birçok suçlu hakkında rapor göndermiş, binbir zahmetle yerlerini tespit etmiş, fakat henüz hiçbiri tutuklanmamıştı. Tutuklanmış olsalar ne değişecekti? Ulusal Muhafızlar veya İçişleri Bakanlığı'ndan bir yetkili ekranda ya da kendi astlarının önünde bütün başarıyı kendine mal edecekti. General Sürur'dan ve onun ekibinden, İzleme ve Takip Dairesi'nden tek bir söz bile geçmeyecekti.

Amerikalılardan yana da şüphe ediyordu. Dost ve düşman grupların ne yaptıklarını onun sayesinde daha iyi öğreniyor, bu bilgileri işlerine geldiği gibi kullanıyorlardı. Bilgileri değerlendirme şekilleri her zaman onun düşündüğü şekilde olmuyordu.

General, geceleri çoklukla bürosunda kalıyordu. Geniş bürosuna ilaveten sadece bir yatak ve elbise dolabından ibaret küçük bir odası vardı. Bir kadın bedeni hariç ihtiyaç duyduğu her şey burada mevcuttu. Kadın konusunu pek kafaya taktığı söylenemezdi. General için asıl mevzu başarılı olmaktı. Bütün mesele "yeri değiştirilemez", "vazgeçilemez" olmaktan ibaretti. Daha yüksek bir mevkie tırmanmak için şahsi imzasıyla gerçekleşecek büyük bir hamlenin bekleyişi içindeydi. Toplumun başına bela olmuş tehlikeli ve büyük bir suçlu onun sayesinde ele geçmiş olacaktı. İki aydan bu yana bunun için çabalıyordu. Astrolog ve analiz ekibi Bağdat'taki tuhaf cinayetler hakkında ne varsa topluyordu ve bütün işaretler bir faile işaret ediyordu. İşlenen her suçta bir kurban vardı ve kurban genellikle boğularak öldürülmüş oluyordu. Suçlunun görünümü hakkında da görgü şahitlerinin anlattıkları neredeyse birebir aynıydı.

General, tüm suçların bir kişi tarafından işlendiğine ikna olmuştu. Her gün bu şekilde bir veya iki cinayet işleniyordu. Günler, aylar geçtikçe sayı da yükseliyordu. İmamlar Köprüsü'ndeki hayaletler hikâyesinden bir gün önce baş astrolog General'e iyi haberlerle gelmiş ve suçlunun adını öğrendiğini söylemişti. Suçlunun bedenini çevreleyen ismin aurasını bulmak için cinleri ve tanıdık ruhları kullanmış, Babil'in astrolojik sırlarına, Sabiilerin ve Mandeanların ilimlerine müracaat etmişti.

"O... O, ismi olmayan birisi."

Evet, baş astrolog aynen böyle demişti. Uzun beyaz uçlu sakalı, uzun konik şapkası ve dökümlü cübbesiyle şatafatlı bir görüntüye sahip adam, görüntüyü tamamlayan bir hareketle kollarını yukarı kaldırıp öyle söylemişti bu sözü.

"İsimsiz biri ne demek oluyor? Peki, o vakit ismi nedir bunun?"

"İsimsiz biri."

General'in sorusuna cevap olarak aynı sözü tekrarlamakla yetinmiş ve büroyu terk etmişti. General onu durdurup daha fazla bilgi istememişti. Zira kendi departmanında bunun gibi tuhaf tavırlara aşinaydı artık. Mademki ana bilgi kaynağı bu kişilerdi, o vakit ona göre davranmak icap ediyordu. Derken düşüncelere daldı. Yarın isimsiz biri kimliksiz birine, sonra bedensiz birine, en sonunda da yakalanamaz ve hapse tıkılamaz birine dönüşebilirdi.

Fakat bugün şu isimsiz suçluyu görmezden gelebilirdi. Zira köprüdeki felaket şu anki büyük işti. Amerikalılar veya Irak hükümeti kendisinden İmamlar Köprüsü'ne ait izleme raporlarını talep edebilirdi. Ekibini toplantıya çağırdı. Düşük rütbeli çalışanlardan biri toplantıdan iki saat önce ele geçen

önemli bir istihbaratı iletti. Köprünün üzerinde gezinen şekiller, insanların bedenlerinde yaşamış hayaletlerdi. İnsanlar farkına varmadan uyumuş ve onların bedenlerine yerleşmişlerdi. İnsanlar nereye gitse onları da beraberlerinde taşırdı. Hatta mezara dek. Uyanmaları, özgür kalıp insan bedeninden dışarı çıkmaları ancak bir şekilde mümkündü: Korku. Astrologlara göre bu ruhlar, "korkuyu izleyenler" olarak anılıyordu.

Asistanlar ekibi raporu hazırlamıştı. Pembe renkli bir zarfın içine koyup General'in masasına bırakmışlardı. General, Amerikalıların veya hükümetin raporu talep edip etmeyeceğinden emin değildi. Ancak yine de işini yapmalı ve her gelişmeye hazırlıklı olmalıydı. Astrologlar departmandaki yerlerine geri döndüler. Günün sonunda bazı çalışanlar evlerine gittiler. General televizyonu kapattı. Uyumak için kullandığı yan odaya geçip klimayı açtı ve yatağa uzandı. Gözlerini kapattı, sadece klimanın hafif gürültüsü duyuluyordu. Kafasında pek çok şey dönüp duruyordu. Kafasında dönüp duran şeylerin dışarı çıkıp yattığı küçük odanın tavanında dönüp durduğu düşüncesi de nereden çıkmıştı şimdi? Ayrıca izlediği bir hayalet onun şahsi korkusu haline gelmişti. İsmi olmayan birini takip ediyordu. Aslında bir ismi vardı: İsimsiz Biri. Dönüyor, dönüyor, durmadan dönüyordu. Zira onun da ciddi korkuları vardı. Bir sabah uyandığında başbakan imzalı bir emirle şu anki mevkiinden uzaklaştırılma korkusu. Amerikalıların onun dairesinden bir gün ellerini çekip onu tamamen iktidar partisinin insafına bırakmaları korkusu. Daha derin ve kişisel olanı da vardı. Tıpkı onun cinleri, hayaletleri, ruhları, astrologları ve kâhinleri pek çok düşmana karşı kullanması gibi, düşmanlarının da benzer güçleri ona karşı kullanması pekâlâ mümkündü. Belki de

şimdi hissettiği korkular, ellerinden geleni ardına koymayan düşmanların eseriydi.

Korkusunu izleyenin boynundan yakalamak kastıyla şuursuz bir şekilde ellerini uzattı. Gözlerini kocaman açtı, ama odanın tavanıyla kendi bedeni arasında gezinen bir şey göremedi.

2.

Mahmud patronunun kadınına âşık olduğunu ve onunla yatmak istediğini söyledi. Fakat Hadi bunun utanılacak bir durum olmadığını düşünüyordu:

"Sana korkunç sırrımı söyledim. İsmi Nedir ve yaptıklarını sana anlattım. Polis bu işin kokusunu alırsa bu benim sonum olabilir. Buna karşılık gerçek bir sır söylemelisin bana."

Mahmud uzun süre bir şey demedi. Hadi'nin yaşadığı enkaza göz gezdirdi. Eski hatıraları şöyle bir yokladı. Kararını vermişti:

"Sana bir şey söyleyeceğim... Sanırım benim ailem aslen Arap değil. Biz ne Arap, ne de Müslümandık."

"Neydiniz o zaman?"

"Dedemin babası, belki de dedesi, sevdiği kadın için İslam'ı seçen bir Sabii imiş. Babam bütün bunları kendi günlüğüne yazmıştı. Fakat o öldükten sonra annem ve kardeşlerim tüm yazdıklarını yaktı."

"Peki, bunun nesi sorun?"

"Bu büyük bir sorun. Biz aslen Arap değiliz."

"Ben de kahvehanede dedemin babası Osmanlı subayıydı diyorum. Fakat şimdi bunun yalan mı gerçek mi olduğunu bilmiyorum."

"Bana demin anlattıkların... Onlar da yalan mıydı?"

"Hayır. Böyle düşünürsen gerçekten üzülürüm."

"Doğru olduğuna dair bir kanıt göster. Bana bir kanıt verirsen dediklerine inanırım."

"Tam olarak ne istiyorsun?"

"Senin şu İsmi Nedir'le görüşmemi sağla."

"Hayır, imkânsız. Muhtemelen seni öldürür."

"Bana onu görebileceğim bir ortam sağla o zaman."

"Ne zaman geleceğini ben bilemem. Belki de bir daha hiç gelmez."

"Peki, çözüm? Meseleyi başından savmaya çalışıyorsun."

"Hayır, vallahi öyle değil. Ne istiyorsan söyle, yapayım."

"Onun resmini çekmek istiyorum. Sana bir fotoğraf makinesi vereceğim. Onun resmini çek benim için."

"İmkânsız. Beni öldürür."

Mahmud, Hadi'nin harap evin avlusuna koyduğu tahta iskemleden kalktı. İçeride boğucu bir sıcak vardı, oturmanın imkânı yoktu. Mahmud, aralarındaki diyaloğun buraya geleceğini hiç aklına getirmemişti. Dün akşam otelin lobisinde bambaşka bir ruh hali içindeydi. Hadi otelden ayrılırken Mahmud ona akşam yemeği ve bir şişe rakı için on bin dinar para vermiş, tehlikeli sırları karşılıklı itiraf için ertesi güne sözleşmişlerdi. Mahmud, onunla son derece içten konuşmuş, sonra Ebu Enmar'la bir çeyrek saat kadar oturmuştu. Ebu Enmar'ın içindeki cömertlik damarına dokunmuş, ahbabını da çağırıp birlikte içmişlerdi. Fakat Mahmud fazla kalmamış, daha bir saat öncesine dek Ali Bahir'le epey içtikleri için özür dileyerek odasına çekilmişti.

Bugün, güvenlik zafiyeti ve İmamlar Köprüsü'ndeki onlarca ölüyle birlikte Mahmud her şeyi unutmuştu. Ali Bahir, son-

raki sayının sorumluluğunu onun üzerine yüklemiş ve sabah siyasiler ve ekonomistlerden oluşan bir heyetle petrole ilişkin bazı mevzuları görüşmek üzere Erbil'in yolunu tutmuştu. Patronu giderken ona duyduğu inancı belirtmiş, her şeyin iyi olacağını, bütün yetkinin onda olduğunu ifade etmişti.

Kazimiye'deki dinî törenler nedeniyle sıkı bir güvenlik vardı. Caddeler adeta trafiğe kapatılmış haldeydi, ilerlemenin imkânı yoktu. Mahmud yürüyerek derginin yolunu tuttu. Yaşlı odacı hariç henüz kimse gelmemişti. Patronunun ikinci cep telefonunu şarjın üzerinde buldu. Telefona baktı, on dört cevapsız çağrı vardı. Bu çağrıların yarısı, 666 numaralı telefondan yapılmıştı.

Mahmud bu numarayı arasa acaba ne olurdu? Nevval'e cevapsız çağrılardan haberi olduğunu ve Ali Bahir'le aralarında ne tür bir ilişkinin olduğunu bildiğini söyleyebilir, ona bazı tavsiyelerde bulunabilirdi.

"Ali Bahir'i unut. Çünkü onun bir hafızası yok. O sadece bir zevk adamı. Şansını başkalarıyla dene. Seni şeytan kadın, şansını benimle dene!"

Nevval'i arayıp aramamak konusunda bir hayli kendisiyle didişti. On gündür yüzünü görmediği için en azından sesini duymanın özlemiyle yanıp tutuşuyordu. Sonunda bir daha ararsa konuşmak üzere kendini ikna etti. Bir günde yedi kez arayan kadın nasıl olsa bir kez daha arardı. O zaman telefonu açar, göğsünü gere gere kimliğini açıklardı.

Yapacak fazla bir şey bulamadı. Odacıya çay veya kahve yapmasını söyleyecekti, ama sonra canının pek çekmediğini fark etti. Kapıları kapatmasını söyledi, birazdan çıkacaklardı. Patronun masasından kendi eşyalarını alırken gözü telefona kaydı. Aptalca bir şey yapmak için kıvranıp duru-

yordu. Sadece küçük bir aptallık. Nevval'in sesini duyacaktı, o kadar. Kimseye söylemeyecek, kimsenin bundan haberi olmayacaktı.

Telefonu aldı, son aramalara baktı ve 666 rakamına bastı. Telefonun çalışını dinlerken damarlarındaki kanın kaynadığını, kalbinin şiddetle çarpmaya başladığını hissetti. Birkaç saniyelik bekleyişten sonra karşı taraf telefonu açtı.

"Alo! Aloooo!"

Bu, Nevval'in sesiydi. Sesin şehvet dolu tınısı Mahmud'un ruhuna işkence gibi geldi. Cevap veremedi. Boğazı, dudakları hatta göz kapakları hareketsiz kalmıştı. Böyle donup kalmayı doğrusu beklemiyordu.

"Aloooo! Sana diyorum Bahir, bürondaki telefonu kim kullanıyor?"

"Bilmiyorum. Lütfen telefonu bana verir misin? Alo, alo! Ebu Cuni sen misin?"

Bu da Ali Bahir'in sesi. Arayanın odacı olduğunu sandı galiba. Bak sen! Demek ki Nevval, onun yanında. Erbil'de konferans ha! Fakat Nevval de film yönetmeni değil mi? Belki o da çekeceği film için görüntü almak üzere Erbil'e gitmişti. Bu, siyaset-petrol-para ilişkisini ortaya çıkaran bir film olamaz mıydı? Bağdat'ı canlı cenazeye çeviren dinî törenden kaçmış da olabilirdi. Kim bilir, belki de büyük filmi için kullanışlı yatak görüntülerine ihtiyacı vardı.

Mahmud döndü ve karşısında yaşlı odacı, Ebu Cuni'yi gördü. Ona bakıyor yahut dışarı çıkıp kapıyı kilitlemek için çıkmasını bekliyordu.

Bir saat boyunca konuşmadan yürüdü. Yol üstünde bir lokantada karnını doyurdu. Eski dostu Ferid'i arayıp Nevval meselesini konuşmayı düşündü. Kendini gülünç duruma

düşürmenin hiç gereği yoktu. En iyisi sadık dostu fotoğrafçı Hazım'ı aramak olacaktı. Hazım da doğrudan sövecekti ona. Birlikte gittikleri yerde dersini almamış olduğunu söyleyecekti.

"Mesele senin malum uzvunla ilgili. Ona etten daimi bir karşılık bulmalısın."

Duygusal konuların Hazım'ın gözünde bir önemi yoktu. Nevval'e beslediği duyguları görmezden gelir, Mahmud'u şok edecek sözleri hiç sıkılmadan söylerdi.

Aziz'in kahvehanesine giden Mahmud, orada Hadi'yi buldu ve dün akşam yaptıkları anlaşmayı hatırlattı. Mahmud bir çay söyledi, her şeyi unutma arzusuyla Hadi'nin çılgın hikâyesine teslim oldu. Hadi sakin sakin konuşuyor, arada bir durup etrafa bakınıyordu. Eskiden olduğu gibi hikâye anlatıcısı rolüne bürünmüş değildi. Bir sırrı ifşa eder gibiydi. Derken hikâyenin can alıcı kısmına geldi. Mahmud'a eve gitmeleri gerektiğini, orada daha açıkça konuşabileceklerini söyledi.

3.

Mahmud ona gerçek bir sır vermişti. Hiç kimseye, hatta en yakın dostu Hazım Abbud'a bile açmadığı, ailesinin köklerine dair şüphesinden bahsetmişti. Öncesinde bu açıklamanın sırası gelmediği gibi bunu yapacak yeterli cesareti de olmamıştı hiç. Her neyse, içinde gizlediği gerçek bir sırdı bu. İmare'deki ailesinden hiç kimse konuya dair tek kelime etmemişti. Her ne kadar bu itirafın önemini gereği gibi takdir etmese de Hadi'ye karşı dürüst davranmıştı. Günün kalanını Hadi'nin söylediklerini düşünerek geçirdi. Otel odasına vardığında detayları unutmamak için ses kayıt cihazını kullanacaktı. Duyguların hatıraları değiştirdiğine inanmıştı. Bir olaya ilişkin duygular kaybolduğunda olaya

ait önemli bir kısım da kaybolmuş oluyordu. Düşündüğü şeyleri yazmak veya küçük ses kayıt cihazına kaydetmek, duygular henüz güçlüyken önem taşıyordu.

Altı ay kadar önce Doğu Kapısı'ndaki bir dükkândan satın aldığı Panasonic kayıt cihazına neredeyse her şeyi kaydetmişti. Babası Riyad Sevadi tarafından günlüklerini yazmak için kullanılan ses kayıt cihazı, okul defterlerinden sonra gözüne devrimsel bir yenilik gibi görünmüştü. Ölümü öncesinde babası, her biri yüzer sayfadan tam yirmi yedi defter doldurmuştu. Nadir fırsat bulsa da Mahmud bazı sayfalara bakabilmişti. Fakat annesi akla gelmeyecek bir iş yaparak günlükleri fırının en dibine yerleştirmiş, üzerine parafin dökerek ateşe vermişti. Üstelik günlüklerin külleri üzerinde yirmi yedi somun ekmek pişirmişti. Babası her şeyi yazmıştı. Çıplak gerçeği siyah mürekkeple ve ancak hat albümlerinde görülecek zarafette bir el yazısıyla kaleme almıştı. Babasının itirafları arasında annesiyle evliyken mastürbasyon yaptığı da yer alıyordu. Aralarında bazı yaşlı komşu kadınların da bulunduğu kimi kadınlarla yatmayı arzulamıştı. Günlüklerde yazılanlar, İmare kentinin Cideyde semtinde yaşayan, insanların tanıdığı adamla bağdaşmıyordu. Babası bu durumdan pek hoşlanmasa da çevresinde son derece saygın bir adamdı. Saygın imajı, daha çok üzerine yapışmış gibiydi. Bir şekilde bununla yaşamayı becermişti. Gerçek kimliğini ise ancak gizli günlüklerinde açıklayabilmişti.

Mahmud'un kardeşleri defterlere göz attıklarında şok geçirdiler, bu büyük bir utançtı. Mahmud ailenin köklerini ve din değiştirme meselesi gibi pek çok konuyu onlardan işitti. İşittiklerinden emin değildi, ancak yirmi yedi defterin külleri annesinin fırınında soğumaya durunca konu da tamamıyla kapanmış oldu. Gerçi artık teyit imkânı kalmamış olsa da

Mahmud bazen babasının yazdıklarını hatırlayıp eldeki bölük pörçük malumatla birleştirmeye çalıştı. Bu konulardan biri aile soyadı Sevadi oldu. Mahmud'un Arapça öğretmeni olan babası, bu soy ismini benzer bir aşiret ismini dikkate almaksızın icat etmişti. Pek çok insan yine de ailenin soyadını Sevadi aşiretine bağladı. Babanın ölümüyle bu uyduruk soyadının da geçerliliği kalmamıştı, ama kardeşleri bu aşiret soyadını pek sevmişti. Üstelik gurur duyuyorlardı. Babasının hayatının kardeşleri tarafından yok sayılmasına içerleyen Mahmud, Sevadi ismine kıyamadı. Gazetelerde ve dergilerde bu isimle anılır oldu.

4.

Mahmud, Hadi'nin avluya onun için çıkarttığı ahşap iskemleden kalkıp gökyüzüne baktı. Günbatımı yaklaşıyor, karanlık büyüyordu. Derin bir nefes alarak İsmi Nedir hakkında ciddi kanıtlar sunmadan kendisine inanmayacağını Hadi'ye söyledi.

Mahmud cebinden ses kayıt cihazını çıkartıp Hadi'ye verdi. İsmi Nedir'le röportaj yapmasını; ne yaptığını, nerelerde gezindiğini ve nerede yaşadığını sormasını istedi. Hadi'ye cihazın nasıl çalıştığını gösterdi. Nasıl açılır, nasıl kapanır bir güzel anlattı. Peşinden Hadi beş dakikalık bir kayıt yaparak ona dinletti. Böylece cihazın çalışmasını test etmiş oldular.

"Pile dikkat et, çabuk bitiyor."

Mahmud gitmeden önce tembihte bulundu. Sahi, ne yaptığından gerçekten emin miydi? Bu adam ne de olsa bir eskiciydi, belki yarın sabah ilk işi ses kayıt cihazını satmak olacaktı. Yorucu bir gün geçirmiş olmalıydı. Hadi'nin tuhaf hikâyesinden etkilenmiş, nereye varacağını merak ediyor da

olabilirdi. Peki, ya Hadi şu efsanevi yaratığın varlığına dair bir kanıt getirirse! Sahi, buna gerçekten inanıyor muydu?

Mahmud Araplık Oteli'ne doğru yürürken Ali Bahir'i, onun dişi şeytanı Nevval'i, dostlarını ve on yıl önce ölen babasını düşünüyordu. Otele vardığında kaldırıma yerleştirilmiş küçük bir jeneratör buldu. Ebu Enmar nihayet bir jeneratör getirmişti. Dört müşterinin kaldığı odaların elektriğine, klimasına; resepsiyona ve Ebu Enmar'ın kaldığı odaya yeter de artardı.

Mahmud odasına çıktı, tam bir saat uzandı yatağında. Ayaklarına kara sular inmişti yürümekten. Tavandaki pervaneden gelen serin havayla gözlerini kapadı. Hafızasında babasının net bir görüntüsü belirdi. Entarisini giymiş, misafir odasında oturuyordu. Gözlüklerini takmış, çapraz bacaklarının arasında geniş bir ahşap levha bulunuyordu. Levhanın üzerinde açık bir defter vardı. Babası sessiz sessiz saatler boyu bu deftere bir şeyler karalıyordu.

Mahmud gözlerini açtığında ortalık kapkaranlıktı. Ne kadar zaman geçtiğinin farkında değildi. Aşağı inip akşam yemeği için yandaki lokantaya girdi. Geri döndüğünde Cezayirli Lokman'ı gördü. Ebu Enmar'la hafta sonu temizliğinde annesi Veronika'ya yardım eden Andero da oradaydı. Hep birlikte televizyon izliyorlardı. Dışarıdan küçük jeneratörün hafif gürültüsü duyuluyordu. Mahmud onlara selam verip yanlarına oturdu. Gri takım elbisesi, siyah gömleği ve kırmızı kravatıyla arkadaşı Ferid'i televizyonda görmek, onun için sürpriz olmuştu. Mahmud'un tanıdığı Ferid'den daha zeki görünüyordu.

Ebu Enmar şişman elini kaldırıp çocuğa dışarıdaki seyyar çaycıdan dört çay getirmesini söyledi. Lobideki herkes endişeli bir sessizlik içinde televizyondaki talk şovu izliyordu.

Ebu Enmar'ın dediği gibi, şimdiye kadar Irak'ı vuran en büyük felaket meydana gelmişti. Bin civarında insan ya suda boğulmuş ya da birbirini ezerek feci şekilde can vermişti. Kimin suçlu olduğunu kimse bilmiyordu. Hükümet sözcüsü her zamanki gibi gülümseyerek gelmiş, İmamlar Köprüsü üzerinde bir bombalı eylem girişiminin önlendiğini ve suçlunun kaçtığını ifade etmişti.

"Bombalı eylemci kendini patlatsaydı, bugün binlerce kurban olacaktı."

Evet, hükümet sözcüsü aynen böyle demişti. Lobinin içini aniden büyük bir gürültü kapladı. Neyse ki sonradan Betaviyyin'in ana caddesinde önündeki çocuğa kaçması için korna çalan bir kamyon olduğu anlaşıldı.

Televizyondaki sunucu, hükümet sözcüsünü ekrana getirdikten sonra konuklarına döndü. Şık giyimli Ferid Şevvaf'ın yorumu duyuldu.

"Daha önce söylediğim gibi bu olayın sorumlusu, köprüye beton bariyerler koyan hükümetin kendisidir. Köprünün giriş çıkışlarında yeterli araştırma yapılmalı ve oralarda kalabalık birikmemeliydi."

Sunucu Ferid'in sözünü keserek kısa beyaz sakallı, saçsız bir ihtiyar olan diğer konuğa sordu: "Sorumlu kim?"

"Kesinlikle bazı el Kaide hücreleri ve eski rejimin uzantıları. Bizzat kendileri yapmamış olsalar bile yine de sorumluluk onların. Zira geçmişte onlar adına işlenen suçlar var. Sadece onların adını anmak bile toplumda güvensizlik oluşturmaya, insanların kafasını karıştırmaya yetiyor."

"Kimilerine göre köprüde intihar bombacısı olduğunu yayan her kimse suçlu o."

"Hayır, öyle olduğunu düşünmüyorum. Söylentiyi kimin yaydığını bilen yok. Ayrıca böyle bir düşünce herkesin aklında zaten var. Belki de birileri insanları intihar bombacısına karşı uyarmak istemiştir."

Sunucu detaya inme fırsatı vermek için Ferid'e döndü.

"Dürüst olmak gerekirse sanırım herkes bir şekilde sorumlu. Daha da ileri gidip şunu diyebiliriz: Meydana gelen olayların ve yaşanan trajedinin kaynağına indiğimizde tek neden çıkıyor karşımıza: Korku. Köprüdeki insanlar öldü, çünkü ölmekten korkuyorlardı. Toplum olarak her gün aynı korkuyla ölüp duruyoruz. El Kaide'ye destek veren gruplar da diğer gruplardan korktukları için öyle davranıyorlar. Çünkü diğer grup kendini el Kaide'den korumak için silahlı milis gücü oluşturmuş. Başkalarından korkanlar bir ölüm makinesini tedavüle sokmuşlar. Bu korku yüzünden biz daha çok ölümler göreceğiz. Hükümet ve işgal güçleri bu korkuyu devreden çıkarmak, bertaraf etmek zorunda. Bu cinayet çemberine gerçekten bir son vermek istiyorlarsa bunun için çaba göstermeleri gerekiyor."

5.

General Sürur televizyondaki programı izliyordu, Ferid Şevvaf'ın giyim tarzından etkilenmişti. Gri takım, siyah gömlek ve kırmızı kravat. Adamlarını gönderip kendisine aynı giysileri satın aldırabilirdi, fakat bunları giymeye fırsatı olacak mıydı, tereddüt etti. Zira haftanın büyük bir kısmını bir mahkûm gibi bürosunda geçiriyordu.

Bütün Irak televizyon kanallarını gözden geçirdi ve hepsinin İmamlar Köprüsü olayıyla meşgul olduğunu gördü. Bir şey ona bütün bunların yanlış olduğunu, gerçek suçlunun serbestçe gezdiğini söylüyordu.

Çayından bir yudum alırken kapısı hafifçe vurulmuştu. Kısa saçlı, iki şişman genç adam içeri girdi. İkisi de pembe gömlek, siyah keten pantolon giyiyordu. Generali selamlayıp dikkatle beklemeye başladılar.

General çayından bir yudum daha aldıktan sonra onlara dönerek kararlılıkla konuşmaya başladı. Büyük hamlesi bu gece gerçekleşecekti. Adamları operasyonun kontrolünün bizzat kendisinde olduğunu göstermek için çağırmıştı. Aralarında geçen diyalog içerikten yoksundu.

"Gidecek misiniz?"

"Evet, efendim."

"Tuhaf bir şey yapmayın. Normal davranın. Tutuklayın ve çabucak buraya getirin. Sizden sert olmanızı istiyorum. Hadi Allah sizinle olsun."

"Peki, efendim."

İki şişman genç adam sert, keskin bir selam verip gözden kayboldular.

General tekrar çayına uzandı, ama çoktan buz gibi olmuştu. Masanın üzerindeki dosyaya el attı, tekrar gözden geçirdi. Dosya, İzleme ve Takip Dairesi'ne bağlı astrolog ve kâhinlerin tahminlerini içeriyordu ve sadece on beş dakika önce masasına konmuştu. Bu demek oluyordu ki acil bir şekilde ekip oluşturup az konuşan baş astroloğun taktığı isimle "İsimsiz Biri"ni bir an önce tutuklamalıydı.

Geceyi hikâyenin, baş ağrısının, endişenin, gerilimin sona ermesi umuduyla vurucu timin dönüşünü bekleyerek bürosunda geçirecekti. Sonunda kendisine hâlâ şüpheyle bakan Amerikalıların ve iktidar partilerinin gözünde mükemmel bir pozisyon edinmiş olacaktı. Böylece hem rütbe atlayacak, hem

de iki yıldır debelenip kaldığı karanlık ortamdan kurtulup kahraman bir figüre dönüşecekti.

General, suçlunun neye benzediğini merak ediyordu. Derin düşüncelere dalmış halde geniş bürosunu arşınlamaya başladı. Ölmeksizin, yaralanmaksızın kurşunlara meydan okuyan bu adam ne kadar çirkin olabilirdi? Ölmekten ve ateşli silahtan korkmayan biri nasıl tutuklanacaktı? Gerçekten sıradışı güçleri var mıydı? Ağzından ateş püskürtüp adamlarını yakıp küle çevirebilir miydi? Yoksa peşine düşenlerin elinden kaçıp kurtulacak gizli kanatları mı vardı? Durduk yerde hiç varolmamış gibi aniden nasıl gözden kayboluyordu?

Birkaç saat içinde bu soruların tümüne cevap bulacağına inanıyordu.

IX. BÖLÜM
KAYITLAR

1.

Mahmud, Dilşad Oteli'nin ikinci katında bulunan odasının balkonundaki kayar pencereyi açtı. Sıcak hava yüzüne çarptı, Sa'dun Caddesi'nin asfaltından yükselen buğulu sıcak hava dalgasını gördü. Güneşin parlaklığı göz yakıyor, yoldan geçen araçların camlarından yansıyordu. Sıcaklığın aşağıda neden olduğu etkiye yukarıdan tanık olmak ona yetmiş, otelden çıkma hevesi kırılmıştı.

Mahmud, Ali Bahir'in sayesinde nihayet Araplık Oteli'nden Dilşad Oteli'ne taşınmayı başarmıştı. Patronu, en iyi adamının daha olumlu koşullarda yaşamasını ve daha büyük işler için hazır olmasını istiyordu.

Mahmud kayar pencereyi kapatınca caddeden gelen gürültü ve trafik sesleri de kesilmiş oldu. Klimanın uzaktan kumandasını aldı ve sıcaklığı yirmi dört dereceye getirdi. Ahşap sandalyeye oturdu, dirseklerini kahverengi masaya dayayıp ses kayıt cihazını dudaklarına yaklaştırdı ve Amerikan filmlerinde gördüğü gibi record yazılı düğmeye bastı. Son iki gün içinde başından geçenleri, özellikle Eskici Hadi'yle yaptığı tuhaf konuşmayı kaydetmek istiyordu.

Hadi, Mahmud'un sorularına cevap verme konusunda istekli görünüyordu. Hikâyenin doğruluğuna Mahmud'u inandırmak için elinden geleni yapıyordu. Benzer hikâyeleri anlattığı zamanki tavırlarından farklıydı hali. Diğer insanların bu hikâyelere inanmadığını bildiği için son derece rahattı. Hikâye anlatma ritüelini eğlenceli kılan da zaten buydu. Oysa Mahmud'a İsmi Nedir'i anlatırken hiç bundan keyif alırmış gibi görünmüyordu. Daha çok bir görevi yerine getirir veya bir mesajı iletir gibiydi.

İsmi Nedir, Hadi'yi tam da Betaviyyin'de birkaç cinayetin işlendiği gece, Aziz'in diktiği beden hakkında hikâye anlatmayı bırakması uyarısından sonra ziyaret etmişti. Aziz'e göre hikâye artık eğlenceli olmaktan çıkmış, şüphe uyandıran bir hale bürünmüştü. İsmi Nedir odasının önünde belirdiğinde Hadi son kadeh rakısını yudumluyordu. Hadi onu birkaç metre yakınında gördüğü vakit bunun bir kâbus olduğunu düşünmüştü. Kâbusun gerçeğe dönüşmesi halinde durumu pek parlak değildi. Yaratık kendisini öldürmek için gelmiş olacaktı.

Nitekim korktuğu çıktı. İsmi Nedir onu öldürmek için gelmişti.

"Otelin güvenlik görevlisi Hasib Muhammed Cafer'in ölümünden sen sorumlusun. Otelin önünden geçip yürümeseydin Cafer uzaktaki bekçi kulübesinden çıkıp kapıya gitmeyecekti. Patlama belki ona zarar verecekti ama öldürmeyecekti. Ertesi sabah evine gidebilecek, eşinden ve küçük kızından ayrı kalmayacaktı. Ailesiyle kahvaltı yaparken tehlikeli işinden vazgeçmeye karar verecek ve 44. bölgenin kaldırımında çekirdek satarak ailesini geçindirmeye devam edecekti."

İsmi Nedir görevini tamamlama noktasında kararlı görünüyordu. Hadi onunla tartıştı, bütün cesaretini toplayarak

kendini savundu. Bir anlamda onun babası sayılırdı. Onu dünyaya getiren kendisi değil miydi?

"Sen sadece bir geçiş, bir vesilesin Hadi. Düşün, tarih boyunca kaç aptal anne baba dâhilerin ve büyük insanların dünyaya gelmesine sebep oldu. Anne babanın güç yetiremeyeceği, onları aşan işler bunlar. Sen sadece bir araçsın. Hayat denilen şu satranç tahtasında piyonları hareket ettiren kaderin gizli eline giydiği şeffaf bir eldiven."

Ne anlamlı bir konuşma! Hiçbir akıl sahibi insanın göze alamayacağı Hadi'nin yaptığı bütün o fena işler şimdi bir geçiş, bir vesileye dönüşmüştü. Kader otomobilinin hızla üzerinden geçip gittiği asfalt bir yola. Şimdi otomobilin görevi, üzerinden geçmeden önce asfaltı delik deşik etmek olacaktı.

Birkaç dakika süren tartışma, İsmi Nedir'in kararsızlığını ortaya koymaya yetti. Hadi'yi öldürmeyi kafasına koysaydı onunla tartışmaya girmesine gerek kalmazdı. İçeri girer ve tıpkı dört dilenciye yaptığı gibi güçlü, kararlı elleriyle Hadi'nin de gırtlağını canı çıkana dek sıkardı. Sonra da Hadi'nin cansız bedenini kirli yatağına fırlatıverir, öylece bırakır ve giderdi. İnsanlar Hadi'nin bedenini belki bir ay sonra bulurdu. Nahim Abdeki'nin ölümünden sonra Hadi'nin pek ziyaretçisi olmamıştı, seveni de özleyeni de yoktu.

İsmi Nedir, odanın uzak köşesinde asılı duran Ayetel Kürsi'ye baktı. Beynini meşgul edecek bir şeyler yapmalıydı. Hâlâ Ayetel Kürsi'ye ve kartonun ucundaki sarkmış kısma bakıyordu. Derken ileri doğru birkaç adım atarak kartonu sarkmış ucundan çekti. Duvara yapışmış diğer köşeler de yerinden kurtulunca bütün levha parçalanarak duvardan ayrıldı. Sanki yıllar boyu biri gelsin ve çekiversin diye beklemişti. Hadi, Nahim'in Ayetel Kürsi'yi niçin, ne zaman

duvara astığını hatırlamıyordu. Bildiği tek şey, burayı bir odaya dönüştürdüklerinden beri orada asılı olduğuydu. İsmi Nedir, levhayı alıp bir kenara fırlattı. Duvarda şimdi elli santim yüksekliğinde, otuz santim genişliğinde bir boşluk duruyordu. Hadi ertesi sabah uyandığında bu siyah boşluğun ne olduğunu öğrenecekti.

İsmi Nedir'in odadaki varlığından mıdır, nedir, zaman Hadi için bir türlü geçmek bilmiyordu. Fakat olayların gidişatı, kendi imalatı olan yaratığın görevini yerine getirmekte kararsız kaldığını bu gecelik gösteriyordu. İsmi Nedir ona dönüp kafasının karıştığını itiraf etmişti. Hasib Muhammed Cafer'in ruhu intikam istiyordu. Ölümüne sebep olan kişinin can vermesi gerekiyordu.

"Onun ölümüne sebep olan kişi, Sudanlı intihar bombacısı."

Durumu kendi lehine çevirmek isteyen Hadi kendine güvenen bir edayla böyle söylemişti.

"Evet, ama o öldü. Ölü bir adamı nasıl öldürebilirim?"

"O zaman otel yönetimi. O sırada otelde bulunan şirket."

"Evet, belki. Hasib Muhammed Cafer'in ruhunun sükûnete kavuşması, azabının bitmesi için gerçek katili bulmalıyım."

İsmi Nedir bir ahşap iskemleyi çekip oturdu.

2.

Mahmud *Hakikat* dergisinin son sayısını eline aldı ve Ali Bahir'in haftalık köşesini okumaya başladı.

"İnsanın bilmediği, farkında olmadığı yasalar vardır. Bu yasalar rüzgâr esmesi, yağmurun yağması, kayaların dağlardan kopup yuvarlanması ve diğer pek çok fizyolojik yasalar gibi zamanın akışına göre işlemez. Fizyolojik yasalar tekrar edegeldiği için insan gözlem yapma, kaydetme ve açıklama

imkânına sahip olur. Bazı yasalarsa ancak özel durumlarda işlerlik kazanır. Bu yasalara uygun bir olay meydana geldiğinde insan şaşkınlığa uğrar, bunun akıldışı olduğunu düşünür. Hurafe olarak, en iyi halde ise bir mucize olarak değerlendirir. Bu olaya neden olan yasadan habersiz olduğunu söylemez. İnsan büyük bir kibir abidesidir. Hiçbir zaman cehaletini itirafa yanaşmaz."

Mahmud, bu bölümü İsmi Nedir'in varlığına mantıklı bir açıklama olarak varsaydı. Hadi ise daha hayalî bir formüle sahipti. Ona göre İsmi Nedir kurbanların beden parçalarının, başka bir kurbanın ruhuna eşlik etmesi ve diğer bir kurbanın ismini almasıyla oluşmuştu. Ölümlerine sebep olanlardan intikamlarının alınmasıyla huzura erecek ruhların bir karışımıydı. Bir intikam, bir öç alma yaratığı.

İsmi Nedir, sarhoş dilencilerle karşılaştığı geceden bahsetti. Onlara bulaşmamak için elinden geleni yapmıştı, ama saldırgan tutumlarıyla kendisini öldürmeye yeltenmişlerdi. Çirkin ve ürkütücü yüzü, adamların saldırmak için bahanesi olmuştu. Dilenciler onu tanımıyorlardı, fakat hoşa gitmeyen birisiyle karşılaşıldığı vakit birdenbire ortaya çıkan nefret onları bu davranışa sürüklemişti. Kavga yarım saat kadar sürmüş, yumruk atıp boğazını sıkmaya çalışmışlardı. Karanlıkta biri diğerinin gırtlağına yapışıp olanca kuvvetiyle sıkınca öbürü de aynı şekilde karşılık vermiş, aptalca birbirlerini öldürmüşlerdi. Geriye kalan ikisini de İsmi Nedir boğmuştu. Bunu hak etmişlerdi zira onlar da diğerleri gibi kendisini boğmaya çabalamıştı. Böylece dört dilencinin onu öldürme girişimi başarısızlığa uğramıştı. O tuhaf gecenin hikâyesi işte buydu. Aslında dört dilenci de intihar etmek istiyordu, ancak uygun bir ortam bulamamışlardı. Danyal'in

eski giysilerini giyip karanlık sokaklarda turlayan İsmi Nedir'e tesadüf edince olay bu şekilde gelişmişti.

Danyal yahut İsmi Nedir, tıpkı o gece olduğu gibi her derin sarhoşluk yaşadıklarında ölümün tatlılığından bahseden dilencilerin, o çok diledikleri ölüme kavuşmalarında sadece aracı olmuştu. Ölmüşlerdi, zira ölmeyi istemişlerdi. Sabahleyin komşularının onları yere diz çökmüş birbirlerinin boğazını sıkar halde bulması, o tuhaf görüntünün açıklaması işte buydu.

Mahmud her şeyi ses kayıt cihazına kaydetmişti. Hadi'nin İsmi Nedir'den aktardığı sözlerde düzeltmeler yapıyor, kendi yorumunu da ekliyordu.

"Bu saçmalığa birini ikna etmek zor, fakat bütün suçların arkasında bu tür organize saçmalıklar yatıyor."

Tekrar tuhaf ayrıntıları anlatmaya koyuldu. İsmi Nedir düşman olmadığı dilencileri öldürmek yerine bambaşka bir şey planlarken kendini olayın içinde bulmuştu. Diğerleri onu öldürmeye çalıştığında bu durumla başa çıkacak güçte olduğunu pekâlâ biliyordu. Yine de kendini öne çıkarma, yıldız olma, güç gösterisinde bulunma peşinde değildi. Kimseyi korkutmak da istemiyordu. Onun asil bir görevi vardı. Zorluklara rağmen elinden geldiğince bu görevi yerine getirmeliydi. Dilenci olayından ve Özgürlük Anıtı civarında istemeden bulaştığı olaydan sonra görünür bir şekilde hareket etmemeye karar verdi. Elinden geldiğince insanlardan uzak durmaya çalıştı.

İşte oradaydı, Hadi'nin odasında ters çevrilmiş ahşap bir sandığın üzerinde oturuyordu. Civarda ve Bağdat'ın diğer semtlerinde kendisi hakkında yayılan hikâyelerin nasıl yayıldığını işitiyor ve görüyordu. Hikâyeler onu tehlikeli bir

suçlu olarak tasvir ediyordu, fakat o aslında insanlar için tehlike arz etmiyordu.

Evet, Ebu Zeydun'u öldürmüştü, ama bu Danyal Teydaros'un intikamı içindi. Randevu evinde öldürdüğü subay ise Hadi'nin parmaklarını ve diz kapaklarını aldığı bir kurbana karşılıktı. İntikamlar alınana dek görevi sürecekti.

"Peki, sonuç nedir? Nerede bitecek bu?"

Mahmud, Hadi'ye bunu sormuştu. Hadi biraz düşündü:

"Hepsini öldürecek. Suç işlediği için ölmeyi hak eden herkesi."

"Ya sonra?"

"Görevi bitince eski haline dönecek, ceset parçalarına. Parça parça çözülecek ve yok olacak."

Hadi de İsmi Nedir'in listesinde yer alıyordu. Sonsuz vakte sahip değildi, görevini olduğunca çabuk yerine getirmesi gerekiyordu. Mesela şu an kalkıp Hadi'yi yatağında boğar, içtiği bütün rakıyı yastığına kusturabilirdi. Ancak henüz bunu yapacak kararlılıkta değildi. Tilki gibi kurnaz Hadi durumu sezmekte gecikmemiş, hamlesini yapmıştı.

"Beni sona bırak! Zaten yaşamak istemiyorum. Benim hayatım nedir ki? Ne ben varım, ne de bir hayatım. Ben bir şey değilim. Ölsem ne, yaşasam ne... Ben hiçbir şeyim. Sen beni yine öldür. Fakat sona sakla. En son beni öldürürsün."

İsmi Nedir sustu. Karanlık göz çukurlarından ona doğru baktı. Bu suskunluk Hadi'yi rahatlatmak için yetmişti. Bu gece onu öldürmeyecekti.

3.

İsmi Nedir'in ziyaretinden bir gün sonra Hadi, Mahmud'la buluştu ve ses kayıt cihazını İsmi Nedir'e verdiğini söyledi.

Mahmud'un aklına gelense onun cihazı Doğu Kapısı'ndaki bitpazarında satmış olabileceği ihtimaliydi. Fakat on gün sonra kayıt cihazını Mahmud'a geri verince bu şüpheyi gidermiş oldu. Demek ki Hadi bir hırsız veya bir yalancı değildi. Dilşad Oteli'ndeki konforlu yeni odasında ses kayıt cihazını çalıştırmış, hafızanın tamamıyla dolu olduğunu görmüştü.

Mahmud'dan cihazı aldıktan sonra Hadi evinin avlusunda her zamanki gibi oturuyordu. Yatağını açık havaya çıkarmış, gökyüzündeki yıldızları seyre dalmıştı. Bu arada gece yarısına yakın bir vakitte Mahmud, Araplık Oteli'ndeki pejmürde odasında tavandaki pervanenin gürültüsüne rağmen uyumaya çalışıyorken bir silah sesi duyuldu. Bunda tuhaf bir şey yoktu, ama ses yakınlardan gelmişti. Hadi, boşluğu savrulan kurşunun havadan gelip canını almasından endişe etti.

Bu, İzleme ve Takip Dairesi'ne mensup pembe gömlekli iki gencin başını çektiği ekibin korkunç bir hatasıydı. General Sürur onlara dikkat çekmemelerini söylemişti. Kendilerine bir astroloğun eşlik ettiği ekip suçlunun yerini tespit etmiş, çemberi yavaş yavaş daraltarak onu karanlık bir sokakta kıstırmıştı. Kurşunla ölmediğini unutup ona ateş açmışlar, çatıdan çatıya bir kovalamaca başlamıştı. Görevlilerden biri suçlunun kaçmasını engellemek için elbisesinden yakalamış, bir müddet boğuşmuşlardı. Görevli bu süre zarfında ekibin yetişip onu kelepçeleyeceğini umuyordu, ama öyle olmadı. İsmi Ṇedir galip geldi, o boğazını sıkarken gözleri yuvalarından fırladı adamın. Ekibin yaklaştığını gören İsmi Nedir görevlinin başını duvara çarpıp kaçtı, gözden kayboldu.

Yarım saat sonra ne silah patlaması, ne de başka bir ses... Hadi rutubet kokan sıcak odasından çıkıp avluda uzanmak istedi. Fakat yatağında biri oturuyordu. Bu, dostu İsmi Nedir'den başkası değildi. Bir an görevini bitirdiğini, sıranın kendisine

geldiğini düşündü. Fakat daha ağzını açmadan, İsmi Nedir etrafın polis ve istihbarat tarafından kuşatıldığını söyledi. Ortalık sakinleşene dek Hadi'nin yanında kalacaktı.

İsmi Nedir Hadi'ye her gün yeni şeyler keşfettiğinden bahsetti. Bedenini oluşturan ceset parçaları, sahiplerinin intikamı belirli bir vakit içerisinde hâlâ alınmamışsa kendiliğinden kopup düşüyordu. Vaktinde intikam alındığında da sanki varlığına ihtiyaç kalmamış gibi düşüp kayboluyordu.

Kendine güveni gelen Hadi, yatağa, İsmi Nedir'e yakın bir yere oturdu. Çürümüş ceset kokusunu duyabiliyordu. Düşen parçaların yerine yenileri gerekiyorsa elinden geleni yapacağını söyledi. Yeni kurbanların cesetlerine ihtiyaç olacaktı. Yarın gündüz itibariyle bu işe girişebilirdi. Oysa İsmi Nedir'in başka bir fikri vardı: Bedeni ne kadar çabuk dağılırsa bu beladan o kadar çabuk kurtulmuş olacaktı. Biraz daha yaklaştı Hadi'ye.

"Hepsi bu değil. En kötüsü, insanların aleyhime yaydıkları kötü sözleri duymak. Beni suç işlemekle itham ediyorlar. Farkında değiller, bu ülkedeki tek adalet benim."

Hadi ansızın Mahmud'un verdiği kayıt cihazını hatırladı. Ayağa kalkarken İsmi Nedir'e kendisiyle birlikte içmesini teklif etti, fakat ret cevabı aldı. Karanlık odasına yürüdü ve gaz lambasını yaktı. Bir köşeye ayırdığı rakıyı aldı, kendisi için bir kadeh doldurdu. İsmi Nedir'e yöneldi.

"Yaptığın işi anlattığın bir röportaj vermelisin."

"Röportaj mı? Ben sana dikkat çekmek istemediğimi söylüyorum, sen bana röportaj yap diyorsun."

"Yeterince dikkat çektin, o iş bitti. Kendini savunmalısın. Belki sana yardım edecek birileri çıkar. Şu anda herkesin düşmanısın."

"Peki, kiminle yapacağım bu röportajı? Kendi ayaklarımla bir televizyon kanalına mı gideyim mesela? Ne saçma laf!"

"Röportajı ben yaparım."

Hadi bunu der demez ses kayıt cihazını çıkardı. Cihazı çalıştırmaya çalıştı, ancak Mahmud'un bütün söylediklerini unutmuştu, bir türlü beceremedi. Bunun üzerine İsmi Nedir cihazı eline aldı, sıcak rakıyı buzsuz, mezesiz içen Hadi'nin yatağının üzerinde evirip çevirmeye başladı. Sadece kendini meşgul ediyordu. Yeniden bir silah sesi duyulunca İsmi Nedir doğrulup Hadi'ye baktı.

"Röportajı kendi kendime yapacağım. İyi de bunun bir yararı olacak mı?"

"Elbette olacak."

Hadi bunu deyince tuhaf dostu yandaki Ümmü Danyal'in evine doğru yürümeye başladı. Silah sesleri, ayak sesleri ve konuşmalar sokakta yankılanırken İlişva'nın yanında gizlenecekti.

4.

Ertesi sabah bölge Irak ulusal muhafızları ve Amerikan askerî polisi tarafından çevrilmiş durumdaydı. Mahmud da bölgeden dışarı çıkamamıştı. Yaklaşıp basın mensubu olduğunu söyleyecekti, ama Afro-Amerikan asker silahını ona doğrultarak bağırınca korkan Mahmud oteline geri dönmüştü. Lobide Ebu Enmar'ı gördü. Geceki olay hakkında birileriyle laflıyordu. Kapılar tekmelenip kilitleri kırılarak birkaç eve baskın yapıldı. Ellerinde fenerlerle içeri dalan askerler şüpheli gördükleri adamları tutukladılar. Suçlu aralarında değildi. Hızla bölgeyi kuşatma altına aldılar. Demek ki hâlâ Betaviyyin semtinde, bir yerlerde saklanıyordu.

Mahmud, patronunu telefonla aradı. Durumu arz etti, dergiye gelemeyeceği için mazeret bildirdi. Patronu dışarı çıkmasını, orada neler olup bittiğini araştırmasını, insanlarla röportaj yapmasını ve askerin hangi amaçla orada bulunduğunu öğrenmesini istedi.

Mahmud, patronunun bu ısrarından alınmıştı. Yine de otelden çıktı. Toplamaya çalıştığı malumatın bir değeri yoktu. Bir istihbarat çalışanı önde gelen teröristlerden birini takip sırasında başından ciddi bir şekilde yaralanmış ve hastaneye kaldırılmıştı.

Gün ortasında araştırma bitti ve güvenlik kordonu kaldırıldı. Mahmud bir kısım genç ve orta yaşlı adamın elleri arkadan bağlanmış halde ordu kamyonlarına doldurulduğunu gördü. Mahmud sonradan fark etti ki hepsinin ortak yanı çirkin olmalarıydı. Kiminin genetik kusuru vardı, kimisi yanık mağduruydu. Kimi de zihinsel özürlü görüntüsü veriyordu. Ne endişe, ne de korkudan eser vardı adamlarda, son derece rahat görünüyorlardı.

Mahmud Araplık Oteli'ndeki odasına döndü. Öğleden sonra başının üstündeki pervane küçük jeneratörün durmasıyla çalışmayı kesti. Tamiri uzun sürünce Mahmud kendi terinde boğulacağını sandı. Yazın başından bu yana ön camın üzerine demirden iki desteğe oturttuğu büyük soğutucuyla kahvehaneyi serin tutmayı başaran Aziz'e uğramak için çıktı. Orada her zamanki yerinde oturmuş nargile tüttüren Hadi'ye rast geldi.

Hadi'nin yanına oturan Mahmud, nargile ve bir bardak çay istedi. Hadi alışılmış neşesine kavuşmuş görünüyordu. Büyük bir güvenle Mahmud'a polisin İsmi Nedir'in peşine düştüğünü, ama onu yakalayamadığını anlattı. İsmi Nedir'i röportaj yapmaya ikna etmişti.

"Röportajı kendisi yapacak."

Hadi'nin bu haberi üzerine Mahmud yine kayıt cihazının elden çıktığına hükmetti. Yüz dolar çöpe gitmişti. Bu adam yine yalan söylüyordu. Yüzü gülüyorsa demek ki gerçek karakterine, yalancılığına geri dönmüştü. Burada herkes onu öyle bilirdi.

Fakat kayıt cihazı on gün sonra geri geldi. İçindekileri dinlemek Mahmud'un saatlerini aldı. Dinledi, başa sarıp bir daha dinledi. Anlatılanlar, dikkatli bir şekilde dinlemeyi gerekli kılıyordu. Çarpıcı, şok ediciydi. Anlatıcının güçlü duyguları olduğu anlaşılıyordu. Tıpkı Mahmud gibi, Hadi gibi, Ebu Enmar ve diğerleri gibi sıradan bir insan vardı karşılarında. Eskici Hadi'nin çizdiği hayali portreye hiç benzemiyordu.

Mahmud Araplık Oteli'nin kasıp kavuran sıcağından boğulacak duruma geldiği halde çarpıcı hikâyeyi dinlemekten kendini alamıyordu. Ertesi gün Mahmud'un gözlerini çevreleyen siyah halkalar patronunun dikkatinden kaçmamıştı.

"Senin için düşündüğüm daha pek çok iş var. Seni enerjik görmek istiyorum. Şu mağara gibi otelden çık artık!"

Ali Bahir bahane tanımaz bir üslupla söylenmişti. Mahmud'un Doktorlar Caddesi'ndeki Dilşad Oteli'ne yerleşmesinde ısrar ediyordu. Ebu Enmar, valizini, kitaplarını ve diğer eşyalarını toplayıp karşısına dikilen Mahmud'u görünce bir şey demedi. Doğrusu Mahmud bunu beklemiyordu. Ebu Enmar'ın şaşkına döneceğini düşünmüştü. Fakat adam gayet profesyonelce davrandı, kalan hesabı ödeyince Mahmud'un kaydını kapattı. Dostu Hazım'a çıktığını haber vermedi, zira bir haftayı aşkın süredir ortalıkta yoktu. Çalıştığı haber ajansı için il il gezerek fotoğraflar çekiyordu.

Ali Bahir, Mahmud'la Hadi arasında geçenleri öğrenmişti. Hikâyeyi dinlemek ve Ebu Cuni'nin elinden çay içmek için Mahmud'u derginin dâhili bahçesine çağırdı. Bir yandan Mahmud'un söylediklerine kulak veren patronu diğer yandan bahçedeki pek sık olmayan otları ve ağaçları kontrol ediyordu. Hava sıcak olmasına rağmen bitkiler ıslaktı, yeni sulanmışlardı.

"Gündüzleri vaktin bir kısmını bitkilere ayırmalı, yeşilliğe bakmalısın. Ruh ve beden sağlığı için bu çok yararlı. En azından her vakit sokaklarda karşımıza çıkan gri beton bloklardan sonra bir değişiklik..."

Patronundan eskicinin anlattığı çarpıcı hikâyeyle alakası olmayan bir yorum gelmişti. Hikâyeye devam mı etsin, yoksa devam için patrondan bir işaret mi beklesin, bilemedi. Bir yarım dakika bu sessizlikte geçti. Sonra Mahmud'a döndü:

"Benim için bu konuda bir şeyler yaz. Araştırma olur, şu adamla röportaj olur... Gelecek sayı için bir şey çıksın."

İki gün sonra Mahmud "Irak Sokaklarından Efsaneler" başlıklı bir makaleyi Ali Bahir'in masasına koyunca derhal takdirini kazandı. Derginin mizanpajı yapılırken Mahmud'un makalesine Robert De Niro'nun Frankenstein konulu meşhur filmi refakat etti. Mahmud'un bu durumdan pek hoşnut kaldığı söylenemezdi. Üstelik makalenin başlığı da değişmişti: "Frankenstein Bağdat'ta!"

Yüzünde kocaman bir gülümsemeyle öylece duran Ali Bahir, aynen böyle bağırmıştı. Mahmud, güvenilir ve objektif olmaya çabalıyordu. Oysa patronu dikkat çekici bir başlıkla işi magazine çevirmişti. Üstelik bu sayıda konu hakkında onun da bir makalesi bulunuyordu.

İşte yeni sayı Mahmud'un elindeydi. Dilşad Oteli'nin ikinci katında bulunan odasında uzanmış yatıyordu. Bütün bedeni bu kesmişti. Nezle olmaktan korkmuş, klimanın derecesini yükseltmişti. Uyumaya çalışarak tatil gününden faydalanmayı umuyordu. Yeni sayının kapağında Robert De Niro'nun azgın yüzü ona bakıyordu. Gerçekten öyle biri varsa, İsmi Nedir'in kendisi hakkında yazılan şu makaleyi nasıl karşılayacağını düşünüyordu. Kutsal görevi açısından bunu da başka bir yanlış anlama olarak mı görecekti? Derginin sayfalarını karıştırınca Hadi ne diyecekti? Mahmud'a sövecek miydi, yoksa ona övgüler mi düzecekti?

5.

Mahmud Sevadi yatağında kendisiyle barışık bir halde uzanırken General Sürur, İzleme ve Takip Dairesi'ndeki geniş bürosunda klimanın önüne geçmiş, mümkün olduğunca soğuk havaya temas etmeye çalışıyordu. Yaptığı hareketin sağlık açısından iyi olmadığının bilincindeydi, fakat kafası adeta yanıyordu. Belki de tansiyonu yükselmişti. Dairesindeki görevliler sabah boyunca rahatsız edici haberi vermekte acele etmemişler, çocukluk arkadaşı Ali Bahir'in çıkardığı *Hakikat* dergisinin yeni sayısını görmesi için gündüz kestirmesinin bitmesini beklemişlerdi.

General, Mahmud'un makalesini iki kez okudu. İzleme ve Takip Dairesi'nden onay almadan açıklanmaması gereken bilgilere sahip olduğunu düşündü. Fakat ülkeye aniden teşrif eden basın özgürlüğü hakkında ne yapabilirdi ki? Ali Bahir bu makaleyi yayınlamakla yanlış yapmıştı. Yayınlamadan önce kendisiyle istişare etmesi gerekirdi. Dolgun yanakları klimadan dolayı buz gibiydi, oysa General ateşler içinde yanmaya devam ediyordu. Dergiyi kocaman masasına fırlattı,

cep telefonunu alıp Ali Bahir'i aradı. Onu her zamanki gibi gülerken buldu.

"Sorun nedir dostum?"

"Senin için çalışan gazeteci şu suçlu ile hiç karşılaştı mı?"

"Sanmıyorum. Hayalgücü geniş sıradan bir vatandaşla görüştü. Basit bir hikâye dostum. Adam yalancının teki."

"Evet. Bu belki de bizim aradığımız suçlunun ta kendisi. Cildi ne renk? Üzerinde kurşun izleri var mı? Yaralarından kan sızıyor mu?"

"Bilmiyorum. Milletin uydurması işte dostum."

"Hayır. Uydurma değil. Senin şu gazeteci oralarda mı?"

"Bugün cuma, tatil günü dostum. Sen evinde değil misin?"

"Bu çocuk nerede kalıyor?"

General Sürur, adresi not kâğıdına yazıp telefonun üzerine bıraktı. Zile bastı, gürbüz yapılı bir genç odaya gelerek asker usulü selam verip hazırola geçti.

"Bana İhsan'ı çağır."

General'in emrini alan genç çıktı, birkaç dakika sonra topluca, yüzü tıraşlı, seyrek saçlı, pembe gömlek ve siyah keten pantolon giymiş başka bir genç içeri girdi.

"Bu adrese git ve bana gazeteci Mahmud Riyad Muhammed Sevadi'yi derhal getir."

X. BÖLÜM
İSMİ NEDİR

1.

"Alo! Alo! Test, test, test."

"Kayıt başladı."

"Biliyorum. Alo! Alo! Test, test."

"Pile dikkat et."

"Lütfen sus! Alo! Alo! Evet.

Çok vaktim yok. Belki geceleyin sokaklarda dolaşırken, yüklendiğim görevimi tamamlayamadan bedenim eriyip gidecek ve yok olacağım. Ben, sefil eskici babama meçhul gazetecinin verdiği şu kayıt cihazına ne kadar benziyorum. Benim açımdan vakit, tıpkı şu pil gibi. Çok değil, yeterli bile değil.

Şu sefil eskici gerçekten benim babam mı? Gökyüzündeki babamın iradesi için sadece bir araç. Zavallı annem İlişva da böyle tamlamayı sever. O, gerçekten zavallı biri. Hepsi zavallı insanlar. Ben zavallı insanların çağrılarına bir cevap, bir karşılığım. Ben kurtarıcıyım, beklenenim, rağbet edilenim ve bir şekilde umut beslenen. Az kullanıldığı için pas tutan gizli güçler nihayet harekete geçti. Sürekli uyanık kalmayan

bir yasanın güçleri. Kurbanların ve ahalinin duaları bir araya gelip bu gizli güçler aracılığıyla karanlığın rahmini harekete geçirdi. Ve ben dünyaya geldim. Ben, zulme son verecek intikam çağrılarının karşılığıyım.

Tanrı'nın ve göklerin yardımıyla bütün suçlulara yaptıklarını ödeteceğim. Nihayet yeryüzünde adaleti yerine getireceğim. Ne göklerin, ne ölümden sonra geç gelen adaletin acı veren bekleyişine gerek kalacak.

Görevimi yerine getirebilcek miyim? Bilmiyorum. Fakat en azından bir intikam örneği bırakacağım, ölümü kovmak için dua eden ruhlarının çırpınışından başka kimsesi olmayan masumların intikamı için.

Herhangi bir insanın beni duyması veya tanımasının benim açımdan bir anlamı yok. Şöhret için, başkaları bilsin diye ben burada değilim. Görevim yanlış anlaşılmasın, daha zor ve sıkıntılı bir hale gelmesin diye bu açıklamayı yapmak durumunda kaldım. Beni bir suçluya, bir seri katile dönüştürdüler. Beni suçlarının cezasını vermek için peşine düştüğüm kimselerle aynı kefeye koydular. Bu, büyük bir haksızlık. Oysa ahlaki ve insani yükümlülük; aç gözlülük, iktidar çılgınlığı ve kana susamışlık yüzünden tamamen harap olmuş şu dünyada adaletin yerine gelmesi için benim başarımdan yana durmak, benimle aynı safta yer almak gerekir.

Benimle birlikte kimsenin silah taşımasını istemiyorum. Kimsenin benim adıma suçluların peşine düşüp cezalandırmasını da istemiyorum. Görevimi yapmak için yolumu açmanızdan başka talebim yok. Beni görünce korkuya kapılmayın. Bu sözümü barışsever, iyi insanlara söylüyorum. Benim için dua etmenizi ve çok geç olmadan görevimi layıkıyla başarmam için güzel temennilerde bulunmanızı talep ediyorum. Ve..."

"Bakın! Pil bitti."

"Niçin sözümü kesiyorsun? Neyin var?"

"Pil bitti efendim."

"Tamam, sorun yok. Şimdi binadan çık ve elinde pil dolu büyük bir poşet olmadan sakın döneyim deme!"

2.

"Bağdat'ın güneyinde Devre civarındaki Asuriler semtine yakın inşası yarım kalmış bir binada ikamet ediyorum. Burası güçler arası bir savaş alanı. Üç grup var: Bir yanda Irak Ulusal Muhafızları ve Amerikan ordusu, diğer yanda Sünni milisler, öbür tarafta ise Şii milis güçleri. Yaşadığım binayı sıfır bölgesi olarak tanımlayabilirim. Zira çevresindeki bir kilometre çapındaki alan bu güçlerden hiçbirinin kontrolüne bir gün olsun geçmiş değil. Fiili bir savaş alanı olduğu için burada ikamet eden kimse yok. İnsanlar burada barınmadığı için benim için uygun bir yer.

Hasarlı ve terk edilmiş evlerin duvarlarındaki büyük gedikler-den güvenli geçiş koridorlarına sahibim. Geceleyin görevim icabı dışarı çıktığımda bu koridorları kullanıyorum. Yine de az önce andığım silahlı gruplarla karşılaşmak olası. Gün boyu ve geceleri hepimiz aynı geçiş güzergâhlarını kullanıyoruz. Herkes rakibinin peşinde dolaşsa da karşılaşmamak için elinden geleni yapıyor.

Benimle yaşayan yardımcılarım var. Geçen üç ay süresince etrafımda kümelendiler. En öne çıkanları Büyücü dedikleri yaşlı bir adam. Büyücü, Betaviyyin'in batısında kalan Ebu Nüvas semtinde yaşıyordu. Dediğine göre eski rejimin lide-rine hizmet eden bir grup büyücüden biriymiş. Amerikalıları Bağdat'tan uzak tutmak, şehrin ele geçmesini engellemek

için büyüler yaparmış. Fakat Amerikalıların da ileri teknoloji ürünü silah envanterlerinin yanı sıra müthiş bir cin ordusu varmış. Bizim büyücünün ve ekibinin gönderdiği cinlerin hakkından gelirlermiş.

Onunla karşılaştığımda derin bir keder ve acı içindeydi. Eski rejim düştüğü için değil, o ana dek karşılaştığı en büyük sınavdan yenilerek çıkmıştı. Endişe ettiği kadar vardı. Büyüleri hiçbir işe yaramıyordu.

Bağdat Havaalanı'ndaki katliamdan sağ kalan cinlerden biri onu yalnız kaldığında teselli etmiş ve önemli bir görevin kendisini beklediğini söylemiş. Ona benden bahsedip eşkalimi vermiş. Yaşadığı apartmandan eski rejimin işlediği suçlarla ilgisi olduğu suçlamasıyla kovulduğunu, nereye gitse kendisini izleyen birinin olduğunu söylemiş. Emrindeki cin bile kendisine yardım edememiş. Şu anda bile üssümüzden pek dışarı çıktığı söylenemez. Yaptığı iş, Devre'de ve Bağdat'ın diğer semtlerinde güvenli bir şekilde hareket etmemi sağlamak. Bu işi büyük bir adanma ve özveriyle yapıyor. Ona karşı yanlış yapanlardan alınacak intikamı temsil ediyormuşum.

İkinci önemli yardımcım Sofist. Kendini böyle tanıtıyor. İyi fikirleri bulup ortaya çıkarmada, parlatma ve pazarlamada beceriklidir. Aynı becerisini iyi olmayan fikirler konusunda da sergiler. Yerine getirdiğim görevi anlama konusunda kendisinden bir hayli istifade ettim. Herhangi bir şüpheli durumda yine ona müracaat ediyorum. Herkese güven telkin eden, inancını kuvvetlendiren biri. Bu da onun hiçbir şeye inanmıyor oluşundan kaynaklanıyor. Sa'dun Caddesi'nde onunla karşılaştığım akşam sarhoştu, bir kaldırımda oturuyordu. Aslında inanç konularına itibar etmediği halde bana inanmaya hazır olduğunu söylemişti. Bunun tek bir sebebi

vardı. Diğerleri bana inanacak durumda değillerdi. Varlığımı bile kabullenemiyorlardı.

Üçüncü önemli kişi Düşman denilen şahıs. Terörle mücadele biriminde subay olarak çalışıyor. Düşmanlarımın neye benzediğini, nasıl düşünüp davrandıklarını onun sayesinde öğreniyorum. Hassas konumu sayesinde zor zamanlarda sağladığı önemli bilgiler bana inanılmaz yarar sağlıyor. Bana katılmasının nedeni katı ahlakçı yaklaşımı. Emniyet güçlerinde iki yıl çalıştıktan sonra peşinden koştuğu adaletin ayaklar altında ezildiğine ve asla tahakkuk etmeyeceğine kanaat etmiş. Şu anda benim yanımda yüce bir hizmeti yerine getiriyor. Ona göre peşinde olduğu adalet ancak bu şekilde yerine getirilmiş oluyor.

Daha az önemde üç adamım daha var. Küçük Deli, Büyük Deli ve En Büyük Deli. Küçük Deli ses kaydının başlarında sözümü kesen ve pil satın alması için birkaç kilometre uzağa gönderdiğim şu eleman. Bu esnada bilseniz nice badireler atlattı, sağında solunda kurşunlar vızıldadı. Küçük Deli'ye bakarsan, Kral I. Faysal'dan Amerikan işgaline değin Irak devletinin üretmekte başarısız olduğu örnek vatandaş tipi yok mu, işte o benim. Çünkü ben, farklı etnik kökenden, ırktan, kabileden ve sosyal sınıftan bir sürü insanın karışımıyım. Geçmişte bir örneği daha olmayan bu imkânsız karışımın temsilcisiyim. Ona göre ben, ilk gerçek Irak vatandaşıyım.

Büyük Deli beni bütün dinlerin müjdelediği kurtarıcıdan önce gelen muazzam yıkım makinesi olarak görüyor. Yoldan çıkmış, sapkın insanlığı ben yok edeceğim. Bana görevimde yardımcı olmak suretiyle beklenen kurtarıcının gelişini çabuklaştırdığı inancında.

En Büyük Deli'ye göreyse ben kurtarıcıyım. Yakın bir gelecekte sonsuz sıfatlarımdan bir kısmının ona geçeceğine

inanıyor. Ona kalırsa, yeryüzü ve ülke tarihinin şu kritik ara dönemini anlatacak satırlarda kendi adı, benim adımla birlikte anılıp ölümsüzleşecek.

Sofist'e sorduğumda, 'İşte bu en büyük delidir,' demişti. Zira bunun deliliği tam deliliktir. Aklın sınırlarını aşan olağanüstü hikmeti kabul noktasında beyaz bir sayfa gibi tertemizdir. Farkında olmadan saf hakikatin diliyle konuşur."

3.

"Gün batımından bir veya iki saat sonra dışarı çıktım. Her taraftan kurşun yağıyordu. Uzun caddeler boyunca tek başıma yürüdüm, etrafta kedi köpek bile görünmüyordu. Gece yarısına doğru şiddetlenen kurşun sesleri ara verdiğinde ayak seslerimden başka hiçbir yerden çıt sesi dahi duyulmuyordu. İhtiyaç duyduğum her şey yanımdaydı. Düşman beni birkaç kimlik ve aslından ayırt edilemeyen belgelerle donatmıştı. Büyücü bana yerleşim yerleri, caddeler ve sokaklar arasında doğru yönde hareket edebilmem, insanlarla karşılaşmadan gidip gelebilmem için bir rota çıkarmıştı. Bu rota, beni insanlardan, insanları da benden uzakta tutuyordu.

Üç deli gideceğim semte uygun giyinmeme yardım ediyordu. Makyaj sayesindeyse yüzümdeki yaralar, darbeler ve dikiş izleri görünmez oluyordu. Çoğunlukla bu işi Sofist hallediyordu. Elime bir ayna tutuşturuyor, tek başıma dışarı çıkmadan önce yaptığı işin sonucunu görmemi sağlıyordu.

Görevimin sonuna yaklaşıyorum. El Kaide örgütüne mensup, başkente yakın Ebu Gureyb semtinde oturan bir adam var. Başkentte paralı asker olarak bir güvenlik şirketinde çalışan Venezuelalı bir subay var. Bunlara yaptıklarının bedelini ödetince her şey bitiyor. Yine de işler tahmin ettiğim şekilde sona ermiş olmuyor.

Bir gece bütün bedenim kurşunlarla delik deşik bir şekilde geri dönmüştüm. Zorlu bir kapışma ve tehlikeli bir takip olmuştu. Neredeyse suçlunun gırtlağına yapışmayı başaramayacaktım. Adam siyasi, dinî hiçbir görüşe aldırmaksızın silahlı çetelere dinamit ve patlayıcı malzemeler temin eden bir ölüm tüccarıydı. Silahlı adamlarıyla birlikte Bağdat'ın ortasındaki Şurce çarşısına yakın evlerden birinde kalıyordu.

Üç deli vücudumdan epey kurşun çıkardı. Büyücü ile Sofist bedenimin hasar gören yerlerine birlikte dikiş attılar. Fakat omuzumdaki bir parça bir türlü yerine oturmadı. Tamamen çürümüştü, sanki günler önce can vermiş eski bir cesede aitti. Ertesi gün bedenimi kontrol etmek için ayağa kalktığımda yere kapaklandım. Bedenimden keskin bir çürüme kokusu, ölümün kokusu etrafa yayıldı. Ekibimden kimseyi etrafta göremedim. Kokudan kaçmak için hepsi binanın çatısına çıkmıştı. Bedenimi büyük bir örtüye sardıktan sonra onları aramaya çıktım. Açık bedenimden akan sıvılar örtüye yayıldı. Çatıya çıktım, onlarla aramdaki uzaklığı koruyarak seslendim:

'Ne oluyor? Sona mı geldik?'

Büyücü bana baktı, üzüntülüydü. Diğerleri sigara içiyor, çatıdaki korkuluğun aralığından binanın etrafındaki cadde ve sokaklarda neler olup bittiğine bakıyorlardı.

'Sen birilerini öldürdükçe hesap da kapanıyor. İntikam isteyenin arzusu yerine gelince ona ait olan beden parçası da eriyip gidiyor. Göründüğü kadarıyla zamanın tükeniyor. Son vakit gelmeden önce bütün kurbanların intikamını alırsan bedenin önce sapasağlam bir araya gelecek, son görevin bitimiyle birlikte erimeye başlayacak. Eğer vaktinde yetiştiremezsen ortada bir beden değil sadece öç alınmasını bekleyen son adama ait parça kalacak.'

Büyücünün sözlerine Sofist'ten tepki geldi:

'Saçma!'

Sigarasını yere fırlatan Sofist devam etti:

'Ne ölür, ne erir gider, ne de başka bir şey olur. Sen yalancısın. Bizi korkutmak istiyorsun. Kurtarıcı ölmez!'

Bunu dedikten sonra En Büyük Deli'ye dönüp baktı. Bu düşünceyi diğerlerinden çok sahiplenen oydu. En Büyük Deli, çabucak karşılık verdi. İki yumruğunu havaya kaldırıp salladı ve bağırdı:

'Evet, kurtarıcı ölmez!'

İkisi konuyu tartışadursun, diğerleri etrafı izlemeye devam etti. İki grup gün ortasında çatışacak gibi görünüyordu. Çatıda durup etrafı gözetlemek riskli bir işti. Serseri bir kurşuna hedef olmak vardı. Fakat olacakları görme merakı herkesi kuşatmıştı.

Örtüyü yere serip güneşe karşı çıplak halde çatının üzerine uzandım. Bedenimdeki yaralardan ve açılan dikiş yerlerinden yapışkan sıvılar sızıyordu. Sil baştan komple bir bakıma ihtiyacım vardı. Asıl şaşırtıcı olansa yeni parçalara gerek duyuyor olmamdı.

Aşağıdan sesler duyuldu. Sonra sesleri bastıran kurşun sağanağı geldi. Derken keskin bir haykırış. Güneşin altında piştiğimi hissedince kalktım. Kirli örtüye yeniden sarınıp korkuluğa yanaştım. İki grup arasındaki çatışma çabuk bitmişti. İlk grup çabuk dağılmış, hemen kaçmıştı. İkinci grup, kaçan gruptan iki kişiyi yakalamıştı. Bu ikisini dipçiklerle Biksi makineli tüfek mermileriyle delik deşik edilmiş yıkık bir duvara doğru ittiler. Biri yaralanmıştı, sızlanıyordu. Belki de aman diliyordu. Diğeriyse sessiz ve dimdikti. Kutsal bir şehit tavrına bürünmüştü. Sanki yaşananları gören birileri, şehit

oluşunu yana yakıla diğerlerine anlatacaktı. Uzun sürmedi, iki genci duvara ittiler. İki üç kez "Allahu Ekber" diye bağırıp tetiğe asıldılar. Gençler hemencecik yere yığıldı. Çapalarını omuzlarına atan çiftçiler gibi tüfeklerini omuzlarına dayayan silahlı grup çarçabuk oradan ayrıldı.

Yardımcılarıma baktım. Büyücü dışında hepsi korkmuş görünüyordu.

'İyi gençlere benziyorlardı. Yazık oldu.'

Çatışma alanına bakan Büyücü devam etti:

'Kurban değiller mi öyleyse?'

'Bilmem. Sofist'e sor.'

'Gördüğüm kadarıyla hepsi kurban.'

Üç saat sonra sağ başparmağımı ve sol elimden üç parmağı kaybettim. Burnum eridi ve bedenimde kocaman delikler oluşmaya başladı. Etlerim çürüyüp gidiyordu. Kendimi zayıf hissediyor, derin bir uykuya dalmak istiyordum. Altı yardımcım binanın civarındaki terk edilmiş evlerden taşınan mobilyalarla dolu salonda oturuyor, ciddiyet ve endişe içinde hakkımda konuşuyorlardı.

Elimdeki plana bakılırsa görevim bu gece sona eriyordu. Kerrade'deki otelde Venezuelalı subayın icabına bakacaktım. Boğazını sıkmadan önce yoğun bir kurşun yağmuruna maruz kalacaktım. Sonra Düşman'ın benim için ayarladığı emniyete ait özel bir araçla orayı terk edip Ebu Gureyb'e doğru yola çıkacaktım. Orada görevim sona erecekti. El Kaide örgütünün liderini öldürecek ve şu korkunç dünyanızdan çekip gidecektim.

Akşam olunca gözlerim kapandı. Gözümü açtığımda üç deliyi tepemde bana doğru eğilmiş halde buldum. Beni suyla yıkarken kan içinde kalmışlardı. Binanın üçüncü katında

bulunan dairenin banyosuydu burası. Bir şeyler karıştırıyorlardı ama ne?

Hararetli bir tartışmanın sonunda altı yardımcım bir karara varmıştı. Üç deli, kaldığımız binadan çıkarak karanlık caddeyi geçmiş, gündüzün iki gencin infaz edildiği alana ulaşmıştı. Aziz diye tabir ettiğimiz onurlu gencin ölüsünü sürükleyip aman dileyen, korkak olanı orada bırakmışlar. Binaya taşıdıkları cesedi zemin kata götürüp bana uyan organlarını almak üzere operasyona başlamışlar. İhtiyacım olan kısımlar alındıktan sonra cesedin kalanını siyah bir plastik torbaya koyup orada bırakmışlar. Sonra onurlu gencin cesedini oradan alıp uzağa, Amerikan füzeleri tarafından yıkılmış bir evin enkazına atmışlar.

En Büyük Deli, bedenimin çürümüş kısımlarını kesip alırken diğer iki deli de yeni parçaları dikmeye uğraşmış. Sonra beni üst kattaki dairenin banyosuna taşıyarak bir güzel yıkayıp kuruladılar. Düşman, bana Amerikan özel kuvvetlerine ait bir subay elbisesi giydirdi. Gereken kimlik kartlarını vermeyi de ihmal etmedi. Sofist, makyaj becerisini konuşturup yüzümü şekle soktu. Sonra da elime yine bir ayna tutuşturdu. Yüzüme baktığımda kendimi tanıyamadım. Dudaklarımı oynatınca bu yüzün bana ait olduğunu anladım.

'Bana ne oldu?'

'Seni yeniden hayata döndürdük.'

Büyücü'nün sesiydi bu. Alt dudağından sarkan sigarasıyla kollarını salondaki koltuğun kenarlarına dayamış, keyifli görünüyordu. Bu operasyonun beyni oydu. Onurlu bir şekilde infaz edilen gencin kurban olduğuna ve intikam istediğine tüm ekibi inandırmıştı. Madem kurbandı ve intikam istiyor-

du, o zaman diğer intikam isteyen cesetler gibi bana parça vermesinin bir mahzuru bulunmuyordu.

Derin bir uykudan uyanmış gibi ayağa kalkınca kendimi zinde ve tazelenmiş hissettim. Etrafımda tuhaf yüzler belirdi ve sabahtan beri planladığım şeyi unuttum. Amerikan Denizcilerine ait yazlık şapkayı takıp aşağı indim. Doğuya doğru yöneldim. Gündüz iki genci infaz eden grup bu yöne gitmişti. Onurlu gencin şimdi benim elimde olan parmakları kapıları itip bana gideceğim yolu gösteriyordu. Silahlı grubu yere oturmuş çay içerken buldum. Yan binadaki gözcü beni görmemişti. Ben içeri girince şaşırıp kaldılar. Göz açıp kapayana dek silahlarına uzandılar. Neyse ki ben bu silahları kullanmalarına fırsat vermeyecek yakınlıktaydım. Alabildiğim silahları ellerinden alıp uzağa fırlattım. Aramızda yumruk yumruğa bir mücadele başladı. Eline silah geçiren kurşun yağdırmaya başladı. Civardan başkaları da mekâna doluştu. Kurşunlar uçuşurken bağırtılar yükseliyordu. Fakat sonuç onların lehine olmadı. Sırtıma pek çok kurşun isabet etse de ellerim makine gibi işliyor, gırtlaklarını bir bir sıkıyordum. Yarım saat sonra aralarından sadece biri sağ kaldı. Odanın bir köşesine büzüşmüştü. Şarjlı elektrik lambaları yüzünü tam olarak göstermiyordu, fakat ağladığını duyuyordum. Yanına yaklaşınca kasabın eline teslim edilmiş koyun gibi korkuyla titrediğini gördüm. Bu gece arkadaşlarıyla birlikte bulaştığı belanın sıradan olmadığını anlamıştı. Bu, Tanrı katından gelen bir öfke olmalıydı. Nihayet lambaların soluk ışığı altında yüzü ve korku dolu gözleri belirdi. Kendini suçlu hissediyordu, bu işimi kolaylaştırdı. Ben daha elimi uzatmadan hiçbir şekilde kendini savunmayacağını kabullenmişti."

4.

İntihar bombacılarını kiralayan güvenlik şirketinin başındaki Venezuelalı subayı öldürdüm. Aralarında Sedir Novotel'in güvenlikçisi Hasib Muhammed Cafer'in de bulunduğu sivillerin ölümünden bu adam ve şirketi sorumluydu. Ebu Gureyb semtinde oturan El Kaide liderini de öldürdüm. O da Tayeran Meydanı'nda patlayan araçtan ve geride bıraktığı kurbanlardan sorumluydu. Hadi'nin yüzüme yerleştirmek için kaldırıma savrulan burnunu alıp getirdiği adam bunlardan biriydi. Hazırlıkları tamamlamak, gözlem yapmak ve düşman gruplara sızmak birkaç haftamı almıştı. Biraz vakit alsa da ikna edici delillere sahipsen peşine düştüğün şahsa düşman grupların güvenini kazanmak çok zor değildi.

Bedenime yeni kurbanların parçaları eklendikçe intikam listem kabarıyordu. İntikamı alınanlara ait eski parçalar düştükçe ekibim tarafından yeni parçalar bulunuyordu. Bir gece farkına vardım ki bu plana göre listem sürekli yenileniyor, bu iş sonu gelmeyecek bir göreve dönüşüyordu.

Düşmanım zaman olmuştu. Zaman görevimi tamamlamak için yeterli gelmiyordu. Sokaklarda artık cinayet işlenmesin, kimse birilerinin planlarına kurban gitmesin, olduğum yerde eriyip gideyim istiyordum. Fakat cinayetler henüz başlangıç aşamasındaydı. İkamet ettiğim binanın camları dökülmüş pencerelerinden ve balkonlarından göründüğü kadarıyla böyleydi. Sokaklara çıktığımda sağa sola çöp gibi fırlatıp atılmış insan cesetlerine rast geliyordum.

Cinayetlerin çoğalmasıyla hattımız da genişlemiş oldu. Üç deli hafif ve orta kuvvette ateşli silahlar bulup getirdiler. Çatının ortasına da dört yöne nişan alır vaziyette Biksi diye tabir edilen PK makineli tüfeği kurdular. Binanın girişini nereden bulduklarını bilmediğim beton bloklar ve toprak

dolu çuvallarla kapattılar. Birkaç gün süren hummalı çalışma esnasında onlara yardım eden gençler gördüm. Bina bir askerî karargâha dönüşmüştü. Dahası, bu küçük karargâhı korumak için gönüllü askerler toplanmıştı. Üç deli bana dair fikirlerini bir gruplaşma biçimine dönüştürmüş, ülkenin genel gidişatından ve çevrelerinde yaşanan olaylardan memnun olmayıp bir hal çaresi arayanları etraflarına toplamışlardı.

Küçük Deli, başkentin çeşitli semtlerinden akıp gelen takipçileriyle zemin katı tamamen işgal etmişti. Hepsi Küçük Deli gibi benim 1 no.lu Irak vatandaşı olduğuma inanıyorlardı. Kendini 2 no.lu Irak vatandaşı ilan eden Küçük Deli, takipçilerinin hepsine bir sayı vermişti. 3 sayısından başlayan liste, her gün eklenen yeni sayılarla gittikçe kabarıyordu.

Büyük deli ikinci katta bulunan diğer iki daireyi zapt etmişti. Diğerlerine oranla takipçisi daha az olan Büyük Deli, kutsal kitabını yazdırmakla meşguldü. Kutsal kitabında, Tanrı'nın yeryüzünde cisimleşmiş görüntüsü olduğumu söylüyor, kendisinin de bu görüntüye açılan kapı olduğunu ifade ediyordu. Takipçilerine beni görmek haram kılınmıştı. Bu yüzden üçüncü kattan indiğimde koridorda veya merdivende ne vakit beni görseler hemen secdeye kapanıyorlar, korku ve saygı içinde elleriyle yüzlerini kapatıyorlardı.

Büyücü bu gidişattan memnun değildi. İşin sonunu iyi görmüyordu. Çok fazla göze batar hale gelmiştik.

'Binamıza yapılacak bir bombardımanda belki sen ölmeyeceksin, ama bizi kıymaya çevirecekler.'

Bana böyle dedikten sonra onay için Sofist'e baktı. Fakat Sofist'ten beklediği tepki gelmedi. Birkaç dakika sonra Büyücü lavabonun yolunu tutunca Sofist yanıma yaklaştı:

'Kıskanç adam. Seni kendi kontrolü altında tutmak istiyor. Söylediklerini umursama.'

Sofist, Büyücü'den hoşlanmıyordu. Bu sözü bana daha yakın olmak, Büyücü'nün yerini almak için yaptığı bir hamle olarak değerlendirdim. Büyücü'ye benimle teklifsiz bir şekilde konuşma imkânı veren yakınlık Sofist'i rahatsız ediyordu. Büyücü'nün beceresini ortaya koyan ve çoğu kez mükemmel işlev gören görev rotalarının bu yakınlıkta büyük payı vardı.

Düşman'a gelince, her zaman aramızda bulunmuyordu. Uzun müddet gözden kayboluyor, çıkıp geldiğinde muhakkak yeni şeyler getiriyordu. Son gelişinde telsiz cihaz ve ekipmanlarıyla sahra telefonları getirmekle kalmamış; her katın balkonuna kamera koyarak bir izleme monitörünü de yanına eklemişti. Bu onun son ziyareti ve benim için yerine getirdiği son hizmeti olmuştu. Daha sonra onu görmedim. Birkaç kez telefonda görüştük. Sesi endişeli geliyordu. Açığa çıktığını söyledi. Hakkında iç soruşturma başlamış, son zamanlardaki faaliyetleri mercek altına alınmıştı. Amerikalılar da onu talep etmişlerdi. Onu bir terör örgütüne yardım etmekle suçlamaları muhtemeldi. Daha sonra gözden kayboldu. Görüşme yaptığımız telefondan aradığımda cihaz hizmet dışı kalmıştı."

5.

"İşlerin istediğim gibi gitmediğinin farkındayım. Şu kaydı dinleyenlerin görevim bitip de dünyanızdan gidene dek bana engel çıkarmamak suretiyle yardım etmesini işte bu yüzden istiyorum. Uzun zamandır buradayım. Benden önce çok kimselerin geldiğini de biliyorum. Geçmiş çağlarda yeryüzüne, buraya geldiler. Zor zamanlarda görevlerini yerine

getirip gittiler. Benim onlardan bir farkım yok, olmasını da istemiyorum.

Bedenimi onarmak için kullanılan ceset parçaları konusunda dikkatli davrandım. Yardımcılarımı meşru olmayan, suçlulara ait parçaları getirmemeleri konusunda uyardım. Fakat bir şahsın ne kadar suçlu olup olmadığını kim bilebilir? Büyücü, bana bir gün nargilesini fokurdatırken şöyle demişti:

'Hepimizin masum bir tarafı olduğu gibi suçlu bir tarafı var. Suçsuz yere öldürülen biri bugün için masum görünebilir. Fakat on yıl önce eşini veya huzurevindeki annesini pencereden sokağa attığında veya bir ailenin suyunu, elektriğini keserek bir çocuğun hastalanarak ölmesine sebep olduğunda aynı adam bir suçluydu.'

Sofist, her zamanki gibi Büyücü'nün bu sözüne de olumsuz yaklaşmıştı. Bir gün sonra Amerikalıların bulunduğumuz bölgeden çekildiğine dair aldığım duyumu teyit etmek için çatıya çıktığımda Sofist'in beni izlediğini fark ettim. Yüzünde ciddi bir ifadeyle arkamda öylece duruyordu.

'Lütfen Büyücü'nün sözüne güvenme. O aslında kendisinden bahsediyor. O bir suçlu. On yıl önce birini öldürdü. Eşini ve annesini pencereden atan o. Küçücük bir çocuğun ölümüne sebep olan da kendisi. O bir suçlu, söylediklerine dikkat edersen iyi olur.'

Düşman'ın son ziyaretinde getirdiği dürbünü aldım. Amerikan Abrams tanklarının merkez edindiği caddelerin uzak köşelerine göz gezdirdim. Tanklar ortalıkta görünmüyordu. Yan caddelerdeki yüksek binalarda bulunan küçük kışlalar ve gözlem noktaları da kalkmıştı. Aldığım duyum doğru çıkmıştı. Ortada tuhaf bir durum vardı. Sofist'e döndüm:

'Böyle mevzulara kafanı fazla takma. Büyücüyü aklından çıkar. Ben senin sözlerine değer veriyorum. Son görevimde yanıma sen önerdin diye tabanca almadım mı?'

'Evet.'

'O zaman sus ve bir daha bu konuyu mesele etme.'

Tekrar dürbünle etrafa bakındım. Aklımı başka bir mevzu kurcalıyordu. Son yenileme esnasında bir suçludan parça takıldığına dair şüphelerim vardı. Belki de bunu bilerek yapmamışlardı. Farkında olmadan bir teröristin cesedinden parça alınmış olabilirdi. Kendimi iyi hissetmiyordum. Kafam fazlasıyla karışık durumdaydı. Caddeleri, sokakları ve binaların çatılarını izlemeye devam ederken görüntü kayboldu, gözümün önüne beyaz bir perde indi. Dürbünü indirip gözlerimi ovmaya başladım. Sofist'ten beni aşağıya indirmesini istedim.

Bir saat sonra gözlerim yeniden görmeye başladı. Gözlerimin vadesi gelmiş, acilen değişmeleri icap ediyor olabilirdi. Fakat artık ekibimin getireceği parçalara güvenmiyordum. Sokaklar ceset kaynıyor, akşama doğru yeni cesetler yığılmaya başlıyordu. Bunlar çoğu kez birbirlerini öldüren suçlu insanlardı.

Büyücü'yle baş başa konuşma fırsatı bulduğumda rahat rahat bedenimin artık suçluların parçalarından oluştuğunu söyleyiverdi.

'Bu nasıl olur?'

Ben hayretler içinde durumu sorgularken o nargilesine köz takviye etmekle meşguldü. Ateşi canlandırmak için hortumu tutup derin bir nefes çekti. Ağzından dumanlar çıkarırken muzip bir ifadeyle baktı:

'Sana organlarını taktığımız onurlu genç, sence gerçekten bir aziz miydi?'

'Ne demek istiyorsun?'

'Silah taşıdığı müddetçe herkes suçludur.'

Bunu söyler söylemez nargilesinden sakince bir nefes çekti. Sofist'in kapının yanında durup konuşmamızı dinlediğini fark ettim. Bu gece yeni bir görev için hazırlık yapıyordum ve ikisinin arasında yeni bir tartışmanın çıkmasına tahammülüm yoktu. Kalktım ve Sofist'ten göreve hazırlanmak için bana yardım etmesini istedim. Yeni görevim başkentin doğusundaki sıradan bir semtte oturan milis komutanını alt etmekti. Sofist, bu milis güçlerine ait üniformayı yerinden çıkardı. Makyaj ustalığını gösterip seyircisine hazırlanan bir tiyatro oyuncusu gibi beni yeni kimliğime hazırladı. Fakat Büyücü ile aramızda geçen konuşmayı unutmamıştı. Büyücü'nün sözlerine itiraz ederken makyaja devam ediyordu:

'Seni yarım suçlu olduğuna ikna etti. Bedeninin yarısı suçlulara ait organlardan oluşuyor. Yarın dörtte üçü suçlu diyecek, daha sonra da bir bakmışsın tamamen suçlu olup çıkmışsın. Normal bir suçlu olmakla da kurtaramayacaksın. Adın süper suçluya çıkacak. Çünkü sen suçlulardan yapılma bir varlıksın. Suçluların bileşkesi, öyle değil mi?'

Ben dışarı çıkana dek susmadı. Öfkeden için için yanıyordu. Tek kelime etmedim. Maalesef artık düşman olmuştuk.

Bu sırada binanın dışında önemli değişiklikler oluyordu. Büyücünün kehaneti kısmen gerçekleşmeye başlamıştı. Üç delinin takipçi sayısı o kadar artmıştı ki işgal ettikleri daireler yetmez olmuştu. Bir de bu kadar insanın lojistik sorunu; yemesi, içmesi, yatağı yorganı vardı. Şimdiye dek bu sorunu nasıl çözdüklerini bilmiyordum.

Bizim üç deliyle takipçileri arasındaki tartışma büyük bir kargaşaya dönüşmeden çözülmüş, civar binalara yayılma stratejisi benimsenmişti. Girişte kalanların bir kısmı bizim binadan çıkarak komşu binalara geçti. Akşam caddede bir grup silahlı genç etrafımı çevirip bana secde etti. En Büyük Deli'nin takipçisi olan bu grup, beni Tanrı'nın yeryüzündeki görüntüsü olarak görüyor, böyle inanıyordu. Başına turuncu bir sarık sarıp sakalını uzatan En Büyük Deli, yeni bir dinin peygamberi olup çıkmıştı. Görüntü, Büyük Deli'nin takipçilerini andırıyordu. Fakat onun grubundakiler daha solgun yüzlü ve daha az gürültücüydü. İki grup birbirini şarlatanlık ve doğru yoldan sapmış olmakla suçluyordu.

Küçük Deli'nin Iraklı vatandaşlar grubuna gelince, sayıları yüz elliyi aşmıştı ve gelecek seçimlere katılmayı düşünüyorlardı.

O gece, milis liderini ve onu savunan on beş kişiyi öldürdüm. Sofist'in tavsiyesi üzerine bu defa revolver kullandım, zira göreve başladığım zamanki öldürme şekli işe yaramadı. Milis liderinin iri cesedini evinin avlusuna bırakıp giderken bağırsakları kurşunla doluydu. Annesi, eşi ve kız kardeşleri siyah giysiler içinde etrafında geziniyor; göğüslerini, yanaklarını keder ve ızdırap içinde dövüyorlardı.

Devre'ye, kendi üssüme dönerken milis liderinin araçlarından birini kullandım. Üsse yaklaştığımda bağırtılar ve silah sesleri duydum. Amerikalılar ve Irak ordusu çekilince milis çeteleri bölgeye hâkim olma savaşı veriyor olmalıydı. Aracı terk edip Büyücü'nün verdiği rotaya uygun şekilde duvarlardaki geçitlerden ilerlemeye başladım.

Bu sırada gözlerime tekrar perde indi ve bir şey göremez oldum. Duvara yaslanarak durdum ve birkaç dakika bu şekilde bekledim. Elimi gözlerime götürdüğümde sağ gözümün

adeta hamur kıvamına geldiğini hissettim. Yavaşça çekince gözüm siyah bir kütle halinde elime geldi. Yana fırlattım. Sol gözümün başına benzer bir durumun gelmesinden, büsbütün göremez olmaktan korktum. Duvarın yanına oturup silah seslerine kulak kesildim. Sesler her yönden geliyordu. Farkında olmadan sıcak bir çatışmanın ortasında öylece oturuyor olmak hiç hoşuma gitmedi. Dakikalar sonra sol gözüm zor da olsa yeniden görmeye başladı. Duvardaki geniş bir gedikten bakınca caddenin boş ve ıssız olduğunu gördüm. Kalkıp dışarı çıktım ve yolun iki tarafına göz gezdirmeye başladım. Uzaktan bir karartı yaklaşıyordu. Görüntü netleşene dek onu takip ettim. Uzaktan gelen bir ışık yüzüne vurunca bunun altmış yaşlarında, şişman, kırışık yüzlü, kısa kollu gömlek ve kumaş pantolon giyen bir adam olduğu anlaşıldı. İki elinde siyah torbalar taşıyordu. Torbalardan birinde ekmek somunu, diğerindeyse meyve olduğunu sonradan öğrenecektim. Bu adamın böyle bir yerde olması tuhaftı. Yolunu şaşırmış olmalıydı. Nereden geliyor, nereye gidiyordu?

Onu izlemeye devam ettim. Derken bir sokaktan içeri saptı. Bu sokak, doğrudan bizim üsse çıkıyordu. Karşılıklı atılan silah sesleri de daha ziyade bu yönden geliyordu. Milisler yoksa üç delinin karargâh edindiği bizim üssü mü kuşatmıştı?

Arkasından geldiğimi anlamasın diye aradaki mesafeyi koruyarak adamın peşi sıra yürümeye devam ettim. Büyücü'nün 'Herkes biraz suçludur,' sözüyle Sofist'in ona yaptığı itiraz aklıma geldi. Bu arada binaya varmadan önce gözlerimi tamamen kaybetme ihtimalini aklımdan hiç çıkarmadım. Şişman adam birkaç adımda bir korkuyla etrafına bakınmak için duruyordu. Ağlamıyordu, fakat yüzünde ağlamaya meyyal bir ifade mevcuttu. İçimden yanına yaklaşıp 'Ne işin var burada be adam?' diye sormak geldi. Fakat başka düşünceler

aklıma hücum edince zihnim allak bullak oldu. Adam yeniden durdu. Yakındaki binanın yukarı katlarına çarpan kurşun seslerini dinledi. Aramızda yirmi metre mesafe kalınca ben de durdum. Arkasına dönse beni göreceğine şüphe yoktu. Sol gözüme yeniden perde inmeye başladı. Sona geldiğimi hissettim. Sol gözüm de mayalanmış hamur gibi eriyip gidecekti. Elimdeki revolveri masum yaşlı adama doğrultup nişan aldım. Masum olduğu besbelliydi. Üç delinin bedenimi onarmak için taşıyıp durdukları adamlara benzemiyordu.

Gözlerim tamamen kapanmak üzereyken revolverin tetiğine asıldım. Tek bir atış yapmıştım. Başka ses duyulmadı. Karşılıklı atılan silah sesleri de kesilmişti. Ne bir ayak sesi, ne bir ağlama, ne de bir soluk... Gözlerim kapandığı için herhangi bir şeye çarpmamaya dikkat ederek adama doğru yürüdüm. Cesedin yanına varınca çömelip yoklamaya başladım. Onu kafatasından vurmuştum. Ölüm korkusuyla önünü ve binaların yukarılarını kollarken arkadan vurulmuştu.

Küçük bir bıçak çıkarıp işimi çabucak tamamladım. Büyücü şimdi ne diyecekti? Bunlar, masum bir kurbandan alınan yeni gözlerdi. Bedenimdeki suçlulara ait organ yüzdesi yarın artmayacaktı. Bu, masum bir organdı. Fakat... Ben neler söylüyordum? Bu masumun intikamını şimdi ben kimden alacaktım?

Sofist, Büyücü'nün planına göre benim sonunda suçluya dönüşeceğimi ve masumları öldürmeye başlayacağımı söylemişti. Şimdi de herhalde, 'Büyücü seni emrindeki cinle bu sonuca itiyor ve düşüncelerini etkiliyor,' derdi. Oysa Büyücü daha sakin bir tonda konuşarak bedenimin bileşenleri itibariyle suç işleme eğilimine girdiğini, bu korkunç durumdan çıkmak içinse bedenimdeki kötülüğe ait ne varsa atıp kurtulmam gerektiğini söyleyecekti. Tıpkı şu an kafamda

bütün fikirlerin çatışması gibi ikisi tartışacak ve bir neticeye ulaşmam mümkün olmayacaktı.

İki yeni gözü takmayı başardım. Etrafımı görebiliyordum. Masum yaşlı adamın cesedine baktım. Aradığım gerçek belki de buydu. Bu adam, Rabbin bana gönderdiği kurbandı. Adı da "Gece Ölecek Masum". O vakit aynen öyle olacaktı. Birkaç dakika sonra ya da en fazla yarım saate dek can verecekti. Çatışan tarafların kurşunları onu bulacak ve işte burada ölüp gidecekti. Belki cesedi, suçluların cesetlerine karışacaktı. Ne üç deli, ne takipçileri onu ele geçirebilecekti.

Ben sadece onun ölümünü hızlandırmış oldum. O zaten bir ölüydü. Bu gece, bu adamın yürüdüğü ıssız yola adımını atan masumların tümü ölecekti.

Adamdan aldığım gözlerin sabitlenmeye, yerinde durabilmesi için dikilmeye ihtiyacı vardı. Üsse vardığım zaman orada bunu yapacak insanlar mevcuttu. Oraya varsam da gözlerin düşmemesi için aşağı bakmaktan sakınmam gerekecekti. Bu yüzden adamın gömlek cebinden gözlüğünü alıp taktım hemen.

Üç delinin takipçileri tarafından askerî karargâha çevrilen binamıza sapan sokağa girdim. Kafam çatışan fikirler yüzünden cadı kazanı gibiydi, fakat ben ölümün hızlandırılması fikrine sarılmış durumdaydım. Katil değildim, sadece ölümün meyvesini olgunlaşıp yere düşmeden önce koparmıştım.

Çatışma sesleri kesilmişti ve ben tahminimde yanılmıştım. Amerikalılar ve Irak ordusu çekilince bölge için milisler birbiriyle çatışıyor filan değildi. Bu çatışma üç delinin takipçileri arasında çıkmıştı. Doğrusu bu benim en son beklediğim şeydi. Büyücü'nün kehaneti tamamlanmış, benim altı kişilik ekibime dışarıdan gelip katılan ilk kişiyle birlikte

kurulu düzen bozulmuştu. Büyücü ile kehaneti üzerine daha derin sohbet etme imkânı kalmamıştı. Benimle bir daha konuşamayacaktı. İkamet ettiğim binanın önünde, boylu boyunca molozlara uzanmış yatıyordu. Yanına yaklaştığım vakit alnının ortasında kurşun deliği gördüm.

Üçüncü kattaki daireme girdim. Orada kimseyi bulamadım. Eşyaların etrafa saçılmış hali bir çatışmayı haber veriyordu. Balkonun penceresinden bakınca Büyücü'nün cesedinin tam aşağıya düştüğünü gördüm. Öldürüldükten sonra buradan atıldığı aşikârdı. Sezgilerim bana bunu yapanın Sofist olduğunu söylüyordu. Peki, o neredeydi?

Ertesi sabah mekânı teftişe çıktım. Etrafa savrulmuş cesetlerden başka bir şey görmedim. Cesetler, asfaltın üzerine ve kaldırımlara dek uzanıyordu. Kimileriyse duvarlara yaslanmış haldeydi. Kimi balkondan yarı belinden sarkmış, kimi dairelerin ve odaların önlerine yığılmıştı. Etrafta Küçük Deli'den başka kimse yoktu. O da tamamen çıldırmış görünüyordu. Onu üçüncü kattaki odama çıkarıp sorguladım. Büyük katliamdan sağ çıkanların kaçtığını, muhtemelen bir daha dönmeyeceklerini öğrendim. Büyük Deli ve En Büyük Deli, ikisi de ölmüştü. Büyücü'yü öldürense Sofist'ti. Onu öldürüp kaçmıştı.

Küçük Deli'nin yüzü solgundu ve ağır ağır konuşuyordu. Her an olduğu yere yığılacak gibiydi. Yaşlı adamdan aldığım masum gözlerle bakınca tam bir suçlu gibi görünüyordu. Ölüm festivalinden kurtulmuştu zira diğerlerinden daha cani ve daha suçluydu."

"Pil tükenecek efendim."

"Evet, biliyorum."

"Elimizdeki son pil bu. Torbada başka pil kalmadı."

"Biliyorum. Bugünden sonra pile ihtiyacım yok. Kaydı bitirdim."

"Kayıt bitti mi? Peki, şimdi ne yapacaksın?"

"Bir tek şeyi, işte bunu."

"Hayır, efendim, hayır. Ben senin kölen ve hizmetkârınım. Niçin bunu yapıyorsun? Hayır efendim. Ben senin kölenim. Kö...le..."

"Alo, alo! Alo, alo! Tamam... Off! Çok zaman harcadım. Çok geciktim. Beni siz oyaladınız. Lanet olsun!"

XI. BÖLÜM
SORUŞTURMA

1.

İsmi Nedir'in yaptığı kaydı birkaç kez dinlemişti. Hem hikâyenin, hem de yumuşak, sakin sesiyle anlatıcının üzerinde bıraktığı şokun etkisinden çıkamamıştı. Bu önemli kayıtların başına bir iş gelmesinden çekinerek patronun hediye ettiği dizüstü bilgisayarı açıp kayıt cihazından ses dosyalarını kopyaladı. Bir kopyasını da taşınabilir belleğe çıkardı ve belleği yanındaki iskemlenin üzerindeki pantolonun cebine yerleştirdi. Dilşad Oteli'nin ikinci katında bulunan odasındaki rahat yatağa geri dönerken dışarıdan gelen zayıf uğultulara yenik düştü. Öğle vakti geçmiş, Ağustos ayının yakıcı sıcaklığı hafiflemeye başlamıştı.

Yeniden gözleri kapanıp uykunun kucağına düşünce telefonu çalmaya başladı. Otelin resepsiyonunda görevli şişman Hamu'nun sesini duydu:

"Üstad, burada seni görmek isteyenler var."

Elbiselerini giyip koyu yeşil halı kaplı merdivenlerden indi. Bu esnada midesinin bulandığını fark etti. Geç kahvaltı yapmıştı ve henüz öğle yemeği yememişti.

Sivil giyimli dört konuk aşağıda onu bekliyordu. Birinin yüzü tanıdık gelmişti, önceden görmüş gibiydi. Dikkat çe-

ken pembe bir gömlek giymiş, saçı epey kısa kesilmiş, yüzü tıraşlı bu genç onu kenara çekti:

"General Sürur seni çağırıyor."

"Niye, bir şey mi oldu?"

"Bilmiyorum... Dost olduğunuzu söyledi. Seni hemen görmek istiyor."

"Tamam."

Mahmud, bakışlarını resepsiyondan yana çevirdi. Şişman Hamu, uzaktan kumandayla kanallar arasında geziniyor, etrafında olup bitenle alakasız görünüyordu. Konu hakkında bir açıklama yapması için Ali Bahir'i aramak istedi, fakat cep telefonunu, kimliğini ve parasını odasında unutmuştu.

"Yukarı çıkıp kimliğimi ve paramı alayım."

"Kalsın, bir şey olmaz. Seni hemen götürmemiz lazım."

Pembe gömlekli, tıraşlı genç kesin bir tavırla böyle söyleyince Mahmud endişelendi. Güzellikle gitmeyip sorun çıkarmaya kalksa onu sürükleyerek götürecek gibi görünüyorlardı. Ağır bakır bir madalyona bağlı, üzerinde oda numarası yazılı anahtarı resepsiyona fırlattı. Gözünü televizyondan ayıran Hamu, ona baktı.

"Ben gidiyorum."

Mahmud, resepsiyon görevlisinin dikkatini çekebilmek için bu sözü endişeli bir tonda söylemişti. Hamu'nun yüzünde en ufak bir tepki oluşmadı. Mahmud'un başına gerçekten kötü bir şey gelse Hamu'nun şu anı hatırlaması mümkün değildi. Sanki orada yoktu.

Camları filtreli gıcır gıcır bir GMC yanaştı. Mahmud ve dört genç aracın içine doluştu. Araç, daha önce Ali Bahir'le geçtiği yollardan General Sürur'un ofisine doğru yola ko-

yuldu. Aracın müzik setinde Portakal isimli parça çalıyordu. Şarkı, Mahmud'un çelişen duygularını daha bir pekiştiriyor, endişesini ve korkusunu katmerliyordu. Aracın plakasını aldı. Fakat bu da onu teskin etmeye yetmedi. Ülkede resmî araçlarla yapılan adam kaçırma olaylarının ardı arkası kesilmiyordu. Sosyal kökenlerini anlayabilmek amacıyla dört gencin yüzüne dikkatle bakmaya başladı. Saf biri değildi. Zayıf olan bilinmeyen istikamete doğru kaçırılıyorsa bunun ötesinde başka şey olmalıydı. Her şeyi olduğu gibi bunu da sadece güç belirliyordu.

Müzik setinde sürekli Portakal şarkısı çalıyordu. Gençlerden biri parmaklarını şaklatarak ritim tutmaya başladı. Nihayet araç, Mahmud'un daha önce ziyaret ettiği İzleme ve Takip Dairesi'ne ulaşmıştı.

Mahmud, General'in bürosuna getirildiğinde onu büyük koltuğunda, ayaklarını masaya uzatmış, ağzında yanmamış kocaman bir puroyla buldu. Ortama sinen elma kokusunu hemen fark etmişti. General ağzından puroyu çıkarmadan kalkıp onu karşıladı ve oturmasını istedi. Kolları kaslı genç bir adam odaya girdi, iki fincan çay bıraktıktan sonra dışarı çıktı.

General Sürur, Mahmud'a yıllar önce bıraktığı halde bu günlerde yine puroyu özlediğini söyledi. Önceden çok fazla içtiği için doktorlar yasaklamıştı. Hayat, insanın arzularına uygun bir şekilde akıp gitmiyordu.

"Tütün kokusu duman kokusundan yeğdir, öyle değil mi?"

Mahmut, General'in sorusunu onayladı. Kafasında hâlâ Portakal şarkısı çalmaya devam eden ve otelin kapısından çıkalı beri karmakarışık düşünceler içinde kaybolan Mahmud biraz olsun toparladı. İşte General'in dostane bir ifade

taşıyan yüzü ve işte elma kokusu... Ayrıca ekşimsi bir tada sahip açık çay, midesindeki bulantıya iyi gelmişti.

Açık çayı içtikten sonra büroda geçen diyalog Mahmud'u şaşkınlığa uğratmış ve endişeye düşürmüştü. Bir kere bu adam, General Sürur dost filan değildi. Rejimin adamıydı. Ali Bahir'le çocukluk arkadaşı olmasının onun hesabında bir yeri yoktu. Mahmud, Ali Bahir'in General'le niçin alay ettiğini işte şimdi anlamıştı. Zira o, bu gibi adamları çok iyi tanıyordu. Gerek Saddam olsun, gerek Amerikalılar, gerekse yeni rejim, mevcut sisteme hizmet namına türlü kötülüğe bulaşmaktan, zulüm işlemekten geri durmazdı. General Sürur, sırasıyla bütün rejimlere hizmet etmişti, etmeye de devam ediyordu.

Mahmud'a her ne sormak isteniyorsa doğrudan sorulabilirdi. Mahmud ne bir suçlu, ne de muhtemel bir düşmandı. Fakat Mahmud'u korkutup endişeye düşürmek, kendisine duyduğu güveni zayıflatarak istenen bilgileri elde etmek yöntemi benimsenmişti. Otorite, kişinin beynine ve ruhuna darbeler indirmek suretiyle istemsiz bir şekilde kelimeleri kusmasını, istenen bilgiyi sağlamasını amaçlıyordu. Bu iğrenç üslup suçlular için uygun olabilirdi. Fakat çocukluk arkadaşının yanında çalışan ve bürona bir misafir olarak gelip seninle çay içen birine uygun düşmüyordu. Ali Bahir'le geldiğinde içtiği çay normal, koyu renkliydi. Bu defaki pek ona benzemiyordu.

"Bu içtiğin çay değil, bitkisel bir karışım. İçinde ne mi var? Öküz dili, serçe dili, domuz dili, aklına gelen ne kadar dil varsa hepsi. Ben buna kısaca 'dil açan' adını koydum. Zira bunu içenin dili açılıyor, içinde gizli saklı ne varsa bülbül gibi şakıyor. Gördüğün gibi ben de seninle beraber içtim. Peki, niçin? Aramızdaki dostlukta sıkıntılar hissettim. Bu

şekilde ben de görevimi yapacak ve sana gereken soruları sormuş olacağım."

Sürur konuşurken Mahmud'un çıtı çıkmadı. Bu adam ne söylüyordu? Dost olduklarına onu inandırma peşinde miydi? Öküz dili neydi, gizli sırlar ne demekti? Acaba içirdiği o sıvının içine gerçekte neler katmıştı?

2.

General Sürur'un elde ettiği sırlar vardı elbette. Özel istihbarat ağını kullanarak Mahmud hakkında yeterli malumat toplamıştı. Bir yıl önce İmare'deki Belde Karakolu'nda Mahmud'un aleyhine bir davanın kayıt numarasını, oradaki bir adamı sayesinde kolaylıkla ele geçirmişti. Bu durum, Mahmud için sürpriz olmuştu. Bu zorunlu ziyaretin ve soruşturmanın daha gizemli bir hal aldığını düşündü. Yine de konu hakkında General'in derinlemesine bilgi sahibi olduğunu sanmıyordu. Fotoğrafçı dostu Hazım Abbud haricinde kimse bu detaylara sahip değildi.

Mahmud hakkında yapılan bir şikâyet söz konusuydu. İddiaya göre Mahmud, yerel gazete *Bataklığın Sesi*'nde kaleme aldığı bir makale vasıtasıyla insanları İmare'de yaşayan bir adamı öldürmeye kışkırtıyordu. General'in bütün bildiği sadece buydu. Mahmud, daha fazlasını bilmesini istemiyor ve az önce yudumladığı "dil açan"a rağmen ağzından bir şeyler kaçırmamak için direniyordu.

General, üzerinden bir yıl geçmiş ve yasal olarak Mahmud'un aleyhine herhangi bir karar çıkmayan davada fazla ısrarcı olmadı. Arkasına dönüp dosya yığını içinden *Hakikat* dergisinin son sayısını çıkarttı ve Mahmud'a işaret etti. Dudaklarını büzen General sanki şöyle demek istemişti: "Hah! İşte şimdi gerçek mevzuya geldik. Daha önceki söylediklerim, sırf

senin kendine olan güvenini yitirmen içindi. Hadi bakalım hakkında suçlamalar var, şimdi ne cevap vereceksin..."

"Bu tuhaf hikâye nedir?"

"Ne hakkında?"

"Sana bu hikâyeyi anlatan adam kim?"

"Bizim oralarda eski eşyalar satan biri. Uyduruk bir hikâye. Genel yayın yönetmenin hoşuna gidince bana yaz dedi. Ben de yazdım."

"Uyduruk bir hikâye? Hmmm."

General, Mahmud'a sorular yöneltirken bir yandan dergiye göz gezdiriyordu. Mahmud, sorulara kendinden emin, sakin bir şekilde cevap veriyordu. General, Mahmud'a gerçek çağrılma nedeni hakkında tek kelam etmedi. Mesele, dergide Frankenstein olarak anılan İsmi Nedir'den başka bir şey değildi. Uyduruk değil, gerçek bir karakter söz konusuydu. General birkaç aydan bu yana mesaisinin büyük kısmını onu yakalamak için harcamıştı. Kişisel hayatı ve mesleki kariyeri bu bilinmez, tuhaf adama bağlıydı. Bu adamın etrafındaki bilinmezlik çemberini kırmaya çabalıyordu. Onu iki eliyle tutup yakalamaya, televizyona çıkarıp bütün dünyaya aslında basit, zavallı biri olduğunu ilan etmeye yemin etmişti. Bu adam, ülkedeki anarşi ortamından, insanların cehalet ve korkusundan istifade ederek kendisi hakkında efsane uyduran aşağılık bir şarlatandı.

"Şu eskici hâlâ sizin oralarda mı?"

"Evet. Betaviyyin, 7. Sokak'ta oturuyor. Evi tam bir enkaz. Oraya Yahudi Harabesi diyorlar. Elinle koymuş gibi bulursun."

"Tamamdır."

Mahmud daha rahat konuşmaya başladı. Konuşmanın seyri yön değiştirmişti. Mevzu artık kendisi değil, başka biriydi. General'in dostluğunu ve kendisine duyduğu güveni tekrar kazanmak için elini pantolonun cebine atıp ses kayıt cihazını çıkardı ve ona verdi.

"İsmi Nedir'e ait tüm kayıtları bu cihazda bulacaksın."

General, emrindeki kaslı gence seslendi. Ses kayıt cihazında kayıtlı ne varsa bir kopyasının çıkarılmasını söyledi. Gözden kaybolan genç, on dakika sonra geri dönüp cihazı General'e teslim etti. Ses kayıt cihazının kumaştan örme kayışından tutup ileri geri sallamaya başlayan General'in yüzünde bir bıkkınlık ve ilgisizlik ifadesi belirdi.

General tek kelime etmedi. Mahmud'un kafasında dönüp duran sorulara cevap vermeyi düşünmedi bile. Zaten burada soruları o sorardı, başkası değil. Mesele Mahmud açısından hâlâ netlik kazanmamıştı. Ancak General ile İsmi Nedir arasındaki hikâye umurunda değildi. Az önce işin içine bulaştırdığı Hadi'yi de sorun etmiyordu. Sadece bu şatafatlı bürodan bir an önce çıkmak istiyordu. General'in konuşmanın seyrini başka yöne çekerek derginin durumundan bahsetmesi, sokaklardan veya başka konulardan bahis açması dostluk havasını eski haline getirmeye yetmedi. Yarım saat önce yerle bir ettiği ortamı onarmaya çalışır gibiydi.

Sürur kötü bir adamdı, Mahmud böyle düşünüyordu. Ona tekrar güven duymak imkânsızdı. Midesinde acı bir yanmaya neden olan bu ziyaretin son olmasını umuyordu.

Ansızın ayağa kalkan General, puroyu masanın üzerinden alıp parmaklarının arasında yuvarladı ve ağzına götürdü. Geniş masanın arkasına geçerek çekmecelerden birini açtı. Gümüş rengi bir çakmak alarak puroyu yaktı. Derin bir

nefes çekti, puronun diğer tarafı korlaşırken ağzından yoğun bir duman yükseldi. Mahmud'a doğru birkaç adım atarak hizasına geldi. Mahmud, bu hamleyi görüşmenin sona erdiğine yordu ve ayağa kalktı. Ayağa kalkınca kendi boyunun General'den daha uzun olduğunu fark etti. General'in puro dumanı yüzünden kasılan gözleriyse açık renkti. Bu yüzüne burjuva havası veriyordu. Kapıya doğru birlikte yürüdüler. General tütüne duyduğu özlemi anıyordu:

"Tütün içerken kendimi şanslı hissediyorum. Bütün kötü şeyler başıma tütünü kesince geldi. Şansımın yaver gitmesi için böyle arada bir içiyorum işte."

Bu ancak yakın bir dosta söylenecek bir sözdü. Ya da General konuğuna böyle hissettirmek istemişti. Belki de Mahmud'un çocukluk arkadaşı Ali Bahir'e bu ziyareti ne şekilde anlatacağını düşünüyordu.

"Bu arada sana şaka yaptım. 'Dil açan' diye bir şey yok. Sana içirdiğim hafif çay, kalp krizini engelleyen bir tür kimyasal karışım. Sorguya alınanlarda bazen kalp krizi gerçekleşebiliyor. Bu içecekle hem sorguya alınanı böyle bir ihtimalden koruyor, hem de kendimizi sorguda adam öldürme töhmetinden kurtarmış oluyoruz."

Gerçek birer dostmuş gibi gülüştüler. Mahmud kendisini getiren dört genci bulmak için dışarı çıktı. Dönüş yolu boyunca zifiri karanlık yollardan geçerken General ile aralarındaki bütün konuşmalar istemsizce bir bir aklından geçti. General'in kendisini bir zanlı olarak gördüğünü ifade ettiği son açıklamasına aklı takıldı. Şu içtiği şeyin kalp krizini önleme hikâyesine gelince, şüphe yok, ağır ve iğrenç başka bir şakaydı.

3.

Bu kötü ve heyecan dolu günden geriye kalan, içine dert olan eski bir sıkıntının yeniden deşilmesiydi. İmare'deki Belde Karakolu olayı ve uzun boyu nedeniyle "Deve" lakabını taktığı suçlunun onun hakkındaki şikâyeti.

Deve'nin kardeşi küçük bir çete kurmuş, tutuklanıp hapse konuncaya dek bir müddet bölge ahalisine kan kusturmuştu. Yakalandığını duyan insanlar haberi büyük bir sevinçle karşılamıştı. Sevinen insanların içinde Mahmud Sevadi de vardı. *Bataklığın Sesi* gazetesinde adaletin uygulanmasını, suçlunun gereken cezayı alması gerektiğini ifade eden bir yazı kaleme almıştı. Yazıda suç felsefesine değinmiş ve üç çeşit adaletin varlığından bahsetmişti. Hukuki adalet, ilahi adalet ve sokağın adaleti. Üzerinden ne kadar zaman geçerse geçsin suçlunun eninde sonunda bu üç adaletten biriyle muhatap olacağını yazmıştı.

Mahmud'un yazısı gazetede çıkınca bir cesaret örneği sayılarak övülmüştü. Cesur bir şekilde toplumsal menfaati gözetmek ve insanları aydınlatmaya çalışmak iyi bir gazetecide aranan nitelikti. Gerçi daha önce yaşayan ve faal bir suçluyu eleştirmiş değildi, herhalde bu aptallık olurdu. Kendini izbe bir sokakta başına silah dayanmış halde bulması işten değildi. Bir suçlu için tetiğe basmaksa son derece sıradan bir eylem olacaktı. Neyse ki adaletin uzun kolu suçluyu bu kez yakalamıştı. Fakat aradan birkaç gün geçmeden azılı çete lideri serbest bırakıldı. Bunu kutlamak için silahlı ekibiyle birlikte kentin sokaklarında tur atmaya başladı. Mahmud şok olmuştu. Bir gün sonra bu çete lideri tam evinden çıkarken yüzleri maskeli, motosiklete binmiş iki kişi önünü kesti. Biri aracı sürerken diğeri tüfeğini ona doğrultmuştu.

Tek kurşunla onu yere serip motosikletleriyle sırra kadem basmışlardı.

Mahmud bu işe sevinmişti. Yeni bir yazı kaleme alarak adaletin bu kez sokağın adaleti şeklinde yerine geldiğini belirtti. Fakat gazetenin solculuğu ve sosyal yönüyle bilinen genel yayın yönetmeni yazıyı buruşturup yırttı ve Mahmud'u yanına çağırdı:

"Senin teorinin benim gazeteme bir faydası yok. Ben reklam alma derdindeyim. Gazetenin yürümesini istiyorum. Sense başıma Tarzan kesiliyorsun."

Mahmud, genel yayın yönetmeninin bu sözlerine çok öfkelendi. Tartışmaya başladı ve gazeteyi terk etmekle tehdit etti. Fakat patronu oralı bile olmadı. Birkaç gün sonra gazeteden çıkmasını gerektiren yeni bir şey duydu ve aylarca evinde oturdu.

Bu arada çetenin liderliği ağabeyinin ölümünden sonra Deve'ye geçmişti. Ağabeyi için taziye töreni yapılırken çete ekibinden birisi Deve'ye gelerek gazeteden ve Mahmud'dan ağabeyi aleyhine yazıp ölümüne sebep oldukları için intikam alınması gerektiğini söyledi. Zaten suçlunun ailesi, cinayeti kimin işlediğine dair en ufak bir izin bile peşine düşmüştü. Bu öneri hoşlarına gitmişti. Şu gazeteci, oğullarının öldürülmesi için insanları tahrik etmiş, oğullarını kötü birisi olarak nitelemişti. Oysa devletin ve kolluk kuvvetlerinin kayıplara karıştığı şu hengâmeli devirde asayiş tamamen kaybolmuştu. Kenti hırsızlardan ve şer unsurlarından iyi bir insan olan oğulları koruyordu.

Başta "Sevadi"nin kim olduğunu bilmiyorlardı. Fakat kim olduğunu öğrenmeleri uzun sürmedi. Aşiretini, nerede oturduğunu, kardeşlerini, akrabalarını, her şeyi öğrendiler.

Mesele doğrudan aşiretler arası kan bedeli ödemeye geldi. Bu esnada Deve'nin karşı tarafı sindirmek ve korkutmak için yaptığı tehditlerin haddi hesabı yoktu. Fakat aşiretler toplantısında alınan karar Mahmud ve ailesi lehine çıktı. Mahmud, kardeşleri ve amcaları önünde bir daha gazetecilik yapmayacağına yemin etti. En azından İmare kenti sınırlarında bu işi yapmayacaktı. Maalesef iş burada kalmadı. Deve'nin tehditleri bitmek bilmiyordu. Üstelik Mahmud'un makalesini cebine koyarak kahvehanelere oturuyor, yıpranmış makaleyi cebinden çıkarıp hukuki adalet, ilahi adalet ve sokağın adaleti üzerine ahkâm kesiyordu. Deve'nin tezine göre aşiret gelenekleri üzerinden hukuki çözüm yolu bulunamadığına göre Mahmud'a kendi eliyle ilahi adaleti uygulaması gerekiyordu.

Deve'nin Arapça öğretmeni olan babası hakkında Baasçı ve ateist olduğu şeklinde suçlamalarda bulunduğunu arkadaşlarında öğrenen Mahmud, bu çılgının ne yapacağını kestiremediği için evden dışarı adımını atmıyordu. Dostu Ferid Şevvaf arayıp Bağdat'taki *Hedef* gazetesinde ona göre bir iş olduğunu söyleyince kardeşleriyle durumu değerlendirdi ve bu teklifin ideal bir çözüm olduğu kanaatine vardı. Meysan eyaleti dışına çıkmak, sorunun sakin bir şekilde çözümüne belki yardım eder, Deve'nin ailesine yaptığı hakaretlerin dozunu düşürürdü.

Mahmud bu detayları bir kez daha hatırlamış olmaktan hoşnut değildi. Kendine olan güvenini zedelemiş, geçmişte yaptığı aptalca şeyleri bir kez daha hatırlatmışlardı. Bağdat'ta, en azından General Sürur'un bürosundaki can sıkıcı soruşturmaya kadar kendini güvende hissetmişti. Ali Bahir'in desteğiyle kapılar onun için ardına kadar açılıyor, geleceğe daha umutla bakıyordu.

Mahmud yakındaki bir lokantaya gidip kendine muhteşem bir kahvaltı ısmarladı. Yarım tabak kaymak, yanında bir somun ekmek, demli çay ve tatlı. Telefonun sim kartını değiştirip ağabeyi Abdullah'ı aradı. Geçmiş aylarda uzak aralarla telefon eder annesinin sağlığını sorardı. Ailesiyle konuşurken Deve'nin lakırdısı edilmezdi. Sanki kardeşleriyle aralarında meseleyi yok sayma üzerine gizli bir anlaşma vardı. Mahmud'un kanaatine göre üç adaletten biri Deve hakkındaki hükmünü çoktan yürütmüş olmalıydı. Böylesi bir suçlunun şimdiye dek içeri tıkılmaması yahut sağ salim gezip tozması akıl dışı bir durumdu.

İşte ağabeyi karşısındaydı. Birkaç dakika konuştular. Mahmud, maaşının bir kısmını Büyük İmare Çarşısı'ndaki döviz bürosuna göndereceğini söyledi. Biraz havadan sudan lafladılar. Görüşmenin sonuna doğru kısa bir sessizlikten sonra Mahmud cesaretini toplayıp ağabeyine Deve'yi sordu:

"Ne yapıyor? Ona ne oldu?"

"Ne olacak? Adam ballı."

"İyi de ne oldu?"

"Daha ne olsun, takım elbise ve kravat giyer oldu. Vilayet binasında önemli bir göreve geldi."

"Nasıl olur? Öldürülmedi ya da hapse girmedi yani. İşlediği onca suça ne oldu peki?"

"Hey gidi suçlar! Artık kimse bunları konuşmuyor bile. Tepemize inen bir musibet!"

"Ya ölen ağabeyinin başına gelenler? Unutmuş olabilir mi?"

"Şaka mı yapıyorsun? Adam ağabeyinin heykelini dikmek istiyor."

"Annemi çok özledim. Gelmek istiyorum. Sorun olmaz, değil mi?"

"Buraya gelme. Kimselere görünme. Neredeysen orada kal. Üç adaletten biri yerine mi gelsin istiyorsun? Senin kafandan çıkan üç adalet, şimdi Deve'nin dilinden düşmüyor. Radyoda bile bundan bahsetti. Onun malı oldu çıktı."

4.

Geçen gün General Sürur'un bürosunda olanları Mahmud anlatmaya başlayınca Ali Bahir gülümsedi. Mahmud açık çayını yarılamıştı ki Ali Bahir bir kahkaha koyverdi. Her zamanki gibi meseleye rahat bir yaklaşım göstermişti. Dünya batsa umurunda olmaz, aynı neşesine devam ederdi. Yine şık ve bakımlıydı. Güzelce tıraş olmuş, pahalı parfümünü sürünmüştü. Geniş masasının arkasında biraz sonra televizyona çıkacak bir sunucu gibi görünüyordu.

Derginin siyasi haberler sorumlusu Ferid Şevvaf, elinde taslak sayfalarla çıkageldi. Patronun önüne koydu, fakat patron sayfaları Mahmud'a göstermesini istedi. Ferid'in eski dostu Mahmud'la arası pek iyi değildi; soğuk, resmî bir ortam oluşmuştu birden. Mahmud'a iş icabı Yazı İşleri Müdürü olarak davranan Ferid, bir yandan da bu durumu görmezden gelmeye çalışıyordu. Ferid sessizce sayfaları Mahmud'un önüne bıraktı ve bir yorum bekledi. Mahmud, tasarımın güzel olduğunu söyledi, fakat kelimeler ağzından güçlükle çıkıyordu. Dostunun üstünde bir konuma sahip olmaktan hoşnut olduğu söylenemezdi. Ferid odadan çıktı ve başka gençler içeri girdi. Daha sonra elinde iki kahve kupasıyla odacı göründü. Hepsi dışarı çıktıktan sonra Ali Bahir'in bürosuna mutlak sessizlik hâkim oldu. Ali Bahir yerinden

kalkıp pencereye doğru ilerledi. Perdeyi biraz aralayıp caddeye baktı. Sonra Mahmud'a döndü.

"General Sürur gibileriyle birlikte olmaya alışman gerekecek."

Daha fazla açıklama bekleyen Mahmud sustu. General'le tekrar karşılaşmak gibi bir niyeti yoktu. Böyle bir durumun gerçekleşmemesi için elinden gelen çabayı gösterecekti.

"Dünyamızda böyle insanlar var ve biz onlarla nasıl geçineceğimizi öğrenmek zorundayız. Onlarla birarada bulunmayı, onların varlığını kabullenmeyi..."

Ali Bahir sanki birini bekliyormuş gibi tekrar pencereye gidip caddeyi gözetlemeye başladı. Biraz sonra gelip Mahmud'un karşısına oturdu. Kahvesini alıp yudumlamaya başladı. Sütle karışık kahvenin buruk tadından keyif almıştı. Mahmud'a gözlerini dikip ilginç bir açıklama yaptı:

"General Sürur gerçekte tuhaf suçları takip etmiyor. Konu bu değil. Amerikalıların Geçici Koalisyon Yönetimi onu suikastlardan sorumlu bir birimin başına getirdi."

"Suikast mı?"

"Evet. Bir yılı aşkın bir süredir ABD elçisi Zelmay Halilzad ile Irak sokaklarında Şii ve Sünni milisler arasındaki şiddeti dengeleme işini yürütüyor. Irak'ta yeni bir konum için düğmeye basıldı. Müzakere masasında dengenin sağlanması gerekiyor. Şiddeti durdurma noktasında Amerikan askeri yeterli değil, belki de bunu gerçekten istemiyorlar. Fakat dengenin sağlanması için birilerinin duruma müdahil olması gerekiyor. Bu denge sağlanmadan başarılı bir siyasi operasyon gerçekleştirilemez."

"Peki, niçin bu durumu siyasetçi dostlarına haber vermiyorsun?"

"Hepsi biliyor. Fakat kimsenin elinde kesin bir delil mevcut değil. Herkes General Sürur'un İzleme ve Takip Dairesi'ne tıpkı bir dinî nassa bakar gibi bakıyor. Yani herkes olayları kendi menfaatine göre yorumluyor. Diğer boyutlar onları ilgilendirmiyor bile."

"General'in bu kadar kötü biri olması mümkün mü? İyi birine benziyor."

"Az önce haşin ve kötü olarak niteleyen sendin. Bir anda nasıl iyi birine dönüştü?"

"Demek istediğim, onun senin söylediğin gibi bir suikast timi lideri, bir suçlu olamayacağı. Buna inanmak zor."

"Her neyse. Bir kötülükten sakınmanın en iyi yolu ona yakın olmaktır. Siyasi ihtiraslarımın önünde durmasın diye onunla iyi geçiniyorum. Amerikalıların siparişi üzerine sıfır saçlı şişman adamlar kafama kurşun sıkmasın diye."

"Allah Allah! Tehlikeli bir durum."

"Dostumuz olarak kaldıkça ondan bize zarar gelmez. Sana tütün meselesinden bahis açacağını ve birlikte güleceğinizi ben sana demedim mi? Ondan korkma. Zarif bir adamdır."

"Az önce ona iyi adam dediğim için bana kızmıştın ama."

"Boşver, takma kafana. Zarif, hoş, hafif. Açık çay. Heh heh!"

Ali Bahir gülmeye başlayınca Mahmud da gülümsedi. Aslında hem içindeki korku, hem de sıkıntısı daha da büyümüştü. Karanlıklar içinde içini ürperten bilinmez bir düşmanın görüntüsü dehşetli bir hal almıştı. İmare'de bıraktığını sandığı düşman Bağdat'ta aktif hale gelmişti. Ali Bahir'e güveniyor olsa da söylediği her şeyi inanılır bulmuyordu. Ali Bahir belki sadece onu korkutup eğlenmek istiyordu. Ya da kendini geliştirip daha enerjik davranmasını sağlamak için onu farazi

bir duruma sokmaya çalışıyordu. İçindeki gizli yeteneklerin ortaya çıkması için bir mücadele ortamı oluşturuyordu.

Dakikalar sonra odacı Ebu Cuni kapıyı vurdu ve bir misafirin geldiğini bildirdi. Esmer, endamlı ve saçları boyalı bir genç kadın içeri girdi. Üzerinde kot pantolon ve bir hayli aksesuar vardı. Odayı tuhaf bir parfüm kokusu doldurdu. Bu kadın Nevval değildi. Daha süslü, daha canlı ve yaşça daha küçüktü. Ali Bahir'le tokalaşıp yanak yanağa öpüştüler. Belli ki randevuları vardı. Deri çantasını kapan Ali Bahir kızı yanına alıp bürodan çıktı. Bu arada Mahmud'a dergide yapılacak işleri hatırlatmayı ihmal etmedi:

"Kahraman ol dostum. Tamam mı?"

Patronu bunu söylerken Mahmud'a gülümsemiş ve el sallamayı unutmamıştı.

5.

Ali Bahir bir hafta sonra Beyrut'a gitti. Belki endamlı esmer kadın da yanındaydı. Ya da başka bir endamlı kadın. Mahmud'u sadece kırk beş sayfalık bir derginin çıkarılması sorumluluğuyla değil, aynı zamanda irili ufaklı bin türlü idari meseleyle baş başa bırakmıştı. Makbuzların imzalanması, çalışanlara maaşların verilmesi, sabahın dokuzunda haber vermeden büroya gelip Ali Bahir'le görüşmek isteyenlerin karşılanması, Ali Bahir'in şarjda bulunan cep telefonuna kısaltılmış ifadelerle kaydedilmiş kimselerle konuşulması. Örneğin TY olarak kayıtlı kişi Ensam Matbaası müdürü Talib Yahya'ydı. Ali Bahir, dergiyi basan matbaayı satın almayı düşünmüştü bir defasında. See olarak kayıtlı kişiyse Ali Bahir'e "Hacı" lakabıyla seslenen bir genç kadındı. Bu kadınla aralarında ne tür bir ilişki vardı, bilmiyordu. Doktor ismiyle kayıtlı olanlarsa pek çoktu. Dr. Adnan, Dr. Sabır,

Dr. Fevzi... Bunlar ya parlamento yetkilileri, ya milletvekillerinin büro müdürleri ya da siyasi partilerin sözcüleri konumundaydı.

SM kolay anlaşılır bir kısaltma idi. Bu, Sürur Mecid yani General'di. Onunla ara sıra görüşme yapılmıştı. Mahmud, aralarında Ali Bahir'in daha önce kendisine bahsetmediği türden başka bir ilişkinin var olduğuna kanaat etti. İkili arasında ticari çıkarlar, belki de bir ortaklık söz konusuydu. Daha önce aralarında geçen o müneccimli, kâhinli konuşmalar, sonra şu suikast timi meselesi; hepsi bunun üzerini örtmek içindi.

Fakat bu durum Mahmud'un nezdinde Ali Bahir'in konumuna bir zarar vermiş değildi. Mahmud, bir şekilde patronunu temize çıkaracak bahaneler bulurdu. Ali Bahir'in çekim alanı içindeydi. Ona göre bu adam doğaüstü güçleri olmayan, sınırlı insani güçleriyle bir Süpermen'di. Ali Bahir'in kişiliğindeki gizemli taraflar, kendini gizlemek, bir çeşit korumaya almak amaçlıydı. Kişiliği hakkındaki bu tür spekülasyonları bizzat mı icat ediyordu, yoksa hepimizin bazen yaptığı gibi istemeden içine mi sürükleniyordu; işte bunu kimse bilmiyordu.

Mahmud da böyle esrarengiz huylar edinmeye başlamıştı. Giderek patronuna benziyordu. Onun gibi kilo aldı. Onun gibi günlük tıraş olmaya başladı. Takım elbise giyip kravat takınır, renkli gömlek giyer oldu. Daha önce takım elbiseli arkadaşları Ferid Şevvaf ve Adnan Enver'le alay ederdi. Oysa üst seviye politikacılar ve bürokratlarla aynı havayı solumak için bu gerekliydi. Ayrıca yol ortasında araçlarından inip adam kaçıran silahlı milisler de son derece şık giyiniyordu. Ülkede artık takım elbise giymeyenin becerisini dikkate alan yoktu.

Bu kez Ferid Şevvaf onunla alay eder oldu. Eski dostunun geçirdiği değişimi diline dolamıştı. Konu açılıp Mahmud alaylı bir şekilde gülmeye kalksa Ferid'in sözü duyulurdu.

"Şu an tastamam onlara benziyorsun. Onlardan biri olmaya çabalıyorsun. Başına laf olsun diye taç geçiren kimse bile eninde sonunda kendine krallık kurmaya kalkar."

Mahmud bu sözlere karşılık vermiyordu. Herhangi bir taca ihtiyaç duymaksızın yaşayabildiği bir memleketi vardı zaten. Ülkenin genel gidişatı uygun adım çöküş istikametini gösteriyordu. Politikacılar ekran karşısında birbirine girerken bunun halk ölçeğindeki izdüşümü olarak insanlar sokakta bombalı araçlar patlatıyor, birbirlerine suikast düzenliyor ve düşman gördüklerini kaçırıyorlardı. Ülke, hele karanlık çöktüğünde tam suç cangılına dönüşüyordu. Entelektüeller ve basın mecrasında çalışanlar, "Acaba bir iç savaşa doğru mu gidiyoruz? Bir iç savaşın başında mıyız? Yoksa daha önce benzeri yaşanmamış bir iç savaşın tam ortasında mıyız? Bu, yeni bir iç savaş türü mü?" sorularıyla meşgul oluyordu. Mahmud içinden, "Fakat hayat devam ediyor," dedi. İyi sayılacak bir maaş alıyor ve neredeyse tamamını harcıyordu. Patronunun tavsiye ettiği üzere daha iyi bir hayat sürmek ve gençliğin nimetlerinden istifade etmek için eski mızmız ve geveze dost çevresinden uzaklaşıp yeni dostlar edinmesi gerekiyordu. Ensam Matbaası'nın sahibinin oğlu bunlardan biriydi. Mahmud'u özel ev partilerine davet ediyordu. Kadınlar konusunda kendisini yüreklendirmesi için artık eski dostu fotoğrafçı Hazım Abbud'u arayıp sormasına gerek kalmamıştı. Kaldığı otelin resepsiyon görevlisi şişman Hamu lobide asılı bulunan kurallar manzumesini pek uygulayan biri değildi. Kendisine bahşiş takdim eden müşterilerinin odalarına alkol çıkarmasına ses çıkarmıyordu. Yine kurallara

uygun olmadığı halde kimi müşterilerin ahbaplarını sadece lobide değil odalarında ağırlamalarını görmezden geliyordu. Bilhassa hafta sonu tatillerinde otelin sahibi gözden kaybolduğunda. Her şeyin elbette bir fiyatı vardı. Mahmud durumu tamamıyla kavradıktan sonra cesaret edip Hamu'yla konuştu. Neticede mesele, herhangi bir sorun çıkmamasıydı. Amatörlereyse kesinlikle müsamaha yoktu. Mahmud, Hamu'ya yirmi beş bin dinar verince durum hızla değişti.

Mahmud'un daha önceki tecrübesi, sadece Hazım'la gittikleri ev olmuştu. Burada da kaygıdan ve tereddütten yakasını sıyıramamış, kendini bir türlü güvende hissetmemişti. Betaviyyin semtinde randevu evlerinin korkulu rüyası sık sık yapılan polis baskınlarıydı. Polisle bu evler arasında bir tür ilişki bulunduğu hissine kapılıyordu. Polis baskınıyla yakalanan müşteriler bir anlamda kolay sömürülen av halini alıyorlardı. Emniyet güçleri tarafından üzerine çarpı atılan bu insanlar, en küçük bir olayda kolayca töhmet altında kalıyordu. Bir anda kendini çete mensubu olarak buluyor, kadın tüccarına veya insanları doğrayan silahlı bir tarikat mensubuna dönüşebiliyordu. Mahmud'un bu tür bir tecrübesi söz konusu değildi.

Yeni arkadaşı, Ensam Matbaası'nın veliahtı, özel müşterilere sahip ve son derece gizli çalışan Regaib ismiyle tanınan bir kadın tüccarının numarasını Mahmud'a vermişti:

"Biraz pahalıya patlıyor, fakat elindeki numuneler eşsiz."

Yeni arkadaşı telefonda aynen böyle derken Mahmud'un içi bir tuhaf olmuştu. Bir gün güneş battıktan sonra Hamu kendisini kadının beklediğini haber verdi. Ertesi sabaha dek bu özel konuk onun odasında kaldı. Mahmud'a sorsan daha harika bir şey olamazdı, daha iyisi mümkün değildi. General Sürur'un dediği gibi birkaç ay sonra her yer hara-

beye dönüşmüş, koca ülke iç savaş çemberinden geçmeye başlamıştı. Bütün bu tehlikelerin içinden geçerek her gün işe gidip gelmesine rağmen, İmare'deki Deve'nin ailesini ziyaret noktasında çıkardığı engellere rağmen, geleceği belirsiz kılan olumsuzluklara rağmen tüm cesaretiyle halini hatırını soracaklara altın çağını yaşadığını haber vermekten geri kalmayacaktı. Sağlığı sıhhati yerindeydi. Gençliğinin baharındaydı. Büyük kazançlar sağlamasa bile maddi açıdan tatmin edici, mütevazı bir dergide yayın yönetmenliği yapıyordu. Kimi kendi yaşlarında, kimi kendinden büyük altı gazeteci, üç teknik eleman ve bir odacıdan oluşan ekibin yöneticisiydi. Güzel şeyler yazıyordu. İleride yararlı olacağına inandığı günlük ses kayıtları tutuyor, başından geçen önemli olayları kayıt altına alıyordu. Klimalı, temiz bir otelde kalıyordu. Sabahlara dek neşeli ve komik gençlerle sohbet ederek vakit geçiriyor, arada onlarla beraber şarkılar mırıldanıyordu. Her perşembe veya cuma günleri de sabaha dek odasında ağırladığı genç kızlarla gönül eğlendiriyordu.

Artık fazlasıyla patronu Ali Bahir'i andırır olmuştu. Öyle ki bir gün dergide patronun masasında oturup elemanlarla laflarken elindeki puroyu Ali Bahir'in yaptığı şekilde, kalın bir kalemi tutar gibi kavradığı gözden kaçmamıştı. Konuşurken de tıpkı Ali Bahir gibi muhatabına "azizim, dostum" şeklinde hitap eder olmuş; sanki bütün insanlar onun azizi, onun dostuymuş gibi bir edaya bürünmüştü.

Oysa içinden bir ses patronundan tamamen farklı olduğunu söylüyordu. Fazla benzedikleri söylenemezdi. Ali Bahir'in kimsenin tam olarak kestiremediği kadar büyük, kayda değer bir serveti ve çok çeşitli gelir kaynakları mevcuttu. Dergi, buz dağının sadece görünen yüzüydü. Diğer işlerinin yanında dergiye pek önem verdiği de söylenemezdi. Oysa Mahmud,

Ali Bahir'den gelecek maaşı her ay iple çekiyordu. Bu maaş kesilecek olsa elde ettiği her şey elinden kayıp gidecekti.

Dergideki işi bitmek üzereyken patronun şarjda bulunan telefonu çaldı. Eline aldığı vakit ekranda 666 sayısını gördü. Nevval bir anda gözünün önünde canlandı.

"Alo?"

"Bırak şu yeni yetme tavırları. Kim olduğunu biliyorum. Ali Bahir Beyrut'a gitti. Bana cevap ver."

XII. BÖLÜM
7. SOKAK'TA

1.

Kaldırımda duran Ebu Enmar, caddenin diğer yanında, sahip olduğu otelin tam karşısına düşen Peygamber Emlak Bürosu'na bakarken içine bir kasvet çöktü. Emlakçı Ferec kapısının üzerine yeni bir tabela astırmıştı. Bu, Ferec açısından işlerin iyiye gittiğine işaretti. Oysa beyaz entarisiyle elinde çay fincanı tutan Ebu Enmar'ın bulunduğu yakada durum pek iç açıcı değildi. Ebu Enmar, başına yağan felaketlere bir anlam veremiyordu. Bir ayı aşkın süredir tek müşterisi olmamıştı, iki eski müşterisiyle kalakalmıştı. Bunlar çareleri tükenmiş, otel borcunu ancak hizmet karşılığı ödeyebilen adamlardı. Birinin yaşı hayli geçkindi. Diğeriyse ülkesinden tamamen kopmuş, son derece mütevazı koşullarda yaşayan, sesi pek çıkmayan bir Cezayirli. Karnını komşu Şeyh Kapısı semtinde bulunan Abdülkadir Geylani türbesine ait aşevinde doyurur, her hafta hazretin türbesinde yapılan zikir halkasına dahil olurdu. Hatta Hazım Abbud bile ara sıra, çökmüş balkonların, rutubetten boyası dökülmüş duvarların arasından fotoğraf çekmek için uğrardı. Yüksek katlardan birine çıkarak bir açı belirler, caddenin genel görünümünü çekerdi. Kimi zaman Betaviyyin'deki Mukaddes Aile Kilisesi'ne giden Keldani

kadınları kadraja alır, kimi zaman da top oynayan çocukları görüntülerdi. Bazen de Ebu Enmar'la çay sohbetine oturur, genel gidişattan, ileride neler yapacaklarından bahsederlerdi. Fakat şu var ki yaz geldi geleli Hazım otelde gecelemiş değildi. Son ziyaretinde Ebu Enmar ona otelde yapmayı düşündüğü yenilemeden söz açmıştı. Hazım ise bunu hangi parayla yapmayı düşündüğünü bile sormadı. Zihni pek çok şeyle meşgul görünüyordu. Yine de eski dostunun hayatına biraz renk getireceğini düşünüp sevincini belli etmişti.

Hazım, odaların çoğunda artık mobilya olmadığını fark etmişti. Duvarları dökülmüş, eşyalarının modası geçmiş bu virane otelin gerçekten yenilenmeye ihtiyacı vardı. Abu Enmar ona, Eskici Hadi ile köhne eşyaları elden çıkarma girişiminde pazarlık yaparken ne zorluklar çektiğinden bahis açmadı. Çirkin eskici bitmeyen gevezeliğiyle tam bir baş ağrısıydı. Lanet herif eşyaların değerini habire indirmek için kırk takla atıyordu. Başka bir alternatifi mevcut olsaydı, Ebu Enmar onunla şu yorucu pazarlığı yapmaktan ziyade çoktan kovmuştu. Hazım'ın bilmediği şey, Ebu Enmar'ın eski oteli tamamen canlandırma derdine düşmediğiydi. Örneğin lobideki halıyı ya da genellikle oturduğu eski püskü ahşap masayı yenileyecek durumu yoktu. Tek bir kırık pencereyi değiştiremez ya da boru ve kanalizasyondaki sızıntıları ve tıkanmaları onaramazdı. Duvarlardaki rutubetten kaynaklanan pis hava ve çürümüşlük kokusunu gidermek için bir şişe oda kokusunu satın alacak bile durumu yoktu. Hayatta kalabilmek, günlük gıdasını alabilmek için otel mobilyalarını elden çıkarıyordu.

Otelde hatırlı müşterilerle geçirdiği zamanlara dair anılar ve yıllar içinde edindiği saygın konumu başına gelen ekonomik felaketi dostlarına, yakınlarına bile açmaktan onu alı-

koyuyordu. Kendini düze çıkaracak bir çözüm arıyordu. Ne yapacağını bilmiyordu. Fakat düze çıkma uğruna her türlü maceraya atılacak, her türlü riski alacak duruma gelmişti. Ayakları üzerinde durmak zorundaydı. Kimsenin kendisine gülmesine izin vermemeliydi. Hele caddenin diğer tarafındaki klimalı bürosunda cilalı masasına kurulmuş o bıyıklı ve kızıl sakallı mendebur, sabah akşam gözlerini üzerine dikmişken.

2.

Eskici Hadi, Şeyh Kapısı semtinden bir atın çektiği ahşap arabası bulunan genci alıp Ebu Enmar'ın oteline gitti ve eski eşyaları taşıdı. Demirden mamul iskemlelerin içi sünger dolu, üzeri kırmızı deri kaplıydı. İyi para bırakacaktı. Ahşap eşyaları satmaksa biraz daha zor olacaktı. Kenarları haşereler tarafından kemirilmiş on elbise dolabının bitpazarında satışa sunulması için tamir ve boyaya ihtiyacı vardı. Lavabo ve solgun aynalar da pek iyi durumda değildi. Bunları görenler Kral Faysal devrinden kalmışlarcasına alay ediyorlardı. Fakat yine de eşyaları satmayı becerdi. Kimi insanların neden bu tür eşyaları almaya can attıklarını asla bilemezsin. Hele Ebu Enmar Hadi'nin bu işten ettiği kazancı duysa ya kalp krizi geçirir ya da onunla kavga ederdi.

İsmi Nedir ziyaret etmeyi bıraktığından beri, Hadi yavaş yavaş eskisi gibi davranmaya başladı. Üstelik gözlerden uzak kaldığı ayları telafi etmeye çalışıyormuş gibi işi daha da abarttı. Sahtekâr Hadi olarak insanları anlattıklarına güldürme becerisi hâlâ yerli yerindeydi, dostu Mısırlı Aziz'le yeniden irtibata geçti. Fakat hikâyelerinde niçin politikacıları ve televizyonda arzıendam eden kişileri hedef aldığı bir türlü anlaşılamadı.

Artık kendisi gibi kokuyordu. Kavurucu yaz sıcağında günlerdir ter içinde kalan bir bedenin kokusuna tahammül edecek

babayiğit bulmak kolay değildi. Buna günboyu eşlik eden alkol kokusunu ekleyin. Üstüne bir de kapanması mümkün olmayan ağzından gelen kokuyu. Kahvehanenin ön camına bakan iskemlede sırtını duvara yaslayan Hadi'nin yakınlarında oturup onun anlattığı detaylarla bezeli hikâyelere kulak verenler bu kokuya artık alışmışlardı. Hem de öyle alışmışlardı ki bu koku ya belli belirsiz hissedilir yahut hiç hissedilmezdi.

Kahvehanenin ön cephesine bakan mekânında arkasına yaslanan Hadi, bir gece önce Irak Cumhurbaşkanı'yla Cadiriye'deki bir sokakta buluşmasıyla ilgili uzun ve yeni bir hikâye anlattı. Duran zırhlı araçtan koyu mavi takım elbiseli sürücü dışarı çıkmış ve aşırı derecede şişman Cumhurbaşkanı'nın kapısını açmak için diğer tarafa koşmuştu. Cumhurbaşkanı sağ ayağını kaldırıma koymuş, fakat bedeni arka koltukta kalmıştı. Hadi'ye seslendi. Elinde içecek poşetiyle yürüyen Hadi duymazdan geldi.

"Hadi, Hadi!"

"Evet, Sayın Cumhurbaşkanı."

"Şu hikâyeleri bıraksan olmaz mı? Bizden bahsetmeyi bırak. Bize karşı devrim peşinde koşma."

"Ne diyebilirim Sayın Cumhurbaşkanı? İşinizi düzgün yapın, ben de sizinle ilgili hikâyeler anlatmayayım."

"Niçin benimle gelmiyorsun? Gel, seninle anlaşalım. Yeşil Bölge'de yemek yiyelim."

"Hayır, Sayın Cumhurbaşkanı. Aç değilim, ama rakınız varsa gelirim. Yoksa rakı içmiyor musunuz Sayın Cumhurbaşkanı?"

"Ayıp yahu! Ben kaliteli suyu tercih ederim. Artık şu hikâye anlatma işini bırakmalısın."

Başkan aracın kapısını kapatırken güldü. Sonra araç süratle ilerledi ve gözden kayboldu. Kimileri Hadi'nin hikâyelerini süslediği bu küçük sahnelere güldü. Kimileriyse ya içinden kınayıp ya da mevzudan hiçbir şey anlamayıp susmayı tercih etti. Bunların Hadi açısından bir önemi yoktu. Gevezelik yaptıkça rahatlamak ona yetiyordu. Başkalarının tepkisi umurunda değildi. Gün içinde yaşadığı olayları yeni bir hikâye formatına dönüştürüyordu. Şu cumhurbaşkanı hikâyesine belki de civardan geçerken gördüğü, merakını uyandıran siyah renkli zırhlı bir araç ilham vermişti.

Bazen önünde oturan birileri çay sipariş ettikten sonra İsmi Nedir'in hikâyesini anlatmasını istiyordu. Her defasında hiç tereddüt etmeden defalarca anlattığı hikâyeyi yeni baştan anlatmaya koyuluyordu. Fakat dile düşmüş hikâyeyi her anlatışında başka ayrıntıların eklenip durması kimi zaman dinleyenlerin hoşgörüsünü zorluyordu. Nitekim bir gün adamın biri kapağında çirkin yüzlü bir Robert De Niro resmi bulunan *Hakikat* dergisini önüne atıverdi. Dergide Hadi'nin dile getirdiğinden farklı bir hikâye yer alıyordu. Gerçi Hadi'nin adı hiçbir yerde geçmiyordu, ancak gerek Mısırlı Aziz, gerekse kahvehanenin müdavimleri makaleyi kaleme alan Mahmud Sevadi'yi tanıyorlardı. Mahmud'un hikâyeyi bizzat Hadi'den dinlediği biliniyordu. Hadi dergiyi aldı. Herhangi bir tepki vermeksizin, ağırbaşlı bir tavırla yazılanlara göz attı. Bunlar, şu gazeteci çocuğun kendi uydurmasıydı. Etrafında toplanan kalabalığa da aynen böyle söyledi.

Hadi'nin bir kere tadı kaçmıştı. Şu gazeteci çocuk kendisini kullanmış, aldatmıştı. Oysa İsmi Nedir konusunda yardımcı olacağına, konuyu çarpıtmayacağına dair söz vermişti. Daha sonra da onu bir daha civarda görememişti. Semtten ayrılmış

olmalıydı. İki gün sonra da İsmi Nedir kendisini son kez ziyaret etmişti. Gece yarısı evine gelip kendi adamları arasında yaşanan iç savaştan bahsetmiş ve Amerikalıların yaşadığı bölgeyi kuşatma altına aldığını söylemişti. Irak istihbaratına bağlı özel bir birim aracılığıyla onu yakalamak için birkaç kez teşebbüste bulunmuşlardı. Bu yüzden sürekli yer değiştirmek zorunda kalmıştı. Hiçbir yerde bir günden fazla duramıyordu. Gazeteci çocuğun yazdığı hikâyenin İsmi Nedir'e yarar sağlayan bir yönü yoktu. Hikâyeyi, hastalıklı bir adamın hayal gücünden saçılan saçmalıklar olarak takdim etmişti.

İsmi Nedir, kendisine inanan ve işini kolaylaştıracak birilerini arıyordu. Üç delinin yaptığı gibi kendisine inanan kimseleri, onların kendisine duyduğu sevgi ve bağlılığı menfaatleri icabı suiistimal edecek birilerini değil. Gazetecinin kendisini tasvir ettiği gibi bir şehir efsanesine dönüşmek de istemiyordu. Hadi, gördüğü zaman gazeteciye bunu bilhassa ileteceğini söylemişti, ancak İsmi Nedir bunun çok da önemi olmadığını vurguladı. Olan olmuştu bir kere. Dergiler, gazeteler ve bütün basın onu çoktan suçlu ilan etmiş, Irak'ta olmuş ve olacak bütün felaketlerden onu sorumlu tutmuştu. Yine de Hadi'ye dönüp şöyle dedi:

"Bir daha bu şekilde yazmaması için onu uyarmanda sakınca yok. Beni bütün kötülüklerin kaynağı olarak ilan edenlerden zaten intikam alıyorum. Sadece ne şekilde göründüğümü yazan biriyle uğraşamam."

Hadi'nin İsmi Nedir'i son görüşü bu oldu. Cumhurbaşkanı hikâyesini anlattığı akşam İsmi Nedir'in görüntüsü ansızın gözünün önüne belirdi. O artık Amerikalıların ve Irak polisinin aradığı büyük bir suçluydu. Televizyonlar sık sık ondan bahsediyor, onunla ilgili ilanları ekrana getiriyordu. Kendisiyle İsmi Nedir arasındaki bağlantı kimsenin aklına

gelmiş değildi. Bir o, bir de belki Gazeteci Mahmud durumun farkındaydı. Oysa geniş bürosunda ağzında puroyla düşünceli düşünceli voltalar atan General Sürur'u da listeye dahil etmek mümkündü. "Pembe gömlekliler" diye bilinen adamlarını Eskici Hadi'nin evine göndermiş, İsmi Nedir'i ele geçirecek bilginin elde edilmesi talimatını vermişti. Gereken bilgiyi vermezse Hadi içeri tıkılacaktı. Zira General'in tahminine göre İsmi Nedir-Eskici Hadi ilişkisi, Süpermen-Clark Kent ilişkisinin tıpatıp aynısıydı. İsmi Nedir, Hadi'den başkası olamazdı.

3.

İki "pembe gömlekli" siyah GMC Yukon araçla Hadi'nin evine doğru ilerliyordu. Emlakçı Ferec, masasına oturmuş önündeki caddeden gelip geçenleri izliyor; bir yandan da yolun karşısındaki Araplık Oteli'nin birkaç basamak yüksekte bulunan kapısına dikkat kesilmişti. Aradaki bilemedin yirmi adımlık mesafeyi aşıp oraya gitmeyi canı çekmiyordu. Oysa Ebu Enmar'ın karşısına çıkıp sürpriz bir teklif yapmak istiyordu. Gerçi oraya gitmesine gerek de yoktu. Ebu Enmar'ın bütün hareketlerini beynine kazımıştı. Vakit öğleden sonraydı, Ebu Enmar birazdan otelden çıkıp gecelik rakısını satın almak için Eduard'a uğrayacaktı. Sonra zeytin, peynir ve atıştırmalık nevale satın alıp otele dönecekti. Bu gidiş-geliş süresince otel resmen Allah'a emanet durumdaydı. Ne kilit vardı, ne de bir bekçi. Ferec, Ebu Enmar'ın sadece attığı adımı değil, içinde bulunduğu mali sıkıntıları da çok iyi biliyordu. Ferec'in belki çok çalışanı yoktu, ama etrafta olan biteni ona ulaştıran birileri her zaman çıkıyordu.

İşte Ebu Enmar otelin kapısından çıktı, kapıyı çekmek için geniş gövdesiyle arkasını döndü. Sonra yavaşça üç basama-

ğı inip kaldırıma adımını attı. Kefiyesini omuzlarına göre ayarladı ve etli elinde tuttuğu büyük parlak boncuklara sahip tespihini döndüre döndüre yürümeye başladı. Yandaki Kardeşler Çamaşırhanesi'ni geçmeden önce bir el omzuna dokundu. Geri döndüğünde gür kızıl sakalıyla Emlakçı Ferec'i gülümserken buldu.

Muhatabıyla arasındaki daracık mesafe Ebu Enmar'ı şaşırtmıştı. Ferec'in yüzünde kocaman iki ben olduğunu ilk kez o zaman fark etti. Sol kaşının üzerindeki şişkinceydi. Diğeriyse seyrek bıyığının üzerinde bulunuyordu.

"İşini bitirdikten sonra gel de birlikte çay içelim."

"İnşallah."

Ebu Enmar, tespihini daha sertçe sallamaya başladı ve başıyla gelen daveti onayladı. İki adam ayrıldıktan sonra Ebu Enmar bir an önce muhatabından uzaklaşmak ister gibi hızını artırdı. Ferec ise bürosuna geri döndü. Eliyle çenesini ovuştururken gayet enerjik ve rahat görünüyordu. Nasıl enerjik olmasın ki, birkaç saat önce saçına tarak işlemez, keçi sakallı sıska bir genci tokatlamıştı. Tarihî Evleri Koruma Cemiyeti'nden gelen genç, yediği tokatla kendi ekseni etrafında iki tur atıp yere yığılmıştı. Etraftaki bazı gençler hadiseyi cep telefonlarına kaydetmek için acele etse de kavga uzun sürmemişti. Ferec'in efsane tokadı işi bitirmişti. Ümmü Selim'in söylediğine göre genç, İlişva'nın evine gitmiş ve orada gayet iyi karşılanmıştı. Üstelik İlişva ona bir bardak çay bile ikram etmişti. Birisi hemen seyirterek Ferec'in bürosuna koştu. Olayı haber alan Ferec genci bulmak için alelacele sokağın yolunu tuttu.

İlişva'nın evinden çıkan genç elinde Canon marka fotoğraf makinesiyle soluğu Ümmü Selim'in cumbalı evinin önünde

almıştı. Henüz iki ya da üç fotoğraf çekmişti ki Ebu Selim ikinci kattaki pencereden başını uzatıp keçi sakallı genci garipseyerek baktı. Yaşlı Ebu Selim'in görüntüsünü evin geleneksel mimarisiyle uyuşturan genç birkaç kare olsun yaşlı adamın fotoğrafını çekmekten kendini alamadı. Beş yahut altıncı kareyi çekmişti ki birinin kendisine yaklaştığını hissetti ve soluna döndü. İşte o zaman Ferec'in öfkeli yüzünü gördü. Adamı hemen tanımıştı. Peşinden oraya niçin geldiğini dakikalarca unutturan o yaman tokat geldi.

Daha sonra araya Ferec'in adamları girdi, genç adamı ite kaka şamar oğlanına çevirdiler. Defolup gitmesini istiyorlardı. Genç adam durumun sözlü tehdit boyutunu çoktan aştığını anladı. Bundan sonra işin nereye varacağı belirsizdi. Belki de göğsüne kurşunu yiyecekti. Kararını verdi, koşmaya başladı. Telaşla kaçarken bir yandan peşinden gelen var mı diye kafasını çevirip baktı. Arkasından el sallayanları ve takip etmesin diye birkaçının zar zor zapt ettiği Emlakçı Ferec'i gördü.

Ferec ve adamlarından uzaklaşınca toza bulanmış üstünü başını silkeledi, başındaki kasketi düzeltti. Kafasını çevirince İlişva'nın duvardaki kocaman bir oyuktan kendisine baktığını gördü. Yüzü solgundu, bedeni çöp gibi kalmıştı. Sıradan bir kadından çok hayalete benziyordu. Ferec elini kaldırmış yaşlı kadına sesleniyordu:

"Ölmüyorsun ki kurtulalım senden. Ömür törpüsüsün, billahi ömür törpüsü!"

Ferec bürosuna geri döndü. Sıska gence attığı tokat sokakta yankılanmaya devam ediyordu. Bir saat geçmemişti ki elinde siyah alışveriş poşetleriyle Ebu Enmar otele döndü. Ferec adamlarından birine seslendi ve Ebu Enmar'a randevusunu hatırlatmak için otele yolladı.

Bu, Ebu Enmar'ın Ferec'ın bürosuna yapacağı ilk ve son ziyaret olacaktı. Doğrusu büronun bu kadar büyük ve geniş olduğunu bilmiyordu. Ferec'in masasının karşısına düşen duvarda bakır üzerine kazınmış, ahşap çerçeveli kocaman Felak, Nas, Ayetel Kürsi levhalarıyla cam çerçeveli Mekke ve Medine fotoğrafları vardı. Zemin şık seramikler ve çeşitli aksesuarlarla kaplıydı. Sağına düşen duvarda renkli camlardan objelerle İngilizlere karşı 1920 İsyanı'nda savaşan büyük dedesinin yer aldığı yeşil renkte bir soy ağacı yer alıyordu. Masanın tam arkasındaysa gri renkli demir bir kasa bulunuyordu. Klimadan serin serin yüze çarpan o ferah esintiyse bambaşkaydı. Ebu Enmar karmakarışık duygular içindeydi. Bir yandan düştüğü duruma için için üzülürken rakibinin zenginliğini kıskanıyor; diğer yandan büronun ihtişamı karşısında eziliyor, bu duygu onu teslim olmaya zorluyordu.

Genç hizmetli, Ebu Enmar'ın ve Ferec'ın önüne bir bardak çay koydu. Çay kaşıklarının sesi birbirine karışırken Ferec konuya girdi:

"Ebu Enmar, sen benim için değerlisin. İş bilirsin, halden anlarsın. Lafı uzatmaya gerek yok. Gel seninle beraber çalışalım. Sen ve ben."

"Hayırlısı inşallah."

"Göreceksin hayırlısı olacak. Oteline gelip gördüm, hiç iyi görünmüyor. Her şey bitik durumda. Bu şekilde para da kazanmıyor. Yazık!"

"Ben de yenilemeyi düşünüyorum zaten."

"Peki, bu nasıl olacak Ebu Enmar? Parayı nereden bulacaksın?"

"Allah kerim."

"Allah elbette kerim, inancım var. Biz kardeşiz Ebu Enmar, utanıp sıkılmaya gerek yok. Çok iyi biliyorum ki elinde bir kuruş bile yok. Ben senin kardeşinim. Demek istediğim ortak olalım. Sen ve ben. Ben oteli yeni baştan tamir ettireyim. Bir güzel dayayıp döşeteyim. Seninle yarı yarıya ortak olalım. Ne diyorsun?"

4.

"Nereden geliyorsunuz?"

"Biz trafik polisiyiz."

Pembe gömlekli iki görevli kibarca böyle yanıt verdi. Güneş batmak üzereydi. Hadi, avlusunun ortasındaki yatakta oturuyordu. General Sürur tarafından gönderilen ekip Hadi'nin evine baskın düzenlemişti. Toplamda beş kişiydiler. Siyah renkli GMC'yi şoförüyle birlikte ana caddede, Mısırlı Aziz'in kahvehanesine yakın bir yere bırakmışlardı.

"Trafik polisi mi? İyi de ben iki yıldır herhangi bir trafik suçu işlemedim. Üstelik benim bir arabam bile yok."

"Bizimle alay mı ediyorsunuz beyefendi?"

Hadi'ye bu karşılığı veren görevlinin boynunda kalın bir bandaj göze çarpıyordu. İsmi Nedir'in o korkunç takip gecesinde boğmaya çalıştığı görevlinin bu adam olduğunu Hadi elbette bilemezdi. Adamın şu anda kendisini incelediğini, İsmi Nedir'le aynı boyda olup olmadığını, ona benzeyip benzemediğini anlamaya çalıştığını bilemeyeceği gibi. Adam Hadi'nin kollarını tuttu. Bu çirkin yaşlı adamın İsmi Nedir gibi koşamayacağını, onun gibi kavga edemeyeceğini düşündü. Yine de emin olamadı.

"Bak sen! Kahramanı oynuyor ve Amerikalılara direniyorsun, öyle mi?"

"Ben sadece bir eskiciyim. Etrafına bir bak."

Hadi duvara yaslanmış haldeki on ahşap dolabı işaret etti.

"Evet tabii... Teröre hizmet için her zaman bir büro açabilirsin. Araç bombaları, susturucularla işlenen suikastlar."

"Susturucu mu?"

"Aynen devam et. Masum rolü yap."

Hadi'yi öylece bırakıp odasını araştırmaya gittiler. Yüzlerine güçlü bir koku çarptı. Eşyalar yığın halindeydi. Köşede Heineken bira kutularından küçük bir tümsek oluşmuştu. Ayakkabılar vardı. Bakır, alüminyum ve plastikten yapılmış testiler. Kırık ayaklı ahşap masalar. Çamaşırlar, güvercin ve tavuk tüyleri, yatak örtüleri, soluk battaniyeler. Bir soba, iki tüp gaz ve gazyağı dolu bir plastik varil. Soğan, sarımsak ve boş süt kutuları. Balık ve fasulye tenekeleriyle dolu bir dolap.

Odayı hızla terk ettiler. Tekrar avluya çıkıp Hadi'nin etrafını kuşattılar. Bağdat sokaklarında işlediği suçlarla ilgili sorgu yeniden başladı.

Dikkatlerini Bakire Meryem'in alçıdan bir heykeli çekti. Kollarını bir barış hareketiyle uzatmıştı. Uzun elbisesinin rengi yer yer silinmiş ve solmuştu.

"Hıristiyan mısın?"

"Hayır, Müslümanım."

"Meryem Ana heykelinin ne işi var o zaman?"

"Bilmiyorum. Üzerinde Ayetel Kürsi yazılı bir karton vardı. Kartonu duvardan çekince bu heykel ortaya çıktı."

"Sen başka bir vakasın. Peki, bununla ne yapacaksın?"

Boynunda bandaj bulunan görevli, bu sözü Hadi'yi tehdit eder bir tonda söylemişti. Trafik polisi olduklarını söyleyen adamlar, hakkında hiçbir şey bilmedikleri suçlardan Hadi'yi

tekrar sorgulamaya başladılar. Ona bir cesedi, etrafındaki insanları memnun etmek için yarattığı kurgusal bir karakteri, İsmi Nedir'i sordular. Sadece kendi semtinde biraz popüler olmak istemişti. İnsanlar kendisine sempatiyle baksın istemişti.

"Aklın başında mı senin?"

Çekildiği sorgudan bıkan Hadi'ye bir cesaret geldi:

"Ne cesedi? İsmi Nedir kim? Uyduruk bir hikâyeyi eğip bükerek benim için bir korku filmine çeviriyorsunuz. Bir kahvehane hikâyesini, öyle mi?"

"Bak sen! Bizimle maytap mı geçiyorsun? Seni var ya... Seni unufak ederim."

Bandajlı adam Hadi'yi tehdit etmeye başlayınca diğer pembe gömlekli onu sakinleştirmek için koluna yapıştı ve sorgulamayı üstlendi. Karanlık iyice çöküp yüzler seçilmez hale geldikten sonra bile Hadi'nin yatağının etrafında tur atarak sorguya devam ettiler. Sesler gittikçe sertleşirken fiziksel temas başladı. Hadi, kendisini itenlerin yüzünü seçemiyordu. Derken biri Hadi'nin burnuna sıkı bir yumruk yerleştirdi. Yere düşen Hadi, nasılsa sağlam kalmış zemin döşemelerinden birine kafasını sertçe vurdu. Sorgulama, tüm Irak karakollarında yaygın olan yeni bir şekle büründü. Hadi bunu daha önce başkalarından duymuştu. Ekibin içindeki iki çömez, Hadi'nin kollarını yukarı kaldırırken boynu bandajlı pembe gömlekli, deli gibi Hadi'nin midesine yumruk atmaya başladı. Bu iki dakika boyunca aralıksız devam etti.

Hadi öğle vakti yediği fasulye ve sebzeleri kusana dek yumruklar durmadı. Dahası adamlar baskın yapmadan bir saat kadar önce iki kutu Heineken birası içerek kafayı bulmuştu. Hadi kusmaya başlayınca bu kötü kokulu karışım öfkeli

görevlinin giysilerini berbat etti. Lanetler ve sövgüler yağdıran adam geriye doğru zıpladı. Hadi'nin kollarını tutan iki yeniyetme onu bıraktı ve kusmaya devam etmesi için yere düşmesini sağladı.

Bir saat sonra sakinleşen görevli, karanlıkta sigara içen arkadaşlarının yanına giderek eskicinin yalancı bir ihtiyar, yarı deli bir ahlaksız olduğu şeklindeki kanaatini onlarla paylaştı. Gerçek bir suçluyu koruyor olabilirdi, ancak onu alıkoyup yanlarında götürmek, soruşturmakta oldukları meseleye yarar sağlamayacaktı, belki de zarar verecekti. Bir kere bu masal anlatıcısını çabucak serbest bırakırlardı. Serbest bırakmayıp Amerikalılara gönderirlerse suçlular deryasında kaybolup gidecekti. Kaybolup gitmese bile şu meselede bir daha işe yarar durumda olmayacaktı.

Çabucak kararını verdi. Bu yaşlı sarhoşu olduğu yerde bırakıp gidecek, bir daha da onu ziyaret etmeyeceklerdi. Ancak peşine birkaç adam takıp kimlerle görüştüğünü takip edeceklerdi. İzlendiğinden haberi olmayacak, rahat davranacaktı.

Çömezler el fenerlerini çalıştırınca ortalık aydınlandı. Hadi avluda sırtüstü yatıyor, ayağa kalkacak gibi de görünmüyordu. Görevliler yeniden etrafı araştırmaya başladılar. Yemek masasının üzerinde, soğan yığınlarının arkasındaki kahve kavanozunun içinde bir miktar para buldular. Ebu Enmar'ın mobilyalarını bitpazarında satınca kazandığı paraydı bu. Sakin görünümlü görevli parayı kendi cebine koydu, sonra rastgele başka şeyler seçti. Metal ve ahşaptan mamül bir masayı kendine ayırdı. Diğerleri de mobilya parçalarına ve çeşitli eşyalara el koydular. Örneğin kırık bir avize ve cam bölmeli, sarkaçlı bir ahşap duvar saati. Çömezlerden biri, Hadi'nin odasının derinliklerine girmeye cesaret edince, bir karton kutu içinde tabaklar buldu. Tabakların üzerinde Kral

Gazi'nin, Kral II. Faysal'ın, Abdülkerim Kasım'ın, Bağdat Tren İstasyonu ve diğer tarihî mekânların resimleri ve doğa manzaraları bulunuyordu. Ağır karton kutuyu yüklenen çömez, ekibin bulunduğu yere geldi ve bir zafer duygusuyla kutuyu açtı. Tıpkı hırsızlar gibi davrandılar. Sakin görevli Hadi'nin kafasını iyice karıştırmak istiyordu.

"Şu Meryem Ana heykeli yok mu? Haram o. Elinle parçalamanı istiyoruz."

El fenerini Hadi'nin yüzüne tutan görevli, dudaklarını oynattığını gördü. Daha da yaklaşarak tekrar aynı sözü söyledi. Hadi güçlükle konuşabildi:

"Yapamam, yapamam."

"Niçin yapamazmışsın? Yapmak istemiyor musun yoksa?"

"Görmüyor musun? Lanet olsun! Ayağa kalkamıyorum."

Öfkeli görevli Hadi'nin karnını tekmelemeye başladı. Hadi'nin soluğu tamamen kesildi. Çömezlerden biri odaya girdi ve duvardaki oyukta bulunan heykele tabancasının kabzasıyla vurmaya başladı. Heykelin başı kopup yere düştü. Ne yaptığını göstermek isteyen çömez, el fenerinin ışığını başı kopmuş heykele doğru tuttu. Kollarını barışçıl bir şekilde uzatan heykelin başını yerinde göremeyen Hadi korkuyla titredi. İş bununla da kalmadı. Ekip Hadi'nin evini terk etmeden önce bandajlı memur, daha önce Betaviyyin'de gözaltına aldıkları on bir çirkin adama yaptığı testin aynını Hadi'ye de uygulamak istedi.

Çömezler Hadi'nin üzerini sıyırdı, vücudunda herhangi bir dikiş ya da yara izi olup olmadığını görmek için onu lambanın ışığında incelediler. Öfkeli görevli parmak uzunluğundaki küçük bir keskin bıçağı çıkarıp Hadi'nin kollarını, kalçalarını ve baldırlarını doğradı. Hadi duyduğu acıdan çığlıklar

atarken görevli küçük yaralardan akan kanı görmek için durup bekledi. Hadi yerde debelenirken koyu ve yapışkan kanı avlunun zeminine saçıldı. Kan küçük bir fışkırmayla birlikte aktıktan sonra duruyor ve pıhtılaşıyordu. Hadi'nin kanı siyahtı. Öfkeli görevli kanı parmaklarıyla yoklarken sakin meslektaşı bir iğrenerek öylece hareketsiz kaldı. Bunu neden yapıyorlardı? Çünkü bilgi topluyorlardı. Peki, neden bilgi almak için birini bıçakla doğruyorlardı?

Çektiği acıya rağmen içinden bir ses her şeyin bir Amerikan aksiyon filminde olduğu gibi ilerleyeceğini söylüyordu. Süper kahraman siyah bir cisim olarak aniden çatıda belirecek sonra aşağı süzülüp düşmanlarını güçlü yumruklarıyla şimşek hızında yere devirecek, dostunu, kendisini var edeni, yaşlı babasını kurtaracaktı. Fakat böyle bir şey olmadı. Çömezlerden biri telsizi aldı ve alçak bir sesle caddede bekleyen sürücüyü çağırdı. İki dakika sonra herkes çaldıkları eşyalarla birlikte Hadi'nin evini terk etti. Boynunda bandaj bulunan öfkeli görevli işi yarım bıraktıkları için huzursuzdu. Kapıya varmadan önce Hadi'yi tekrar dövmek istermiş gibi yarım tur döndü, ancak arkadaşı onu çekip uzaklaştırdı.

"Seni gidi solucan, gündüz vakti sana yıldız saydırmayı bilirim."

Öfkeli adam karanlığa doğru böyle seslenirken Hadi onu duyacak halde değildi. Pelte gibiydi, boylu boyunca serilmiş yatıyordu.

5.

Ebu Enmar, Ferec'ın teklifi karşısında şok oldu. Böyle bir şey beklemiyordu. Fakat kendi oteliyle Peygamber Emlak Bürosu arasındaki kısa mesafeyi yürüdüğünde, gerçek kafasına dank

etmişti. Ferec, Ebu Enmar'ın işini sonsuza dek bitirmek için mümkün olan en akıllı, en kurnaz şekilde ortaya çıkmıştı.

Emlakçı Ferec, otelin içinde bulunduğu durumu nasıl bu kadar ayrıntısıyla bilebilirdi? Bu bilgileri kimden edinmiş olabilirdi? Eski müşterilerden mi, yoksa bir vakitler otelin temizliğini yapan şişman Ermeni kadın Veronika'yla şu yeniyetme oğlundan mı? Ebu Enmar alışveriş için dışarı çıktığında Ferec'in otele girmeye cesaret etmesi mümkün değildi. Cesaret etti diyelim, Ebu Enmar fazla uzağa gitmediği için oteli yeterince görecek vakti olamazdı. Böyle düşüne düşüne başı dönmeye başladı. Oysa hazırladığı çilingir sofrasından henüz tek yudum içmiş değildi. Sonra birden kendine geldi. Mevzu bu değildi ki. Ferec ona mükemmel bir teklif yapmıştı. Otelin genel görünümü fena sayılmazdı. Kabuk değiştirmesi yeterli gelecekti. Zemin döşemeleri değişecek, elektrik tesisatı elden geçecek, ıslak zeminler yenilenecekti. Üzerine biraz badana, boya ve yeni eşyalar alındığında bu iş tamamdı. Sonra kapısından bacasına otelin her şeyine ortak olacaklardı. Ferec'in bu ortaklıkta hissesi daha fazla olacaktı ama olsun, otelin yönetimi yine Ebu Enmar'ın elinde kalacaktı. Bu durumda en can sıkıcı şeyse, Ferec'ın otelin adını değiştirmek istemesiydi. Ferec Araplık adından hazzetmiyor, otelin En Büyük Peygamber Oteli olarak anılmasını istiyordu.

Tam bir saat boyunca tartıştılar. Sonunda Ebu Enmar teklifi reddettiği gibi ağır adımlarla otele geri döndü. Dehşet sıcağa rağmen cam kapıyı sıkıca kapattı. Resepsiyon masasının arkasındaki sandalyeye oturunca sanki Ferec'in bürosu gözüne görünmeyecekti.

Bir yandan dünyanın sonuna dair kehanetler içeren kalın kitabı karıştırırken yavaş yavaş içmeye başladı. Kitap elindeydi

ama okumuyordu. Aklında bambaşka şeyler vardı. Gençlik günleri gözünün önünde canlanmıştı. Aklına bir zamanlar ortağı olan adam gelmişti. Bağdat ile güneydeki Garraf Nehri kıyısındaki bir kasaba olan Kal'at Sukker arasında iş yapan bir tüccardı. Ortağı ölünce mirasçıları hisseyi satışa çıkarmış, o da satın alarak otelin tamamına sahip olmuştu.

Hayatının önemli bir dönüm noktasında olduğunu hissetti. İçinden geçtiği feleğin çarkı, elinde tuttuğu kitabın en önemli kehanetine denk gelmiş gibiydi. Bu kehanetin, şu anda oturup otelin kilitli kapısından yansıyan yüzüne bakıyor olmasıyla ilgisi vardı. Başladığı noktaya varacak hayat döngüsüyle alakası vardı.

Cam kapıdaki yansıması titredi ve kapı açıldı. Soluk soluğa kalmış, yüzü terli ve sol omzundan ağır bir bez çanta sarkan eski dostu Hazım içeri girdi. El sıkışıp kucaklaştılar. Sonra Hazım yanına oturdu ve konuşmaya başladılar. Öğleden sonra Ferec'in canını sıkmasının ardından bu hoş sürpriz onu rahatlatmıştı. Hazım onu otele getirecek taksi bulmakta zorlandığını söyledi. Muhitindeki silahlı bir grup tarafından tehdit edilmişti ve durum netleşene dek bu gece, belki biraz daha burada kalacaktı.

Hazım odasının ne durumda olduğunu sorunca Ebu Enmar bir değişiklik olmadığını söyledi. Otelin boş görüntüsü Hazım'ın gözünden kaçmamıştı. Mobilyalar yerlerinde değildi. Bunun üzerine Ebu Enmar son birkaç hafta içinde yaşadıklarını dostuna bir bir anlattı. Konuyu Ferec'in öğleden sonra yaptığı teklifle bitirdi. Bir anlığına başını eğen Hazım oteli ipotek edebileceğini ya da otelin tamiri ve yeniden döşenmesi için kredi çekebileceğini söyledi.

"Bu dediğin borç demek. Otelin bu borcu geri ödeyecek kadar iyi çalıştığına kim kefil olur? Bu içine düşeceğim yeni bir

çukurdan başka şey olmaz. Sonunda hükümet oteli elimden alır. İşler daha da kötüye gider."

"O zaman Ferec'ın teklifini kabul et."

"Hayır, imkânsız. Bu hırsızın, bu suçlunun emri altında çalışmayacağım. Bu yaşımda beni küçük düşürmesine izin vermeyeceğim. Ben bu bölgenin kralıyken o fahişelere ve pezevenklere ev kiralıyordu."

Ebu Enmar daha sonra ahşap masasındaki iri çekmeceden büyük bir fotoğraf albümünü almak için şişman bedeniyle eğildi. Hazım'a bazı fotoğraflar göstermeye başladı. Genç ve zayıf olduğu zamanlara ait siyah beyaz resimlerde takım elbiseli ve kravatlı görünüyordu. Fotoğrafların birinde Meysan vilayetinden bir basketbol takımının yanında duruyordu. Başka birinde Musul'dan gelen kilise korosunda kısa saçıyla kızların yanında oturuyordu. Albümde Ebu Enmar'dan başka tanıyanı kalmamış bir zamanların meşhur erkekleri ve kadınları da yer alıyordu. Kenarlarından aşınmalarına, renklerinin solmalarına rağmen içinden hayat ve mutluluk fışkıran resimlerdi bunlar. İçine düştüğü şu çukurda, şu zorlu hayatta kalma çabasında Ebu Enmar'ı ayaktan tutan işte bunlardı, bu anılardı.

"Peki ne yapacaksın? Bütün paran bitene dek her şey böyle mi devam edecek?"

"Hayır."

Hadi, yavaş ve sakin bir tavırla doldurduğu kadehi arkadaşının önündeki küçük ahşap masaya koyarken ekledi.

"Pezevenk Ferec'in teklifini kabul etmeyeceğim. Bunun yerine ben ona bir teklifte bulunacağım. Otelin tamamını ona satacağım."

XIII. BÖLÜM
YAHUDİ HARABESİ

1.

İlişva her zaman olduğu gibi tüy döken kedisiyle misafir salonunda oturuyordu. Bakışları gözlüğünün kalın camlarından Aziz'in genç ve yakışıklı tasvirine odaklanmış, yarım saattir öylece duruyordu. Gaz lambasının sarı ışığı resmin üzerinde raks ederken tasvirin hareket ettiğini, kendisiyle konuştuğunu hayal ediyordu. Kulağına bitişikteki evden yükselen çığlıklar ve iniltiler geliyordu. Pembe gömlekli adamlar Eskici Hadi'ye tekme tokat girişmişti. Resme öylece bakakaldı, acı dolu iniltiler bir saat çeyrek boyunca devam etti. Gözlerini yumdu, biraz sonra aradaki kalın duvarları aşan sesler kesildi. Yaşlı kedisini okşarken tüylerinin dökülüp eline yapışmasını bu kez dert edinmedi. Tekrar resme baktı ve Ümmü Selim'in öğle vakti kendisine ilettiği teklifi düşündü.

İlişva aslında Aziz Şimuni'yi ve yedi çocuğunu anmak için kilisede olmalıydı, ama hiç içinden gelmiyordu. Evde kalmayı tercih etti. Ferec o zavallı genci tokatladıktan sonra Ümmü Selim İlişva'yı görmeye gelmiş, Ferec'ın kötü biri olduğunu, her şeyi yapabileceğini söylemişti. Uyduruk bir tapu çıkartıp yaşlı kadını sokağa atabilirdi. Ayrıca, şimdiye dek tapuyu gören olmamıştı. Belki İlişva'nın elinde bile bir tapu yoktu.

Ümmü Selim bunları niçin kendisine anlatıyordu? Yoksa o da mı kendisine karşıydı? Fakat çekici bir teklif yapmıştı. İlişva, Ümmü Selim'in evinde bir odaya taşınabilir; Ümmü Selim'in çocuklarından biri İlişva'nın evini odalara dönüştürüp kiralayabilirdi. Böylece kira parası İlişva'ya gider, Ferec ve diğerleri de havasını alırdı.

Fakat bu aynı zamanda Ümmü Selim'in evini ele geçirmesine yol açabilirdi. Şişman kocakarının içindeki açgözlülük harekete geçmiş olabilirdi. Ümmü Selim, kuzu şekline girmeyi iyi beceren bir kurttu. Belki de Ferec için çalışıyordu. Ümmü Selim'in teklifine cevap vermedi. Kadın, durumu yaşlı İlişva'nın düşünmek için zamana ihtiyacı olduğuna yordu. Fakat İlişva Ümmü Selim'in önerisini düşünmüyordu. Evini devlet adına almak isteyen sıska gence gelince, evini satmayacağını bir türlü anlayamamıştı. Devlete ait olan bir evde yaşamaktan gurur duyacak değildi. Hele o ev bir zamanlar kendisine aitse. Hem evini sattığında eline geçen para, ihtiyacından kesinlikle daha fazla olacaktı.

Bir süre gözlerini kapadı. Başı iyice ağırlaştı. Kedisi Nabu kucağında uyuyakaldı. Avluda bir gürültü ve ayak sesleri duymasa o da kanepede uyumak üzereydi. Kapıya yöneldi. Oğlu Danyal'in hayaleti işte oradaydı.

2.

Hadi artık yolun sonuna geldiğini hissetti. Şu anda can çekişiyordu. Fakat bir çift güçlü kol, onu yapışkan kanıyla kaplı zeminden çekip aldı. Gözlerini açtı ama hiçbir şey göremedi. Etraf tamamen karanlıktı. Derken vücudunu tutan kollar gevşedi, onu aşağı indirdi. Avlunun ortasındaki sünger yatakta bedeni rahatlamıştı. Vücudunun üzerinde

nemli bir kumaşın varlığını hissetti. Sonra iki el gömleğini ve pantolonunu giymesine yardımcı oldu.

"Merak etme, ölmeyeceksin. Fakat bu dayağı da hak ettin."

Yabancı az sonra gözden kayboldu. Birkaç dakika sonra bir koşuşturma duydu. Bacaklarında bir uyuşma hissetti. Yüzüne el feneri tutulduğunda uykuya dalmış sayılırdı.

"Benden ne istiyorsun? Benden ne istiyorsun?"

Kendisini sorgulayanların geri döndüğünü düşündü. Bu sefer işini bitirmeye gelmiş olmalıydılar.

"Ona ne yapmışlar?"

Birileri vücudunu çevirip yaralarını incelemeye başladı.

Ebu Selim, Hadi'nin evine girenleri fark etmişti, fakat içeride neler olduğunu bilmesi mümkün değildi. Cumbalı balkondan, birilerinin ellerinde birtakım eşyalarla evden çıktığını, sonra evin yakınlarında bulunan GMC cipe binip hızlıca uzaklaştıklarını görmüştü. Bunlardan biri aracın camını açmış, renkli camlardan yapılma abajuru bulunan bir masa lambasını duvara çarparak unufak etmişti. Durum endişe vericiydi. Ebu Selim hızla harekete geçti, çocuklarına ve civardaki gençlere seslendi. Hadi'nin evine koştular. Kapısı kilitli değildi. Hadi'yi fena bir vaziyette buldular. Adamakıllı bir dayak yediği her halinden belliydi. Ebu Selim'in en küçük oğlu sargı bezi, dezenfektan, gazlı bez ve ilaç almak için eve koştu, çünkü Şurce çarşısında böyle şeyler satıyordu. İlk yardım konusunda bilgili sayılırdı. Hadi'ye baldırlarındaki yaraların dikişe ihtiyacı olduğunu söyledi, ne yazık ki bu konuda pek becerikli değildi. Yine de sabaha dek iş görür bir bandaj yapabilirdi. Fakat ertesi gün dikiş atılması için bir sağlık kuruluşuna gitmesi gerekiyordu. Durumunun daha kötüye gitmesini istemiyorsa gece boyunca fazla hareket

etmemeliydi. Sünger yatağını yere indirip odasının duvarına yasladılar. Sonra onu yatağın üzerine taşıyıp içmesi için su getirdiler ve yarın daha iyi olacağını söylediler. Ona içtenlik ve merhametle davrandılar. Ancak bu dayağın nedenini anlamak için sorular yöneltmeye başladıkları zaman, Hadi fabrika ayarlarına dönüş yaptı ve kaba sözlerle karşılık verdi. Bir gecede iki sorguyu kaldıracak durumda değildi. Onlardan susmalarını istedi. Bunun üzerine ilgi ve tedavi faslı da sona ermiş oldu. Herkes el fenerlerini alıp oradan ayrılınca Hadi yine karanlıkla baş başa kaldı. Geriye sadece gaz lambasının donuk ışığı kalmıştı.

Yatağından yuvarlandı ve yeniden doğrulmaya çalışırken her şey birbirine karıştı. Bütün öfkesini bitik vaziyetiyle eğlenen adama yöneltmişti. Dayağı hak etmesi de ne demekti! Yoksa hayal mi görmüştü? Onu yatağına kim taşımıştı? Komşuları onu çırılçıplak görmek için mi koşup gelmişlerdi? Kafasına başka sorular da üşüştü. Yukarıdan aşağıya yüksek duvarlı iki katlı evlerin arasında yaşadığı oyuğu dolduran ılık bir rüzgâr esti. Vücudundaki uyuşukluk daha da artarken ağrıları dinmeye başladı. Ebu Selim'in verdiği ilaçlar işe yaramıştı: İki Valium ve bir kapsül iltihap giderici. Beyaz sargı beziyle kollarını ve baldırlarını sardıkları gibi ona su da vermişlerdi. Komşuları kendisi için seferber olmuştu. Onlara karşı kullandığı kelimelerden ve hırçın tavırlarından pişmanlık duyuyordu. Fakat o sorular yok mu, hâlâ beyninde yankılanıyordu. İkinci kez gelecekler miydi? İstedikleri cevapları elde etmeden niçin aniden çekip gitmişlerdi? Niçin onu böyle dövmüşlerdi? Bazı eşyalarını niçin götürmüşlerdi? Onları buraya yönelten kimdi? Yoksa o gazeteci çocuk muydu? Mısırlı Aziz'in kahvehanesindeki müşterilerden biri olabilir miydi?

Bir hafta boyunca koşturup elde ettiği birikimin ortadan kaybolduğunu, Meryem Ana heykelinin başının koparıldığını, pahalı tabakların ve en değerli eşyalarının alındığını henüz bilmiyordu. Öğrendiğinde şiddetli bir öfke krizi geçirecekti. Fakat elinden hiçbir şey gelmeyecekti.

Bütün bunlar ertesi gün öğleden sonra gerçekleşecekti. Şu an bir boşlukta geziniyor, bir uyuşukluk içinde yüzüyor, simsiyah gökyüzündeki parıldayan yaz yıldızlarına bakıyordu. Bedeninde enerji kalmamıştı. Saatler önce o sert sorgu esnasında içinde ne varsa dışarı çıkardığı için midesi bomboştu. Bedeni ve zihni karmakarışık haldeydi. Birkaç saat önce yaşadıkları sanki ilahi bir tokat gibi tepesine inmişti. Bedenini ve ruhunu sert bir şekilde sarsan bu tokat, gözlerini açmasını, hayatını gözden geçirmesini istiyor; düşmekte olduğu çukura karşı onu uyarıyordu.

Artık yeni bir başlangıç yapacaktı. Yaraları tamamen iyileşene kadar sabredecek ve sonra Şeyh Ömer'deki Sabuncu Hamamı'na gidecekti. Üç saat boyunca sıcak buharın altında bir heykel gibi duracak, saçlarını ve yüzünü tıraş edecek, yeni kıyafetlerle güzel, deri ayakkabılar satın alacaktı. Şu lanet Yahudi harabesini terk edip Ferec'in yeni motelinde geniş, havadar bir oda kiralayacaktı. İkinci el eşya satışı ve tamiri üzerine bir dükkân kiralamayı düşünüyordu. Ne de olsa en iyi bildiği iş buydu. Daha sonra kendisine katlanacak bir eş bulacak ve haftada bir kereye mahsus olmak üzere çilingir sofrası kuracaktı. Bu gece sakin bir şekilde uyuyabilirdi. Sabaha sağ salim kalkabilirse bütün bunları yapacaktı. Ve bu konuda ısrarcı olacaktı.

3.

Her şeyi yukarıdan izliyordu. Hadi yatağında otururken pembe gömlekli iki görevlinin etrafında dönüp durduğunu, ifadelerin gittikçe sertleştiğini, Hadi'yi yere yıkan darbeleri, bütün işkence operasyonunu baştan sonra sakin bir şekilde olduğu yerden takip etmişti. Trafik polisi olduklarını söyleyen grup oradan ayrılana dek aşağı inmedi. Meryem Ana heykelini kırdılar, Eskici Hadi'nin parasını ve değerli eşyalarını çalıp gittiler.

Acımasız dayağın ve bedeninde açılan bıçak yaralarının öldürücü olmadığını tahmin ediyordu. Sorgulayanlar sadece Hadi'yi korkutmanın ve istedikleri cevapları almanın peşindeydi. Diğer yandan, işlenen sayısız günah ve hata göz önünde bulundurulduğunda bu hak edilmiş bir cezaya benziyordu. Kendisini var eden adamı yatağına taşımak ve elbiselerini giydirmek için yukarıdan avluya inen İsmi Nedir böyle düşünüyordu. Komşuların yaklaşan ayak seslerini duyduğunda, hızla geldiği yere, İlişva'nın evine tırmanmıştı.

İlişva'yı her zamanki gibi misafir salonunda otururken buldu. Boş bakışları Şehit Aziz Gurgis'in resmine yoğunlaşmıştı. İsmi Nedir'i kapıda gören İlişva'nın yüzündeki ifade değişmedi. Tek bir kas bile seyirmedi. Bu, belki de deliliğini onaylıyordu. İsmi Nedir'e uzun bir süredir orada yaşıyormuş da bir ara lavaboya gitmiş biri gibi öylece sıradan bir bakış atıp geçmişti.

Kendini yalnız hissediyordu. Haftalarca kimseyle konuşmamıştı. Sadece iki tanıdığı kalmıştı. Yatağında ölü gibi yatan Eskici ile ölü ruhlar ve azizlerin resimleriyle konuşan deli bir kadın. Göz açıp kapayıncaya dek iki pembe gömlekliyle üç çömezi rahatlıkla haklardı, ama bu Hadi açısından daha büyük bir sorun çıkarırdı. Dışarıda grubun şoförü vardı.

Arkadaşları geç kalınca Hadi'nin evine gelecek ve orada neler olduğunu anlamakta gecikmeyecekti. Adamları öldürdükten sonra cesetleri başka yere taşımak da Hadi'yi zan altında kalmaktan kurtarmayacaktı. Yaşlı eskici, çamura daha beter saplanacaktı. O yüzden en iyisi, adamların varlığına sabretmek olacaktı. Hem zaten bu son ziyaretleri olmayacaktı. Onu yine sorguya alacaklardı. Hadi'nin normal bir hayat sürmesi için en iyisi bir daha ona görünmemek olacaktı. Aslında buna gerek de yoktu. Şu gölge ziyaretinin bile mantıklı bir açıklaması yoktu.

Şimdi ne yapacağını bilmiyordu. Görevinin insan öldürmekle sınırlı olduğunu biliyor, her gün öldürecek birilerini buluyordu. Fakat kimin öldürülmesi gerektiği konusunda artık net düşünemiyordu. Başlangıçta masumların vücutlarından oluşan bedeni eklenen yeni parçalarla değişmişti. Masum kurbanların arasına artık suçluların varlığı karışmıştı. Devre'deki üs binasında geçirdiği son günden beri bu haldeydi. Binayı Iraklı küçük savaşçı grupların destek verdiği Amerikan zırhlı araçları kuşatmıştı. Kendini oradan güç bela kurtarabilmişti. Üç delinin kışlaya çevirdiği binaya girdiklerinde kendisiyle alakalı çok şey bulmuşlardı. Buna rağmen onu ele geçirmeyi başaramamışlardı.

Artık belli bir yerde kalmıyor, sürekli saklanıyor, ikametgah değiştiriyordu. Öldürme işini durdurma kararı aldı. Öldürmekten maksat net olmayınca öyle gerekiyordu. Kurbanların intikamlarını almakta gecikirse bedeninde onlara ait olan parçalar eriyip düşecek ve kendiliğinden yok olup gidecekti. Alışılmadık, tuhaf bir yolla geldiği şu dünyadan böylece kurtulmuş olacaktı.

Fakat bunun da doğru seçim olduğundan emin değildi. Görevinin bu şekilde sona ereceğini kim söylüyordu? Bir

sonraki adımın ne olduğunu öğrenene dek devam etmek zorundaydı. Geleneksel yöntemlerle ölmeyecek az rastlanır bir katil olduğu için, bu farklı yeteneği masumların hizmetinde; hak, hakikat ve adaletin hizmetinde kullanmalıydı. O zamana dek kendini hayatta tutmaya gayret eder ve ihtiyacı olan yedek parçaları, ölmeyi gerçekten hak edenlerin cesetlerinden temin ederdi. İdeal seçenek değildi, ama şu an için en iyisiydi.

İsmi Nedir bazı kaygılarını yaşlı kadına açıkladı. İlişva onu dinlerken uyuyan kedisinin sırtını okşuyordu. Böyle karmaşık bir konuyu anlamış görünmüyordu, ama en azından dinliyordu. Ve şu anda İsmi Nedir'in buna ihtiyacı vardı. İlişva'ya bazen Devre'deki üs binasında yaşanan küçük iç savaştan hayatta kalmayı başarmış bazı takipçilerinin yanına sığındığını söyledi. Üç deliden öğrendikleri gibi saygıda kusur etmiyorlardı. Ona duydukları inancı yitirmiş gibi durmuyorlardı.

Bir gece Vatandaş 341'i Veziriye semtinde sokakta yürürken gördü. İsmi Nedir'i görünce eğilen adam sonra gelip elini öptü. O geceki ölüm festivalinde ölen veya hayatta kalan diğerleri hakkında herhangi bir fikri yoktu. Yine de hâlâ İsmi Nedir'e inanıyor ve yeniden örgütlenmesini istiyordu. Vatandaş 342'nin ya da Vatandaş 340'ın kim olduğu hakkında bir şey bilmiyordu. Yeni inananlar çıktığında hangi sayıdan devam edeceklerine dair malumatı da yoktu. Sahi, hangi sayılar artık boştu ve gerçekte vatandaş sayısı kaçtı?

Ciddi bir çürüme problemi yaşadığı bir gece tesadüfen kendisinin kurtarıcı olduğuna inanan bir takipçisiyle karşılaştı. Onu Fadıl semtindeki evine götüren adam, komşulardan ve meraklı bakışlardan İsmi Nedir'i uzak tutabilmişti. Birlikte evin avlusunda oturuyorlarken takipçisi mutfağa giderek

büyük bir bıçak alıp geri döndü. Adam, kendini onun uğruna feda edebileceğini söylüyordu. İsmi Nedir isterse onu öldürüp ihtiyaç duyduğu parçaları kendi cesedinden alabilirdi. Teklif, İsmi Nedir'i önce tereddütte bıraktı, fakat birkaç dakika düşündükten sonra aklına yattı. Zira bunu kabul etmezse daha fazla yaygara çıkacak, çürüyen organların yerine yenilerini bulmak için birçok insanı öldürmek zorunda kalacaktı. Ayrıca bu iş çok fazla zaman alacaktı ve onun fazla zamanı kalmamıştı.

Yavaşça can versin ve ölmeden önce kan kaybından bilincini yitirsin diye bıçağı adamın bileğine koyup atardamarlarını kesti. Bu adam onun düşmanı değil, takipçisiydi. Bu nedenle onu boğazlamak veya karnını deşerek öldürmek hiç yakışık almazdı. Kaldı ki onun yerinde kim olsa yaşama içgüdüsüyle dolu benliğine bu denli hâkim olamaz ve tatlı canı bedeninden ayrılırken bu denli teslimiyet gösteremezdi. Başka kim olsa kesin çığlık üstüne çığlık atardı. Bu denli yaygaracı bir tavır da İsmi Nedir'i çileden çıkarmaya yeter de artardı.

İlişva anladığına dair herhangi bir belirti göstermeden, yirmi yıl önce ortadan kaybolan oğlu bellediği İsmi Nedir'i dinlemeye devam etti. Vakit epey geç olmuş, yaşlı kadının uyku saati gelmişti. Fakat İsmi Nedir'in susmaya niyeti yoktu, sabaha dek anlatmaya devam edebilirdi. Anlatacak çok şeyi vardı. Kendisini dinleyecek birilerini arıyordu. Fakat İlişva bunca gevezelikten kastın ne olduğunu anlamıyordu. Bu adam gerçekten oğluysa onun için ölüme meydan okumaya hazırdı, ölmeyecekti. Herkes onun ölmesini bekliyordu ya, avuçlarını yalasınlar. Hayata sımsıkı tutunacak, ağzından ölüme dair tek kelime çıkmayacaktı.

"Niçin rahatlamıyorsun oğlum? Senin için avluya yatak sereyim mi?"

Bu teklif, sohbetin sona ermesi gerektiğini ihtar ediyordu. Yaşlı kadın, İsmi Nedir'e oynaması gereken rolü de böylece hatırlatmış oluyordu. Aslında, teklif şu an İsmi Nedir'in işine geliyordu. İçi pamuk dolu döşeğe sırtüstü uzanmak, gökyüzünü seyre dalıp uykusu gelene dek yıldızları saymak gerçekten hoş olacaktı. Fakat bu onun hayatı değildi, başkasına aitti.

İlişva gözlüklerini çıkarıp gözlerini ovuşturdu. Derin bir nefes aldıktan sonra uzunca bir iç geçirip uyuyakaldı. Gözlerini tekrar açtığında geveze misafiri görünürlerde yoktu. Önünde asılı olan Aziz Gurgis'in resmine baktı. Uzun mızrağını kaldırmış, yerden bitme ejderhanın boğazına vurmak için hazırda bekliyordu. Sahi, uzun yıllar boyu niçin bu ejderhayı öldürmemişti? Niçin elindeki mızrak öylece kalakalmıştı? Böyle bekleyedurmak yorucu olmalıydı. Mızrağı saplayıp ejderhayı öldürmeli, kendisi de rahat etmeliydi. Madem öldürmüyordu, o bir köşeye, ejderha başka bir köşeye çekilmeliydi. Bu bitmemiş eylem onu endişelendiriyor, her şeyin yarım kaldığı duygusunu uyandırıyordu. Tıpkı şu an hissettiği gibi. İlişva da kendini yarım hissediyordu. Ne tastatam canlıydı, ne de bir ölü.

"Bana eziyet ediyorsun."

Uyuyan kedisini alıp kanepenin yanına koydu. Gözlerini açan kedi esnemeye ve gerilmeye başladı.

"Sen bu ejderhayı öldürmedin, değil mi ey savaşçı?"

İlişva, Aziz Gurgis'ten gelecek cevabı sabırla bekledi. Ayakta, azizin yakışıklı yüzüne bakıyordu.

"Her eylem zamanı gelince tamamlanacak İlişva. Bu acele niye?"

Azizin dudakları kıpırdamadı. Resimde hiçbir hareket belirtisi yoktu. Fakat İlişva bu sesi açık bir şekilde duydu.

4.

Hadi uyanık bir şekilde yatıyordu. Üstünde uzanan mavi gökyüzüne bakıyor, kuşların süzülüşünü izliyordu. Radyodan cızırtılar, dışarıdan korna sesleri yükseliyordu. Gözlerini kısa bir süre yumdu. Tekrar açtığında kulakları sağır eden gürültüsüyle bir Amerikan helikopteri belirmişti tepesinde. Ayağa kalkmak istedi ama bu gücü kendinde bulamadı. Kafası kurşundan bir kütleye dönüşmüştü. Boynunu sağa sola çeviremez haldeydi. Derken şiddetli bir darbe toprağı sarstı ve bütün vücudu ürperdi.

Betaviyyin'den birkaç kilometre uzakta, eski başkentin kalbindeki Sadriye semtinde bombalı bir araç patlamıştı. Fakat Hadi geç saatlere dek patlamaya ilişkin bir şey öğrenemedi. Azıcık kımıldamak istedi, ama sol uyluğunda bir ağrı vardı. Biraz soluklandıktan sonra iki eline yaslanarak yatağında doğruldu. Aynı anda bütün bedeninden acı sinyalleri gelmeye başladı. Sorguda darbe aldığı yerler sızlıyor, başı zonkluyor, midesi yanıyordu. Tekrar uyumak istedi ama bu kez açlık yakasını bırakmadı. Yatağında otururken hiç hissetmeyeceğini sandığı yaşlılığın ağırlığını bütün ağırlığıyla hissetti. Sonra evin ahşap kapısında bir ses işitti. Civardan iki genci yanına alan Mısırlı Aziz içeri girdi. Kapıyı kapatırken zorlanan Aziz bir yandan sövüyordu. Derken yüzünde geniş bir gülümsemeyle geriye döndü. Gelenlerin her biri dolu gelmişti. Birinde bir tabak kaymak, diğerinde bir somun ekmek, berikinde bir termos çay.

"Şükürler olsun, iyisin."

Gülümsemeye devam eden Aziz, eliyle dostunun omuzuna dokundu. Peşinden iki genç de aynısını yaptı. Bir saat geçmemişti ki Hadi'nin çıraklığını yapan delikanlı uğradı. Eski otelden kalan eşyalarla ilgili görüşmeleri gerekiyordu. Ustasını o şekilde gören delikanlı şok oldu. Ustası sargılar içindeydi. Kahveci Aziz'deyse herhangi bir şaşkınlık belirtisi görülmemişti. Hadiseyi sabah kahvehaneye gelen müşterilerden duymuş, Hadi'nin iyi durumda olduğunu haber almıştı. Tezgâhı çırağına bırakıp dostuna hem geçmiş olsun demek, hem de bunu kimin yaptığını öğrenmek için koşup gelmişti. Hadi'nin olaya ilişkin verdiği bilgiler net değildi. Herkesin kafası daha da karışmıştı. Trafik polisi diyordu, suçlu diyordu. İyi de bunların Hadi'nin yediği dayakla ilgisi neydi, niçin ona bu şekilde işkence etmişlerdi? Kahvaltısını yapan Hadi, dostu Aziz'in teşvikiyle ayağa kalktı ve evini yoklamaya başladı. Değerli eşyalarının yerinde göremeyince tam bir yıkıma uğradı. Önce kendisini ziyarete gelen mahalleliden şüphelendi. Fakat sorgu esnasında kendinden geçtiği vakit bazı sesler duyduğunu hatırladı. Demek ki eşyaları onu sorgulayanlar çalmıştı. Sonra Meryem Ana heykeli gözüne takıldı, parçalanmıştı. Herkes şaşkın durumdaydı. Mısırlı Aziz heykele yaklaştı.

"Bu, İsa Mesih'in annesi. Niçin bu durumda?"

Aziz bu soruyu sorarken bir yandan eliyle alçıdan yapılmış heykelin kırık yerini inceliyordu. Elini sürdüğü yer ufalanıyordu. Daha fazla zarar vermemek için elini çekerken Hadi'ye baktı. Hadi, uğradığı kayıplar nedeniyle altüst olmuştu, hiç iyi görünmüyordu.

Hadi, Araplık Oteli'nin mobilyalarını satarak kazandığı parayı hatırladığında fenalık geçirdi. Bağıra çağıra ağlamak istedi ama kendini tuttu. Dostu Aziz, olanları bir an önce

unutup dinlenmesini tavsiye etti. Aslında en iyisi onu alıp bir sağlık ocağına götürmek olacaktı ya, Hadi bu teklifi kabul etmedi.

Hadi bir saat sonra kendine geldi. Olan biteni sineye çekmekten başka çaresi yoktu. Eski mobilyaların bakımı için cila, çivi, zımpara kâğıdı, ahşap dolgu ve diğer malzemelerin satın alınması gerekiyordu. Çırağına talimat verip peşinden tembihledi. Yıpranmış ahşap dolapların tamir görüp bir an önce satışa hazır hale getirilmesi gerekiyordu. Bu yüzden alışverişi çarçabuk halledip dönmeliydi.

Herkes gittikten sonra Hadi'nin gözü Meryem Ana ikonuna takıldı. Dinî simge olarak herhangi bir kiliseye veya meraklısına satmanın mümkün olup olmadığını düşünüyordu. Elini ikonun parçalanmış boynuna götürdü. Kırık parçaları eliyle temizledi. Sonra alçıdan yapılmış çerçeveyi çekmeye başladı. Tamamen çekip kurtardığında alt kısmı elinden kaydı ve heykel ikiye bölündü. Eller üst parçada, elbisenin etekleri ile ayaklar aşağıda kalmıştı.

Heykeli çekince duvarda açılan kare şeklindeki boşluğa baktı. Bir şeyleri gizler gibi duran toprak yığını dikkatini çekti. Toprağı sıyırdıkça bazı şeyler belirmeye başladı ve sonunda yetmişe otuz santim boyutlarında siyah renkli ahşap bir levha olduğu ortaya çıktı. Eliyle üzerini yoklayınca ağaç şeklinde işlenmiş bir desen buldu; keskiyle oyulmuş bir ağaç figürü. Ağacın bir Yahudi ikonu olduğunu anlamakta gecikmedi. Betaviyyin'deki evlerin duvarlarında aynı şekli daha önce defalarca gördüğünü hatırladı. Aklından çabucak bunun da para edebileceği geçti. Çekip yerinden çıkarabilir, satışa sunabilirdi. Yahudilere ait eserleri satın alıp ülke dışına kaçıranlar olduğunu daha önce işitmişti. Derken aklına dün akşam kendisine işkence eden sorgu ekibi geldi,

içi korkuyla titredi. Şu an belki onu gözetliyorlardı. Belki de evine yeni bir baskın yapmak için hazırlık yapıyorlardı. Bunu göze alamazdı. Bir dahaki sefere onu yine dövmeye kalkarlarsa ellerinde can vermesi işten değildi. Güçlü kuvvetli bir adam değildi. Bütün o dağdan yuvarlanma hikâyeleri, Mısırlı Aziz'in kahvehanesine gelenleri galeyana getirmek için anlattığı uydurma şeylerdi. Sedir Oteli'ndeki patlamada havada uçup yere yapışma hadisesi de anlattığı şekilde gerçekleşmemişti. Zaten o akşam nasıl olup da burnu bile kanamadan kurtulduğunu o da anlayamamıştı. Çok bitkin ve yaşlanmış hissediyordu. Midesine yiyeceği bir aparkat canına mal olabilirdi. Böyle bir hayatı hak etmemişti. Bu kadarı çok fazlaydı. Hayatı boyunca işlediği tek suç, yalan söylemekti. Üstelik bu yalanların kimseye bir zararı da yoktu. İsmi Nedir hariç tutarsak elbette. Gerçi bu da onun bir yalanıydı. Duruma böyle bakmak en iyisiydi. Onu ne zaman bir gerçeklik olarak kabul etse başı dertten kurtulmuyordu. İsmi Nedir, hayatının karanlık bir devresinde hayal dünyasında icat ettiği korkunç, dehşet verici bir yalandan ibaretti. Şu an onu tamamen unutmalıydı. Her şeyi unutmalı ve dün gece kendi kendine söz verdiği gibi yeni bir hayata başlamalıydı.

Kapı tarafından bir ses duydu. Malzeme almaya gönderdiği çırağı dönmüş olmalıydı. Odanın köşesinde dik bir şekilde duran katlanmış halıyı çekti ve Meryem Ana heykelinin boşluğunu onunla kapattı. Böylece siyah renkli ahşap levhayı da meraklı gözlerden gizlemiş oldu.

5.

Papaz yamağı Nadir Şimuni, İlişva'nın evine ulaşmakta zorlandı. Amerikalılar, otobanın yanındaki Geylani benzin istasyonu civarında patlayan bombalı araç nedeniyle Tayeran

Meydanı'nın önündeki yolu ve Sa'dun Caddesi'nin girişini kapatmışlardı. Başka bir bombalı araç da Sadriye çarşısında onlarca esnafın hayatına mal olmuştu. Amerikalılar Özgürlük Anıtı önündeki döner kavşakta Yeşil Bölge'ye doğru ilerleyen başka bir bombalı aracı daha fark etmişlerdi. Sahi, intihar eylemcilerinin bindiği bombalı araçlarla Amerikalıları bir o yana, bir bu yana koşturan bu adamlar kimlerdi? Kimseler bilmiyordu. Bilinen tek şey, büyük bir kargaşanın hüküm sürdüğüydü. İnsanlar ne yaptığını, nereye gittiğini bilmeden dört bir yana kaçışıyordu. Nerede patlayacağı bilinmeyen bir bombadan kurtulmayı umuyorlardı. Can telaşına düşmüş bu insanların psikolojisi de farklıydı. Hem ele avuca sığmıyor, bir türlü söz dinlemiyorlar; hem de en olmayacak yalanlara, hurafelere aynı anda kanabiliyorlardı. Aracını Ermeni kilisesi civarına park ederken Nadir Şimuni işte bunları düşünüyordu. Bu sırada Irak Ulusal Muhafızlarına ait birlikler Betaviyyin'e girmeye başlamıştı. Söylentilere bakılırsa birkaç suçlunun peşine düşmüşlerdi.

Nadir Şimuni park ettikten sonra aracından inmek istedi, ancak bir polis memuru oradan ayrılmaması noktasında uyardı. Vazifesini erteleyip kiliseye ve evine yakın Garac-ül Emane semtine geçmesi daha iyi olacaktı. Bunun için Peder Yuşiya'yı aramayı düşündü, fakat içinden bir ses vazifesini yerine getirmesini, bugün geri dönerse yarın durumun daha kötü olabileceğini söylüyordu. Sorumluluk ertelenemezdi, ne şekilde olursa olsun yerine getirilmeliydi. Zaten bu kötü manzaraları daha fazla görmek zorunda kalmayacaktı. Ailesiyle birlikte Bağdat'tan ayrılma kararı almıştı. Peder Yuşiya'ya bu kararını bildireli epey olmuştu, fakat gitmeyi sürekli erteleyip duruyordu. Kararın ciddiyeti içini bunaltıyordu. Evini, komşularını, bütün bir hayatını terk edip Ankava'ya

yerleşecekti. Birkaç yıldır kızları da, orada oturan akrabaları da ısrar edip duruyordu.

Nadir taşınma konusunda hâlâ kararsızken bir sabah dış kapının anahtar deliğinin bir zamkla kapatıldığını gördü. Çok şaşırmıştı. Verilen mesajı henüz anlamamıştı. Zamkı çıkarmaya çalıştı, ama başaramadı. Birkaç gün sonra kilidi değiştirmek zorunda kaldı. Bir hafta geçmeden yeni kilidin anahtar deliğinin de zamkla kapatıldığını görünce işin rengi değişti. Belli ki kilit değiştirmenin anlamı yoktu. Birisi onları düpedüz taciz ediyordu. Belki sadece bir çocuğun işiydi. Yine de ihtiyatlı olmakta yarar vardı. Dış kapıyı artık kilitleyemediği için kapısına içeriden bir kilit daha taktırdı. Derken bahçeye açılan mutfak kapısının da aynı zamkla sıvandığını görünce büyük öfkeyle, gergin bir şekilde ailesini topladı. Bu çirkin işi yapan her kimse bulunacaktı. İlk başta eşinden ve kızlarından şüpheleniyordu, ama bu şüphe kısa sürdü. Yerini korku ve endişe aldı. Birisi onlar uyurken bahçe duvarına tırmanarak içeri giriyor ve kilitleri zamkla kapatıyor olmalıydı. Durum tehlikeli olmaya başlamıştı.

Tacizlerin sonu gelmeyecekti. Demek ki birileri evlerini mimlemişti ve onların defolup gitmesini istiyordu. Son üç yıl içinde civarda benzer olaylar yaşanmıştı. Onu koruyacak kimsesi yoktu. Bağdat'ta gittikçe kötüleşen güvenlik durumu göz önünde bulundurulduğunda, zor durumlarda güvenebileceği herhangi bir makam ya da mevki kalmamıştı. En çok da kızları için endişeliydi. Bağdat hızla güvenli bir kent olmaktan çıkıyordu. Yakın zamanda, kilise cemaatinden bir aile babası kaçırılmış, aile büyük bir fidye ödemek zorunda kalmıştı. Nadir'in bu adam gibi malı mülkü de yoktu. Artık baskıyı kaldıracak durumda değildi. Ankava'da bulunan kardeşlerini ve akrabalarını arayıp kararından bahsetti.

"Geçici bir çözüm. Başkentte vaziyet sakinleşene dek."

Kardeşlerine böyle derken aslında kendini gitmeye teşvik ediyordu. Geri dönmeme ihtimali aklının ucundan bile geçmiyordu. Bağdat'ı terk edip gidecekti. Sonra, zaman geçtikçe başkentte durum daha iyiye gidecek ve bir gün geri dönecekti.

Nadir, Volga marka küçük aracını sokağın sonuna park edip İlişva'nın evine yürüdü. Onu bir daha görmeyecekti. Bu durum, onunla yapacağı son görüşmeyi daha dostça kılmak için yeterliydi. İlişva'yı, kocasını ve çocuklarını uzun yıllardır tanıyordu. Yaşlı kadının artık yorulduğunu görebiliyordu. Yüzüne ve büyük gözlüğünün kapattığı gözlerinin altına yeni çizgiler eklenmişti. Belki de uzun süredir karşılıklı oturmadıkları için bunu yeni fark ediyordu. Yaşlı kadın yaklaşık bir aydır kiliseye uğramıyordu.

İlişva'nın kızları Hilda ve Matilda, Peder Yuşiya'yı aramaya devam etti. Peder, annelerinin sağlıklı ve güvende olduğuna onları ikna etti. Fakat kızlar annelerinin sesini duymak istiyorlardı. Annelerinin onlara kızgın olduğunu biliyorlardı, arayı düzeltmenin peşindeydiler. Nadir bütün bunları anlatıp Peder Yuşiya'nın pazar günü onu Aşai Rabbani ayininde görmek istediğini söyledi. İlişva, sert bir bakışla karşılık verdi.

"Matilda Irak'a gelecek. Seni alıp buradan götüreceğini söyledi."

"Bunu yapmayacak. O bir korkak."

"Elbette yapacak. Peder Yuşiya ile konuşurken ağlıyordu."

"Ben hiçbir yere gitmiyorum. Evimi asla terk etmem."

"İyi de bu evin ne yararı var Ümmü Danyal? Çölde tek başına çadırda oturan biri gibiysen sana ne yararı var?"

"İnsanlarım burada, komşularım burada. Benim bütün hayatım bu evde."

"Biliyorum, fakat kızlarını özlemiyor musun?"

"Onların durumu iyidir. Hem niçin evimi terk etmemi istiyorlar?"

"Bak! Hayat burada her gün zorlaşıyor. Hayat zor olursa ev ne işe yarar? Korku, ölüm, kaygı... Sokaklardaki suçlular... İnsanlar yolda yürüyene bile yiyecek gibi bakıyor. Uykuda bile kâbuslardan, saat başı sıçrayıp durmaktan rahat yok. Bütün ülke, bitişiğindeki Yahudi harabesine benzemeye başladı."

"Bedeni öldürenlerden korkmayın."

"Yani, evet."

İlişva'nın İncil'den getirdiği referansa Nadir karşılık veremedi. Yaşlı kadının becerisi onu hayretler içinde bıraktı. Gitme kalma konusunda tartışmaya girmek istememişti. Konuyu kişiselleştirmek gibi bir niyeti yoktu. Sadece Peder Yuşiya'nın mesajını iletseydi daha iyi olacaktı:

"Pazar günü kiliseye gelmelisin. Benim hatırım için gel İlişva! Dilersen gelip seni arabamla alabilirim. Anlaştık mı?"

"Tamam."

Pazar gününe üç gün vardı. Nadir bu süre zarfında kızlarının okul hazırlıklarıyla vaktini geçirdi.

Evini satılık veya kiralık olarak bir emlakçıya havale etti. Evindeki mobilyaların çoğunu satmış, kalanları da üst kattaki bir odaya istiflemişti. O kadar meşguldü ki pazar günkü Aşai Rabbani ayinine bile gidemedi. Pazartesi sabahı evin anahtarını bir dostuna bırakıp kalan eşyaları bir kamyonla

Erbil'e göndermesini rica etti. Sonra ailesiyle birlikte küçük Volga'sına binip yola koyuldu.

Nadir'e göre bu geçici bir durumdu. Kısa zaman içinde ülke şu kaostan çıkıp kurtulacak ve evine geri dönecekti. Bu belki bir yıl sürecekti, belki biraz fazla. Kendi namına korktuğu bir şey yoktu. Fakat kızlarından birinin kaçırılmasına, eziyet görmesine dayanamazdı.

Yaşlı kadını ya gerçekten unutmuştu ya da unutmuş gibi yapmıştı. Bir daha onunla karşılaşmayacağını umuyordu. Son ziyaretinde gördüğü üzere günleri sayılı olmalıydı. Gelecek yılı göremeyebilirdi. Doğrusu İlişva da Türk bıyıklı diyakozla bir daha karşılaşacağını sanmıyordu. Fakat ikisi de yanılıyordu.

XIV. BÖLÜM
İZLEME VE TAKİP DAİRESİ

1.

General Sürur, bürosunda oturmuş Ferid Şevvaf'ın televizyonda Suçlu X hakkındaki konuşmasını izliyordu. Medya mensupları İsmi Nedir'i artık böyle anıyorlardı. Konu televizyonlara taşınmıştı. Hiç de hoş bir durum değildi. Her gün oturup siyaset ve güvenlik konulu programları izlemek sinir bozucuydu. Televizyon kanalları bıkıp usanmadan bu suçludan bahsediyor, robot resmini yayınlayıp tutuklanması için bilgi sağlayacak kimseye ödül verileceğini açıklıyordu. Suçluyu yakalama konusundaki başarısızlığı General'i daha da öfkelendiriyordu. Şu isimsiz suçluyu bir yakalayabilse o kadar yıllık çabasını taçlandıracak muhteşem bir zafere imza atacaktı. Mademki bu suçlu televizyon kanallarının bir numaralı yıldızı olmuştu, onu yakaladığı vakit ülkenin bir numaralı yıldızı da kendisi olacaktı.

"Asla ödemeyecekleri bir parayı teklif ettiklerinin elbette farkındalar."

Emri altındaki subaya böyle diyen General, televizyonda konuşan şık giyimli adam gibi konuşmuştu. Adamın ekranda giydiği birbirinden şık takım elbiseler General'in içinde ukde

bırakıyordu. General aynı elbiseleri satın almak için yanıp tutuşsa bile giymeye fırsat bulamayacağının farkındaydı. Sürekli oradaydı, İzleme ve Takip Dairesi'ndeki bürosundan dışarı çıktığı yoktu.

Çekmecesinden küçük bir ayna çıkarıp yüzüne tuttu. Gözlerinin altındaki siyah halkaları, sarkan yüzünü inceledi. Bunlar yorgunluğun eseriydi. Avuçlarıyla yüzünü germeye başladı. Bu onun alışkanlığıydı, fakat sadece tek başınayken yapardı. Son üç yıldır büyük sürprizler yaşamadan işine devam ediyordu. Tuhaf insanlardan oluşan ekibiyle Bağdat sokaklarında meydana gelecek patlamalarla ilgili tahminde bulunuyor, söylentileri toplayıp analize tâbi tutuyordu. Gelecek seçimler için ittifak arayışında olan, iş ortaklığına girmeyi düşünen, devlete ait bir araziyi veya atıl durumdaki bir fabrikayı özelleştirme kapsamında satın almak isteyen politikacılara gizli tavsiyelerde bulunuyordu. Rütbesini ve askerî kariyerini görmezden gelip gecenin bir yarısı gördüğü rüyanın yorumu için telefon açan hükümet yetkilisi onu inanılmaz derecede rahatsız etmişti. Vaktinin çoğu böyle saçmalıklarla harcanıp gidiyordu. Kendini aşağılanmış hissettiği böyle durumlarda öfkesini dişlerini birbirine geçirmek suretiyle bastırıp susuyordu. Fakat bazen çileden çıkıyordu işte, gelen çayı ya duvara fırlatıyor, ya da odasını kaplayan zarif halının üzerine boca ediyordu. Sonra bu yaptığından pişman oluyordu.

Hayatın daha kolay olduğu altın çağda, henüz ismi bile olmayan bir suçlu ortada yokken arada önemli politikacıların kapısını tıklattığı olurdu. Adamları kendisine eşlik eden koruma ekibinin sayısından ya da giydikleri takım elbisenin şıklığından ayırt ediyordu. Zira hepsinin ismi kulağına aynı geliyordu. Her gün medyada boy gösteren, herkesin tanı-

dığı ilk on politikacı hariç elbette. Önceleri bu adamların sorularına pek şaşırırdı. Zamanla buna da alıştı. Görevinden dolayı olsa gerek, sanki karşılarında fal açıp geleceği okuyan biri varmış gibi tuhaf sorular soruyorlardı. Fakat hepsinin aslında bir tek sorunun cevabını almak için oraya geldiğini biliyordu.

"Nasıl ve ne zaman öleceğim?"

Asıl soru buydu. Gereksiz, bıktırıcı bir sürü sorudan sonra akıllarına o an gelmiş gibi yapmacık bir tavır takınıyor, daha sonra asıl soruya geçiyorlardı.

"Zırhlı araç sipariş edeyim mi, yoksa gerek yok mu?"

Bir keresinde politikacının biri bunu sormuştu. Partisi sadece üç kişiye zırhlı araç tahsis etmişti. Acaba o da zırhlı araca mı binseydi?

Yerinde başkası olsa bu politikacıları kendi lehine bir güzel sömürür, daha iyi bir makama kapağı atardı. Şu İzleme ve Takip Dairesi'ne hapsolmaktan da böylece kurtulurdu. Fakat General böyle biri değildi. Kendi değerini politikacılara fal anlatmakla değil, suçluları yakalayıp gerçek bir icraat ortaya koyarak kanıtlama peşindeydi.

Bu yılın bahar aylarında peş peşe gerçekleşen suikastlar dizisiyle birlikte isimsiz suçlunun ortaya çıkması bütün denklemi değiştirmişti. Ahali büyük bir korkuya kapılmıştı. İsimsiz suçlu, kısa zamanda yenilmez efsane haline gelmişti. Artık ne fal için arayan, ne de gecenin bir yarısı rüya tabiri isteyen kalmıştı.

Ferid Şevvaf televizyon ekranından kaybolmuş, haberler başlamıştı. Tam o sırada bürosundaki subaylardan biri daha önce akıllarına gelmeyen şu korkunç ihtimali gündeme getirdi.

"Vücuduna gerçekten mermi işlemiyorsa ve bizim onun peşinde olduğumuzun farkındaysa... Bizi takip edip burayı öğrenir de... Hepimizi toptan ortadan kaldırmaya çalışmaz mı?"

2.

Aynı soru büyük astroloğun da zihnini kemiriyordu. Çömeziyle paylaştığı odadaki masanın üzerinde iskambil kartlarını çevirip duruyor, usta bir poker oyuncusu gibi kartları yeniden karıp içlerinden birini seçerek gözünün önüne tutuyordu. Sanki kimsenin görmediği bambaşka bir dünyaya açılan kapıyı sadece o görüyormuş gibi öylece bakıyordu. Bir gün suçluyla yüz yüze geleceğini biliyordu. Şimdilik bu yüz belirsizdi. Sadece bu yüzü tanımak istiyordu. Zira bu yüz ona her türlü bilgiyi sağlayacaktı.

Uzun, bembeyaz sivri sakalını okşayıp gözlerini yumdu. Yüzünü yine seçemedi ama suçluyu görebiliyordu. Bağdat'ın fakir semtlerindeki binaların çatılarında koşturuyordu. Fakat bunu General Sürur'a anlatmanın bir anlamı yoktu, zira suçluyu orada bulmak mümkün olmayacaktı. Artık ne bir yerde duruyor, ne de uyuyordu. Hiçbir insanın ardından yetişemeyeceği inanılmaz bir enerjiyle Bağdat'ın içinde koşup duruyordu.

Küçük astrolog ustasının artık refleks haline gelmiş hareketlerini büyük bir dikkatle izliyor ve tekrar ediyordu. Ustası iskambil kartlarını ayırıyor, karıyor ve içlerinden birini seçip dikkatle inceleyerek Suçlu X'i yani bizzat ustasının tabiriyle "İsmi Olmayan Adam"ı bulmaya çalışıyordu. Ustasına henüz bir şey söylememişti fakat bu tuhaf yaratığın peşindeki en yetenekli insan olduğunu düşünüyordu.

Büyük astrolog, genç çömezin rahat tavırlarından hoşnut değildi. Sanki her şeye razı olmuştu, çabalamaktan vazgeçmiş bir hali vardı. Tembel öğrencisini uyarma ihtiyacı hissetti:

"Şu an bu kapıdan girip hepimizi öldürebilir, biliyorsun."

"Sonuç böyle olacaksa elimizden ne gelir ki? Hem ona karşı ne yapabiliriz? Bizler Tanrı değiliz ya."

"Neler olacağını görebilirsen işte o zaman bu kaderi değiştirebilirsin. Bu da sana bahşedilmiş bir lütuf olacak. Ben sana şu an onun ne yaptığını gösteren bir tanrıyım. Harekete geçmezsen, tahmin ettiğin şey başına gelecek. Bir an önce harekete geçersen, başına geleceği değiştirmek için sana sunulan imkândan faydalanmış olacaksın."

"Evet, sen her zaman böyle diyorsun."

Küçük astrolog konuşmanın bittiğini, kendisine yeni bir şey öğretmeyi beceremeyen ustasından daha fazla ders dinlemek istemediğini açıkça ortaya koymuştu. Doğrulup ayağa kalktı ve gerindi. Kendine ait kum torbasını masadan alıp cebine koydu, sonra da yatmaya gitti. Bu sahne son zamanlarda sıkça tekrarlanır olmuştu. Ustanın teşvik edici tavırlarına rağmen çömezle arasındaki mesafe gitgide açılıyordu. İkisinin de kafasındaki soru işaretleri günden güne çoğalıyor, ele geçen cevaplar tatmin etmiyordu. Bu gerilim aralarındaki ilişkiye yansıyordu. Genç çömez ustasını doğrudan muhatap almıyor, kendisinin de en az ustası kadar başarılı olduğu gerçeğini dolaylı bir şekilde ima etmeye çalışıyordu.

3.

Büyük astroloğun oturduğu ahşap masanın kenarında hâlâ ince kırmızı kum taneleri vardı. Ayağa kalkıp masayı eliyle sildi. Uyuma numarası yapan çömezine bir göz attı. Ustasının

bakışlarına maruz kalmamak için yüzünü duvara çevirmişti. Odada düşmanlık rüzgârları esiyordu. Ustası bağırıp çağıracak mıydı? Yoksa yatağa yönelip kendisini kaldıracak, gereği gibi saygı göstersin diye yere mi çalacaktı? Acaba ne yapacaktı?

Parmaklarını cafcaflı cübbesine silen büyük astroloğun içi daraldı, odadan çıkmaya karar verdi. Koridorlarda yürüyüp sigara içecekti. Belki de dışarıdaki soğuğa rağmen yüksek ağaçların bulunduğu bahçeye çıkıp temiz hava almak daha iyi gelecekti.

Ustası odadan çıkar çıkmaz kapıyı arkasından çarparak kapatan çömez gelip yatağa oturdu. Bu gece yerine getirmeye can attığı bir görevi vardı. Ustasının aniden kararını değiştirip odaya geri dönme ihtimaline karşı kalkıp masaya geçti. Cebinden torbayı çıkardı, içindeki kumu olduğu gibi masanın üzerine döküp oynamaya başladı. Kumu elleriyle ayırıp büyük bir yuvarlak haline getirdi. Sonra bir avuç kum alıp yuvarlağın içine ince bir hat çekti. Bu aptalca bir çocuk oyunuydu. General Sürur bir defasında küçük astroloğu mini kum torbalarıyla oynarken görmüş ve aynen böyle demişti. Oysa bu kum sıradan bir kum değildi, Arabistan'ın Rub'ul Hali Çölü'nden getirilmişti. Bu kumda sihirli güçler vardı ve bunu ancak işin sırrını bilen biri harekete geçirebilirdi. Sıradan insanlar açısından bu kum, Arabistan çölünde bolca mevcut ince kırmızı kumdan farklı değildi.

Büyük astrolog, gece ayazının kemiklerine nüfuz ettiğini hissetti. Sigarasını attı ve uyumak için odasına dönmeye karar verdi. Bu sırada genç çömez de gizli deneyini bitirmek üzereydi. "İsimsiz Olan Kişi"nin ruhuyla temas kurmaya çalışıyordu. Ustası suçlunun yüzünün neye benzediğini bilmekle ilgilenirken çömezi onun ruhuna ilgi duyuyor-

du. Hadi'nin evinin avlusunda bir araya getirdiği cesedin ruhu, Sedir Novotel'de öldürülen güvenlik görevlisi Hasib Muhammed Cafer'e aitti ve çömez adamın ailesiyle bağlantı kurmayı başarmıştı.

Küçük astrolog, o gece İsmi Nedir'in ruhuyla bağlantı kurmada başarılı oldu. Aralarında cep telefonu titreşimine benzer bir iletişim gerçekleşmişti. İsmi Nedir'in beynine bir şeyler aktarıyordu. Büyük astrolog orada olsaydı, iskambil kâğıtlarıyla canavarı durdurmayı nasıl başardığına kendi gözleriyle tanık olacaktı. İsmi Nedir koşmayı bırakmıştı. Başkentin güney banliyölerinden birinde araba tamirhaneleriyle kaplı karanlık bir caddede uzun bir binaya sırtını yaslanmış, terk edilmiş bir ortaokulun duvarına bakıyordu. Boynuz kulağı geçmişti. Çömez, ustasından daha üstün olduğunu düşünüyordu. Artık kimseyle paylaşmak istemediği olağanüstü bir güce sahipti.

Büyük astrolog odaya geri dönüp kapıyı kapattı. Doğruca öğrencisinin yatağına baktı ve onu bıraktığı pozisyonda uyurken buldu. Ahşap masanın yanından geçerken üzerindeki kum tanelerini fark etti. Oysa bir saat önce masayı temizlemiş, tek bir kum tanesi bile bırakmamıştı.

4.

İsmi Nedir, aniden bir ara sokağın ortasında durmuş, geldiği yöne bakmak için dönmüştü. Ana yola ulaşmaya çalışan birkaç arabadan başka bir şey görünmüyordu. Uzun bir bilinç kaybından sonra kendine yeni gelmişçesine mekânı incelemeye başladı. Ayaklarının onu buraya nasıl getirdiğini bir türlü hatırlayamadı. Nereye gittiğini bilmiyordu. Geceyi nerede geçireceğini de bilmiyordu. Yolda karşılaştığı birkaç

kişi ya onu görüp yolunu değiştirmişti, ya da derhal yardımına koşmaya can atan eski takipçileriydi.

Aklında hâlâ öldürmeyi planladığı insanların uzun bir listesi vardı. Liste küçüldükçe yeni isimler eklenip duruyor, intikam almak sonsuz bir görev haline geliyordu. Belki bir gün uyandığında memlekette öldürmek için adam bulamayacaktı. Suçlularla kurbanlar daha önce hiç olmadığı kadar birbirine karışmıştı. Artık bedenindeki parçaların kime ait olduğunun da bir önemi kalmamıştı.

"Tamamen masum kimse olmadığı gibi tamamen suçlu kimse de yoktur."

Bozuk bir plak gibi zihninde bu cümle dönüp duruyordu. Görevini yerine getirmek için sadece bu cümlenin yeterli olduğuna inanıyordu. Sokağın ortasında durdu ve gökyüzüne baktı. Bedenindeki parçaların kimlere ait olduğunu gözden geçirdi. Bu durum, aslında onun misyonunu temelden bozan bir gerçeğe işaret ediyordu. Zira öldürdüğü her suçlu aynı zamanda bir kurban, bir mağdurdu. Kimilerinde mağduriyet oranı suçluluk oranını bile aşıyordu. Bazen durum tamamen belirsizleşiyordu. O yüzden suçlu birinin organını alıp bedenine takacağı zaman fazla tereddüt etmiyor, içinden "Belki daha çok mağdur biridir," diye geçiriyordu.

"Tamamen masum kimse olmadığı gibi tamamen suçlu kimse de yoktur."

Aynı cümle yeniden bozuk plak gibi zihninde dönmeye başladı. Bulunduğu yan sokağa giren araç, farlarının ışığını ona doğrultunca İsmi Nedir bir an durakladı. İşte o bir an, yolun ortasındaki yaratığı gören sürücüye yetmişti. Derhal olduğu yerde bir tur atıp döndü ve bir anda gözden kayboldu.

5.

General Sürur geniş masasının karşısındaki kanepede kahvaltı yapıyorken büyük astrolog birkaç meslektaşıyla içeri girdi. Yanında çömezi görünmüyordu. Prosedüre uygun şekilde pembe bir zarfı General'e uzattı.

General henüz aynı bilgiyi içeren zarfı açmadan büyük astrolog, "Bu sabah saat on birde Maliye Bakanlığı civarında bir bombalı araç saldırısı yapılacak," dedi. General kaymak sürülmüş bir parça ekmeği ağzına atıp ayağa kalktı. Cep telefonundan bir numarayı arayıp konuştuğu kişiden daha yetkili birini telefona vermesini istedi. Biraz önce kendisine verilen bilgiyi karşı tarafa aynen ilettikten sonra kanepeye oturup kahvaltısına kaldığı yerden devam etti.

İki yıl önce büyük astrolog buna benzer bir bilgi sunduğunda General meseleyi derhal acil bir durum olarak ele alır ve güvenlik komutanlarıyla temasa geçerdi. Uyarısına rağmen patlamanın gerçekleştiğini duyduğundaysa üzüntüden kahrolurdu.

"Ahmaklar! Bombalı aracı tespit ettikleri zaman bombayı etkisiz hale getirmek yerine hemen kaçmayı tercih ediyorlar."

Her defasında böyle derdi. Oysa şimdi daha sakindi. Başka suçlar ve güvenlik ihlalleri meydana geliyor ve kendi ekibi bunları tespit edemiyorken kime, ne diyebilirdi?

"Elimizden geleni yapıyoruz ama hepsini durduramıyoruz. Eğer tam bir güvenlik çemberi kurmak istiyorlarsa, o zaman ülkedeki bütün sorumluluğu bize versinler."

Bazen böyle diyor; kendine, emri altındaki büyücülerin ve astrologların yeteneklerine fazlasıyla güven duyuyordu.

Büyük astrolog eliyle işaret edince diğer astrologlar odadan çıktı. Büyük astrolog sakin bir şekilde çayını yudumlayan General'in karşısına oturdu.

"Hatırlıyor musunuz Sayın General, biz ne zaman İsmi Olmayan Adam'ın hayaletini görmeye başladık?"

"Bu yılın başında, ilkbahar gibi. Nisan ayının sonlarında."

"Bu vahşi yaratığın nasıl meydana geldiğini hiç düşündünüz mü?"

"Niçin soruyorsun? Bilmiyorum. Kulağıma gelen söylentiler ve senin sözüne güvenim olmasa böyle bir yaratığın var olduğuna bile inanmazdım. Hangi çağda, nerede yaşıyoruz yahu? Bütün bunlar insanların uydurduğu saçmalıklar. Ve sen tüm bunlara inanmak istiyorsun."

"Hayır efendim! O mevcut. Elbette inanmak zorunda değilsiniz, fakat onu yakaladığımız zaman sözümün doğruluğunu anlayacaksınız."

"Bana bunu anlatmak için mi geldin, yoksa sakladığın başka bir şey mi var?

"Düşünüyorum da bu yaratığın ortalığa çıkmasında bizim de rolümüz var. O meydanda yokken her şey gayet düzgündü, yolunda gidiyordu. Bana kalırsa bizim personelden birilerinin bu işte parmağı var."

Büyük astrolog nihayet General'in dikkatini çekmeyi başarmıştı. General, elinde çay bardağıyla öylece kalakaldı.

"Ne demek istiyorsun?"

"Birisi suçların işlenmeden önce engellenmesi için bu yaratığın meydana çıkmasını sağladı. Suçun işleneceği yeri bildirmenin ne faydası var ki, önemli olan suçu işlemeden önce suçluyu ortadan kaldırmak."

"Ne demek istiyorsun?"

General'in çay bardağını tutan eli hâlâ havadaydı. Rahatsız olmuş, kafası karışmıştı. Duydukları öyle çarçabuk inanılası sözler değildi. Astrologların sözüne inanmaya başlayana dek neler çekmişti. Gençlik yıllarından bu yana insanların inandığı akıldışı olaylara gülüp geçerdi. En güvenilir astroloğun söyledikleri inanılacak cinsten değildi. Bir kere ortaya kesin ispatlar koymuyordu. Her ne kadar kendisi de hükümete ve Amerikalılara iskambil kartlarından, kumdan, aynadan, fasülyeden mamul tespihlerden elde ettiği bilgileri sağlıyor olsa da bu türden sözleri öyle kolayca kabul etmesi mümkün değildi.

XV. BÖLÜM
KAYIP BİR RUH

1.

Mahmud onun elini tuttuğunu hayal ediyordu. Parmakları onun parmaklarıyla kenetlenmişti. Eli, eliyle tamamen uyumluydu. Teni, kendi teninden daha açık renkteydi. İkisi de biraz daha yakınlaşma derdindeydi. Birbirine geçen iki el, iki ruhun arasında bir tür iletişim vasıtasıydı. Olay beden boyutunu aşmıştı. Sheraton Oteli'ni ağır adımlarla yürüyerek geçmiş, Ebu Nüvas Caddesi'ne doğru ilerliyorlardı. Vakit öğleden sonraydı. Konuşmaya ihtiyaçları yoktu, sımsıkı kenetlenmiş eller bu işi fazlasıyla görüyordu.

Arka planda hiç ses yoktu. Ne araba kornaları, ne polis arabaları, ne de Amerikan Hummer cipleri. Çevrelerindeki dünya daha neşeliydi. Kasvetli, iç karartıcı ne varsa adeta silinip gitmişti. Geleceğe dair belirsizlik ortadan kaybolmuştu. Her şeyin daha iyiye gideceğine dair bir güven havası hâkimdi. Midas'ın eli gibi bir şey dokunmuş ve her şey altına dönüşmüştü sanki.

"Sen hiç altından bok parçası gördün mü? Peki, sence buna ne demeli, güzel bir altın mı yoksa sadece bir bok parçası mı?"

Bunu neden sorduğunu bilmiyordu. Fakat ona baktığı zaman Ebu Nüvas Caddesi boyunca uzanan okaliptüs ağaçları

gibi sadece salkım saçak bir ağaç görüyordu. Boğazında bir acılık vardı. Caddeden hızla geçen araçların lastik kokularını hissediyordu. Elindeyse kendi teriyle ıslanmış bir mendil tutuyordu. Anlaşılmaz bir nedenden dolayı elindeki mendili sıkıp duruyordu.

Uyandığında ter içinde kalmıştı. Rüya görmüştü ve çok acı çekiyordu. Bir hayli vakittir uzanmış yatıyordu. Yataktan çıkıp işe gitmek ya da başka bir şey yapmak gelmemişti içinden. Tekrar kendini uykunun kollarına atmak, rüyasındaki o içini ılıtan sahnelere geri dönmek istedi, ama kararsız kaldı. Zira vakit öğleyi bulmuştu. Kalktı, soğuk duşun altına girdi. Telefonda kendisine kadın bulan Regaib'le görüştü. Sonra odasındaki televizyonu açıp bir yandan ekrana bakarken diğer yandan Sa'dun Caddesi'nden geçen araçları ve insanları izledi, sigara içti. Güneş batana dek vaktini böyle geçirdi. Derken Zeyna kapıda belirdi.

Dışarısı sıcak ve nemliydi. Güneş batmış olsa da sıcağın etkisi hâlâ hissediliyordu. Zeyna bu nedenle Mahmud'un Dilşad Oteli'ndeki odasına girer girmez soluğu duşta aldı. Bir çeyrek saat boyunca duşun altında durdu. Pembe bir tokayla tutturduğu saçlarını ıslattı. Mahmut kapıyı açtığında makyajı suyun altında akıp gitmişti. Mahmud'un ne düşündüğünü umursamadı. Paklanmış ve her şeyden sıyrılmış bir halde duştan çıktı. Cildi soğuk ve nemliydi, kendini rahatlamış hissediyordu.

Mahmud'a daha önce adının Zeyna olduğunu söylemişti, Mahmud ona ısrarla Nevval Vezir olarak hitap etmişti. Bunun üzerine Zeyna gülmüş ve Nevval'in eski moda bir isim olduğunu söylemişti, "Selamun Aleyküm"den bile daha eski bir isim. Sonra tekrar gülerek yatağa uzanmış, Mahmud'un kendisini seyretmesine izin vermişti. Zeyna'nın

"Selamün Aleyküm"lü benzetmesi de eskiydi, ama o söyleyince Mahmud'un kulağına pek hoş gelmişti. Bu kadın böyle gevezelik yapınca gözüne daha güzel görünüyordu. Aslında tek istediği onu bir an önce kollarına almaktı.

"Bu beklediğin an, oğlum. Bilgisayar oyunlarındaki gibi bir üst seviyeye ulaştın. Yeni bir seviyedesin artık. Bu geceden sonra hiçbir şey eskisi gibi olmayacak."

Gözüne Nevval olarak görünen Zeyna'nın ışığı söndürmesini isteyen sesini duydu. Elbiselerini çıkarıp yatağın bir tarafına bıraktı. Odada eşyaların üzerine hareket eden televizyonun ışığı kalmıştı yalnızca. Zeyna televizyonu da kapatmasını istedi. Fakat Mahmud Zeyna'nın kalkıp Körfez bölgesine ait ezgiye eşlik ederek dans etmesini arzuluyordu. Önceki defa da bunu talep etmişti. Zeyna yorgun olduğunu söyledi. Mahmud ısrar etti:

"Haydi dans et Nevval!"

Zeyna gülerek Mahmud'u kendine doğru çekti:

"Hâlâ mı Nevval?"

Mahmud, kadını kollarından tutarak misliyle karşılık verdi. Dans filan umurunda değildi artık, kalbi davul gibi gümburdüyordu. Kollarıyla Zeyna'yı sardığında, kız eliyle uzanıp yastığın üzerindeki uzaktan kumandayı aldı ve televizyonu kapattı. Etraf önce simsiyah oldu. Fakat sonra balkon penceresinden sızan zayıf ışıkları fark etti. Duygu yoğunluğundan biraz sıyrılan Mahmud yanındaki parça parça aydınlanan siluetine baktı. Solgun ışık altında beliren kadınsı çizgiler, dünyadaki herhangi bir kadına ait olabilirdi. Fakat onun gözü tek kadını görüyordu sadece. Sevdiği, yanında görmek istediği tek kadın, Nevval Vezir. Ve işte olmuştu. Adının Zeyna olduğunu söylüyor olsa da artık yanı başında, kollarındaydı.

Mahmud tenine öpücükler kondururken kadın dayanamayıp büyük bir kahkaha patlattı. İşler kızıştıkça kadının çıkardığı sesler de tuhaflaşıyordu. Yetmezmiş gibi her şeyiyle orada da değildi; bir an önce olup bitsin de Mahmud'dan kurtulsun istiyordu.

"Şu sesi keser misin?"

Zeyna'nın aceleci tavrına gürültülü üslubu da eklenince Mahmud müdahale etmek zorunda kalmış, elini resmen kadının ağzına tıkmıştı, neredeyse onu boğacaktı. Bu, Zeyna'nın hiç hoşuna gitmedi. Oflayıp puflayarak yataktan kalktı. Balkon penceresinin yanındaki iskemleye oturup sigara içmeye başladı. Mahmud solgun ışıkta profilini seçebiliyordu. Öfkeden deliye dönen kadın hâlâ çok güzel görünüyordu. Bir dakika sonra öfkeyle bağırıp çağırmaya başladı.

"Bu Nevval de kim oluyor? Sana benim adım Zeyna demedim mi? Bana niçin Nevval deyip duruyorsun?"

2.

Zeyna balkon penceresinin yanında otururken Mahmud da paketinden bir sigara alıp içmeye başladı. Son yirmi dört saatte olan biteni zihninde şöyle bir yokladı. Sabah saatlerinde Aziz'in kahvehanesine gitmiş, oradaki eski havayı yeniden teneffüs edip derginin sıkıcı ortamını unutmak istemişti. Aziz'e dostça bir selam vermiş ve Eskici Hadi'yi orada görmeyi ummuştu. Fakat yoktu.

"Hadi evde mi?"

"Evine gitme efendi. Allah aşkına onu yalnız bırakın." Mahmud, Kahveci Aziz'i daha önce hiç bu ses tonuyla konuşurken duymamıştı. Durum ciddi olmalıydı. Müşteriler bir ara seyrelince Aziz gelip yanına oturdu.

Mahmud, Aziz'e İsmi Nedir'e ne olduğunu sordu. İnsanların hakkında konuşup durduğu suçlu gerçekten mevcut muydu, merak ediyordu. Aziz bunun sadece ilgi çekmek amacıyla uydurulan bir hikâye olduğunu söyledi. Peşinden daha önce hiç duymadığı ayrıntıları anlatmaya başladı. Hadi'nin sene başında meydana gelen bir patlamada kaybettiği eski dostu Nahim Abdeki'den bahsetti. Hadi'nin başından pek çok musibet geçmişti. O da yaşadığı acı olayları bir zaman sonra gülünç hikâyelere dönüştürmek suretiyle kendini avutuyordu. Derken Aziz asıl sürprizi yaptı:

"Hadi'nin anlattığı İsmi Nedir, Allah rahmet etsin, Nahim Abdeki'nin bizzat kendisidir."

"Bu nasıl olur?"

Mahmud şaşırmıştı. Aziz olayı anlatmaya koyuldu. Sene başında Kerrade'deki patlamada ölen Nahim'in eşi ve iki küçük kızından başka yakını olmadığı için cesedini teslim almaya morga dostu Hadi gitmiş. Hadi, patlamada can veren kurbanlarının cesetlerine ait parçaların birbirine karıştığını görünce şok olmuş. Morg görevlisi Hadi'ye oradaki ceset parçalarından kendine göre bir ceset oluşturup teslim alabileceğini söylemiş. Şuradaki kolu, buradaki bacağı alıp birleştirecek yani... Bu kolay şey değil, Hadi de haliyle büyük bir şok yaşamış burada.

Nahim'in bedenine ait olduğunu düşündüğü organları toplamış, sonra adamın dul eşi ve birkaç komşusuyla birlikte Muhammed Sekran Mezarlığı'na gitmiş. Cesedi orada defnedip geri dönmüşler. Fakat Hadi bu olaydan sonra tamamen değişmiş. İki hafta boyunca kimseyle konuşmamış. Sonra gülmeye ve hikâyeler anlatmaya geri dönmüş. Aziz'in kahvehanesinde İsmi Nedir hikâyesini anlatmaya başladığı zaman gerek Aziz, gerekse oranın müdavimleri bu hikâyenin nereden

geldiğini biliyorlarmış. Hadi yeni hikâyesinde Nahim'in adını silmiş ve onun yerine İsmi Nedir'i koymuş.

Mahmud iyice şaşırmıştı:

"Tamam da kayıtlar ne olacak? Ona bir kayıt cihazı verdim ve İsmi Nedir ile benim için konuştu."

"Hadi büyük bir düzenbaz. Muhtemelen kayıt için birinden yardım istedi. Tanımadığımız birçok arkadaşı var."

"Hayır. Öyle olduğunu sanmıyorum. Kayıtlarda söylenenler güçlü ifadeler. Zeki birinden çıkma. Derinlikli, gerçekten büyük hikâyeler."

"And olsun bilmiyorum. Fakat Hadi tam bir ifrit yavrusu. Ondan her şey beklenir."

Mahmud, yer yer boşluklar ve cevapsız kalan sorular barındırmasına rağmen Aziz'in söylediklerine inandı. Geri dönüşte 7. Sokak'ın girişinde durdu ve uzak bir mesafeden Hadi'nin yaşadığı Yahudi harabesine baktı. Aziz'in söylediklerini görmezden gelip hikâyeyi kaynağından dinlemek için kapıyı çalmayı düşündü. Fakat Hadi'nin sandığından daha akıllı çıkma ihtimali onu endişelendiriyordu. Nitekim Aziz'i kendi hikâyesine inandırdığı gibi onu da Aziz'in anlattıklarının doğru olmadığına ikna edebilir, tuhaf hikâyesini anlatmaya koyulabilirdi yeniden. Mahmud'un şu anda bunu test edecek enerjisi yoktu.

3.

Göbekli, kırlaşmış gür bıyıklarıyla bir grup adam *Hakikat* dergisinin binasına girip çıkmaya başladıklarında Ali Bahir birkaç günlüğüne ortadan kaybolmuştu. Adamlar, onun peşindeydi. Mahmud onları endişeli bir şekilde içeri kabul etti. Patronuyla ne tür bir ilişkileri olduğunu kestiremiyordu;

dahası niyetlerinin iyi mi, kötü mü, onu da bilemiyordu. Ali Bahir'in Beyrut'taki telefon numarasını sordular, fakat Mahmud özür dileyerek bilmediğini söyledi. Ali Bahir'in evini, akrabalarını, şirketlerini ve daha birçok şeyi sordular. Mahmud hiçbir şey bilmediğini yineledi. Şişman adamlar ikram edilen çayları içmediler ve işe yarar bir bilgi edinemeyeceklerini anlayınca oradan hoşnutsuz bir şekilde ayrıldılar.

Mahmud, öğleden sonra endişeden içi içini yerken Ali Bahir'e ulaşmaya çalıştı, ama patronu telefonu açmadı. Mahmud ısrarla çaldırınca Ali Bahir telefonu açmak zorunda kaldı. Her zamanki gibi sakin ve rahat bir üslubu vardı. Mahmud gelen ziyaretçilerden, aralarında geçen konuşmalardan bahsetti. Patronu adamlara karşı gösterdiği tavırdan memnun kalmıştı. Benzer kimseler gelirse yine aynı şekilde davranmasını istedi. Bu benzerler de nereden çıkmıştı? Bunlar da kimdi? Ne bunu, ne de gelen adamların niçin onu aradığını açıklama zahmetine girişti. Mahmud'dan özel sekreterini arayıp dergiye gelmesini talep etti. Bu tür ziyaretçiler ile artık o ilgilenecekti:

"Bu tür insanlara nasıl cevap verileceğini sekreter daha iyi bilir. Bu senin işin değil. Sen sadece dergiye yoğunlaş."

Patronu böyle dedikten sonra telefonu pat diye kapattı. Şaşıran Mahmud tatmin olmamıştı, ama yeniden arayıp kafasındaki sorulara cevap istemeye utandı.

Mahmud ertesi gün Ali Bahir'in sekreterini aradı, ama sekreter istifa ettiğini söyledi. Nişanlısı, erkeklerle dolu bir yerde çalışmasını istemiyormuş. Ayrıca sokaklar da tehlike arz ediyormuş. Mahmud kıza ne cevap vereceğini bilemedi. Tartışmaya girmek doğru olmayacaktı.

Kendisini alışık olmadığı şekilde hedef tahtasında hissetti. Sabah saat sekizde uyandı, yıkandı, tıraş oldu, patronuna özenti kabilinden şık ve temiz bir takım elbise giydi. Küçük not defterini çıkardı ve gün için yapılacak öncelikli işlere göz attı. Ali Bahir'in kişisel şoförü Sultan'ı ve bir yakınını dergideki bir iş için arayıp görevlendirdi. Bu saatten sonra artık kendi telefonunu ya Sultan'ın aracında ya da dergide şarja koyar, işle ilgili görüşmeler için Ali Bahir'in telefonunu eline alırdı. Daha sonra yazı işlerine girişir ya da Ferid Şevvaf hariç ona "büyük patron" diyen çalışanlarla çeşitli konuları görüşürdü. Çalışanların gözünde o, Ali Bahir'in bir kopyasıydı. Kim bilir, belki onu da Ali Bahir gibi her zaman rahat ve mutlu bir insan olarak görüyorlardı. Oysa Mahmud aslında gergin, endişeli ve sürprizlerden çekinen biriydi. Ali Bahir'in gözünde başarısız bir izlenim bırakmaktan da korkuyordu. Patronunun bir an önce gelmesi için sabırsızlanıyor, ikinci sıradaki yerini yeniden alıp patronundan emir almayı dört gözle bekliyordu.

Nevval Vezir, Ali Bahir'in bürodaki telefonunu aradığında Mahmud çok meşguldü. Sonradan 666 rakamını fark edip aradı, ama cevap veren olmadı. İki gün sonra yaşlı odacı Ebu Cuni geldi ve bombayı patlattı: Nevval Vezir dergiye gelmiş, içeride oturuyordu. Oyuncak gibi duran küçük beyaz bir Suzuki'yle gelmişti. Geniş güneş gözlüklerini çıkarmış, önceki ziyaretinde olduğu gibi yine kırmızı deri kanepeye oturmuştu. Nevval yüzüne gülümseyince kalbi şiddetle çarpmaya başladı. İki ay önceki halinden katbekat daha güzel görünüyordu.

"Senin şu düzenbaz dostun seni buraya bağlayıp kuyruğuyla oynamaya mı gitti?"

"Beyrut'taki medya ve insan hakları konulu bir konferansa gitti."

"Demek öyle diyorsun. Demek bana oyun çeviriyorsunuz." Sigarasını kül tablasında söndürdükten sonra salvoya devam etti. "Sana kuyruğuyla oynamaya gitti diyorum. Konferans filan yok."

"Yemin ederim, bilmiyorum."

"Sen iyi birisin Mahmud. Seni şu dostun ile birlikte ilk gördüğümde dedim ki: Ne kadar zıt bir ikili! Senin dostun düzenbazın teki."

"Benim mi, senin mi; hangimizin dostu?"

Mahmud bunu nihayet sorabilmişti. Nevval önce gülümsedi, sonra gülmeye başladı:

"Tamam, benim dostum olsun. Daha ötesini de karıştırma. O çekeceğim film için bana yardımcı oluyordu. Filmin hikâyesini ondan aldım."

Nevval saatine baktıktan sonra tuhaf oval şekilli çantasını açıp içinden küçük bir anahtar çıkardı, sonra Mahmud'a bakıp izin istedi. Ali Bahir'in geniş masasına yaklaşıp alt çekmeceye eğildi. Bu çekmece hep kilitliydi, Mahmud içinde ne olduğunu bilmiyordu. Açmak için anahtarı da yoktu. Ama Nevval şimdi açıyordu işte. Çekmecenin içinden ilkin bazı dosyalarla küçük bir kutu çıktı. Bu kutuda ya bir saat ya da gümüş renkli bir dolma kalem olması mümkündü. Sonra Doğu Kapısı'ndaki fotoğrafçıların kullandığı cinsten bir kâğıt kutu. Bunların hepsi üzerinde Gitanes sigarasının reklamı bulunan plastik bir torbanın içindeydi. Torbayı eline aldı ve ağırlığından emin olmak için hafifçe salladı. Sonra şaşkın şakın olan biteni izleyen Mahmud'a döndü:

"Endişe etmene gerek yok. O bilir. Bana anahtarı veren de o zaten. Bunlar benim eşyalarım. Filmin senaryosu ve başka şeyler."

"Peki, onları neden alıyorsun? Yani, ne oldu?"

"Her şey bitti. Sana dikkatli olmanı tavsiye ediyorum. Sen bana on yıl önce İsveç'e yerleşen kardeşimi ve Allah rahmet eylesin, şehit olan eşimi hatırlatıyorsun."

"Yani ne yapmalıyım? Niçin dikkatli olmalıyım?"

"Burada konuşamayız."

Son sözü uzun bir iç geçirdikten sonra söyleyen Nevval aslında kapıya yönelmiş, sonra geri dönmüştü. Dergiden çıkmaları gerektiğini, başka bir yerde oturup konuşmalarının daha iyi olacağını söylemişti. Fakat nedense Mahmud özür dileyerek dergide çok işi olduğunu uydurdu. Bunu neden yaptığını o da bilmiyordu. Sonra konuşmak için kendisini arayacağına dair Nevval'e söz verdi.

İşin gerçeği kuşkulanmıştı, Nevval'in söylediklerini sindirmek için zamana ihtiyacı vardı. Kapıya kadar ona eşlik etti. Gıcır gıcır Suzuki'nin rengi gözlerini kamaştırmıştı. Nevval artık gözüne ne bir dilenci ne de bir fahişe olarak görünüyordu. Saygın bir kadındı. Mazeret uydurmakta belki acele etmişti. İşlerini yarına erteleyebilir, onunla birlikte gidebilirdi. Onunla baş başa oturmak istemiyor muydu? Sürekli hayal ẹdip durduğu şey bu değil miydi? Sırf ona benziyor diye başka bir kadınla birlikte olmuyor muydu?

Nevval'in aracı hareket etmeden önce aptal gibi yolun ortasında öylece durmuştu. Araç ona çarpabilirdi. Neyse ki durdu. Fırsattan istifade ofise doğru yürüyen Mahmud, Nevval'e "bekle" anlamında elini kaldırıp hızla içeri girdi ve çantasını aldı. Ebu Cuni ile konuştuktan sonra dışarı çıkıp

Nevval'in aracına koştu. Kapıyı açtı ve yanına oturdu. Yan yola sapan aracın yamalı asfaltın üzerinde sarsılarak gidişinden mi, yoksa Nevval'in iç gıcıklayan parfümünden mi bilinmez, kendini bir tuhaf hissetti. Başını çevirip Nevval'e bakmak yerine kafasında onu resmetmeye devam etti. Şu anda yanında olmak bile ona yetiyordu.

Ana caddeye çıkmadan önce Ali Bahir'in şoförü Sultan'ın kullandığı cipe rastladılar. Cip sokağa girmeye çalışıyordu. Nevval durup cipe yol verdi. Yanlarından geçen Sultan, araçta kimlerin olduğunu anlamaya çalışıyordu. Mahmud'u fark etmişti. Selam verme babında iki kez kornaya bastı. Bu, aynı zamanda kamyoncuların ve otobüsçülerin de kullandığı bir nevi şoför selamıydı.

4.

Nevval, Ali Bahir'in tanıdığı adamlar içinde en kötüsü olduğunu söyledi. Ortak arkadaşları aracılığıyla tanışmışlardı. Ali Bahir'in Londra'da yayınlanan *Rantçı Devletlerde Demokrasinin Koşulları* isimli kitabını okumuş ve çok beğenmişti. Ali Bahir ayrıca çekmeyi düşündüğü ilk uzun metrajlı filmi için mali destek sağlayabileceğine onu ikna etmişti. Bağdat'taki Amerikan Elçiliği'yle bağlantılı STK'lar mevcuttu ve bunlar İslam ülkelerinde, özellikle kadınların sinema deneyimlerine katkıda bulunmak için bütçe tahsis etmişlerdi. Senaryonun konsepti üzerinde anlaşmışlar, hatta Ali Bahir senaryoyu yazmaya başlamıştı. Senaryo, sürekli savaştığımızı iddia edegeldiğimiz kötülüğün aslında hepimizin içinde bulunduğunu işleyecekti. Kurtulmaya çalışsak bile bunun içimizin en derininde nasıl kök saldığını anlatacaktı. Evet, hepimiz bir şekilde suçluyduk. En büyük karanlık içimizdeki karanlıktı. Canımıza kasteden suçu ve suçluyu yaratan yine bizlerdik.

Nevval, Ali Bahir'in kendisiyle birkaç kez samimiyet kurmaya çalıştığını söyledi, birçok erkek gibi o da kendisinden istifade etmek istiyordu. Bunu kabul etmemişti fakat filmine para bulacağı için onunla sorun yaşamak da istemiyordu. Ali Bahir'le işler çıkmaza girince yapacak bir şey kalmamıştı. Dergiye gelip eşyalarını almak istemişti. Fakat orada Mahmud'u gördüğü zaman iş bilir ve hırslı genç bir adamın film konusunda kendisine yardım edebileceğini düşünmüştü.

"Dergi bana geliyor. Yazdıklarını okuyorum. Harika şeyler... Büyük bir yazar olacaksın Mahmud!"

Nevval'in övgüsünü duyan Mahmud'un gözleri parladı. Sanki geleceği hakkında konuşan tecrübeli bir falcının sözleriydi bunlar. Ama o bu temenniden çok daha fazlasını istiyordu. Her alanda örnek aldığı Ali Bahir'i bu konuda da örnek almalı ve Nevval Vezir'e sahip olmalıydı. Belki de durum söylendiği gibi değildi. Ali Bahir Nevval konusunda başarılı olamamıştı. İşte o zaman ustasını bu konuda geçme fırsatı yakalayacaktı.

"Kabul ediyorum. Senaryoyu tamamlayacağım. Fakat sadece senin hatırın için."

Mahmud ilk adımı böylece atmış oldu. Nevval'den karşılık olarak iltifat sadedinde bir tebbessüm geldi. Plastik kamıştan meyve suyunu yudumlayan Nevval, Arasat Caddesi'ndeki lüks otelin altıncı katında bulunan kafeteryanın geniş camından dışarı bakıyordu. Mahmud, bu cesareti nereden bulmuştu, bilinmez ama elini Nevval'in elinin üzerine koydu. Dün gece gördüğü düşün devam ettiğini sanıyordu. Nevval tepki vermedi. Pencereden dışarı bakmaya ve mango suyunu yudumlamaya devam etti. Sonra bakışlarını Mahmud'a çevirdi.

"İşin zor senin Mahmud. Bunları bırak da sadece senaryo hakkında konuşalım, ne dersin?"

Mahmud elini çekmedi. Bilakis Nevval'in elini daha da sıkı kavradı. Sonra sakin bir şekilde elini çekmek zorunda kaldığını hissetti.

"Mevzu nedir, Mahmud? Ben sana burada bir saattir Ali Bahir'den ve yaptıklarından bahsediyorum. Sen oralı bile değilsin."

"Ben mi? Hayır, anladım. Özür dilerim. Ben sadece seni düşünüyorum."

"Niçin beni düşünüyorsun? Dergide senin yaşıtın genç kızlar var. Onları düşünsene."

Mahmud duruma bir anlam vermedi. Nevval, kendisine anlattığı şeyleri dergide de pekâlâ anlatabilirdi. Çalışanlardan biri Nevval'in Ali Bahir'e sövdüğünü duysa ne olacaktı sanki? Nitekim kendisi, dergideki çalışanların bazen Ali Bahir ve onun abartılı giyim şekliyle alay ettiğini duymuyor muydu? Şu senaryo yazma işi de sağlam bir fikir gibi görünmüyordu. Nevval uzun metrajlı film yönetecek biri gibi durmuyordu. Şu ana dek film hakkında tek kelime bile konuşmamıştı. Şöyle bir baktığında bir film yönetmeninden ziyade bir iş kadını gibi ya da ne bileyim, bir iş adamının aylak karısı gibi görünüyordu. Vaktinin çoğunu kameranın arkasında değil de aynanın karşısında harcadığı her halinden belli oluyordu.

Nevval, belli ki Ali Bahir kendisini boşlayalı beri birlikte vakit geçireceği başka birini arıyordu. Ağını Mahmud'a fırlatmıştı, esmer tenli genç adam ilgisini çekmiş olmalıydı. Nevval ile arasındaki mesafeyi koruyarak oturduğu iskemleye tekrar yaslanan Mahmud şimdi aklından bunları geçiriyordu.

5.

Mahmud, hayli zamandır Zaviye bölgesinde bir meyhanede oturup kalmıştı. Dışarıda gökyüzü iyice kararmıştı. Etrafını seçemeyecek kadar sarhoştu. Nevval'le buluşma sahnesini kafasında başa sarıp duruyor, neden öyle çabucak sona erdiğini anlamaya çalışıyordu. Ciddi bir şekilde oturup film ve senaryo hakkında konuşmuşlar, sakince oturup baş başa yemek yemişlerdi. Espriler yapıp birlikte gülmüşlerdi. Nevval'in kız arkadaşı olabileceğini sanıyor, aralarındaki yaş farkını aklına bile getirmiyordu. Ali Bahir'in yokluğunda onun da benzer duygular hissettiğini düşünüyordu. Sonuçta senaryo üzerine konuşmak için ikinci bir buluşmaya söz verilmişti. Restorandan birlikte ayrılıp aşağı inmek için asansöre binmişlerdi. Kapı kapanıp yalnız kaldıklarında Mahmud Nevval'i kollarıyla sarmış ve onu kırmızı dudaklarından öpmüştü. Nevval'in buna itirazı olmamıştı. Mahmud için zaman ve mekân ortadan kalkmıştı. Fakat Nevval bu gibi durumlarda tecrübeliydi. Asansör zemine ulaştığı an Mahmud'u itip kapı açılır açılmaz dışarı fırlamıştı. Mahmud geniş adımlarla peşinden yetişmeye çalışmış, araca vardıklarında Nevval sevimsiz bir ifadeyle Mahmud'a bakmıştı.

"Bu yaptığın hiç hoş değil. Seni sevseydim fazlasını verirdim. Bana daha saygılı davranmaya çalış."

Mahmud özür dilemek istemiş, fakat Nevval kapıyı yüzüne kapatıp hızla oradan uzaklaşmıştı.

Sarhoş kafasında Nevval'in son söyledikleri yankılanıp duruyor, tam olarak ne demek istediğini kavramaya çalışıyordu. Neden böyle belirsiz ifadeler kullanıyordu? Onu daha sert ifadelerle net bir şekilde reddetmesi mümkündü. Madem öyleydi, niçin ona bazı fırsatları sunmaktan geri durmamıştı? Niçin Mahmud'un yaptığı eylemleri zaten bekleyen biri gibi

davranmıştı? Belki de hayatında defalarca başından geçen sıradan bir olay gibi algılamıştı. Her neyse, sonuçta içinde bir ateş yakmış, sonra da terk edip gitmişti.

Bardan çıkınca yolunu zar zor bulabildi. Sokağa çıkma yasağına bir saatten daha az bir süre kalmıştı. Gecenin bu vaktinde kim onu Betaviyyin'e götürecekti? Ana caddeden bile tek tük araç geçtiğini görünce acil seçeneğe başvurdu ve Sultan'ı çağırdı. Endişe içinde geçen yarım saatten sonra Sultan çıkageldi. Mahmud araca adımını attığında kendisi gibi Sultan'ın da sarhoş olduğunu fark etti. Böyle geç bir vakitte aradığı için özür diledi. Gerçi Sultan'ın suratı beklemediği bir kadar asıktı, yine de onu gördüğüne memnun olmuştu. Caddeden tuhaf kornasıyla bir Amerikan Hummer cipi geçti. Cipin gözden kaybolmasını bekleyen Sultan, yarım tur döndü ve hızını artırıp ilerlemeye başladı.

Sultan radyoyu kurcalarken Mahmud iyice kendinden geçmek üzereydi. Radyoyu kapatan Sultan doğrudan konuya girdi ve kendisiyle daha önce alışık olmadığı bir tonda konuşmaya başladı. Sanki emri altındaki bir şoför değil de bir büyüğü gibi konuşuyordu.

"Beni mazur gör üstadım, fakat bugün seni Nevval ile gördüm. Haddim değil, ama bunu bugün söylemezsem yarın fırsatım olmayabilir."

"Niye ki?"

"Çünkü yarın ben gidiyorum."

"Gidiyor musun?"

"Evet. Beni dinle üstad... Nevval'i görüyorsun, rahatsız bir tip. Umarım söylediklerini ciddiye almazsın. Bu kadın Ali Bey'in kız arkadaşıydı. Onunla gezip tozuyordu. Diyeceğim ona zamk gibi yapışmıştı, onunla evlenmek için neler

yapmadı. Fakat onun bu işlere ayıracak zamanı yoktu. Yani, sen de biliyorsun ki..."

"Neyi?"

"Bu kadın başına bela oldu. Evlenmediği için ona tehditler yağdırdı. Bu edepsiz kadının Yeşil Bölge'de politikacılardan oluşan bir çevresi var, parlamentoda akrabaları var. Ali Bey'in başına sorunlar açtı. Sen Ali Bey'in Beyrut'ta mı olduğunu sanıyorsun? Şu kahpe Nevval'den kurtulmaya çalışıyor."

"Peki, ne zaman geri dönecek? Dönmeme gibi bir ihtimal var mı?"

"Hayır, geri gelecek. Başındaki belayı savmaları için dostlarını harekete geçirdi. Fakat onlar bir süreliğine Bağdat'tan ayrılmasını tavsiye ettiler."

"Peki, sen neden yarın gidiyorsun?"

"Patronun kız kardeşlerini ve annesini Amman'a götüreceğim. Annesi çok hasta ve tedaviye ihtiyacı var. Ali Bey bizi Amman'da bekliyor."

"Beyrut'ta değil yani."

"Evet."

Mahmud, Dilşad Oteli'nin önünde araçtan indi ve Sultan'a teşekkür etti. Rolex marka pahalı saatine baktı, tam on iki olmuştu. Henüz geç sayılmazdı. Telefonunu çıkarıp Ali Bahir'in Beyrut numarasını aradı. Biraz bekledikten sonra numaranın servis dışı olduğunu söyleyen o ses duyuldu.

XVI. BÖLÜM
DANYAL

1.

Ertesi günün sabahı Sultan, Ali Bahir'in annesini ve evlenmemiş kız kardeşini Bağdat'tan Amman'a götürüyordu. Fakat araç Amman'a hiç varamadı. Bu yolu iyi bilen sürücüler, silahlı çetelerin yolda cirit attığını, araçların içindeki yolcularla birlikte kaçırıldığını, civardaki bağlık bahçelik arazide mezhep cinayetleri işlendiğini söylüyordu. Bütün gün bekleyen Ali Bahir, Sultan'ı birkaç kez aramaya çalışmış fakat kimse cevap vermemişti.

Bir gün önce bir başkası Bağdat'tan ayrılmıştı ve geri dönmeye niyeti yoktu. Bu, Araplık Oteli'nin sahibi Ebu Enmar'dı. Ferec'la yaptığı anlaşmadan aldığı parayla aldığı yeni GMC kamyonunun kontağını çevirmiş, yola koyulmak üzereydi. Kefiyesini düzeltti ve dikiz aynasından kendini süzdü. Mutluydu, inanılmaz keyifli hissediyordu. Paranın kalan kısmını memleketi Kal'at Sukker'de bulunan yeğenine aktarmıştı. Artık Bağdat onun için yabancı bir şehirdi. Koskoca yirmi üç yıldan sonra şehri terk eden o değildi. Daha önce bu şehir onu terk etmiş, cinayetlerin ve nedensiz şiddetin kol gezdiği bir yere dönüşmüştü.

Ebu Enmar'ın ayrılmasından on dakika sonra Ferec, Araplık Oteli tabelasını kaldırıp yere attı, ardından da ayağıyla çiğnedi. Genç çalışanlarından birini çağırıp tabelacıya gitmesi, Araplık yazan yeri En Büyük Peygamber olarak yeniden yazdırması talimatını verdi. Ebu Enmar'ın başarısız olduğu bu yerde kendisinin başarılı olacağından emindi.

Ferec açısından en verimli iş mevsimi yaşanıyordu. Bir ay içinde iki büyük anlaşma yapmıştı, Ebu Enmar'ın oteli bunlardan biriydi. Diğer anlaşmaların da kokusunu alıyordu. Ülkenin içinde bulunduğu feci durum, sadece cesur ve maceracı insanlara fırsat sunuyordu. Cesaret ve macera söz konusu olduğundaysa Ferec kimseden geri kalacak değildi. Çeteler Bağdat sokaklarında terör estiriyor, insanlar kaçırılıp öldürülme korkusuyla evlerini veya dükkânlarını terk ediyorlardı. Ferec ele geçen fırsatları affetmiyordu. Evini terk edip başka şehirlere giden ya da yurt dışına çıkan insanlardan o sorumlu değildi. Evini satmak isteyen birinden ev satın almakta da herhangi bir yanlış yoktu. Evet, satın aldığı evleri piyasadaki rayiç bedelinden oldukça ucuza kapatıyordu, ama neticede bu bir ticaretti. Bunda ne gibi bir yanlış olabilirdi? Kısa zaman içinde en büyük emlakçı olup çıkmış, çalışan kadrosunu gittikçe büyütmüştü. Kimileri onu bir suç örgütü lideri olmakla suçluyordu. Fakat onun yasal anlamda işlediği bir suç ortada yoktu. Kimseye silah çekip canına kıymamış, kimsenin evine girip malını çalmamıştı. Bölgesinde kimi suç şebekeleri yok değildi, bazılarını tanıyordu da. Onlarla düşman olmak gibi bir derdi yoktu; ki istese onlardan sonsuza dek kurtulması dahi mümkündü. Ne de olsa polis dostları vardı. Onun biricik tasası, fazla dikkat çekmeden, ortalığı velveleye vermeden işini ilerletmekten ibaretti.

Ferec'in yanında çalışan dört kişi otele gidip dış kapının iki kanadını sonuna dek açtılar. Ebu Enmar'ın başlayıp da bir türlü bitirmeye fırsat bulamadığı işe odaklandılar. Otelin içinde ne kadar eski eşya varsa hepsini dışarı çıkarmaya koyuldular. Ebu Enmar'ın uzun yıllar kullandığı büyük ahşap masadan işe başladılar. Masa bir hayli ağır olduğu için epey zorlandılar, sahibine ağızlarına geleni söylediler. Nihayet dışarı çıkarıp otelin önündeki kaldırıma koymayı başardıklarında çalışan adamlarını izleyen Ferec, siyah tespihini avuçlarında ovalıyordu. İzlediği manzaradan memnuniyet duyuyor, bu işin tadını yeni yeni çıkarıyordu. Ebu Enmar'ın gittiği günün sabahı saat altıda soluğu otelin önünde almıştı. Elinde Çin işi toprak bir kap bulunuyordu. Kahvaltı için ekmek ve kaymak almadan önce gelip oteli doya doya seyretmek istemişti. Nihayet şurayı ele geçirmeyi başarmıştı. Artık emlak bürosundan oteli izlerken kendi suretinin yansımasından başka bir şey görmeyecekti. Söküp attığı Araplık Oteli tabelasının altında kalan açık renkli dikdörtgen boşluğa bakarken elindeki toprak kap yere düştü. Peşinden kulaklarını sağır eden bir korkunç bir patlama duyuldu. Bu, o zamana dek Betaviyyin'de meydana gelen patlamaların en büyüğüydü.

2.

Ferec bu dehşetli patlamadan sağ çıktı. Demek ki daha sırası gelmemişti. Fakat bu patlama henüz vakti varken ticari prensiplerini ve etrafında olan bitenlere bakışını yeniden gözden geçirmesine vesile oldu. Artık o da yaşlı İlişva'nın bereketine inanmaya başlamıştı. Bu kadın gerçekten düşündüğü gibi deli filan değil, bildiğin mübarek bir kadındı.

Patlamadan bir gün önce Ferec İlişva ile başarılı bir anlaşma yapmıştı. Yaşlı kadın sonunda pes etmiş, oğlu Danyal

geri döndüğü için eski evini satmaya razı olmuştu. Doğu Kilisesi Patriği Dördüncü Mar Dinha'nın göreve gelişinin yirmi dokuzuncu yıldönümüydü. İlişva Geylani kampındaki Mar Karadağ Kilisesi'nde yapılan kutlamaya katıldı. Evine döndüğünde tüy gibi hafiflemiş, ruhu doyuma ulaşmıştı. Tayeran Meydanı'ndan karşıya geçip meyve sebze pazarını ve Şeyh Ömer Caddesi'ndeki otobüs duraklarını geride bıraktıktan sonra aynı yoldan geri dönmüş, ne bir yorgunluk ne de herhangi bir ağrı sızı hissetmişti bacaklarında. Peder Yuşiya ve kilisesiyle alakayı kesmiş değildi; ancak hele şu vakitler Peder'le karşılaşmak, kızları hakkında söyleyeceklerini dinlemek istemiyordu. Dış kapının hafifçe vurulduğunu işittiğinde, henüz enerjisi yerindeyken evinin avlusunu sulayıp bir güzel süpürmek istiyordu.

Danyal dönmüş, çokları için bu tam bir sürpriz olmuştu. 7. Sokak'ın sakinleri, özellikle Ümmü Selim, sessiz kocası ve çocukları, hele civarda yaşayan meraklı gençler, son aylarda İlişva'yı takibe almışlardı. Oğlunu bir kez olsun görmek için can atıyorlardı. İlişva oğlunun dönüşü hakkında durmadan konuşuyor, birlikte neler yaptıklarından bahsediyordu; fakat hiç kimse yıllar önce evden ayrılan oğluyla karşılaşmamıştı henüz. Sonunda İlişva'yı tanıyan ve onun bunaklığından istifade eden bazı hırsızların, değerli eşyalarını çalmak için bu durumu kullandıkları şeklinde bir kanaat oluştu.

Fakat hiç kimsenin beklemediği bir anda yaşlı kadının oğlu gerçekten sokağın başında belirdi. Mesih'in geleneksel ikonlardaki görüntüsünü andıran iki tarafına salınmış, siyah, ortadan ikiye ayrılmış düz saçlı genç, yirmili yaşlarında, zayıf ve soluk beyaz tenliydi. Büyük kalkık yakalı, beyaz, dar bir gömlek giymişti. Yırtık kot pantolonu, beyaz spor ayakkabıları ve genç askerlerin 80'lerin başlarında sahip olduğu

türden kırmızı deri bir çantası vardı. Kederli bir âşık gibi üzgün ve romantik görünüyordu. Bir yabancı, uzun zaman sonra geri dönmüş biri gibi yavaş ve tereddütlü adımlarla yürüyor, etrafına bakınıyordu. Uzak anıların izlerini sürüyor görünüyordu. Gencin arkasından yavaş adımlarla Nadir Şimuni yürüyor, yabancı gence mekânı görme ve bağlantıya geçme fırsatı sunuyordu.

Yaşlı kadın haklı mı çıkmıştı? Oğlu gerçekten 80'lerin ölüm vadisinden sağ mı çıkmıştı? Son üç yıl içinde ahali daha tuhaf ne hikâyeler duymuştu. Öldü sanılıp emniyet güçlerinin zindanlarından çıkanlar. Varlığı çoktan unutulduğu halde yakınlarının evlerinin önünde bir anda belirenler. Uzun yolculuklardan yeni isim ve yeni kimliklerle dönenler. Çocukluklarından itibaren hayatlarını hapishanelerde geçiren, başka her şeyden önce kurallar ve gardiyanlarla birlikte yaşama sanatını öğrenmiş kadınlar. Diktatörlük döneminde türlü ölümlerden yakayı yırtıp "demokrasi" devrinde bir caddenin ortasında önüne çıkan motosikletle anlamsız bir ölüme kurban gidenler. İnanç sahiplerinin ihanetlerine maruz kalıp dinsizleşenler. İman etmenin sağladığı "menfaatleri" keşfedip imana gelen dinsizler. Son üç yılda ortaya çıkan tuhaflıkları saymanın imkânı yoktu. Gitar çalan sıska Danyal Teydaros Moşe'nin yaşlı annesinin evine dönmesi mi insanlara garip gelecekti?

Ümmü Selim'le kel kafalı kocası olan biteni cumbalı balkondan izliyordu. Evlerinin önünde oturan diğer yaşlı kadınlarla gelinleri de olayın takibindeydi. Esnaf hakeza. Danyal sokağın ortasına dek ilerleyince peşinden gelen, elinde küçük bir çanta taşıyan beyaz bıyıklı yaşlı adamı fark ettiler. Bu adamı tanıyorlardı. Birkaç ay önce Erbil'in Ankava semtine taşınan

Peder Yuşiya'nın diyakozu Nadir Şimuni. İyi de Danyal ile nasıl karşılaşmıştı? Onu nereden bulup getirmişti?

İki adam İlişva'nın evinin eski ahşap kapısına geldiğinde, sıska genç kapıyı çaldı. Kapıya her vuruşta bakışlarıyla etrafı yokluyordu. Meraklı bakışların kendisini yakından izlediğinin farkındaydı. Kapı açıldı ve İlişva göründü. Başında siyah küçük bir eşarp ve gözlerinde kalın gözlükler vardı. Baktı, yirmili yaşlarında biri olmalıydı, ama tanıyamadı. Sonra birkaç adım ilerleyerek yabancı gencin önünde durdu. Gün ışığında onu daha iyi seçebiliyordu. Kesinlikle oydu. Oturma odasındaki eski fotoğrafta hafifçe gülümseyen genç adam. Aynı gözler, aynı kıyafetler ve aynı yüz. Siyah gözleri yaşlı kadının gözleriyle buluştuğunda yüzüne yayılan o tebessüm. Aziz Gurgis, İlişva'ya verdiği sözü yerine getirmişti. O kadar yıl sonra oğlunu evine geri getirmişti. Evden üzüntü ve tereddütle ayrıldığı o sabahki haline tıpatıp benzer bir şekilde hem de. O sabah, caddenin dönemecinde gözden kaybolana dek ağır postallarını yere vura vura yürümüştü.

İlişva etrafına bakındı, Ümmü Selim'i kapısının eşiğinde bekliyor gördü. Ana caddeye doğru, cumbalı balkonlarda ve sokağın öbür tarafında merakla izleyen kadınları, çocukları ve gençleri fark etti. Herkesin başına gelen mucizeye tanık olduğundan emin olmak istedi. Sevgili oğlu işte buradaydı, onu kucaklamak için dönmüştü. Danyal eğildi, İlişva oğlunu büyük bir güçle kucaklayıp kendine doğru çekti.

"İlişva, bu Danyal!"

Nadir Şimuni böyle dedi, ama yaşlı kadının zaten bundan zerre miskal şüphesi yoktu. Oğlunu bir müddet daha kollarında tuttu. Sonra Ümmü Selim ve diğer komşuların giderek kendisini çevrelediğini fark etti. Ümmü Selim, gerçek mi hayal mi olduğundan emin olmak için genç adamın koluna

dokundu. Yaşlı kadının kollarından kurtulan Danyal, tebessüm ederek yüzüne baktı. Onunla konuşması gerekiyordu. Aklının başında olduğundan, etrafında olan biteni anladığından emin olmalıydı.

"Nasılsın?"

İlişva uzun uzun baktı, damarları çıkmış ellerini genç adamın kollarında gezdirdi, sonra onu yavaşça evin içine doğru çekti.

"Ben iyiyim."

Nadir Şimuni oturma odasında işin gerçeğini yaşlı kadına anlatmaya çalışıyordu. Fazla zamanı yoktu. En kısa zamanda Ankava'daki ailesine geri dönmek zorundaydı. İlişva artık kararını vermeliydi. Peder Yuşiya bir cevap bekliyordu. Kızları Hilda ile Matilda şu anda Ankava'da bulunuyorlardı. Avustralya'dan tek bir amaç için gelmişlerdi. Yaşlı kadını alıp götüreceklerdi. Nadir Şimuni lafı hiç dolandırmadı:

"İlişva, bak bu torunun Danyal. Hilda'nın en büyük oğlu. Sana resimlerini gönderiyordu. Tanımadın mı?"

İlişva'nın kafası iyice karışmıştı. Yanında oturan, ellerini tutup gözlerinin içine bakan gencin kim olduğunu anlamak için biraz zamana ihtiyacı vardı. Kızları nihayet annelerini nasıl ikna edeceklerini anlamışlardı. Matilda ve Peder Yuşiya'nın telefon konuşmaları nihayet sonuç vermişti. Yaşlı kadın oğlunun ölmediğine, bir gün geri döneceğine inanıyordu. Oğlunu dünya gözüyle şöyle bir kere görse seve seve ölmeye hazırdı. Madem öyleydi, Hilda'nın oğlu ne güne duruyordu. Onun adı da Danyal'di ve neredeyse tıpatıp dayısına benziyordu. Matilda, Hilda ve oğlu Danyal, üçü birlikte Irak'ın yolunu tuttular ve önce Ankava'da Nadir Şimuni'ye misafir oldular. Ertesi gün Nadir ile Danyal Bağdat'a doğru yola çıktı. Genç adam Süryanice ve İngilizce konuşabiliyordu, fakat Arapçası

pek akıcı sayılmazdı. Gergin ve endişeli genç, ailesiyle çok küçük yaşta ayrıldığından beri pek az hatırladığı büyükannesine karşı kişisel bir duygudan ziyade bir aile bilinciyle bu göreve motive olmuştu.

Bütün plan tek bir ayrıntıya dayanıyordu: Yaşlı kadın torununun görüşüne göre hareket edecek ve onun tavsiyelerini dikkate alacaktı. Nitekim Danyal büyükannesine kendisiyle Avustralya'ya gitmek zorunda olduğunu söyledi. İlişva evini satmalı ve bütün eşyalarından kurtulmalıydı. Artık kendisiyle, biricik Danyal'iyle yaşayacaktı. Torunu, son cümleyi oldukça içten söyledi. Büyükannesiyle konuşurken mekânın kendisine de nüfuz etmeye başladığını hissetti. Duvarda asılı eski resimlere baktığında içine gizemli bir hüzün çöktü. En az on yıl öncesinde annesiyle gelip bu evi ziyaret ettiği, büyükannesi ve büyükbabasıyla yaşadığı anılar gözünde canlanmaya başladı.

Nadir, birlikte bu hatıraları yaşasınlar diye onları evde bırakıp birkaç işini halletmek için Garac-ul Emane semtine gitti. İlişva'yla torunu gece yarısına dek sohbet etti. Konuştukça daha fazla ortak anı paylaşıyorlar ve İlişva karşısında oturan delikanlının savaşta kaybettiği oğlu olduğuna daha fazla ikna oluyordu. Gaz lambasının ışığında yemek yapmak için mutfağa giren İlişva, pencere camından yansıyan solgun ve kırışık yüzünü görünce rüyasından ayılır gibi olmuş; yirmili yaşlarda, savaşa gitmekten korkan bir gencin annesi olamayacak kadar yaşlı olduğunu idrak etmişti. Fakat nicedir tatmadığı duyguları tatmış, oğlunu koklamış, kollarına dokunmuş, saçını okşamış, başını kucağına koymuştu. Bütün bunlar onun için son derece değerliydi ve en önemlisi hayal filan değil, hepsi birer gerçekti. Bunları kaybetmemek için her şeyi göze almaya hazırdı.

Tavadan domatesli omleti alıp servis etmek için zaten temiz görünen Çin işi geniş tabağı yıkadı ve alüminyum tepsinin üzerine koydu. Yemek kokusunu alan kedisi Nabu küçük mutfağın kapısında belirdiğinde "torunu olan" oğlunun isteğini kabul etmeye karar vermişti. Oğlunun cildini ve saçlarını okşamak, bir gün bile unutmadığı çocukluk kokusunu içine çekmek için yapmayacağı şey yoktu.

3.

"Şimdi harekete geçme zamanı. Oyun oynuyoruz, gerçeklerin lüzumu yok. Büyükanneyle konuş ve onun suyuna git. Ne diyorsa onayla."

Danyal cep telefonunuyla Ankava'da kalmayı tercih eden annesini arayıp düzgün bir İngilizceyle böyle dedi. Sonra büyükannesinin yanına giderek telefonu ona verdi. İki kadın sorun çıkmadan gayet rahat bir şekilde çeyrek saat konuştular. İlişva mutluydu ve dünyayı artık yeni gözlerle görüyordu. Danyal büyükannesini Aziz Gurgis tasviri önünde diz çökerek ona verdiği sözü yerine getirdiği için teşekkür etmeye ikna etti. İlişva resmin önünde avuçlarını bitiştirmiş, sessiz bir şekilde beklerken Aziz'in yanındaki oğluna, gerçekleşen mucizeye dair iki kelam etmesini bekledi, fakat Aziz öylece sessiz kaldı. Gaz lambasından gelen ışık azalmaya durunca İlişva gaz doldurmak için ayağa kalktı; Danyal de peşinden onu takip etti, evin diğer tarafındaki gaz variline doğru yöneldiler, fakat varil boştu. Evde gaz kalmadığını fark etmeyen İlişva, durumu Bağdat'taki vaktinin de artık tükenmekte olduğuna yordu.

Ertesi günün sabahı komşu kadınlar geçen seferki gibi eve doluştular. Kocasını ve çocuklarını konu hakkında soğuk espriler yapmaktan men eden Ümmü Selim, bir anne olarak

hikâyenin aslını öğrenince kederlenmişti. İlişva'nın oğlu Danyal'in kaybolduğu yıllarda cepheye gidip savaşta öldürülen oğlu aklına gelmiş ve çok gözyaşı dökmüştü. Belki de Allah yaşlı kadına daha fazla acıyor, daha fazla merhamet gösteriyordu.

Evin ve eski eşyaların satılması kolay olmadı. İlişva'nın aklına kendisini birkaç kez ziyaret eden ve evi satın alıp kültür merkezine dönüştürmeyi planlayan gençler geldi. O zaman kendisi evi satmak istememişti. Zaten onlar da uzun zaman önce arayıp sormayı bırakmışlardı. Belki de bir daha hiç gelmeyeceklerdi. Demek ki ortada Ferec'den başka alıcı yoktu.

Ferec, İlişva'nın oğlunun yeniden ortaya çıktığına dair tuhaf haberleri duymuştu. Belki de oğlu İran'da savaş esiri olmuş, şimdi geri dönmüştü. Belki de yabancı filmlerde olduğu gibi hafızasını yitirmişti. Hafızası yıllar sonra geri gelince annesine geri dönmüştü. Fakat yanında çalışan gençler, yaşlı kadının oğlunun hâlâ genç göründüğünü, oysa kırk yaşlarında olması gerektiğini söylediler. Ferec'in en küçük oğlu Hammudi, "Belki onu yirmi yıldır dondurucuda tutuyorlardı. Şimdi çözüp annesine geri verdiler," deyince yanağına ortamdaki bütün sesleri susturan beklenmedik bir tokat geldi. Ferec, konuyla ilgili espri kaldıracak durumda değildi. Adamlarından birine işin aslını derhal öğrenmesi talimatını verdi.

Ferec, bir işi her ihtimali hesaba katarak düşünürdü. Böylece kendini psikolojik olarak her gelişmeye hazır tutardı. Fakat şu anda kafası karışmıştı, ne düşüneceğini bilemiyordu. Çünkü yaşlı annesini ziyarete geldikten yirmi dört saat sonra Danyal bürosuna çıkagelmişti. Yanında Nadir Şimuni vardı. Ferec'den İlişva'nın evini satın almasını istiyorlardı.

4.

Ferec, nihai fiyat üzerinde pazarlığa girişmeden önce binayı incelemek için eve gelmeyi talep etti. Bu arada İlişva bitişiğinde oturan Hadi'yi çağırmış, ona tüm eşyalarını satmak istediğini söylemişti. Ferec'in başına gelen Hadi'nin de başına gelmiş, nutku tutulmuştu. Otuz saniye kadar suskun kaldı. Yaşlı kadının sözünü bitirmesini bekledi. İlişva her şeyi tek cümlede ifade etmişti. Bu Asurlu kadınının kendisinden iflah olmaz şekilde nefret ettiğini biliyordu, acaba aniden ne değişmişti?

Evde ne var ne yok, birlikte gezip incelediler. Satın alınacak çok şey vardı. Demirden, bakırdan mamul karyola ve yataklar, türlü şekildeki masa, sehpa ve süslü objeler. Mutfak ocağı ve bazı elektrikli aletler hariç evdeki her şey eskiydi. Kafasından hızlı bir hesap yapan Hadi, tüm bunları satın almak için yeterli parası olmadığına karar verdi. Yine de bazı dostlarından ödünç alabilirdi. Zira bu kaçırılmayacak eşsiz bir fırsattı. Hadi yaşlı kadının her şey için toptan bir fiyat vermesini istiyor, İlişva ise her bir eşyada pazarlık yapmakta ısrar ediyordu. Bir saat süren müzakerenin sonunda teklifini kabul etmesi için İlişva'yı ikna etmeyi başaran Hadi, arkadaşlarından ihtiyaç duyduğu parayı toplamak için işe koyuldu.

Ne yaşlı kadın, ne de doğru düzgün Arapça konuşamayan torunu pazarlık yapmada becerikli sayılırdı. Hadi'ninse Danyal meselesinden haber yoktu. Kimse kendisine gelişmelerden bahsetmemişti. Aslına bakarsan, Danyal'in varlığı onun için hiçbir şey ifade etmiyordu, yüzünü bile hatırlamıyordu. Her eşya için ayrı fiyat isteyen yaşlı kadını zor da olsa ikna etmeyi başarmıştı. Fakat bir saat dil dökmek zorunda kaldığı pazarlık, Hadi açısından hayli yorucu olmuştu.

Yaşlı kadın pazarlık yaparken tek şeyi şart koşmuştu: Kendisi evden ayrılmadan eşyalar taşınmayacaktı. Evinin gözlerinin önünde yitip gitmesine tanık olmak istemiyordu. Orayı her zaman olduğu gibi düzenli ve temiz, içinde yaşayan insanların bıraktığı kokularla hatırlamak istiyordu.

Ferec ve Hadi'den gelecek paraları Ankava'da dövize çevirme işini Nadir Şimuni üstlendi. Yaşlı bir kadının o kadar çok parayla yola koyulması doğru olmayacaktı. Evden ayrılmadan önceki son gece İlişva geç saatlere dek gözünü kırpmadı. Misafir salonunda Aziz Gurgis'in resmine bakan koltukta oturdu ve onunla uzun uzun konuştu. Bu kez elektrikler gelmişti. Salonun dört köşesindeki süslü cam lambalardan yansıyan ışık ortama ayin havası veriyordu. İlişva durmadan konuşurken Aziz susuyordu. Mucizesini gerçekleştirmiş, rolü sona ermişti. Nihayet yaşlı kadın durumu anladı. Aziz eskisi gibi duvarda asılı duran soluk bir resme dönüşmüştü.

Aklına bir şey geldi. Bütün valizlerini hazırlamıştı. Ailenin ihtiyaç duyacağı resimleri, hediyeleri, mermerden yapılma Meryem Ana ve Bebek İsa'yla bazı ermişlerin tasvirlerini toplamıştı. Hilda'nın üzeri karalanmış eski okul kitapları, hatta oğullarının bebeklik kıyafetleri dahil ailenin bütün hatıralarını valizlere yerleştirmişti. Geriye bir tek Aziz Gurgis'in tasviri kalmıştı. Kalın ahşap çerçevesi ve uzun yıllar boyu gaz lambasının isi sinmiş camlarıyla epey ağırdı, bu şekilde onu taşıyamazdı. Yerinden kalktı ve önce resmi asılı bulunduğu çividen çıkarıp yere koydu. Duvarda soluk renkte bir alan açıldı. Sonra da camı tutması için ahşap çerçeveye çakılmış küçük çivileri tek tek yerinden söktü. Resim artık elindeydi. Fakat ahşap çerçevenin içindeki ihtişamlı görüntüsünden eser kalmamıştı. İşte Aziz ince kaşları ve alt dudağındaki parıltıyla yanındaydı. Sanki bambaşka biri olup çıkmıştı. Resmi rulo

yapıp diğer değerli eşyaların arasına yerleştirmeyi düşündü, fakat sonra aklına başka bir fikir geldi. Yatak odasına yöneldi ve büyük bir makas alıp geri döndü. Kucağını atlamaya çalışan kedisi Nabu'yu eliyle iterek makasla resmi kesmeye başladı. Düz bir çizgide ilerleyip yüz hizasına gelince tıpkı kutsal resimlerde olduğu gibi dairesel bir şekil çizerek yüzü çıkardı. Bu resimdeki en sevdiği bölümdü. Resmin geri kalanına baktığında içinde olumlu bir hissiyat uyanmadı. Hatta yüzünü kesip aldığı resim, ona biraz düşmanca geldi. Sadece dairesel şekilde kestiği yüzü alıp yatak odasına yürürken Nabu da ona eşlik ediyordu.

5.

Ümmü Selim günün erken saatlerinden itibaren sokakta büyük bir yas performansı sergiledi. Sesi komşu evlerden duyuldu. İlişva'yla torunu sokağın sonunda gözden kaybolurken haykırışlar eşliğinde matemle havaya kalkan kollarının beyazlığına çoğu insan ilk kez tanık oldu. Süt beyazı kolların bir benzerini gören olmamıştı. Bu ten rengi genç kızlarda görülürdü, bu yaştaki bir kadında değil. Kocası Ebu Selim pijamasıyla sokağa fırlamış, ağır adımlarla peşinden yürüyor, saçları yoluk bir hayalet gibi ürkek ve tuhaf bakışlarla etrafı süzüyordu.

Ümmü Selim gitmek için evin kapısında göründüğünde eski dostuna gözyaşları içinde sarılmıştı. İlişva kapıyı kilitledikten sonra Ferec'in yanında çalışan gence teslim etmişti. Kederliydi, ama ağlamıyordu. Bakışlarıyla evdeki bütün eşyaları son defa yoklamıştı. Kendisiyle gelmesi için Nabu'ya seslenmiş, fakat kedi merdivenden aşağı kaçmıştı. Arkasından seslendiği kedi ona dönüp miyavlamış, sanki "Ben senin gibi korkağın

teki değilim. Evi terk etmiyorum," demek istemişti. Sonra hızla merdiveni tırmanıp gözden kaybolmuştu.

Ümmü Selim'in geniş kolları kendisini sarıp yumuşak göğsüne gömüldüğünde İlişva'nın içini bir burukluk kaplamış, gözleri nemlenmişti. Gözlüğünü alıp nemlenen gözlerini silmek için elini uzatmış, fakat kendisini mengene gibi saran Ümmü Selim'in kollarından kurtulamamıştı. Nihayet o da Ümmü Selim'le birlikte kendini koyverip ağlamaya başladı. Bu gözyaşları uzun yılların birikimiydi, işte şimdi Ümmü Selim sayesinde gözlerinden dökülüyordu.

İlişva, Ümmü Selim'in elinden zor kurtulmuştu; çevredeki kadınlar Ümmü Selim'i çekerek yoluna devam etmesini sağlamıştı. Fakat ellerinden kurtulan Ümmü Selim Sa'dun Caddesi'ne doğru peşlerinden koşmaya devam ediyordu. Az ötede Nadir Şimuni bir taksi çevirmiş, onları bekliyordu. Danyal gelip elindeki valizleri aracın bagajına yerleştirdi. İlişva da gelip arka koltuğa oturdu. Arkalarından gelen Ümmü Selim'in dermanı kesilmiş, dizlerinin üzerine yığılmıştı. Gözyaşları içinde eski dostunun bir daha dönmemek üzere uzaklaşmasını izliyordu.

Peşinden dostları yetişip Ümmü Selim'in etrafını çevirdi. Bu kadınlar her gün öğleden sonra evinin avlusunda toplanıp onunla çay içen, sohbet eden komşularıydı. Elinden tutup onu kaldırmaya, evine götürmeye çalıştılar, ama mümkün değildi, Ümmü Selim hayli ağır, cüsseli bir kadındı. Bazıları onun İlişva'ya karşı bu abartılı tavrına anlam veremiyordu. Zaman zaman Asurlu komşusuna karşı sarf ettiği uygunsuz sözlere bile şahit olmuşlardı. Yine de şu gözyaşlarının yalan yere döküldüğünü kimse iddia edemezdi. Ümmü Selim gerçekten üzülmüştü. Bu üzüntü, herkesin saygısını hak ediyordu.

Ümmü Selim, İlişva'nın ayrılışıyla sokağın felakete uğrayacağını söyledi, ama kimsenin umurunda olmadı. Herkes kadının bunadığını, ne dediğini bilmediğini düşünüyordu. Dostları ona destek olup evine götürürken Hadi'nin yanına bazı gençleri alıp İlişva'nın evindeki eşyaları kendi evine taşıdığını gördü. Aklına 2003 Haziran'ında yaşanan eski rejim mensuplarına ait evlerin yağmalanması olayı geldi. Hadi ile yanındaki gençlere bağırdı, yaşlı kadının evini soyduklarını düşünüyordu. Dostları onu evine sokup kapıyı kapatana dek arkalarından etmediği küfür kalmadı.

Hadi İlişva'nın evindeki tüm eşyaları taşıdı. Geride sadece işe yaramaz birkaç parça çer çöp bıraktı. İyice parçalanmış eski bir halı parçası, gazete sayfaları, boş yağ tenekeleri, sıkılmış diş macunu tüpleri gibi. Aziz Gurgis'in yüzü kesilmiş resmi de bunlardan biriydi ve Hadi resmi gördüğünde korkmuş, bir çeşit büyü ya da tuhaf bir ritüel olduğunu düşünmüştü.

Hadi'nin kapısı açıktı. İnsanlar almak istedikleri eşyaları görmeye geliyorlardı. Bazıları da sadece yaşlı kadından geriye kalanları merak ettiği için şöyle bir uğruyordu. Hadi, öğleye dek elindeki eşyanın yarısını civarda yaşayan insanlara satmıştı. İyi bir kazanç sağlayacağını düşünüyordu. Yaşlı kadının gitmesinden dolayı kendini suçlu hissetmiyordu. Kendi eviyle İlişva'nınkini ayıran duvara baktığında kendini bir heykel gibi sessizce izleyen tüyleri dökülmüş kediyi gördü. Bir an için kedinin gözlerinde yaşlı kadının bakışlarını hissetti. Bundan rahatsız oldu ve küçük bir tuğla parçası alıp kediye attı. Iskalamıştı, kediyse pozisyonunu hiç bozmadı.

Günün sonunda Hadi bitkin düştü. Epey eşya satmıştı. Avluda kalan diğer eşyaları bitpazarına götürüp satabilirdi. Ya da satıcı arkadaşlarına haber gönderir, onlara devrederdi. İlişva'nın tavanındaki pervaneyi kendi evine taktı, çırağı-

nın yardımıyla çalıştırmayı başardı. Sonra yatağına uzandı, gözlerini Meryem Ana heykeline dikti. Gündüz bir dostu elindeki Yahudi ikonunu da satabileceğini söylemişti. Fakat şimdilik elini sürmeyip biraz beklemeliydi. Zihninde İlişva'nın gidişiyle Meryem Ana heykelinin başına gelenler arasında bir bağlantının varlığına dair kuşkular beliriyordu. Fakat bu iki olayı ne şekilde bağdaştıracağını bir türlü kestiremiyordu. Kedinin keskin bakışı onu ürpertmiş, kendini suçlu hissetirmişti. Bir yerde yanlış yapmıştı, ama o yanlış tam olarak neydi, şu an için bilemiyordu.

Göz kapakları yorgunluktan kapanmak üzereyken evlerin duvarları boyunca hareket eden bir karartının kendi duvarına sıçradıktan sonra İlişva'nın tarafına geçtiğini fark etti. Karartı merdivenden aşağı indi ve evin iç avlusunda Nabu'yu gördü. Kedi uzunca miyavladı. Karartı kedinin yanından geçip boş misafir salonuna doğru yürüdü.

Emniyet güçlerinin ve birçok kurumun peşinde olduğu yaratık, dizlerinin üzerine çöküp Aziz Gurgis'in resminden geriye kalanları inceledi. Eliyle kaldırdığında yüzünün kesildiğini gördü. Resmi kitap boyutuna gelecek şekilde katladı. Evi bakışlarıyla yokladı ve içini bir keder kapladı. Doğumuna katkıda bulunan ve ona kayıp oğlunun adını veren yaşlı kadın İlişva'yı bir daha asla görmeyecekti. İlişva kendisine diğer insanlardan daha yakındı. Oğlunun hatırasından bir parçayı taşıyordu. İlişva'nın gidişiyle var olma sebeplerinden birini kaybetmişti. Yaşlı kadın farkında bile değildi, oysa onu gerçek oğluna bağlayan son düğümü de böylece kaybetmişti.

Yaratık duvara yaslanıp oturdu. Nabu yanına gelip sürtündü. Tortop hale gelip ayaklarının dibine kıvrıldı, sanki sıcaklığıyla ısınmak istiyordu. Sabaha kadar böylece kaldılar.

XVII. BÖLÜM
PATLAMA

1.

Saat sabah beş buçukta Hadi pervanenin altında derin bir uyku çekerken İsmi Nedir, Nabu'yla İlişva'nın oturma salonunda uyuyordu. General Sürur Mecid ise İzleme ve Takip Dairesi'ndeki bürosunda rahatsız edici rüyalar görmeye başlamıştı. Baş astrolog koridorları hızla geçerek nöbetçiyi uyandırdı ve General'in kapısını sertçe çaldı.

General Sürur uyandı. Başında dikilen büyük astroloğu görünce güneşin doğuşuna ertelenemeyecek ciddi bir sorunla karşı karşıya olduğunu tahmin etti. Astrolog önüne pembe bir kâğıt parçası koydu, ama General'in okumasına fırsat vermedi:

"O burada, Betaviyyin'deki bu evde. Şu anda uyuyor. Uyanmadan önce harekete geçip onu yakalamalısın."

General Sürur hemen araçların hazırlanması talimatını verip alelacele giyindi. Şu anda elindeki pembe gömleklilere güvenecekti, bu iş için hazırladığı yakalama timini bekleyecek zaman yoktu. Nihayet onu ele geçirecekti. Devleti ve bütün kolluk kuvvetlerini peşinden koşturan tehlikeli suçluyla kendi fotoğrafı medyada yer alacaktı. Yetkinliği üstleri tarafından

takdir görecek, eski rejimin adamı olduğu için kendisine uzanan diller suskunluğa gömülecekti.

Belki kendisine içişleri bakanlığı veya savunma bakanlığı teklif edilecek, belki istihbarat biriminin başına müdür yapacaklardı. Camları karartılmış dört çeker araçta giderken bunları düşünüyordu. Sabahın ilk saatlerinde terk edilmiş hissi veren ıssız Bağdat sokaklarında ona iki küçük araç refakat ediyordu. Baş astrolog, General Sürur ile arka koltuktaydı. Bu tehlikeli suçlunun yüzünü, General Sürur'un pembe gömleklilerinden gelecek darbeler hırpalamadan önce görmek istiyordu. Bu yüzün üzerine çok kafa yormuştu. Her çözüm girişiminde başka bir şekle bürünüyor, daha önce kimseyle yaşamadığı sıkıntıları yaşıyordu. "İsmi Olmayan Adam" bu yüzden onu çok kızdırıyordu. Onu diğerlerinden daha gizemli, daha tehlikeli yapan da bu yönüydü. Sa'dun Caddesi'ne vardıklarında büyük bir kargaşaya şahit oldular. Polise ve Amerikan askerlerine ait araçlar Urfalı Camii tarafına ve fotoğrafçıların bulunduğu kaldırıma dizilmişlerdi. Özgürlük Anıtı'nın bulunduğu döner kavşakta daha fazla polis arabası bulunuyordu. Tayeran Meydanı'na vardıklarında Betaviyyin'in kuşatma altına alındığından emin oldular. Acaba neler oluyordu?

Sokaklara girip kaybolan bombalı bir araç aranıyordu. Aracı kullanan kişi silahlı gruplardan birinin önde gelen isimlerinden biriydi. Kendini patlatmadan önce yakalamak istiyorlardı.

"Neler oluyor?"

General Sürur öfkeyle bağırdı. Baş astrologun işaret ettiği sokağın girişinde araçtan indi. Oradaki bazı görevlilerle görüştü, kimliğini gösterdi; yine de sokağa girişine izin verme-

diler. Aranan araç, son model beyaz bir Opel'di ve İlişva'nın evine yakın bir noktaya park edilmişti.

Güneş doğmuş, saat altı buçuk olmuştu. Caddelerde hareketlilik başlamıştı, polisin ve Amerikan araçlarının varlığı kalabalığa neden oluyordu. Baş astrolog durumdan rahatsız olmuş, ancak araçtan dışarı çıkmamıştı. Görünümü şüphe uyandırıyordu. Tuhaf kıyafetleri vardı. Püsküllü, uzun ve sivri bir şapkası, uzun saçları, sivri ucuna toka tutturulmuş, taranmış gür sakallarıyla dikkatleri üzerine çekiyordu. En basit tanımlamayla gülünç görünüyordu. Çocuk tiyatrosundan fırlamış bir oyuncuyu andırıyordu. Olan biteni aracın açık camından bakarak anlamaya çalışıyordu.

İntihar bombacısı beyaz Opel'in içinde oturuyordu. Etrafı tamamen kuşatılmıştı. Ebu Selim, cumbalı balkonundan hadiseyi izliyordu. Durum gerçekten vahimdi. Araç oturduğu cumbalı balkonun neredeyse tam altında, İlişva'nın evinin duvarına bitişik park edilmişti. Burada böylece oturmak olmazdı. Ailesini evden çıkarmak için aşağı inmeliydi, en azından arka odalardan birine sığınmaları mümkündü.

Fakat Ebu Selim hiçbir şey yapmadı. Aşağıdaki beyaz Opel'i izlemeye devam etti. Aklına hiçbir tehlike gelmemiş, aracın içindeki intihar bombacısını görmemişti. Fakat sabahın erken bir vaktinde intihar bombacısına ellerini yukarı kaldırıp arabadan çıkmasını emreden megafonun sesine uyanmıştı. Merdivenden yukarı fırlamış, pencereden dışarı bakınca aracı balkonunun altında görüp şaşırmıştı. Fakat nedense harekete geçmemişti. Hiç âdeti olmadığı halde çıplak ayakla durduğunu bile fark etmemişti.

Bu arada Ebu Enmar, güvenlik kordonuyla kuşatılmadan önce yeni kamyonuyla bölgeden çıkmayı başarmıştı. Emlakçı Ferec evinden çıkmış, yeni satın aldığı otelin önüne gelerek

tabelayı kaldırıp atmış, çalışanlarına talimatlar yağdırmıştı. Bomba patladığında ekmek ve bir kase kaymak satın almak için sokağın hemen aşağısındaki fırına gitmeye niyetlenmişti.

2.

Hadi, koyu renkli ahşap Yahudi ikonunu havada uçarken gördü. Tahta şamdan yerinden koptu ve paramparça oldu. Belki de bütün gördüğü hastanede kaldığı uzun zaman boyunca gözünün önünde beliren karışık hayallerden ibaretti. Beyaz Opel'in içindeki sürücü sadece intihar kemeri takmakla kalmamış, aracı da patlayıcılarla donatmıştı. Bu, Bağdat'ın en yaşanır semtlerinden biri olarak geçen yüzyılın ortalarında kurulan Betaviyyin'in başına gelen en kötü hadiseydi. 80'lerdeki gerileyişinden, 90'larda kerhaneleri, ev yapımı alkollü içkileri, kadınları ve çocukları kaçırıp satan çeteleri, hatta organ mafyalarıyla meşhur bir semte dönüşmesinden bile çok daha feci.

Patlama tüm semti sarstı. Özgürlük Anıtı'nda çatlaklar oluştu, yıkılma tehlikesiyle karşı karşıyaydı artık. Fakat en ciddi hasara maruz kalanlar, bazılarının 1930'lu yıllarda inşa edildiği 7. Sokak'ın eski evleri oldu.

İlişva'nın evi çöktü, taş üstünde taş kalmadı. Patlamadan en büyük zararı gören yaşlı kadının evi olmuştu. Ferec hastaneden çıktığında evin sağlamlığı konusunda yanıldığını söyleyecekti. Evi alımlı görünümü, İlişva'nın gösterdiği aşırı özenden kaynaklanmıştı. Oysa rutubet temelinden başlayarak duvarlarına dek evi kemirmişti. Ev güzel görünüyordu, fakat çürüktü. Hadi'nin yaşadığı Yahudi harabesi de çökmüştü, avlusundaki İlişva'ya ait eşyaların ve ahşap mobilyaların nasıl tutuşup yandığını kimse anlayamadı. Yangın Hadi'nin yatağını da kuşatmıştı. Adamın hayatta kalmasını ahali bir

mucize olarak değerlendiriyordu. Yıllarca herkese dağlardan aşağı düştüğünü, patlamalarda havada uçtuğunu söyleyen adam, bu defa gerçekten ölümün kıyısından dönmüştü. Patlamadan günler sonra El Kindi Hastanesi'ne giderek Hadi'yi ziyaret edenler aynen böyle söylüyordu. Gerçi Hadi'yi ziyaret edenler onu gördüklerinden emin değillerdi. Bir yatağın yanında durmuşlar, baştan ayağa sargılar içinde kim olduğu meçhul birini ziyaret etmişlerdi.

Patlama Ferec'i birkaç metre yukarı fırlatmıştı, yüzünde ciddi yaralar ve çürükler açılmıştı. Araplık Oteli'nin bütün camları tuzla buz olmuş, eski metal pencereleri ve bazı kapıları yerlerinden fırlayarak parçalanmıştı. İlişva'nın evine komşu matbaanın büyük kesimi çökmüştü. Yine de evin duvarları çevredeki pek çok ev için bir doğal korunak olmuş, zararın boyutlarını hafifletmişti. Fakat bu durum, Ümmü Selim'in evi için geçerli olamadı. Evin ön cephesi tamamen yıkılmış, odaların duvarları çatlamıştı. Neyse ki patlama esnasında içeride uyuyan ev ahalisinden kayıp verilmemişti. Beyaz Opel'i gözetleyen Ebu Selim'e gelince, ahşap cumbalı balkonuyla birlikte çabucak yere inmişti. Sol eli ve bacağında kırıklar, başında yara bere vardı. Vücudunun kalan yerlerinde zedelenmeler mevcuttu. Ahşap balkonun tavanı tepesine inmişti, fakat ölmemişti. Yakındaki Kindi Hastanesi'ne götürüldü. Hastane, yaralıların fotoğraflarını çekmek ve olayın hikâyesini dinlemek için gelen gazetecilerle doluydu. Hareketsizlik nedeniyle makine gibi konuşmaya başladı. Yıllar boyu balkonundan giren çıkan herkesi gördüğü altı ev hakkında her şeyi anlattı. İlişva'nın yanındaki matbaaya girip çıkan fahişeleri, evlerin duvarlarına tırmanan hırsızları. Yanından herkes gittiğinde kendi başına aynı şekilde konuşmaya devam etti. Yanındaki yaralıya bakmak için

başını çevirdi. Kaldığı büyük koğuşta pek çok yatak vardı. Konuşması kimsenin ilgisini çekmiyordu. Bir hafta sonra şansı yaver gitti. Özel bir ziyaretçiye sahipti. Kırk yaşlarında iyi giyimli bir adam yanındaki sandalyeye oturmuş, elinde dijital kayıt cihazı ile onu samimi bir şekilde selamlamış ve konuşmasını istemişti. Ebu Selim kendisine kim olduğunu sorunca adam, "Ben yazarım," cevabını verdi.

"Ne yazıyorsun?"

"Kısa hikâyeler yazarım."

"Ne hakkında konuşayım?"

"Bana her şeyi anlat. Her şeyi duymak istiyorum."

3.

Baş astrolog, dört çeker cipin kısmen açık penceresinden, General Sürur'un 7. Sokağı kapatan nöbetçileri nasıl geçtiğini gördü. Bu onu endişelendirdi. Kapıyı açıp dışarı çıkarken garip görünümünden dolayı hissettiği sıkıntıyı geride bırakmıştı. Hızlı adımlarıyla ilerlerken uzun, sık ve taranmış sakalı sallanıyordu. Nöbetçilerin yanına varınca General'e seslendi:

"Efendim! Ne yapıyorsunuz? Ölmek mi istiyorsunuz?"

"Bu suçluyu ben yakalamalıyım!"

"Öleceksiniz efendim. Lütfen geri dönün. Kartlara tekrar bakalım."

Genşral geri döndü. Baş astrolog yere çömelmiş, İzleme ve Takip Dairesi'ndeki bürosunda yapageldiği gibi bağdaş kurup oturmuştu. Cebinden büyük iskambil kartları çıkardı ve onları profesyonel biri gibi karıştırmaya başladı. Kartları kaldırıma fırlatıp bir kısmını kenara ayırdıktan sonra diğerlerini kaldırdı. Bir kart seçip yakından incelemeye durdu. General yanına gelip çömeldi. Sokağın sonundaki nöbetçiler

neler olup bittiğini bilmiyorlardı, meraklandılar ve birkaç dakikalığına gözlerini o yana çevirdiler.

Astrolog yeni bir kart çekip dikkatle baktı:

"İsmi Olmayan Adam evde değil."

"Ne demek istiyorsun? Öyleyse neden bizi buraya getirdin? O nerede?"

"Çeyrek saat öncesine kadar buradaydı. Çatıların üzerinden fırlayıp gitti. Tam olarak nerede, bilmiyorum. Henüz Betaviyyin'den ayrılmamış olabilir. Fakat evi terk etti. İşte bu kesin."

"Emin olmak istiyorum."

Ayağa kalkan Genral sokakta bulunan beyaz Opel'e yöneldi.

"Bu canınıza mal olabilir."

Baş astrolog, kartlarını hızla toplayıp uzun elbisesinin cebine koydu.

"Başka bir şey daha var: Bu bombalı araçtan bir şekilde biz sorumluyuz."

"Nasıl?"

"Hemen daireye geri dönmeliyiz. İsmi Olmayan Adam'ı öldürmek amacıyla aracı buraya yönlendiren benim çömez. Fakat suçlu kaçınca intihar bombacısı neden burada olduğunu bilmiyor."

"Ne demek istiyorsun? Ne tür bir saçmalık bu?"

"Şimdi geri dönmeliyiz."

Astrolog cipe doğru yürümekte ısrar etti. Az sonra bombalı araç patladı.

General Sürur ve astrolog, kalın bir toz bulutu içinde kayboldu. Arabaya atladılar ve büroya geri döndüler. General, görevli bütün astrolog ekibini çağırdı ve olayla ilgili bir soruşturma başlattı. Soruşturma neticesi intihar bomba-

cısının başlangıçta polis akademisine gitmeyi ve yeni polis adaylarının ortasında kendini havaya uçurmayı planladığını öğrendi. Fakat bir şey onu Betaviyyin'in arka sokaklarına yönlendirmişti. Astrologlar birbirlerine girdi. Büyük bir kargaşa baş gösterdi. Ne kurallara saygı, ne de General'e hürmet kalmıştı. Varlığını dikkate bile almadan birbirlerine sövgüler yağdırıyorlardı. General onlara gereğinden fazla yüz vermişti. Bir saat sonra bu soruşturmadan bir netice çıkmayacağını anlayan General, başının bir de hükümetle belaya girmesini istemiyordu. Bu yüzden geçici olarak astrologların faaliyetlerini durdurma kararı aldı.

İki hafta sonra üst düzey askerî ve istihbarat yetkililerinden oluşan bir komite, Amerikan irtibat subayının huzurunda General'i sorguya çekti. İstihbarat teşkilatının başına geçmeyi hayal eden General, bir anda kendini erken emeklilik ihtimaliyle karşı karşıya bulmuştu.

4.

Uzaktan gelen güçlü sarsıntılar oteli sarstığında Mahmud odasına çekilmiş uyuyordu. Gözlerini birkaç saniye açtıktan sonra tekrar uykusuna döndü. Neler olduğunu otel çalışanından öğrendiğinde saat sekiz buçuğa yaklaşıyordu.

"Şu anda patlayan lağım ve içme su borularından fışkıran sular Sa'dun Caddesi ve Doğu Kapısı tüneline doğru akıp gidiyor. Onlarca evin yıkıldığı konuşuluyor. 7. Sokak'ın tam ortasında patlamanın yol açtığı kocaman bir krater oluşmuş. Bazı insanlar kraterin dibinde taştan bir duvar gördüklerini söylüyor."

Mahmud'un aklına Araplık Oteli'nin patlamanın bulunduğu yere yakın olduğu geldi. Fotoğrafçı dostu Hazım Abbud'a, Ebu Enmar'a ya da bölgede tanıdığı başka birinin başına kötü

bir şey gelmiş olabilirdi. Hazım'ı aradı. Bağdat'ta olmadığını söyleyen Hazım, bir Amerikan haber ajansı için çalışmaya başlamış, Amerikan ordusunun yaptığı operasyonlarının fotoğraflarını çekiyordu. Hazım, Ebu Enmar'ın oteli satıp Bağdat'tan ayrıldığını ve Kal'at Sukker'deki baba evine geri döndüğünü söyledi.

Bunu duymak Mahmud için sürpriz olmuştu, ama bir yandan kimsenin ölmediğini bilmek onu rahatlatmıştı. Sokağa çıktı ve dergiye gitmek için bir taksi çağırdı. Kısa yolculukta dergideki durumu gözden geçirdi. Bir sonraki baskı için tarih hızla yaklaşıyordu. Personel maaşları ödenmeyi bekliyordu. Ali Bahir'den tek kuruş gelmemişti. Suratsız muhasebeci, Mahmud'un çağrılarını iki gündür cevaplamıyordu. Ali Bahir dönmek zorundaydı. Geldiğinde eski pozisyonuna dönmek istediğini söyleyecekti, idarecilik ona göre değildi.

Dergiye ulaştığında, sokağa park etmiş resmî araçlar gördü. Belki de yakındaki Irak Ulusal Bankası'nı kontrol etmek için gelmişlerdi. Açık olan ön kapıdan içeri girdiğinde öyle olmadığını, kendisi için geldiklerini anladı. Sivil giyimli silahlı görevliler onu durdurup kimliğini görmek istediler. Derginin editörü olduğunu öğrenince onu içeri aldılar. İçeride kendisini şaşkın gözlerle karşılayan yaşlı odacıdan başka kimseyi göremedi. Tek kelime etmeyen odacı, sıradan bir gün yaşanıyormuşçasına masaları silmeye devam etti. Herkes kaçıp gitmişti. Belki de onun bilmediği bir şeyleri biliyorlar, sorumluluk almak istemiyorlardı.

Mahmud, Ali Bahir'in bürosuna girdiğinde takım elbise giymiş bıyıklı dört kişiyi bekliyor buldu. Adamlar Ali Bahir'le aynı yaşlarda olmalıydı. Mahmud'dan oturmasını istediler, sonra dergiyi kapatıp bütün varlıklarına el koyduğunu söylediler.

"Ne oldu?"

"Bu bir memleket meselesi. Dürüstlük ve adamlığa dair."

Bıyıklı adamlardan biri bilmiş bir edayla üst perdeden konuştu. Mahmud midesine kramplar girmeye başladığını hissetti. Gür bıyıklı olanı keskin bir nazarla ona baktı, parmağını yüzüne doğru salladı.

"Dostunuz on üç milyon dolar Amerikan parası çaldı."

"On üç milyon dolar mı? Büyük para. Peki, nasıl çalmış? O ünlü bir yazar, tanınan biri."

"Ona sor nasıl olduğunu. Bize anahtarları ver ve bir zahmet şu kasayı da aç."

Tuhaf adamlar çabucak harekete geçtiler. Bazıları diğer tarafa geçerek derginin ikinci katında bulunan eski sayıların bulunduğu kasaya yöneldiler. Ofisi adeta talan etmişlerdi. Mobilyaları öteye beriye çekiştirmişler, Ali Bahir'in çaldığı parayı gizleyebileceği her yere bakmışlardı. Hatta yazı işleri odasındaki halıyı bile kaldırmışlardı. Mahmud onlar için kasayı açtı. İçinden dosyalar ve eski sayılar çıktı. Hepsini çıkarıp tek tek yokladılar. Ancak ortada paradan eser yoktu. Ali Bahir dergi için tek kuruş bırakmamıştı.

"Bunu nasıl yaptı? Bana bunu nasıl yapar?"

Bozuk plak gibi Mahmud'un kafasında bu soru dönüp duruyordu. Korkunç görünümlü adamlar her şeyin büyük bir yanlış anlama olduğunu nihayet kabul edip kendisinden özür dileyecek ve anahtarları iade edeceklerdi. Fakat öyle olmadı. Grubun başı olduğu anlaşılan gür bıyıklı adam, Mahmud'a döndü:

"Patronunu ara, cevap verirse telefonu bana ver."

Mahmud, Ali Bahir'i aradı ancak cevap vermeyeceğini biliyordu. Başka bir telefondan aradı, sonuç yine aynıydı.

"Telefonu hizmet dışı."

Gür bıyıklı adam ikna olmamış gözlerle ona baktı. Her şey kırk beş dakikada bitti. Odacı Ebu Cuni ıslak paspası omzunun üzerine koyup gazeteden dışarı çıktı. Yakınlarda bulunan evine doğru yürüyordu. Mahmud'un yanından geçerken oralı bile olmamış, sanki etrafında kimse yokmuş gibi yoluna devam etmişti. Gördüğü kadarıyla artık bu işyeriyle alakası kalmamıştı. Mahmud ise ne yapacağını bilmiyordu. Biriken otel borcunu ödemek için gecikmiş maaşı bekliyordu. Cep telefonundan önce muhasebeciyi, daha sonra dergideki çalışanları aradı. Bazı telefonlar çalıyor fakat açılmıyordu. Telefona çıkan bazılarıysa üzgündüler, ama ellerinden hiçbir şey gelmiyordu. Nihayet gür bıyıklı adam Mahmud'a dönüp elini omzuna koydu.

"Gidelim dostum. Sorgu için bizimle geliyorsun."

"Sorgu mu?"

"Ne yani? Bu kadar kolay mı sanmıştın?"

Mahmud üzüntüyle araca bindi. En azından şimdiye dek kimse kendisini aşağılamış ya da dövmüş değildi. Fakat Ali Bahir'in General Sürur'a alaycı bir üslupla söylediklerini biliyordu. Irak emniyeti tarafından sorguya çekilmek insana acı veriyordu. Tam anlamıyla çökmüş durumdaydı. Tutunduğu her şey darmadağın olmuştu. Kendini kurtarmak için her şeyi anlatacak, hiçbir şeyi saklamayacaktı. Zira o masumdu.

"On üç milyon dolar ha!"

İçinden defalarca aynı şeyi geçirdi. Mevzuyu tam olarak anlamaya çalışıyordu. Bu sırada içinde bulunduğu resmî araç bilinmez bir yöne doğru ilerliyordu.

5.

General Sürur'un sorgulaması bitecek gibi görünmüyordu. Irak askerî istihbarat yetkilileri ve ABD askerî polisi irtibat görevlilerinden oluşan komisyon, resmî bir suçlamada bulunmadan önce fiziksel delilleri beklemeye karar verdi. General, kararın çıkmasını beklemektense harekete geçti. Askerî hiyerarşide önemli makamlarda bulunan dostları aracılığıyla sorguyu bir süreliğine ertelemeyi başardı.

General Betaviyyin'deki büyük patlamayla ilgili malumat dolayısıyla çok öfkeliydi. Acil bir toplantı için baş astrolog, genç astrolog ve diğer astrologları aradı. Derdi onlarla istişare etmek değildi. Aldığı nihai kararı kendi ağzından duymalarını istiyordu. Ekip içinde bir süredir gizli bir mücadele devam ediyordu. Bu ikilik başına bela açmış, onu işinden etme, hatta yargılanma aşamasına dek getirmişti.

"Hepiniz kovuldunuz."

General, astrolog ekibine bunu söylerken onlardan bir cevap geleceğini ummuştu. Fakat ayağa kalkıp tek kelime eden olmadı.

"Neden bir şey söylemiyorsun?"

"Zaten biliyordum. Hepsi aptal çömezim yüzünden. O benim düşmanım, sonumu getirdi... Bunun sizinle bir ilgisi yok efendim. Bu sizin suçunuz değil."

General baş astroloğun söyledikleri karşısında şaşkındı. Elbette toplantıya gelmeden önce iskambil kâğıtlarından, aynalarından veya fasulye taneciklerinden birine danışmışlardı. Bu nedenle aldığı kararı biliyorlardı. Fakat onun beklentisi, savunmaya geçmeleri, bağışlanma talep etmeleri veya durumu düzeltecek tekliflerde bulunmalarıydı. Onu bu kadar çabuk terk edeceklerini beklemiyordu. Kararından geri dönmesini isteyen olmamıştı. Belli ki General'i zayıf görüyorlar,

küçümsüyorlardı. İzleme ve Takip Dairesi içeriden çökmüştü. General şimdi tek başınaydı.

Baş astrolog odasına döndü. Sakince çantasını topladı, sonra banyoya girdi ve saç jölesinden kurtulmak için sakalını su ve sabunla ovuşturdu. Eline küçük bir makas aldı, sakalının yarısını kesip şekle koydu. Artık dindar bir adam görüntüsü çiziyordu, bu onun yeni imajıydı. Süslü kıyafetlerini çıkardı ve banyodaki büyük çöp kutusuna attı. Ardından ince dikey mavi çizgileri bulunan açık renk keten gömlek, koyu keten bir pantolon ve yazlık ayakkabılar giydi. Çantasını alıp başkentin güneyindeki Za'feraniye semtine gidecekti ki döşemede, yatağında ve her yerde ince kızıl kum taneleri gördü. Genç astroloğun geldiğini anladı. Yüzüne, "Her şeyi yok ettin, seni aptal!" diye haykırmak istiyordu. Bir anlığına içinden ona vurmak, yaşlı elleriyle onu boğmak düşüncesi geçti. Fakat bu şu an bir işe yaramazdı. Onu takip altında tutup kendi yöntemleriyle ona bir şeyler yapabilirdi. Hatta daha önce hiç kimseye yapmamış olsa bile onu olduğu yerde öldürebilirdi.

Genç astrolog da elbiselerini değiştiriyordu, fakat pijama giyiyordu. Ustasına, yeni kılığına bir küçümsemeyle baktı. Bakışlarında sanki baş astroloğun gözden düştüğü, sıradan bir insana dönüştüğü bu anları daima hatırlamak istermiş gibi bir ifade vardı. Tek kelime etmediler, sadece bakıştılar. Sonra baş astrolog öfke ve acı dolu bir tavırla küçük çantasını omzuna vurdu ve daireden ayrıldı.

Taksiye binen baş astrolog şoföre adresi verip fiyat üzerinde anlaştı. Sonra çantasını arka koltuğa atıp ön tarafa doğru uzandı. Sivil kıyafetler içinde kendini gizleyen bir din adamı gibi görünüyordu. Belki de bu yüzden yaşlı şoför dinî konulardan bahsedip durdu. Söz mezhepçilik ve siyasi partilere gelmişti.

"Mezhepçi veya partici olmayan sadece Allah'tır."

Baş astrolog şoförün sözüne böyle müdahale etti. Derken birkaç dakika sonra herhangi bir araba ya da yayanın olmadığı boş bir caddede olduklarını fark etti. Taksi yavaşladı, şoför yolu şaşırmış gibi görünüyordu:

"Sanırım kayboldum."

Arkaya dönen yaşlı taksici yutkunarak böyle dedi. Geldiği yere geri dönmek için hamle yaptı, fakat yolun Amerikan araçlarıyla kapatıldığını gördü. Askerlerden biri, araçlara el feneriyle yan sokağa inmelerini işaret ediyordu. Caddenin sonuna geldiklerinde yaşlı taksici ne tarafa gideceğini bilemedi. Aracı kaldırıma çekti.

"Beni mazur gör kardeşim. Evim şu binaların arkasında. Senden para da almayacağım. Sadece in ve başka taksi bul. Yol sıkıntılı."

Astrolog durumu kabullenmedi, şoförü yola devam etmesi ikna etmeye çalıştı. Yaşlı şoför çetin ceviz çıkınca araçtan inmek zorunda kaldı. İner inmez taksi hızla oradan ayrıldı. Elinde çantasıyla yolun ortasında taksi beklemeye başlayan astrolog iki dakika sonra trafiğin daha yoğun olduğu ana caddeye çıkmaya karar verdi. Bunun için yan sokağa saptı. Sokak bitmek bilmiyordu ve tuhaf bir şekilde çok karanlıktı. Aslına bakılırsa o gece neler olacağını biliyordu, bu yüzden korkmak için herhangi bir sebep görmedi. Yorgundu, öğle yemeği yememişti. Üstelik akşam yemeğinin vakti de çoktan geçmişti. Zayıf bünyeli, yaşlı bir adamdı; elindeki küçük torbası bile artık ağır geliyordu. Karanlık sokakta yürümeye devam etti. İleride, yolun ortasında duran adamı belli belirsiz görebiliyordu.

Boğazı kuruyan astrolog biraz tükürük yuttu. Tuhaf görünümlü adama iki metre kadar yaklaşınca durdu. Onunla konuşmalı mıydı? Neden yürümeye devam etmiyordu? O

kadar saf değildi. Uzun zamandır beklenen görüşmenin vakti gelmişti. Herhangi bir korku ya da zayıflık belirtisi göstermek istemiyordu. Korkmak için fazla yaşlıydı. Ayrıca onuru merhamet dilemesine izin vermezdi. Tuhaf adam eliyle işaret etti:

"Bu uzun duvar, kız ilkokuluyla lisesine ait. Bunlar, dükkânlar ve oto tamir atölyeleri. Üst katlardaysa bürolar var. Akşam gün batmadan bir saat önce her yer kapanır. Şu an bu caddede kimsecikler yok. Belki bir araba ya uğrar, ya uğramaz."

"Korktuğumu mu düşünüyorsun ya da birinden yardım istediğimi?"

Baş astrolog çantasını yavaşça yere bıraktı. Günlerdir görmeyi beklediği tehlikeli suçluyla konuşurken sanki iki eline de ihtiyaç duyuyordu. Onu görmek için Betaviyyin'deki 7. Sokak'a gitmişti. Aralarındaki konuşmanın ne kadar süreceğini bilmiyordu. Fakat son nefesini vermeden adamın yüzünü görmek istiyordu. Neye benzediğini niçin bir türlü öğrenememişti? Niçin yüzü görünmesin diye şimdi burada ters ışıkta duruyordu?

"Bana bir şey yapmadan önce bilmelisin ki bunu planlayan benim çömezim. O gün seni bombalı araçla öldüremedi, şimdi beni öldürmek için kullanıyor. Bu ikimizin arasındaki bir savaş. Seni bu savaşta bana karşı kullanıyor."

"O sabah beni kurtaranın sen olduğunu mu söylüyorsun?"

"Hayır. Sana yalan söylemem. Seni tutuklamak istedim. Neye benzediğini bilmek, yüzünü görmek istedim."

"Beni aramak için kullandığın iskambil kartlarını istiyorum. Ve o ellerini de..."

"Kartları çöp kutusuna attım. Artık seni aramıyorum. Emekli oldum."

"Evet, kartlar önemli değil. Önemli olan, o kartları tutan eller."

"İzin verirsen yüzünü görmek isterim."

"Bunun ne faydası var. Benim yüzüm sürekli değişir. Kalıcı bir yüzüm yok."

"O zaman bırak da bakayım."

"Madem öyle, peki."

İsmi Olmayan Adam astroloğa doğru hızla ilerledi ve ellerinden sımsıkı tutup var gücüyle sıkmaya başladı. Astrolog bu güç karşısında ayakta duramayıp diz çöktü. Mengene gibi güçlü eller sıkmaya devam etti.

"Bu senin savaşın değil. Anlamıyorsun. Bu senin savaşın değil."

Astroloğun sesi titriyor, artık üst perdeden konuşmuyordu. Yalvarır gibiydi. Gözlüklerinin ardından bakışlarını suçlunun karanlık yüzüne dikti. Bu sırada uzaktan bir araba farı yansıdı. Nihayet suçlunun yüzünü görebilmişti. Dramatik hayat hikâyesi açısından fena bir son değildi. İskambil kartlarıyla, sihirli numaralarıyla kendisi bile bu yüzü göreceğine inanmamıştı. İçinden, derinlerden gelen bir ses yaşadığı her şeyin saçmalık ve yalandan ibaret olduğunu söylüyordu. O, bu yalanlara kendini inandırmıştı.

İlk ve son kez gördüğü bu yüzü daha önceden tanıyor gibiydi. Bu kimin yüzü olabilirdi? Issız sokakta can çekişirken bu yüzün uzak geçmişten gelen yüzlerin toplamı olduğunu anlayacaktı. Bu yüz, kendi kişisel geçmişinin yüzüydü.

Aracın şoförü yolun tam ortasında şüphe uyandıran bir durum fark etmiş, sokağa girme fikrini değiştirmişti. Uzaktan tam olarak seçemediği şey, bir adamın geniş ve parlak bir baltayla başka bir adamın kollarını doğradığıydı.

XVIII. BÖLÜM
YAZAR

1.

Mahmud Riyad Sevadi'yi ilk kez Kerrade semtindeki Bağdat Kafe'de gördüm. Mekân entelektüeller, yazarlar, aktörler, yönetmenler ve sanatçılarla doluydu. Kaldırım boyunca uzanan metal banklar, özellikle gün batımından sonra, kavurucu yaz sıcağı kaybolunca tıka basa doluyor, oturacak yer bulmak mesele oluyordu. Gözümün önünde Rolex marka pahalı saatini ve dizüstü bilgisayarını satarken çayımı yudumluyordum. Günlerdir yıkanmamış, üstünü değiştirmemiş bir hali vardı. Kaldırımın üzerinde gidip geliyor, cep telefonunda biriyle konuşuyordu. Görüşmeyi bitirdikten sonra telefonunun sim kartını çıkardı. Telefonu yanlarında oturduğu gruptan birine uzattı, parasını alana dek bekledi. Paraya şiddetle ihtiyacının olduğu anlaşılıyordu. Yoksa parayı alıp doğruca içmeye mi gidecekti? Cebinden, boyuna asılan cinsten uzun gümüş rengi kordona bağlı küçük bir alet çıkardı. Dijital bir kayıt cihazı olduğunu anladım. Cihaz hakkında kendi grubundan birileriyle konuşuyordu. İçlerinden bazıları gülmeye başlayınca o da güldü. Fakat onun gülüşünde diğerlerinin rahatlığı yoktu. Arkadaşlarından biri oturduğum tarafa işaret etti. Herhalde

onlara satabilirsin demek istiyordu. Bu tarafa yönelince göz göze geldik. O da talihini benden yana kullanmak istedi.

Tuhaf bir teklif yaptı. Elinde Panasonic dijital kayıt cihazı olduğunu ve bunun için dört yüz dolar istediğini söyledi. Yüz doları cihaz için istiyordu. Üç yüz dolar ise cihazın içinde kayıtlı hikâye içindi. Bugüne dek başından geçen en tuhaf hikâye olduğunu, benim gibi bir yazarın bunu harika bir roman yazmak için kullanabileceğini söylüyordu.

Daha onunla konuşmaya başlamadan kayıt cihazını satın almaya karar vermiştim. Hayır, cihaza ihtiyacım olduğu için değil. Gencin durumunu görmüş, bir çeşit hayırseverlik yapmak istemiştim. Meysan vilayetindeki baba evine geri dönmeden önce ödemek zorunda olduğu ağır borçları olduğunu öğrendiğimde bu kararım daha da pekişti. Fakat cihazın üzerine bir de hikâye satın almayı ve buna dört yüz dolar ödemeyi doğrusu beklemiyordum. Şu anda böyle bir tutarı ödeyecek durumda değildim.

Hikâyesi ilgimi çekmişti, onu dinlemek istiyordum. Rahatsızlık belirtisi bulunan, ya da ne bileyim, psikolojik sorunları olan birine benzemiyordu. Birkaç kuruş para kazanmak için başkalarını dolandıran biri gibi de durmuyordu. Gayet zekiydi, güzel konuşuyordu. Belli ki zor zamanlardan geçiyordu. Yardımı hak ettiğini hissettim.

"Sana üç yüz dolar vereceğim. Ödeyebileceğim rakam bu. İki yüz doları şimdi eline sayacağım. Kalanını da kaldığım otelin sahibinden ödünç alacağım."

"Para bana hemen lazım. Dört yüz dolar istiyorum. Mizanpaj yapan kızın parasını ödemem gerekiyor."

"Ne kızı, hangi kız?"

"Bizim dergide mizanpaj işini yapan kız. Hâlâ maaşını alamadı."

Kızın ve dergide çalışan diğerlerinin hakkında uzun uzun konuştu. Çalışanlar Dilşad Oteli'nde kaldığını öğrenmişlerdi. Ali Bahir ortadan kaybolup dergi kapandıktan sonra maaşlarını alamadıkları için otele gelip ortalığı birbirine katmışlardı.

İçtiğimiz çayın parasını ödedim. Birlikte civardaki bir lokantaya yürüdük. Akşam yemeğini paket yaptırıp kaldığım yere, Ebu Nüvas Caddesi'ndeki Fenar Oteli'ne gittik. Birlikte iki kadeh viski içip akşam yemeğimizi yedik.

"Niçin buradan kaçıp gitmiyorsun? Meysan'a geri dönmeyecek misin? Bu sorunu sen çıkarmadın ki, çek git. Ne duruyorsun?"

"Yapamam. Onlar için üzülüyorum. Ben bu dergide büyük paralar kazandım. Çalışarak, maaş olarak elbette. Kendimi onlara karşı sorumlu hissediyorum. Ali Bahir hakkında konuştukları gibi arkamdan kötü konuşmalarını; beni Ali Bahir ve muhasebecisiyle aynı kefeye koymalarını istemiyorum."

Tuhaf bir durumdu. Artık böyle bir insan evladı kalmış mıydı? Bu tavır hoşuma gitmişti. Gece olunca kulaklığı taktım ve kayıt cihazında hikâyeyi dinlemeye koyuldum. Mahmud on saatten fazla sürdüğünü söylemişti. Gerçekten heyecan vericiydi.

İstediği dört yüz doları ona ödedim ve ertesi günü buluşma kararı aldık. Onu oteline bırakmak istedim, fakat bana yürüyebileceğini söyledi. Oteli çok uzak sayılmazdı. Onu bırakıp odama dönerken kendimi kötü hissettim. Bu genç adam rolünü iyi oynamış ve beni iyi kandırmıştı. Sonunda aklımı çelmeyi başarmış, istediği rakamı koparmıştı. Bir

daha karşıma çıkacağını sanmıyordum. Beni boşuna seçmemişti. Belki de beni tanıyor, nasıl biri olduğumu biliyordu. Hakkımda bilgi toplamış olabilirdi. Kesin içinden bana gülmüştü. Ama bunu hep yapmıyor muyuz? Birbirimizi aldatıp durmuyor muyuz? Bugün o beni aldattı. Yarın ben bir başkasını aldatacağım. Elbette iyi niyetlerle...

Belirsiz Son Yolculuk isimli bir roman yazmakla meşguldüm. Kayıt cihazındaki hikâyeyi dinlemeye devam edip işimi aksatmak istemiyordum. Fakat bir sabah "ikinci asistan" müstearını kullanan birinden e-posta aldım. Ortak dostlarımız aracılığıyla beni tanıdığını ve bana güvendiğini söylüyordu. Hem kendisini hem de beni korumak için kimliğini açıklamak istemiyordu.

İkinci asistan, bana birkaç gün içinde kamuoyuna sunulması gerektiğine inandığı çok sayıda belge gönderdi. Belgeler, İzleme ve Takip Dairesi olarak adlandırılan bir devlet kurumunun faaliyetleri hakkındaydı. Mahmud'un bana anlattığı hikâyeyle örtüşen konulardan bahsediyordu. Doğrusu heyecanlanmıştım.

Balkondaki plastik masanın üzerine viski şişesini koydum. Yavaşça ve keyifle içtim. Romanı bir kenara bıraktım. Aşağıdaki nehirden nemli gece esintisini taşıyan ağaçların kokusunu içime çekerek kayıt cihazının düğmesine bastım. Mahmud Sevadi'nin günlük notlarını ve İsmi Nedir'in anlattıklarını tekrar dinlemeye koyuldum.

2.

Gözaltında tutulduğu ilk gün, Mahmud Sevadi saatlerce sorgulandı. Ondan fazla bir şey elde etmeyi başaramadılar. Genç adamı uzun süre ellerinde tutmak istemiyorlardı, yine de mahkemeye çıkarmakla tehdit etmeyi unutmadılar. Ali

Bahir hakkında işe yarar ne varsa, ilişkilerini, o kadar parayı nerede harcadığını, banka hesaplarını, başkentteki mülklerini, hepsini öğrenmek istiyorlardı. Endülüs Meydanı civarında aslen Amirlili yaşlı adamdan satın aldığı evle kiralık olduğunu söylediği oturduğu eve de el konulmuştu. Arabalarına ve dergideki tüm varlığına da. Fakat bunların toplamı çaldığını söylediklerin miktarın onda birini bile bulmuyordu.

"Ben ekmek parası için çalışan sıradan biriyim. Ali Bahir maaşımı ödüyordu, o kadar."

Sorgu sırasında Mahmud defalarca aynı cümleyi tekrarladı. Gerçeği söylediğine nihayet inandılar. Beden dili, bakışları, el kol hareketleri tamamen suçsuz olduğuna şahitlik ediyordu. Ona kötü davranmadılar. Geceyi diğer tutuklularla geçirdi, sabah erkenden ifadesini imzalaması için onu götürdüler. Cüzdanını, cep telefonunu ve diğer eşyalarını geri verip işbirliği yapmasını tembihledikten sonra onu saldılar. Ali Bahir hakkında ne duyarsa onlarla paylaşacaktı.

Bütün bunlar Mahmud'un yaşadığı talihsizliklerin daha ilk aşamasıydı. Harika bir işi kaybetmişti. Ay sonu gelmiş, otele olan borcu ödenmeyi bekliyordu. Şimdi başka bir dergi veya gazetede basit bir editör olarak çalışması kolay değildi. Yazı işleri müdürlüğü yapmış, bu gücün sağladığı imkânlara ve hayat tarzına alışmıştı. Ayrıca tekrar editörlüğe dönünce alay konusu olacaktı. Belki daha önce emri altında çalışıp kötü davrandığı birinin emri altına girmek zorunda kalacaktı. En azından şu badireyi atlatmadıkça medya işinde çalışamazdı.

Başı zaten maaşlarını alamayan editörler yüzünden sıkıntıya girmişti. Dergide ortalık karışınca kayıplara karışanlar şimdi meydana çıkmış, alacaklarının peşine düşmüşlerdi. Oysa Mahmud onları bir daha göreceğini sanmıyordu. Hepsi toplaşıp Dilşad Oteli'ne baskın yaptı. Kendisine karşı en

küstah davrananlar bunlar çıktı. Oysa diğerleri maaşların ödenmesi meselesinde Mahmud'un bir yetkisi olmadığını biliyor, durumu Mahmud açısından anlayışla karşılıyorlardı.

Mahmud en iyi kıyafetlerini ve ayakkabılarını Doğu Kapısı'nda kullanılmış giysiler satan dükkânlara götürüp elden çıkardı. Geri kalanlarıysa bazı dostları satın almayı kabul etti. Onlarla Bağdat Kafe'de buluştu. Telefonunu elden çıkarmadan önce son kez üç kişiyi aradı. İlk aradığı kimseyi ağabeyi Abdullah oldu. Ona, Meysan'a geri döneceğini söyledi.

"Niçin geri dönüyorsun? Bağdat'ta mutlu değil misin?"

"Hayır, sizi özledim. Bağdat iç savaşa doğru gidiyor. Bir sabah bombalı araç saldırısıyla ölmekten endişe duyuyorum."

"Fakat işin orada. Dikkatli olmaya çalış."

"Her gün ölen insanlar da genellikle dikkatli kimseler."

"Anlamıyorum Mahmud. Biliyorsun Deve şu anda vilayette üst düzey bir yetkili. Seni illaki hatırlayacak. Bu da senin için sorun demek."

"Beni hatırlamayacağını sanmam. Benimle uğraşacak zamanı olduğunu düşünmüyorum. Yazdığım makalenin üzerinden onca zaman geçti."

"Dediğin gibi olsun kardeşim. Seni özlediğimizi biliyorsun."

"Tamam. Geri döneceğim. Beni bu telefondan arama. Onu sattım. Eve dönünce burada olanları sana bir bir anlatırım."

"Sağ salim evine dön kardeşim."

İkinci aradığı kişi dostu Hazım Abbud'du. Gelecek haftaya dek Bağdat'ta olmayacaktı. ABD askerî birliğinin operasyon fotoğraflarını çekmekle meşguldü. Mahmud'un e-postasına dergi için bazı fotoğraflar gönderebilirdi.

"Hangi dergi? Artık dergi filan yok. Meysan'a geri dönmeden seni görmek istedim."

Bu sözler Hazım için sürpriz oldu. Telefonda üç dakika sohbet ettiler. Hazım'ı göremeyeceği anlaşılınca Mahmud başka bir numarayı aradı. Telefonun ekranında 666 rakamı belirdi. Telefonu kulağına götürdüğünde yumuşak fakat duygusuz bir kadın sesi işitti: "Aradığınız numara geçersiz veya kullanım dışı. Lütfen..."

Nevval'in sesini duymak, Bağdat'tan ayrılmadan önce onu görmek istemişti. Ali Bahir veya Sultan'ın söylediklerine inanmıyordu. Yalan söylüyorlardı, Nevval'i karalamaya çalışıyorlardı. Onu seviyordu. Onunla bir şansı olduğunu biliyordu. Durumu şimdiki gibi berbat olmasa belki daha iyi olacaktı. Olsun, kimseyi umursamayacaktı. Onu çok seviyordu. Kendisine yalan söyleyemezdi. Evet, dünyanın en güzel kadını değildi. Evet, kendisinden yaşça büyüktü. Fakat şimdi şu otomatik ses yerine onun sesini duyabilseydi, Bağdat'ta kalmak için geçerli bir mazereti olacaktı. Tekrar Araplık Oteli'nde yaşamaya bile razı olur, o havasız, o nemli odalarına bile katlanabilirdi. Ücreti ve koşulları ne olursa olsun herhangi bir gazetede, dergide, neresi olursa olsun çalışmaya razı gelirdi. Mantık kurallarını zorlayıp kendisine delice işleri yalnız o yaptırabilirdi. Mahmud'a yalnız o ümit verebilirdi. Şu anda delice işler yapmaya ve ümitlenmeye çok ihtiyacı vardı.

Tekrar Nevval'in numarasını çevirdi ve aynı otomatik sesi duydu. İçini bir acı kapladı. Sanki zifiri bir karanlık olduğu gibi üzerine çökmüştü. Sonu hiç gelmeyecek bir karanlık. Telefonunun kapağını açıp bataryayı kaldırdı ve sim kartını çıkardı. Bataryayı yerine koyduktan sonra kapağı tekrar taktı.

Daha sonra telefonu satın alan dostuna uzattı. Sim kartını cebine koydu. Satmak için sıra dijital kayıt cihazına gelmişti.

Mahmud iki gün içinde tüm olanları bana ayrıntılarıyla anlatmıştı. Ayrıca dijital cihazdaki kayıtları da sonuna dek dinlemiştim. Kaydı yapan ses dikkatimi çekmişti. Mahmud'un Frankenstein adını taktığı adamın boğuk sesi, tanınmış bir spikerin sesine çok benziyordu. Hikâyenin tamamen düzmece olduğuna dair şüphelerim vardı. Fakat bir hafta sonra Kindi Hastanesi'ndeki koğuşlardan birinde aynı sesi tekrar duydum. Ebu Selim adlı yaşlı bir adamı ziyaret etmiş, yatağının kıyısına oturmuştum. Aynı ses tonuyla konuşuyor, Frankenstein'ın hikâyesiyle ilgili ilginç detaylar anlatıyordu. Seslerin aynı insana ait olduğundan kesinlikle emin olamamıştım. Fakat hikâye beni tamamen etkisine almıştı, gerçekliğini teyit edebilmek için başka kaynaklar aramaya başladım.

Mahmud bütün mal varlığını elden çıkarıp *Hakikat* dergisinde çalışanların maaşlarını ödedi. Elinde aslen Meysan'dan getirdiği küçük bir çanta kalmıştı. Dilşad Oteli'ndeki hesabını da kapattı. Ülke şiddet dalgasına yenik düşmek üzereydi. Şu anda en mantıklı iş beladan olabildiğince uzaklaşmak, ülkenin güneyine kaçmaktı. Mahmud'un dostları da öyle yapıyordu. Ferid Şevvaf Bağdat'ın kuzeyinde, İshaki nahiyesi yakınlarındaki küçük köyüne geri dönüyordu. Televizyon ekranlarından ve göz alıcı takım elbiselerinden bir süreliğine vazgeçmek zorunda kalacaktı. Zeyd Mürşid, Hille'ye gidiyordu. Adnan Enver, ailesinin ve amcaların yaşadığı Necef'in yolunu tutmuştu. Dostu Hazım'a gelince, Amerikan ordusunu fotoğraflayan bir basın mensubu olarak Bağdat'ın Sadr semtine geri dönemezdi. Bağdat'a geri döndüğünde

ne Araplık Oteli'ni ne de Ebu Enmar'ı yerinde bulacaktı. Başka bir otelde, başka bir meslektaşıyla birlikte kalacaktı.

3.

Ebu Selim koltuk değnekleriyle Kindi Hastanesi'ni terk etti. Babalarını hastaneden çıkarmak için gelen çocukları, onu 7. Sokak'ta bulunan evlerine değil, evli kızlarından birinin evine götürdüler. Korkunç patlamada ön tarafı tamamen yıkılan evin tadilatı sürüyordu, bitmek üzereydi.

Sivil toplum örgütleri ve arkeoloji yetkilileri patlamayla sokağın ortasında oluşan kraterin doldurulmasına engel olmak için başvuruda bulundular. Patlayan lağım ve içme suyu borularının arasında bir duvar kalıntısı ortaya çıkmıştı. Kimilerine göre bu duvar kalıntısı Abbasilerin Bağdat şehrini kurduklarında etrafına inşa ettikleri surların parçasıydı. Bu keşif onlara göre Bağdat'ta İslam arkeolojisine dair uzun yıllar boyunca yapılmış en önemli keşifti. Hatta bu önemli keşfe imkân tanıyan terörün faydaları hakkında konuşma cesaretini gösterenler bile çıktı. Fakat Bağdat Belediyesi bütün konuşulanları görmezden geldi ve kocaman çukuru toprakla doldurup herkesi şaşırttı.

"Kötü bir şey yapmıyoruz. Bu kalıntıları gelecek nesiller için koruyoruz. Bırakalım onlar ne yapacaklarına kendileri karar versinler. Tüm Betaviyyin bölgesini yıkmaya karar verirlerse bu onların bileceği iş olur. Bizim işimiz caddeyi yenilemek ve kullanıma açmak."

Bağdat Belediyesi basın sözcüsü aynen böyle demişti.

Ebu Selim hastaneden ayrılmıştı, ama 7. Sokak'tan bir başkası hâlâ oradaydı. Yüzündeki ve ellerindeki sargıları çıkarmışlardı, ne var ki Eskici Hadi yatağından kalkıp taburcu

olacak durumda değildi. Başına neler geldiğini, zaten virane durumdaki evinin şimdi ne durumda olduğunu merak ediyordu. Sahi, bu ev gerçekten onun muydu? Hastanede uzun bir müddet kalacağa benziyordu. Hastaneden taburcu edildiğinde Emlakçı Ferec'in enkazı kaldırıp evi yeniden inşa ettiğini, kendi adıyla tescil ettirip kira evine dönüştürdüğünü öğrenecekti.

Ama önce iyileşmesi gerekiyordu. Öncelikle bu durumdan kurtulmalıydı. Diğer sorunlarını daha sonra çözebilirdi. Kendi kendini teselli etmeye çalışan Hadi, yataktan kalkmak için çaresizce girişimlerde bulunuyordu. Bunalıyordu, böyle daimi bir sessizlik içinde yatmak ona göre değildi.

Bir akşam tuvalete gitme ihtiyacı belirdi. Bir kez daha yatağından doğrulmaya çalıştı. Ortalık sessizdi. Civarındaki hastalar uyuyordu. Hasta bakıcılar uzakta bulunan kendi odalarına çekilmişlerdi. Kendini doğrulttu, hâlâ sargılar içindeki ayaklarını hareket ettirdi. Sonra yavaşça yere koydu. Parmakları soğuk çinilere değdi. Birkaç dakika içinde ayakta durmayı başardı. Şimdi adım atması gerekiyordu. Yüzüstü kapaklanması işten değildi. Hasta bakıcılardan hayır yoktu. Ancak bir iki saat sonra yanına uğrayacaklardı. Diğer hastaların yataklarından destek alarak adımlamaya başladı. Tutunduğu yatağın altındaki tekerlekler hareket edince sendeledi, duvara dayandı. Yavaş adımlarla banyoya doğru yürümeye başladı.

Banyoya vardığında lavabonun üstündeki aynada yansımasını fark etti. Oraya niçin girdiğini unuttu ve aynaya yaklaştı. Gözlerini aynada gördüğü manzaraya dikti. Yangın onu tamamen çirkinleştirmişti. Gerçi bunu daha önce, komadan çıktığında ellerindeki sargılar çıkarıldığı vakit anlamıştı. Yangın ellerini garip bir şekle sokmuştu. Yine de yüzünün

daha iyi durumda olmasını umuyordu. Korkunç bir yaratığa dönüşmüştü. Tam olarak iyileşse bile önceki haline bir daha dönemeyecekti. Şoka girmişti. Gördüğünden emin olmak için aynadaki yüzünü eliyle boydan boya yokladı. Yüzündeki çirkinliği daha yakından görmek için aynaya yaklaştı. Ağlamak istedi, bir şeyler yapmak istedi. Hiçbir şey yapamadı. Gözünü aynaya dikmiş, öylece bakıyordu. Bu Eskici Hadi'nin yüzü değildi. Bu yüz, çok iyi tanıdığı başka birine aitti. Bir aydan bu yana hayali bir varlık olduğuna kendini inandırdığı, başkasına ait bir yüz. Bu yüz, İsmi Nedir'ın yüzüydü. Hayatını geri dönüşü olmayan bir yıkıma çeviren o kâbus yaratığın yüzü. Hadi korkunç bir çığlık atarak uyuyan hastaları yatağından fırlattı. Kendisi de ürktü, dengesini kaybetti. Alçıdaki bacağı banyonun fayansları üzerinde kayınca kafa üstü yere çakıldı. Bu sırada kafasını klozete çarptı ve bayıldı.

4.

"Yüzüm her zaman değişir."

Baş astroloğu öldürdüğü gece İsmi Nedir aynen böyle demişti. Devam etme isteğinden başka bir arzu kalmamıştı içinde. "Devam etmek için öldür." Tanıdığı tek ahlaki gerekçe bundan ibaretti. Eriyip yok olmak istemiyordu. Kimse niçin öldüğünü anlamadan ve nereye gideceğini bilmeden ölmek istemiyordu. Bu iki sorunun cevabı onda yoktu. O yüzden hayata sımsıkı yapışıyordu. Yaşama arzusu diğer insanlardan, hayatlarını ve bedenlerini ona sunanlardan çok daha fazlaydı. Onlar korkuyor, hayatları için savaş vermiyorlardı. İşte bu yüzden yaşamayı daha fazla hak eden kendisiydi. Kendisiyle başa çıkamayacaklarını bilseler de en azından onunla savaşmalıydılar. Savaşa girmeden teslim olmak onurlu bir

davranış değildi. Üstelik bu savaş kendi hayatları içindi. Bir insan kendi canı için savaşmayacaksa ne için savaşacaktı.

İsmi Nedir'in ünü yayılmaya devam etti. Binbir yüzlü, devasa, efsanevi bir varlığa dönüştü. Sadr'da ondan bir Vehhabi olarak söz ediliyordu. Azamiye'de aşırılık yanlısı bir Şii olduğuna inanılıyordu. Irak hükümetine göre o dış güçlerin adamıydı. Amerikan Dışişleri Bakanlığı sözcüsüyse Irak'taki Amerikan projesini başarısızlığa uğratmak için çalışan becerikli biri olduğunu ilan etmişti. Peki, Amerikan projesi neydi? General Sürur'a kalırsa, bu proje bizzat İsmi Nedir'in kendisiydi. Bu Frankenstein'ı yaratıp Bağdat'ın ortasına salan Amerikalılardı. Bu canavarın arkasında bizzat Amerika vardı.

Kahvehanelerdeki insanlar gün boyu neye benzediğini konuşuyorlar, çirkin görüntüsünü anlatma konusunda herkes birbiriyle yarışıyordu. Lokantaya gidip oturan, giyim mağazalarına giren, otobüse binen birisi olarak tasvir ediliyordu. O her yerde mevcuttu, inanılmaz bir hıza sahipti. Geceleri bir çatıdan diğerine, bir duvardan öbürüne zıplıyordu. Kimse bir sonraki kurbanın kim olacağını bilmiyordu. Hükümetten yapılan bütün açıklamalara rağmen, insanlar onun ölümsüz olduğuna her geçen gün daha fazla inanır olmuşlardı. Mermilerin ona işlemediğine, içinden geçip gittiğine dair hikâyeleri çok iyi biliyorlardı. Bedeni kanamıyor, yüzüne dair laf edenler fazla yaşamıyordu. İnsanların diken üzerinde uyuduğu, korkudan beslendiği, ümitsizlik duygusunun onu bir deve dönüştürdüğü konuşuluyordu.

Uzun zamandır bu hikâyeyle vakit geçiren ben bile korkmaya başladım. Geceleri kafamı sağa sola çevirip etrafı yoklar oldum.

5.

General Sürur Mecid emekliliğe sevk edildi. Onun hakkında son duyduğum bu oldu. Fakat görünüşe göre çalışmayı bırakmış değildi. Güçlü bağlantıları sayesinde yeni iş arayışı fazla uzun sürmedi. İzleme ve Takip Dairesi tamamen kapatılmıştı, oraya dönemezdi. Yeni görev yeri olarak başkentin dışında bir yer seçilmişti. Polis teşkilatında sıradan bir güvenlik görevlisi olarak çalışacaktı. Baas mensupları için uygulanan görevden alınma kararlarından muaf tutulmuştu.

Frankenstein hikâyesinin diğer bölümlerini doldurmak için Betaviyyin'i uzun aylar boyu defalarca ziyaret ettim. Mısırlı Aziz'in kahvehanesinde oturdum. Onunla kısa görüşmeler yaptım. Patlamadan sonra Hadi'ye ne olduğunu bilmediğini söyledi. Hadi'yi iki defa hastanede ziyaret etmiş. İlk gidişinde hâlâ komadaymış. İkinci gidişinde yüzü gözü sargılar içindeyken zar zor konuşabilmiş. Üçüncü kez gittiğindeyse Hadi kimseye haber vermeden hastaneden çoktan ayrılmış.

Emlakçı Ferec'le konuşmayı başaramadım. Zamanının çoğunu evinde geçiriyordu, emlak bürosunun başına oğullarından birini getirmişti. Ümmü Selim, Kindi Hastanesi'nde yaptığım ilk görüşme sonrası kocasıyla tekrar bir araya gelmemi engelledi. Fakat Peder Yuşiya ile temas kurup onu kilisede ziyaret ettim. İlişva'ya, kayıp oğluna, Avustralya'daki kızlarına ve Nadir Şimuni'ye dair kendisinden bazı bilgiler elde edebildim.

Meysan'dan ulaşan mesajlarında Mahmud Sevadi adaletten kaçan Ali Bahir ile aralarında son olarak ne geçtiğini bana iletti. *Hakikat* dergisinin eski bir sayısında Ali Bahir'in resmine rast gelince daha önce gördüğüm biri olduğunu hatırladım; birkaç yıl önce Ulusal Tiyatro'daki aydınlar konferansında görmüştüm onu. Konuşkan ve parlak bir adamdı. Konfe-

ransta söyledikleriyle herkesi etkilemişti. Muazzam bir ikna gücü vardı. Ali Bahir gibi yeteneklerin siyasete girmesini, meydanı cahillere ve bilmiş geçinenlere bırakmamaları gerektiğini düşündüğümü hatırlıyorum.

Kindi Hastanesi'ni iki kez ziyaret ederek oradaki çalışanlardan Hadi'ye ne olduğunu öğrenmeye çalıştım. Yüzünün aldığı çirkin şekil dolayısıyla insanlardan saklanmaya ya da kaçmaya çabaladığını söylediler.

İkinci asistan, özellikle devam eden soruşturmalara ilişkin İzleme ve Takip Dairesi'yle ilgili belgeleri içeren e-postalar göndermeye devam etti. Bana gönderdiği son belgede, İsmi Olmayan Adam'ı uzaktan kontrol etmek suretiyle Bağdat'ın bir sokağında ustasının ölümüne neden olan genç astrologun itirafı yer alıyordu. Fakat genç astrolog, İsmi Olmayan Adam'ın ortaya çıkmasında sorumlu olmadığını söylüyordu, sadece onu kullanmıştı. Aslında onu ortadan kaldırmayı başaracaktı, fakat ustası buna engel olmuştu. Aralarındaki anlaşmazlığın temel sebebi de buydu.

Hikâyeyi kaleme alırken odamın kapısının aniden açılıp tutuklanma ihtimalimden yana endişe duyuyordum. Sonunda bu da oldu ve tutuklandım. Iraklı ve Amerikan subaylarından oluşan ortak bir komisyon önünde sorguya çekildiğimde elimde hikâyenin tamamlanmamış on yedi bölümü bulunuyordu. Romanıma el koyup birçok soru yönelttiler. Bana karşı nazik ve kibar davrandılar. Bana bir bardak su ve çay verdiler, sigara içmem için müsaade ettiler. Bana hiç de kaba davranmadılar.

Elimdeki belgeleri, onlarla ne yaptığımı ve şu ikinci asistanın kim olduğunu sordular. Mademki bir ikinci asistan vardı, birincisi kim olabilirdi? Hem bu iki asistan kime yardım ediyordu? Yoksa benim için mi çalışıyorlardı? Ben bir şebeke

lideri miydim? Hangi iç ve dış bağlantılarım vardı? Siyasi görüşüm neydi?

Uzmanlar bitmemiş romanımı okurken birkaç günlüğüne gözaltına alındım. Sonra bir sabah beni çağırdılar. Pek fazla konuşmadılar. Sorgu yapanın masasında yazılı taahhütname gördüm. Okumadan imzalamamı istediler. Endişeliydim ve itiraz etmek istedim, bir taraftan da beni hücreye geri göndereceklerinden korktum. Taahhütnameyi sessizce imzaladım. Roman haricinde kişisel eşyalarımı bana iade ettiler. Romana el koymuşlardı. Görünüşe göre tamamlamama veya yeniden yazmama izin verilmiyordu.

Verdiğim kimliğe bile doğru düzgün bakmadan beni serbest bıraktılar. Oysa kimliğim sahteydi. Bağdat'ta birbiriyle savaşan mezhepçi milislerin kurdukları kontrol noktalarından sağ salim geçip gitmemi sağlayan birkaç kimlik edinmiştim.

Sorgulama komisyonu ciddiyetsizdi. Otele dönerken bunu düşündüm. Daha ziyade bir formalite gibi görünüyordu. Bilgisayarımın önünde oturup yazmaya devam ettim. İkinci asistandan mesaj gelene dek birkaç gün yazmaya devam ettim. Bu, ondan alacağım son mesaj olacaktı. Mesajda sorgulama komisyonunun aldığı nihai kararın bir kopyası bulunuyordu.

Nihai kararı hızla okudum ve dehşete düştüm. Beni yeniden tutuklama kararı almışlardı. Bu sefer hiç de nazik davranmayacaklarını hissettim. Alelacele eşyalarımı topladım, otel faturasını ödeyip evime kaçtım. Yolda sahte kimliğimi hatırladım, cebimden çıkarıp bindiğim taksinin penceresinden fırlattım. Frankenstein'ın peşine düşüp asla yakalayamadıkları gibi beni de ele geçiremeyeceklerini sanıyordum.

XIX. BÖLÜM
CEZA

1.

"Deve öldürüldü."

Ağabeyi Abdullah, Mahmud'un odasına girip bu haberi verirken sevinçliydi. Cideyde'de bulunan evine döndüğünden beri sürekli kitap okuyan Mahmud, yorulan gözlerini dinlendirmek için gözleri kapatıp uzanmıştı. Satın aldığı pek çok kitabı vardı ve geçen zamanda bunları hiç okumadığını keşfetmişti. Tekrar okunması gereken kitapları da vardı. Evde kalıp dışarı çıkmamak için kendine bir gerekçe de uydurmuş oluyordu böylece. Birilerinin geldiğinden haberi olmamalıydı. Bu fazladan ihtiyatın sebebi annesiydi. Deve'nin bir yıl kadar önce kendi kendine verdiği sözü tutup İmare sokaklarında Mahmud'a rast geldiğinde öldürmeye kalkışmasından korkuyordu. Deve belki de bu sözü unutmuştu. Onun gibilerin işi buydu, insanları bolca tehdit ederlerdi. İyi ki tehdit ettikleri isimleri kaydettikleri bir defter tutmuyorlardı. Zaten Mahmud da dış dünyanın hengâmesinden yeterince bunalmıştı, sükûnet ve huzura ihtiyaç duyuyordu. Annesini daha fazla endişeye sevk etmeyecek, kimse için bir sorun teşkil etmeyecekti.

Bu durum yaklaşık iki buçuk ay sürmüş, gönüllü mahpusluk dönemi artık sona ermişti. Çünkü Deve öldürülmüştü. Bilinmeyen bir grup, otobanda bir konvoyla Vasıt vilaye-

tinden gelmekte olan Deve'yi kurşun yağmuruna tutmuştu. Deve'nin yanı sıra şoförünü ve adamlarından bazılarını da öldüren saldırganlar daha sonra ortadan kaybolmuştu.

Mahmud, üç tür adalet hakkındaki teorisini hatırladı. Ancak bu durumda geçerli olduğuna ikna olamadı. Ortada anarşi vardı. Meydana gelen olayların ardında mantıktan eser yoktu. Derin bir nefes aldı, sonra upuzun bir iç çekti. Şimdi önemli olan, ruhunu sıkan, daraltan ağır bir yükten kurtulmuş olmasıydı.

İşte evi terk ediyordu. Annesi kafasını kaldırıp bakmadı bile. Oğlu artık tehdit altında değildi, nereye isterse gidebilirdi. Bir müddet zihninde plan yapmadan öylece yürüdü. Ana caddeye ulaştığında, e-postasına uzun süredir göz atmadığını hatırladı. Çok fazla mesaj birikmiş olmalıydı.

Bir otobüse binip çarşıya yöneldi. Bazı arkadaşlarına rastladı. Onlarla coşkuyla kucaklaştı. Bu neşeye bir anlam veremediler. Deve'nin ölümünü duymamış olamazlardı. Onları geride bırakıp internet kafeye yöneldi. Bir bilgisayarın başına oturdu ve e-posta adresini açtı. Yüz seksen mesaj onu bekliyordu. Bunların çoğu gereksiz reklamlardı. Gözüne dostu Hazım Abbud'dan gelen bir mesaj çarptı. Mesajın içinde on fotoğraf vardı. Çeşitli yerlerde çekilmiş karelerdi. Kırsal alanlar, köyler, eski semtler ve tarihî binalar görülüyordu. Doğrusu güzel fotoğraflardı. Ekteki nottaysa Hazım içinde bulunduğu durumu özetliyordu. Muhtemelen Amerikan ordusuyla yaptığı çalışma nedeniyle yeşil kart alabileceğini ve milislerin suikast korkusuYLA artık eve dönemeyeceğini söylüyordu. Mahmud, Hazım'in biraz abarttığını sezdi. Bahaneye gerek yoktu. Zaten uzun zamandır Amerika'ya göç etmek istediğini söyler dururdu. Nihayet muradına ermiş olacaktı.

Bağdat'taki büyük bir gazeteden Mahmud'a muhabirlik teklifi yapan bir e-posta da gelen mesajlar arasındaydı. Sırada tuhaf bir isimden gelen bir başkası vardı. Mesajı açtığında şaşırdı, zira Nevval Vezir'den gelmişti. Kendisini birkaç kez aradığını ama ulaşamadığını söylüyordu. Nevval'in kendisine yeni telefon numaraları gönderdiğini fark etti.

"Beni aramalısın Mahmud."

Nevval'in mesajı bu cümleyle bitiyordu. Hemen onu aramak istedi, ama bir sonraki mesaj her şeyi unutturdu. Mesaj Ali Bahir'den geliyordu. Mesajı yazmak için çok fazla zaman ve emek harcadığı belli oluyordu. Mahmud mektubu okumaya koyuldu.

2.

Azizim Mahmud,

Nasılsın?

Seni onlarca kez aradım, ama telefonun sürekli kapalı. Senin için endişeleniyorum dostum. Bazı dostlardan sorguya çekildiğini duydum. Bu beni çok üzdü... Onlar gerçekten rezil insanlar. Korkarım beni de sana fena halde kötülemişlerdir. Belki de bu imajı düzeltmem mümkün olmayacak. Fakat sen benim için çok değerlisin. Ürdün'e giderken Remadi'de teröristler tarafından öldürülen annemin ve sevgili kız kardeşlerimin hayatları adına yemin ederim ki şu bukalemun kılıklı hükümetten ya da Amerikan işgalcilerinden tek kuruş çalmadım. Bu bana karşı tezgâhlanan bir komplo ve başarmış görünüyorlar. Şu anda ben onların bozuk yargı sisteminde bir kaçağım. Beni ülke dışına çıkarmak istediler, zira ben ülkesi için milli ve dürüst bir projesi olan adamlardan biriyim. Çünkü onlar iyi biliyorlar ki gelecekte verilecek savaş, samimi vatanseverlerle yabancılara uşaklık yapanlar arasında

çıkacak. Ben akşam yemeğinde onları yemek için plan yapmıştım. Onlar bunun farkına vardı ve beni öğle yemeğinde yemek istediler.

Söylediklerime inanmak zorunda değilsin. Fakat dürüstçe söyle, sana bir gün olsun yalan söyledim mi? Layık olduğun yere gelmen için seni kendi ellerimle tutup kaldırmadım mı? Sana ya da bir başkasına ne kötülük etmişim? Herkese el uzatmam mı, yardım etmem mi ben? Biraz düşün ve hatırlamaya çalış.

Sana yazmak için neden bu kadar vakit ve emek harcadığımı, niçin seni kendi hikâyeme ikna etmek için bu kadar çaba gösterdiğimi düşünüyor olabilirsin. Ben iftiralarla, gazetelerde adımı karalamak için yazılanlarla suçlanacak biri değilim. Beni İnterpol'ün peşine düştüğü uluslararası bir suçluya dönüştürmelerine de aldırmıyorum. Bunların hepsiyle başa çıkabilirim, benim kalbim güçlüdür. Bunları yapan alçaklar sürüsüne kafa tutacak enerjiye de sahibim. Göreceksin, bir gün hepsini alt edeceğim. Fakat ben senin gözünde alçalmaya tahammül edemem. Ben sende kendimi görüyorum. Bana çok benziyorsun. Sen bu benzerliği göremesen de bu böyle. Bizler iki benzer kişiyiz. Sen tertemiz ve şerefli birisin. Senin yanında nasıl biri olarak göründüğüm benim için her şeyden çok daha önemli.

General Sürur'u hatırlarsın. Onu ziyaret ettiğimiz günü de hatırlarsın. O gün öğle yemeğinden sonra General yanında çalışan baş astroloğun ona ne söylediğini anlattı. O gün oraya matbaa alımını konuşmak ya da bir haberin peşine düşmek için gitmedik. Kafanın karışmasını istemediğim için bunu sana daha önce söylemedim. Kendime saklamayı tercih ettim. Fakat şimdi açıklamak zorundayım. Ziyaretimizin bir gerekçesi vardı. General'in astrologları senin geleceğin

hakkında araştırma yapıp neticeyi söyleyeceklerdi. Mahmud Sevadi'nin geleceğini bildireceklerdi. Duyduğum şeylere ne kadar şaşırdığımı, ne kadar hayret ettiğimi bilemezsin.

"Bu genç adamın bir geleceği var. Irak'ın en önemli şahıslarından biri olacak. Fakat onun eğitilmeye ihtiyacı var. Zorluklarla karşılaşmayı ve başa çıkabilmeyi öğrenmeli."

Baş astrolog aynen böyle söyledi Mahmud! Bu sözler şu an senin için ne anlam ifade ediyor, bilmiyorum. Fakat sen bundan on beş yıl sonra Irak'ın başbakanı olacaksın Mahmud! Evet, sen başbakan Mahmud Sevadi olacaksın. Ve ben Mahmud, bu sözü duyduğum an inandım buna. Seni kendi projem yaptım. Kendimi bu projeye adadım. Ben Vaftizci Yahya olacağım, sen İsa Mesih. Zayıf bir fidanın kökleri sağlam, dalları göğe uzanmış, kocaman bir ağaç olmasına yardımcı olacağım.

Yakında Bağdat'a döneceğim, Mahmud. Hakkımdaki bütün suçlamaları düşüreceğim. Bana yaptıkları suçlamalar nedeniyle insanların yargılandığını göreceksin. Seninle temasa geçeceğim. Yeniden başlayacağız ve birlikte çalışacağız.

Baş astroloğun kehanetini dilersen unutursun, dilersen aklından çıkarmazsın. Bence fark etmez. Zira kaçınılmaz olan bir gün nasıl olsa gerçekleşir.

3.

Bu bir mesaj değil, adeta bir bombaydı. Mahmud, Ali Bahir'in muhatabını kendi görüşüne ikna hususunda ne kadar etkili bir üsluba sahip olduğunu tekrar hatırladı. Kendisine kapılar açan ve gerçekten çok yardımı dokunan bu adama karşı duygularına söz geçiremiyordu. Daha olgun, daha bilgili biri olmuşsa bu Ali Bahir sayesinde gerçekleşmişti. İzleme ve Takip Dairesi'ne yaptıkları ziyarete ve kehanete

ilişkin yaptığı açıklama dikkatini çekmişti. Mahmud, kendini olayların dışında görmüştü hep. Demek ki dışında değil, aksine tam merkezinde yer alıyordu.

Mahmud, Ali Bahir'in e-postasına cevap vermek için ellerini klavyenin üzerine koydu. Neredeyse beslediği kötü zandan dolayı özür dileyecekti, fakat aklından bir anda başka gerçekler geçti. Sorgu altında on üç milyon doları çalmaya yardım ettiği suçlamasına karşı kendini savunmak için neredeyse yalvarmak zorunda kalmıştı. Daha başka şeyler de vardı. Ali Bahir'in birçok konuda kendisiyle çeliştiğini düşünüyordu. İnternet kafede otururken Ali Bahir'in kanaatlerini ve ilkelerini net bir şekilde anlamaya çalıştı, fakat başaramadı.

Mahmud tuşlara dokundu, ama bir türlü yazamadı. Gerginliğini ve tepkisini dizginlemeye çalışıyordu. Dişlerini sıktığını fark etti, duyguları öfke ve rahatsızlığa dönüşmüştü. Sadece Ali Bahir'in yazdıklarından dolayı böyle değildi. Ali Bahir her zaman, bulduğu her fırsatta kendisini kandırmayı, menfaati için kullanmayı bir şekilde başarıyordu. İşte yine ona gol atmıştı.

Ali Bahir'in uzun mesajına karşılık olarak İngilizce "*F*CK YOU!*" yazmıştı. Büyük harfler kullandı ve yazının rengini kırmızıya çevirdi. Gönder'e basmak üzereyken vazgeçti. Yaklaşık on saniyelik bir tereddütten sonra o iki kelimeyi sildi. Ali Bahir'in ve Hazım Abbud'un mesajlarını bir araya getirip yazara yolladı. E-posta hesabından çıkış yaptıktan sonra kafeden ayrıldı. Daha sonra yazara Ali Bahir'in e-postasına cevap yazmakta niçin tereddüt ettiğini açıklayan başka bir mesaj gönderecekti. Sokağa çıkıp yürümeye başladı. Bulutlarla kapalı gökyüzüne bakarken bir sigara yaktı. Bağdat'ta bir yıl önce Ali Bahir, Nevval Vezir ve diğerleriyle tanıştığı günlere benziyordu.

Çarşıya yürüdü. "Ya Ali Bahir gerçeği söylüyorsa?" diye düşünüyordu bir taraftan. Hayır, tümü hayal, tümü yalandı. Ali Bahir, Mahmud'u saf görmüş, başına yeni belalar açmaya hazırlanıyordu. Fakat... Ya hikâyesinin yüzde biri doğruysa? Hayat, mümkün ihtimallerle inanması zor şeylerin karışımı değil miydi? Ali Bahir'in Mahmud'a ikinci kez uzattığı el, şu inanması zor olan şeylerden biri değil mi?

Bu yüzden Mahmud, Ali Bahir'in mesajına olumsuz bir cevap vermedi. Fakat başka bir karşılık da yazmadı. Gökyüzünde gördüğü gibi kendisini bulutlu bir noktada bıraktı. Böylece Ali Bahir'in kendi tarzını ona karşı kullanmış oluyordu. İnsanları belirsiz bir noktada bırakmanın gerçek ve nihai karşılığı işte buydu.

4.

21 Şubat 2006'da, Bağdat'taki yüksek güvenlik komutanları, basının "Suçlu X", halkın "İsmi Nedir" olarak bildiği ve daha başka isimleri de bulunan tehlikeli suçluyu nihayet yakaladıklarını ilan ettiler. Suçlu, başkent dahilinde son bir yıl içinde korkunç cinayetler işlemekten sorumluydu. Ahalinin korku ve panik yaşamasına neden olmuş, ülkede siyaset mekanizmasını çökme tehlikesiyle baş başa bırakmıştı. Büyük bir ekranda kocaman bir resmini sergileyip ismini açıkladılar: Betaviyyin sakini, Eskici Hadi olarak bilinen suçlu Hadi Hassani Ayedros.

Suçlu kendisine isnat edilen bütün suçları itiraf etmişti. Bu suçlar şu şekildeydi:

- Bir cinayet çetesini yönetmek.

- Kurbanların organlarını parçalayıp paniğe yol açmak için Bağdat sokaklarına dağıtmak.

- Takipçisi olan bir intihar bombacısının kullandığı patlayıcı dolu çöp kamyonuyla Sedir Novotel saldırısını planlamak.

- Sözleşmeli yabancı güvenlik görevlilerini öldürmek.

- Betaviyyin semtindeki korkunç patlamayı gerçekleştirip ölümlere, evlerin tahrip olmasına ve Irak'ın mimari mirasının zarar görmesine neden olmak.

- Mezhepsel şiddet eylemlerinde bulunmak.

- Çeteler namına para karşılığı cinayetler işlemek.

Mısırlı Aziz yakın dostunun resmini televizyonda görmüş ve tanıyamamıştı. Bu adam Eskici Hadi olamazdı. Kahvehanedeki insanların çoğu aynı fikirdeydi. Bu suçlunun yüzü inanılmaz derecede çirkindi, Hadi'ye hiç benzemiyordu. Fakat suçlunun itiraf kaydı yayınlanınca Aziz'in kafası karıştı. Sesi, Hadi'ninkine çok benziyordu. Hadi nasıl katil olabilirdi? İnsanlar hakkında konuşup durdukları suçlu o muydu, bu mümkün müydü? Ne yani, insanlara eğlencelik olarak anlattığı bütün o hayal mahsulü hikâyeler gerçekten yaşanmış mıydı?

Ailesiyle evin salonunda oturmuş televizyon izlerken Hadi'nin çirkin yüzünü gören Mahmud Sevadi bunun büyük bir hata olduğunu, dosyayı kapatmak için tezgâhlandığını düşündü. Bu yaşlı adam tehlikeli bir suçlu olamazdı. Bu adamla oturmuş, saatlerce konuşmuştu. Psikolojik sorunları olan, güçlü hayal gücüne sahip bir sarhoştan başka bir şey değildi. Doğruydu, İsmi Nedir hakkındaki hikâyesi hâlâ Mahmud açısından cevap bekleyen soruları içinde barındırıyordu. Hikâye fazlasıyla usta işi ve derinlikliydi. Fakat Hadi'nin İsmi Nedir olması imkânsızdı.

5.

Haberin duyulması üzerine Bağdat semaları kurşun sesleriyle inledi. Herkes şiddetli bir sevinç gösterisiyle çıldırmış, histeri nöbetine tutulmuş gibiydi. Hele de Betaviyyin'de. Semt sakinleri kendi içlerinde böyle korkunç bir suçlunun yaşadığına inanmadı. Fakat hükümetin söylediği de doğruydu. Aralarında uyuyan bir düşmandan, bütün bir yıl boyunca en çok korkulan suçludan kurtuldukları için şu anda mutluydular.

Ümmü Selim sevinçten oynamak için dışarı çıktı. Altın bilezikleri beyaz kollarında çalkanıp duruyordu. Kocası kapıdaki çatlaktan utanarak baktı, ellerini pijamasının ceplerine gömdü. Yaşlı Ermeni kadını Veronika, sokaktaki çocukların tepelerinden şeker ve tatlı yağdırmaya başladı. Yağmuru haber veren kara bulutlara rağmen insanlar sokaklarda, caddelerde ve binaların çatılarında bir saati aşkın bir süre dans etmeye devam ettiler. Bütün sorunları sona ermişti. En azından onlar öyle hissediyordu. Varsın öyle olsun. Onca yıldan sonra insanlar unuttukları neşeye tekrar kavuştular. Herkes çok mutluydu. Patlamadan sonra iyice kötümserliğe gömülen Ferec bile kendine gelmişti. Ellerini havaya kaldırıp sevincini belli ediyordu. Mısırlı Aziz, insanların kendi kendine kutlama yaptığına bile şahit olmuştu. Fakat aklı Hadi'nin suçlu olduğuna yine yatmadı. Derken o da kalabalığa uydu. Kahvehaneden çıkıp oynamaya başladı.

Herkesi çocuksu bir sevinç kaplamıştı. Fakat az sayıda insan vardı ki kimse onları toplu bir hengâmenin içinde görmüş değildi. Hiç kimse, terk edilmiş Araplık Oteli'nin balkonlarından ve pencerelerinden insanların toplu sevincine bakan o çekingen gözleri göremezdi.

Ferec ortalıktan çekildiğinden beri otelin belli bir tabelası yoktu. Artık Araplık Oteli değildi. Ferec'in planladığı gibi En Büyük Peygamber Oteli de olmadı. Ferec otelin kendisine uğursuzluk getirdiğine inanıyordu. Biri tamamen tahrip edilmiş, diğeri ciddi şekilde zarar görmüş iki mülk üzerinden servetinin büyük bölümünü kaybetmişti. Onarmaya kalksa bir servet harcamak zorunda kalacaktı. Bu yüzden oteli öylece harabe halinde bıraktı, bir daha dönüp bakmadı. Girene çıkana engel olmaya da kalkmadı. Kediler yuvalarını orada yaptılar. Delikanlılar aceleci aşk denemeleri için mekân olarak orayı kullandılar. Kimse oralı olmadı, ama burada pek çok hengâme koptu. İlişva'nın kedisi Nabu bu terk edilmiş otelin içinde dolaşıp duruyordu. Sigara tüttüren bir gölge, üçüncü kattaki bir odanın camsız penceresi önünde bir saattir sessizce durup insanların kutlamalarını izliyordu. Bulutlar toplanıyor, gökyüzü gittikçe kararıyordu.

Nabu, üzerindeki halı uzun zaman önce parçalanmış merdivenlerden yukarı tırmandı. Yaşlı kedi kırık sandalye bacaklarının üzerinden atlayıp pencerenin yanında duran gölgenin yanına gitti. Sol bacağına sürünerek etrafında bir tur attı. Kafasını kaldırıp bir şeyler ister gibi hafifçe miyavladı. Adam sigarasını pencereden fırlatıp otelin önünden geçen yerel bir müzik grubuna dikkat kesildi. Grubun arkasından tezahüratlar ve alkışlar eşliğinde bir çocuk kalabalığı yürüyordu. Ortalık gök gürültüsüyle sarsıldıktan sonra yağmur yağmaya başladı. İnsanlar evlerine koştu. Müzik ve kutlama sesleri kesildi. Gittikçe temposunu artıran yağmurun sesi kaldı. Adam çömeldi; tüylerinin çoğunu yitirmiş yaşlı kediyi eliyle okşamaya, onunla oynamaya başladı. Çok yakın birer dost gibiydiler.

Bağdat 2008 - 2012

ABD işgali altındaki Bağdat'ın tuhaf sakinlerinden Hadi boş zamanlarını kahvehanelerde hikâyeler anlatarak geçiren bir eskicidir. Yıkık evlerden, çöp yığınlarından, patlama alanlarından topladığı döküntülerin yanında çok tuhaf şeyler de vardır aslında: Ceset parçaları...

Bu parçaları bir ceset yaratmak için bir araya getirmekteki asıl amacı -iddiasına göre- hükümetin bunları insan olarak tanıması ve hak ettikleri defni vermesidir.
Fakat bir gün ceset kaybolur ve hemen ardından ürkütücü cinayetler dalgası şehri kasıp kavurmaya başlar.
İfadelere göre katil vurulsa da yaralanmaz, ölmez; üstelik korkunç görünümlü bir canavara benzemektedir.
Ve işte böylece Hadi, hayatta kalabilmek için insan vücuduna ihtiyaç duyan bir canavar yarattığının farkına varır:
Geçmiş hesapların peşine düşen bir intikam makinesi.

"Bağdat'ın yeni edebi yıldızı" *(The New York Times)* olarak anılan Ahmed Saadavi'nin kaleminden **Frankenstein Bağdat'ta,** modern Irak'ın gerçeküstü gerçekliğini, korku ve kara mizahı harmanlayarak edebiyatla zirveye taşıyor.

"Saadavi, 2005 yılındaki Bağdat'ın gotik gerçekliğini öyle bir anlatıyor ki roman gerçeküstü bir boyuta geçtiğinde bile neredeyse hiç şaşırtmıyor." — **The New Yorker**

"Bu ürkütücü roman, Irak'ı evi olarak tanımayanların yarattığı şiddetin tahribatını gözler önüne seriyor. Kadim bir duygunun şaşırtıcı dışa vurumu: Göze göz intikam, tüm dünyayı körleştirir."
— **Kirkus Reviews**

"Ahmed Saadavi 11 Eylül sonrası Irak'ta karanlık, müthiş bir metaforu ele alıyor ve Gabriel García Márquez'in sesiyle savaşın kalıntıları a[illegible]da yaşam mücadelesi veren insanlığa bir aşk şarkısı söylüyor."
— **Lea Carpenter**

TİMAS
DÜNYA EDEBİYATI
ISBN 978-605-08-2924-2
9 786050 829242
timasyayingrubu